

Rocznik Statystyczny Województwa Lubuskiego

URZĄD STATYSTYCZNY
W ZIELONEJ GÓRZE
STATISTICAL OFFICE
IN ZIELONA GÓRA

Statistical
Yearbook
Lubuskie
Voivodship

2016

ZESPÓŁ REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO

*EDITORIAL BOARD
OF STATISTICAL OFFICE*

PRZEWODNICZĄCY

PRESIDENT

Roman Fedak

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

VICE-PRESIDENT

Krystyna Motyl

REDAKTOR GŁÓWNY

EDITOR-IN-CHIEF

Robert Wróbel

Członkowie

Members

Wioletta Bielecka, Marlena Gajewska, Teresa Sokołowska,
Bogusława Kołeczek, Robert Wróbel

Redakcja i skład
komputerowy – Lubuski
Ośrodek Badań Regionalnych
Urzędu Statystycznego

*Edited and setting –
Lubuskie Centre for
Regional Surveys
of Statistical Office*

Projekt okładki

Cover design

Lidia Motrenko-Makuch

Wykresy

Graphs

Marek Bartoszewicz

**Prosimy o podanie źródła
przy publikowaniu danych US**

***When publishing SO data
please indicate source***

**Publikacja dostępna na CD
oraz w Internecie -
zielonagora.stat.gov.pl**

***Publication available on CD
and on the Internet -
zielonagora.stat.gov.pl***

Druk:

Zakład Wydawnictw Statystycznych w Warszawie

Printing:

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Zielonej Górze przekazuje Państwu kolejne – siedemnaste – wydanie ROCZNIKA STATYSTYCZNEGO WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO, opracowanego w polsko-angielskiej wersji językowej i dostępnego również na płycie kompaktowej.

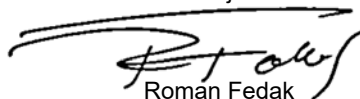
W Roczniku przedstawiono zestaw informacji umożliwiających ocenę potencjału demograficznego, poziomu życia, stanu środowiska naturalnego i gospodarki oraz dane charakterystyczne dla województwa.

Tablice przeglądowe dotyczące ważniejszych danych o województwie przedstawiono w układzie retrospektywnym lat 2000, 2005, 2008-2015.

Zjawiska i procesy społeczno-gospodarcze zachodzące w Województwie Lubuskim zamieszczono w formie bogatego zestawu danych ujętych w 23 działach tematycznych, poprzedzonych uwagami ogólnymi. Tematy prezentowane w publikacji wzbogacono o liczne wykresy i diagramy.

Oddając w ręce Państwa Rocznik Statystyczny Województwa Lubuskiego 2016 dziękuję wszystkim osobom i instytucjom za przekazane informacje i będę wdzięczny za wnioski oraz uwagi przyczyniające się do kształtowania i wzbogacania jego treści.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Zielonej Górze

Roman Fedak

Preface

The Statistical Office in Zielona Góra presents you the next - seventeen – edition of the STATISTICAL YEARBOOK OF LUBUSKIE VOIVODSHIP, available as Polish – English version, as well as on a compact disc.

The Yearbook contains a collection of information that allows to determine the demographic potential, standard of living, and conditions of natural environment and the economy, as well as it contains the characteristic data of the voivodship.

The tables concerning major data on the voivodship are presented retrospectively and they include the data from the period between 2000, 2005 and 2008-2015.

The social and economical phenomena and processes occurring in Lubuskie Voivodship are presented as a wide set of data divided into 23 thematic chapters, each preceded by general notes. The issues presented in this publication are completed with numerous charts and diagrams.

Presenting you the Statistical Yearbook of Lubuskie Voivodship 2016 I would like to express my gratitude to all persons and institutions for the information they submitted and I would be obliged to have your comments and opinions, which would help us improve the content of this publication.

*President
of the Statistical Office
in Zielona Góra*

Roman Fedak

SPIS RZECZY

CONTENTS

	Strona Page
Przedmowa	Preface 3-4
Spis tablic i wykresów	List of tables and graphs 6-22
Objaśnienia znaków umownych.	
Skróty	Symbols. Abbreviations 23-24
Uwagi ogólne	General notes 25-31
TABLICE PRZEGLĄDOWE	REVIEW TABLES
I. Województwo na tle kraju w 2015 r.	<i>Voivodship on the background of the country in 2015</i> 32-37
II. Ważniejsze dane o wojewódz- twie (2000, 2005, 2008-2015).....	<i>Major data on the voivodship (2000, 2005, 2008-2015)</i> 38-55
DZIAŁY	CHAPTERS
I. Geografia	<i>Geography</i> 56-57
II. Stan i ochrona środowiska	<i>Environmental protection</i> 58-79
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny	<i>Administrative division and terri- torial self-government</i> 80-84
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości	<i>Public safety. Justice</i> 85-93
V. Ludność	<i>Population</i> 94-123
VI. Rynek pracy	<i>Labour market</i> 124-156
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	<i>Wages and salaries. Social security benefits</i> 157-168
VIII. Budżety gospodarstw domowych ..	<i>Household budgets</i> 169-178
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania	<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i> 179-192
X. Edukacja i wychowanie.....	<i>Education</i> 193-220
XI. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	<i>Health care and social welfare</i> 221-237
XII. Kultura. Turystyka. Sport	<i>Culture. Tourism. Sport</i> 238-252
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne	<i>Science and technology. Information society</i> 253-266
XIV. Ceny	<i>Prices</i> 267-270
XV. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo....	<i>Agriculture, hunting and forestry</i> .. 271-298
XVI. Przemysł i budownictwo	<i>Industry and construction</i> 299-310
XVII. Transport i telekomunikacja	<i>Transport and telecommunica- tions</i> 311-318
XVIII. Handel i gastronomia	<i>Trade and catering</i> 319-324
XIX. Finanse przedsiębiorstw.....	<i>Finances of enterprises</i> 325-338
XX. Finanse publiczne	<i>Public finance</i> 339-347
XXI. Inwestycje. Środki trwale.....	<i>Investments. Fixed assets</i> 348-356
XXII. Rachunki regionalne.....	<i>Regional accounts</i> 357-362
XXIII. Podmioty gospodarki	<i>Entities of the national economy</i> 363-371

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTERS I. GEOGRAPHY	
Położenie geograficzne	Geographic location.....	1 56
Powierzchnia i granice w 2015 r.	Area and borders in 2015	2 56
Układ pionowy powierzchni	Elevations.....	3 57
Temperatury powietrza.....	Air temperatures	4 57
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, uśłonecznienie i zachmurzenie	Atmospheric precipitation, wind velocity, insolation and cloudiness	5 57
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION	
Uwagi ogólne	General notes.....	x 58
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany w wyko- rzystaniu powierzchni województwa (2005, 2010, 2016)	Geodesic status, directions and changes of voivodship land use (2005, 2010, 2016).....	1(6) 66
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne (2005, 2010, 2014, 2015)	Agricultural land designated for non- -agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes (2005, 2010, 2014, 2015).....	2(7) 67
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowa- nia oraz grunty zrekultywowane i zagospo- darowane (2005, 2010, 2014, 2015)	Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land (2005, 2010, 2014, 2015).....	3(8) 67
Pobór wody na potrzeby gospodarki naro- dowej i ludności (2005, 2010, 2015, 2015)....	Water withdrawal for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2014, 2015).....	4(9) 68
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2014, 2015)	Water consumption for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2014, 2015).....	5(10) 68
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych (2005, 2010, 2014, 2015) ...	Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling up fish ponds (2005, 2010, 2014, 2015).....	6(11) 69
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowa- dzone do wód lub do ziemi (2005, 2010, 2014, 2015)	Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground (2005, 2010, 2014, 2015).....	7(12) 69
Zakłady odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2014, 2015)	Plants discharging waste water by place of discharge and wastewater treatment plants possessed (2005, 2010, 2014, 2015).....	8(13) 70
Oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2014, 2015)	Waste water treatment plants (2005, 2010, 2015, 2015).....	9(14) 70
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza (2005, 2010, 2014, 2015)	Emission and reduction of air pollutants (2005, 2010, 2014, 2015).....	10(15) 71
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążli- wych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2014, 2015)	Air pollution reduction systems in plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2014, 2015).....	11(16) 71
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2005, 2010, 2014, 2015).....	Legally protected areas possessing unique environmental value (2005, 2010, 2014, 2015).....	12(17) 72

		Tablica Table	Strona Page
Parki narodowe (2005, 2010, 2014, 2015) ...	<i>National parks (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	13(18)	73
Rezerwy przyrody (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Nature reserves (2005, 2010, 2015, 2015)</i>	14(19)	73
Parki krajobrazowe (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Landscape parks (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	15(20)	74
Pomniki przyrody (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Monuments of nature (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	16(21)	74
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Waste generated and landfilled up to now (accumulated) as well as their storage yards areas (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	17(22)	75
Odpady według rodzajów w 2015 r.	<i>Waste by type in 2015</i>	18(23)	76
Nakłady na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015].....	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i> .	19(24)	76
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	20(25)	78
Kierunki finansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Financing Directions of the Voivodship Environmental Protection and Water Management fund (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	21(26)	79
Wpływy z opłat i kar na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Receipts from fees and fines for environmental protection and water management funds (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	22(27)	79
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	80
Jednostki administracyjne województwa (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Administrative units of voivodship (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1(28)	82
Gminy w 2015 r.	<i>Gminas in 2015</i>	2(29)	82
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2015 r.	<i>Powiats and cities with powiats status in 2015</i>	3(30)	82
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2015 r.	<i>Councillors of organs of local self-government entities in 2015</i>	4(31)	83
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Paid employment, wages and salaries in the public administration (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5(32)	84
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	85
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1(33)	89
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2(34)	91
Wpływ spraw do sądów powszechnych (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Incoming cases in common courts (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3(35)	91

		Tablica Table	Strona Page
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Adults sentenced by common courts for crimes prosecuted on the basis of an indictment (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	4(36)	92
Załatwione sprawy rodzinne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Resolved family cases (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	5(37)	92
Podmioty w Krajowym Rejestrze Sądowym (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Entities of the National Judicial Register (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	6(38)	93
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ	CHAPTER V. POPULATION		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	94
Ludność (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Population (2005, 2010, 2014, 2015)...</i>	1(39)	99
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Working and non-working age population (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	2(40)	100
Ludność według płci i wieku (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Population by sex and age (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	3(41)	101
Miasta i ludność w miastach (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Towns and urban population (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	4(42)	101
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Gminas and rural population (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	5(43)	102
Mediana wieku ludności według płci (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Median population age by sex (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	6(44)	102
Ruch naturalny ludności (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Vital statistics (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	7(45)	103
Małżeństwa zawarte i rozwiązane (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Marriages contracted and dissolved (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	8(46)	104
Małżeństwa zawarte według wieku nowożeńców w 2015 r.....	<i>Marriages contracted by age of bridegrooms and brides in 2015.....</i>	9(47)	104
Małżeństwa zawarte według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców w 2015 r.	<i>Marriages contracted by previous marital status of bridegrooms and brides in 2015.....</i>	10(48)	107
Małżeństwa wyznaniowe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Church or religious marriages (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	11(49)	107
Rozwody według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa w 2015 r.	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filling petition for divorce in 2015.....</i>	12(50)	108
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2005, 2010, 2014, 2015)....	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	13(51)	109
Urodzenia (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Births (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	14(52)	109
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Live births by birth order and age of mother (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	15(53)	110
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Female fertility and reproduction rates of population (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	16(54)	110

		Tablica Table	Strona Page
Zgony według płci i wieku zmarłych (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Deaths by sex and age of deceased (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	17(55)	111
Zgony według wybranych przyczyn (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Deaths by selected causes (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	18(56)	112
Zgony niemowląt według płci i wieku (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Infant deaths by sex and age (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	19(57)	113
Zgony niemowląt według wybranych przyczyn (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Infant deaths by selected causes (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	20(58)	114
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez policję (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Suicides registered by police (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	21(59)	115
Przeciętne dalsze trwanie życia (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Life expectancy (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	22(60)	115
Prognoza ludności (2015, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040 2045, 2050).....	<i>Households projection (2016, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040 2045, 2050) ...</i>	23(61)	116
Prognoza gospodarstw domowych (2016, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040 2045, 2050)	<i>Population projection (2016, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040 2045, 2050) ...</i>	24(62)	117
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Internal and international migration of population for permanent residence (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	25(63)	118
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	26(64)	119
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2014, 2015) ..</i>	27(65)	120
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2013, 2014) ..</i>	28(66)	120
Rezydenci (2010, 2014, 2015)	<i>Usual residence population (2010, 2014, 2015).....</i>	29(67)	121
Rezydenci w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2010, 2014, 2015).....	<i>Working and non-working age usual residence population (2010, 2014, 2015) .....</i>	30(68)	121
Kościóły i związki wyznaniowe (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Churches and religious associations (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	31(69)	122
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET		
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x	124
Aktywność ekonomiczna ludności	<i>Economic activity of the population</i>		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej – na podstawie BAEL (2010, 2014, 2015)	<i>Economic activity of the population aged 15 and more – on the LFS basis (2010, 2014, 2015).....</i>	1(70)	133
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku i poziomu wykształcenia w IV kwartale 2015 r. – na podstawie BAEL	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2015 – on the LFS basis.....</i>	2(71)	134
Pracujący	<i>Employment</i>		
Pracujący (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Employed persons (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	3(72)	135
Pracujący według statusu zatrudnienia (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Employed persons by employment status (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	4(73)	136
Przeciętne zatrudnienie (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average paid employment (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	5(74)	137

		Tablica Table	Strona Page
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Full- and part-time employment (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	6(75)	138
Przyjęcia do pracy (2005, 2010, 2014, 2015) ..	<i>Hires (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	7(76)	139
Zwolnienia z pracy (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Terminations (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	8(77)	140
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy podjęli pracę po raz pierwszy (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>The graduates of tertiary schools, leavers of vocational and secondary schools starting work for the first time (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	9(78)	142
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2015 r.	<i>Job vacancies, newly created and liquidated job in 2015.....</i>	10(79)	143
Bezrobocie	Unemployment		
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	11(80)	144
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	12(81)	144
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	13(82)	145
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Registered unemployed persons benefiting from labour market programme as well as job offers (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	14(83)	146
Wydatki Funduszu Pracy (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Labour Fund expenditures (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	15(84)	146
Warunki pracy	Work conditions		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2014, 2015].....	<i>Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2014, 2015].....</i>	16(85)	147
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2014, 2015].....	<i>Contact-mode of injury and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2014, 2015].....</i>	17(86)	149
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	18(87)	151
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Persons working in hazardous conditions (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	19(88)	151
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2015 r.	<i>Paid employees on position for which evaluation of occupational risk was done in 2015.....</i>	20(89)	153
Choroby zawodowe (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Occupational diseases (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	21(90)	154
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	22(91)	155
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Occupational accidents and occupational diseases benefits (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	23(92)	156

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	157
Wynagrodzenia	Wages and salaries		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average monthly gross wages and salaries (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	1(93)	160
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2014 r.	<i>Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2014....</i>	2(94)	161
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2014 r.	<i>Paid employment and average gross wages and salaries by performed occupational groups for October 2014.....</i>	3(95)	163
Przeciętne wynagrodzenia brutto za październik 2014 r.	<i>Average gross wages and salaries for October 2014.....</i>	4(96)	165
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyższe (decyle) w grupach decylowych pracowników zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za październik 2014 r.	<i>Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile paid employment by great occupational groups for October 2014.....</i>	5(97)	167
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits		
Emeryci i renciści (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Retirees and pensioners (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	6(98)	168
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Gross retirement pay and pension benefits (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	7(99)	168
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	169
Gospodarstwa domowe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Households (2005, 2010, 2014, 2015) ...</i>	1(100)	175
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average monthly per capita available income of households (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	2(101)	175
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average monthly per capita expenditures of households (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3(102)	176
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	4(103)	177
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Households furnished with selected durable goods (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	5(104)	178
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>At-risk-of-poverty rates in households (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	6(105)	178

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE.			
MIESZKANIA DWELLINGS			
Uwagi ogólne.....	General notes.....	x	179
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure		
Wodociągi i kanalizacja (2010, 2014, 2015)	Water supply and sewage systems (2010, 2014, 2015)	1(106)	184
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	Consumers and consumption of electricity in households (2005, 2010, 2014, 2015)	2(107)	185
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households (2005, 2010, 2014, 2015).....	3(108)	185
Ogrzewnictwo (2005, 2010, 2014, 2015)	House-heating (2005, 2010, 2014, 2015)	4(109)	186
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2005, 2010, 2014, 2015)	Population using water supply sewerage and gas supply systems (2005, 2010, 2014, 2015)	5(110)	186
Odpady komunalne (2005, 2010, 2014, 2015)	Municipal waste (2005, 2010, 2014, 2015)	6(111)	187
Nieczystości ciekłe (2005, 2010, 2014, 2015)	Liquid waste (2005, 2010, 2014, 2015) ...	7(112)	187
Składowiska odpadów komunalnych (2005, 2010, 2014, 2015)	Landfill sites with municipal waste (2005, 2010, 2014, 2015).....	8(113)	187
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej (2005, 2010, 2014, 2015)	Generally accessible and estate area green belts (2005, 2010, 2014, 2015)	9(114)	188
Mieszkania	Dwellings		
Zasoby mieszkaniowe (2005, 2010, 2014, 2015).....	Dwelling stocks (2005, 2010, 2014, 2015)	10(115)	188
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje (2005, 2010, 2014, 2015)	Dwellings in dwelling stocks fitted with installations (2005, 2010, 2014, 2015) ...	11(116)	189
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2015 r. .	Housing allowances paid out in 2015	12(117)	189
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe (2005, 2010, 2014, 2015) ...	Administration of grounds for dwelling construction (2005, 2010, 2014, 2015)...	13(118)	190
Mieszkania, których budowę rozpoczęto (2005, 2010, 2014, 2015)	Dwellings in which construction has begun (2005, 2010, 2014, 2015).....	14(119)	190
Mieszkania oddane do użytkowania (2005, 2010, 2014, 2015)	Dwellings completed (2005, 2010, 2014, 2015)	15(120)	191
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb (2005, 2010, 2014, 2015) ...	Dwellings completed by number of rooms (2005, 2010, 2014, 2015).....	16(121)	192
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE CHAPTER X. EDUCATION			
Uwagi ogólne.....	General notes.....	x	193
Edukacja według szczebli kształcenia (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	Education by level (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....	1(122)	199
Szkoły według organów prowadzących (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	Schools by school governing authority (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)...	2(123)	202

		Tablica Table	Strona Page
Uczniowie według grup wieku (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Pupils and students by age groups (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)...</i>	3(124)	204
Współczynnik skolaryzacji (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Enrolment rate (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....</i>	4(125)	205
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....</i>	5(126)	206
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for adults (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)...</i>	6(127)	207
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Education for people with special educational needs (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....</i>	7(128)	207
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Special educational centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	8(129)	208
Wychowanie pozaszkolne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Extracurricular education (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	9(130)	208
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16].....	<i>Boarding-schools and dormitories for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16].....</i>	10(131)	209
Domy i stołówki studenckie (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Student dormitories and canteens (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)...</i>	11(132)	209
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Students of higher education institutions receiving scholarships (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....</i>	12(133)	209
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16].....	<i>Primary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16].....</i>	13(134)	210
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16] ...</i>	14(135)	211
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16].....	<i>Basic vocational schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16].....</i>	15(136)	212
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16] ...</i>	16(137)	212
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	<i>General secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16].....</i>	17(138)	213
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	<i>Specialized secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16].....</i>	18(139)	213
Technika dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	<i>Technical secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16].....</i>	19(140)	213

		Tablica Table	Strona Page
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2014/15, 2015/16].....	<i>Students and graduates of technical secondary schools for youth (excluding special schools) by fields of education [2014/15, 2015/16] .....</i>	20(141)	214
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży 2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Level art schools for children and youth (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16) .....</i>	21(142)	214
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	<i>Post-secondary schools (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16] .....</i>	22(143)	214
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych według grup kierunków kształcenia (2014/15, 2015/16)	<i>Students and graduates of post-secondary schools by fields of education (2014/15, 2015/16) .....</i>	23(144)	215
Szkoły wyższe (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Higher education institutions (2005/06, 2010/10, 2014/15, 2015/16) .....</i>	24(145)	215
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....	<i>Students of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16) ....</i>	25(146)	216
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2013/14, 2014/15)	<i>Graduates of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2013/14, 2014/15) .....</i>	26(147)	216
Nauczyciele akademicy w szkołach wyższych (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Academic teachers in higher education institutions (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....</i>	27(148)	217
Cudzoziemcy - studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....	<i>Foreigners - students and graduates by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16) ....</i>	28(149)	217
Studia podyplomowe i doktoranckie (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Postgraduate and doctoral studies 2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....</i>	29(150)	218
Studia podyplomowe według podgrup kierunków kształcenia w roku akademickim 2015/16.....	<i>Postgraduate studies by narrow fields of education in the 2015/16 academic year</i>	30(151)	218
Szkoły dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....	<i>Schools for adults (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....</i>	31(152)	219
Wychowanie przedszkolne (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....	<i>Pre-primary education (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....</i>	32(153)	219
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	221
Pracownicy medyczni (2014, 2015).....	<i>Medical personnel (2014, 2015) .....</i>	1(154)	228
Lekarze specjaliści (2014, 2015).....	<i>Doctors specialists (2014, 2015).....</i>	2(155)	228
Ambulatoryjna opieka zdrowotna (2014, 2015)	<i>Out-patient health care (2014, 2015) .....</i>	3(156)	229
Stacjonarna opieka zdrowotna (2014, 2015).....	<i>In-patient health care (2014, 2015).....</i>	4(157)	230
Szpitalne ogólne (2014, 2015).....	<i>General hospitals (2014, 2015).....</i>	5(158)	231
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Emergency medical services and first aid (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	6(159)	232
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Public pharmacies and pharmaceutical outlets (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	7(160)	232
Krwiodawstwo (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Blood donation (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	8(161)	233

		Tablica Table	Strona Page
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	9(162)	233
Ocena stanu zdrowia ludności (2004, 2009, 2014)	<i>Perceived health status of population (2004, 2009, 2014) .....</i>	10(163)	234
Ludność w wieku 15 lat i więcej według wagi ciała (2004, 2009, 2014)	<i>Population at the age of 15 and more by body weight (2004, 2009, 2014) .....</i>	11(164)	234
Żłobki i kluby dziecięce (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Nurseries and children's clubs (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	12(165)	235
Placówki wsparcia dziennego (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Day-support centres (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	13(166)	235
Rodzinna piecza zastępcza (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Family foster care (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	14(167)	235
Institutionalna piecza zastępcza (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Institutional foster care (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	15(168)	236
Pomoc społeczna stacjonarna (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Stationary social welfare (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	16(169)	236
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Stationary social welfare facilities by groups of residents (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	17(170)	236
Świadczenia pomocy społecznej (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Social welfare benefits (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	18(171)	237
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT		CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT	
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	238
Kultura	Culture		
Książki i broszury wydane (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Books and pamphlets published (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	1(172)	242
Gazety i czasopisma wydane (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Newspapers and magazines published (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	2(173)	242
Biblioteki publiczne (z filiami) [2005, 2010, 2014, 2015].....	<i>Public libraries (with branches) [2005, 2010, 2014, 2015] .....</i>	3(174)	243
Muzea (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Museums (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	4(175)	243
Galerie sztuki (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Art galleries (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	5(176)	243
Teatry, instytucje muzyczne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Theatres, music institutions (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	6(177)	244
Domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Cultural centres and establishment, clubs, community centres (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	7(178)	244
Kina stałe (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Fixed cinemas (2005, 2010, 2014, 2015) ..</i>	8(179)	245
Abonenci telewizji kablowej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Cable television subscribers (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	9(180)	245
Abonenci radiowi i telewizyjni (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Radio and television subscribers (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	10(181)	245
Turystyka	Tourism		
Baza noclegowa turystyki (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	11(182)	246
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	12(183)	248
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Occupancy in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	13(184)	249

	Tablica Table	Strona Page
Placówki gastronomiczne w bazie noclegowej turystyki (2005, 2010, 2014, 2015)	Catering establishments in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2014, 2015)	14(185) 249
Sport	Sport	
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe (2006, 2012, 2014)	Physical education organizations and sports clubs (2006, 2012, 2014)	15(186) 250
Wybrane dziedziny i rodzaje sportu w klubach sportowych w 2014 r.	Selected sports fields and kinds of sports in sports clubs in 2014	16(187) 251
Wybrane obiekty sportowe w 2014 r.	Selected sports facilities in 2014	17(188) 252
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE	CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY	
Uwagi ogólne	General notes	x 253
Nauka i technika	Science and technology	
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2014, 2015)	Units and employment in research and development activity (2005, 2010, 2014, 2015)	1(189) 258
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia (2010, 2014, 2015)	Employment in research and development activity by educational level (2010, 2014, 2015)	2(190) 259
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	Gross domestic expenditures on research and development activity (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]	3(191) 260
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według dziedzin nauk (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	Gross domestic expenditures on research and development activity by field of science (current prices) [2010, 2014, 2015]	4(192) 260
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	Gross domestic expenditures on research and development activity by source of funds (current prices) [2010, 2014, 2015]	5(193) 261
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	Current expenditures on research and development activity by type of activity (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]	6(194) 261
Stoień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2014, 2015)	Degree of consumption of research equipment in research and development activity (2005, 2010, 2014, 2015)	7(195) 261
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2015 r.	Share of net revenues from sales of new or significantly improved products in net revenues from sales in industry in 2015	8(196) 262
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2013–2015	Innovative enterprises in industry by type of introduced innovation during 2013–2015	9(197) 263
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	Expenditures on innovation activities in industry (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]	10(198) 264
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	Expenditures on innovation activities in industry by source of funds (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]	11(199) 265
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2005, 2010, 2014, 2015)	Domestic inventions and utility models (2005, 2010, 2014, 2015)	12(200) 266

	Tablica Table	Strona Page
Spółeczeństwo informacyjne	Information society	
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne (2005, 2010, 2014, 2015).....	13(201)	266
Cele wykorzystania Internetu w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2014, 2015).....	14(202)	266
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES	
Uwagi ogólne	x	267
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (2005, 2010, 2014, 2015).....	1(203)	268
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2005, 2010, 2014, 2015).....	2(204)	268
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2014, 2015)....	3(205)	270
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2005, 2010, 2014, 2015)..	4(206)	270
DZIAŁ XV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY	
Uwagi ogólne	x	271
Rolnictwo	Agriculture	
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (2005, 2010, 2014, 2015).....	1(207)	278
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków (2010, 2014, 2015).....	2(208)	279
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych (2010, 2013)	3(209)	279
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2010, 2013, 2014].....	4(210)	280
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2010, 2013, 2014]	5(211)	281
Powierzchnia zasiewów (2005, 2010, 2014, 2015)	6(212)	282
Zbiory i plony wybranych ziemioplodów (2006-2010, 2010, 2014, 2015).....	7(213)	283
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych (2006-2010, 2010, 2014, 2015).....	8(214)	284
Powierzchnia i zbiory owoców z drzew (2006-2010, 2010, 2014, 2015).....	9(215)	285
Powierzchnia i zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (2006-2010, 2010, 2014, 2015).....	10(216)	285

		Tablica Table	Strona Page
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Cattle, pigs, sheep and horses (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	11(217)	286
Drób (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Poultry (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	12(218)	287
Produkcja żywca rzeźnego (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Production of animals for slaughter (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	13(219)	287
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Production of meat, fats and pluck (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	14(220)	288
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Production of cows` milk and hen eggs (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	15(221)	288
Ciągniki rolnicze (2005, 2010, 2013)	<i>Agricultural tractors (2005, 2010, 2013)....</i>	16(222)	289
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (2004/05, 2009/10, 2010/11, 2014/15).....	<i>Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient (2004/05, 2009/10, 2010/11, 2014/15)....</i>	17(223)	289
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015].....	<i>Value of agricultural products procurement (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015].....</i>	18(224)	290
Skup ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Procurement of major agricultural products (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	19(225)	291
Ekologiczne gospodarstwa rolne (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Organic farms (2005, 2010, 2014, 2015) ..</i>	20(226)	292
Łowiectwo	Hunting		
Ważniejsze zwierzęta łowne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Major game species (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	21(227)	292
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....	<i>Shoot of main game species (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16) .....</i>	22(228)	292
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowieckiego oraz obwody łowieckie (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Clubs and members of the polish hunting association and hunting districts (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	23(229)	293
Leśnictwo	Forestry		
Powierzchnia gruntów leśnych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Forest land (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	24(230)	293
Powierzchnia lasów.....	<i>Forest areas .....</i>	25(231)	294
Zasoby drzewne na pnju	<i>Growing stock of standing wood .....</i>	26(232)	295
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Renewals, afforestations and other forest breeding work (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	27(233)	296
Pozyskanie drewna (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Removals (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	28(234)	297
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Trees and shrubs outside the forest and removals (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	29(235)	298
Pożary w lasach (2005, 2010, 2014, 2015) ...	<i>Forest fires (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	30(236)	299
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	299
Przemysł	Industry		
Produkcja sprzedana przemysłu (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Sold production of industry (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	1(237)	301

	Tablica Table	Strona Page
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015] .....</i>	2(238) 303
Produkcja wybranych wyrobów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Production of selected products (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	3(239) 303
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average paid employment in industry (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	4(240) 304
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average monthly gross wages and salaries in industry (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	5(241) 305
Budownictwo	Construction	
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Construction and assembly production (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015] .....</i>	6(242) 306
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Construction and assembly production by type of constructions (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015] .....</i>	7(243) 306
Budynki oddane do użytkowania (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Buildings completed (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	8(244) 308
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Buildings completed by type of buildings (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	9(245) 309
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction (2005, 2010, 2014, 2015) ....</i>	10(246) 310
DZIAŁ XVII. TRANSPORT I TELEKOMUNIKACJA	CHAPTER XVII. TRANSPORT AND TELECOMMUNICATIONS	
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x 311
Transport	Transport	
Linie kolejowe eksploatowane (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Railway lines operated (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	1(247) 314
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Hard surface public roads (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	2(248) 314
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Registered road vehicles and tractors (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	3(249) 315
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Regular bus transport lines (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	4(250) 315
Transport samochodowy zarobkowy (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Hire or reward road transport (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	5(251) 316
Komunikacja miejska (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Urban transport (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	6(252) 316
Ruch pasażerów w porcie lotniczym (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Passenger traffic at airport (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	7(253) 316
Wypadki drogowe i ich ofiary (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Road traffic accidents and their casualties (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	8(254) 317
Wypadki drogowe według sprawców, ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów (2014, 2015)	<i>Road traffic accidents by culprits, major causes and types of vehicles (2014, 2015) .....</i>	9(255) 317
Telekomunikacja	Telecommunications	
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Telephone subscribers and telephone sets (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	10(256) 318

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	319
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Retail sales (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	1(257)	322
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Retail sales by groups (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	2(258)	322
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Wholesale sales in trade enterprises (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	3(259)	322
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Shops by organizational form and petrol stations (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4(260)	323
Gastronomia (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Catering (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5(261)	323
Magazyny handlowe (2005, 2012, 2015)	<i>Trade warehouses (2005, 2012, 2015)</i>	6(262)	324
Targowiska (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Marketplaces (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	7(263)	324
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCE OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	325
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1(264)	330
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według wybranych sekcji (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by selected sections (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2(265)	331
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Enterprises by obtained financial results (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3(266)	332
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Economic relations in enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4(267)	333
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Current assets of enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5(268)	334
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Share equity (funds) of enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6(269)	336
Kapitał zakładowy spółek (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Share capital of companies (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	7(270)	337
Zobowiązania przedsiębiorstw (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Liabilities of enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	8(271)	338
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	339
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Revenue of local self-government entities budgets by type (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1(272)	342

		Tablica Table	Strona Page
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2015 r.	<i>Revenue of local self-government entities budgets by division in 2015</i>	2(273)	344
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by type (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3(274)	345
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2015 r.	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by division in 2015</i>	4(275)	346
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych (2014, 2015).....	<i>Revenue and costs of self-government budgetary establishments (2014, 2015)</i> ...	5(276)	347
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	348
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015].....	<i>Investment outlays (current prices) [2010, 2014, 2015]</i>	1(277)	352
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015].....	<i>Investment outlays in enterprises (current prices) [2010, 2014, 2015]</i>	2(278)	353
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	<i>Investment outlays in enterprises by groups (current prices) [2010, 2014, 2015]</i>	3(279)	354
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2014, 2015].....	<i>Gross value of fixed assets (current book-keeping prices) [2010, 2014, 2015]</i>	4(280)	355
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2014, 2015].....	<i>Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices) [2010, 2014, 2015]</i>	5(281)	356
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	357
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2010, 2013, 2014].....	<i>Gross domestic product (current prices) [2010, 2013, 2014]</i>	1(282)	361
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2010, 2013, 2014]	<i>Basic elements of production account and generation of income account (current prices) [2010, 2013, 2014]</i>	2(283)	362
Nominalne dochody w sektorze gospodarstwa domowych (2010, 2013, 2014).....	<i>Nominal income in the households sector (2010, 2013, 2014)</i>	3(284)	362
DZIAŁ XXIII. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	363
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Entities of the national economy in the REGON register (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1(285)	364
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Entities of the national economy registered in the REGON register by legal forms and sections (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2(286)	365
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Commercial companies by legal status and sections (2005, 2010, 2014, 2015)</i> ...	3(287)	367

	Tablica Table	Strona Page
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2014, 2015).....	4(288)	368
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2014, 2015).....	5(289)	370

SPIS WYKRESÓW

LIST OF GRAPHS

	Strona Page
Podział administracyjny województwa lubuskiego w 2015 r.	24-25
Podział województwa lubuskiego według nomenklatury jednostek terytorialnych do celów statystycznych (NTS)	24-25
Ludność według płci i wieku w 2015 r.	98-99
Ruch naturalny ludności	98-99
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0 lat	98-99
Struktura pracujących według sekcji	156-157
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia.....	156-157
Odchylenie względne przeciętnych wynagrodzeń w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w województwie	156-157
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2015 r.	192-193
Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa.....	192-193
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2015/2016	192-193
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2015 r.	298-299
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2014 r.	298-299
Struktura produkcji budowlano-montażowej	298-299
Dochody i wydatki jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca.....	356-357
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności	356-357
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2015 r.	356-357

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH**SYMBOLS**

Kreska (–)	–	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero (0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
(0,0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (.)	–	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak (x)	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak (Δ)	–	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do już opublikowanych. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form.</i>
Znak (#)	–	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistic.</i>
„W tym”	–	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
„Of which”		
Comma (,) –		<i>used in figures represents the decimal points.</i>

SKRÓTY**ABBREVIATIONS**

tys.	=	tysiąc	mm	=	milimetr
<i>thous.</i>	=	<i>thousand</i>		=	<i>millimetre</i>
mln	=	million	cm	=	centymetr
		<i>million</i>		=	<i>centimetre</i>
zł	=	złoty	m	=	metr
		<i>złoty</i>		=	<i>metre</i>
szt.	=	sztuka	km	=	kilometr
<i>pcs</i>	=	<i>pieces</i>		=	<i>kilometre</i>
egz.	=	egzemplarz	m ²	=	metr kwadratowy
				=	<i>square metre</i>
kpl	=	komplet	ha	=	hektar
				=	<i>hectare</i>
wol.	=	wolumin	km ²	=	kilometr kwadratowy
<i>vol.</i>	=	<i>volume</i>		=	<i>square kilometre</i>
μg	=	mikrogram	l	=	litr
		<i>microgram</i>		=	<i>litre</i>
g	=	gram	hl	=	hektolitr
		<i>gram</i>		=	<i>hectolitre</i>
kg	=	kilogram	dm ³	=	decymetr sześcienny
		<i>kilogram</i>		=	<i>cubic metre</i>
dt	=	decytona	m ³	=	metr sześcienny
		<i>deciton</i>		=	<i>cubic metre</i>
t	=	tona	dam ³	=	dekametr sześcienny
		<i>tonne</i>		=	<i>cubic decametre</i>

hm ³	=	hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	p. proc.	=	punkt procentowy
kWh	=	kilowatogodzina <i>kilowatt*hour</i>	tabl.	=	tablica table
MWh	=	megawatogodzina <i>megawatt*hour</i>	ust.	=	ustęp metre
GWh	=	gigawatogodzina <i>gigawatt*hour</i>	Dz. U.	=	Dziennik Ustaw
GJ	=	gigadżul <i>gigajoule</i>	i in.	=	i inni
PJ	=	petadżul <i>petajoule</i>	itp.	=	i tym podobne <i>and the like</i>
°C	=	stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	m.in.	=	miedzy innymi <i>i.a. among others</i>
h	=	godzina <i>hour</i>	np.	=	na przykład
d	=	doła <i>24 hours</i>	e.g.	=	for example
r.	=	rok	tj.	=	to jest
ceg	=	cegła przeliczeniowa materiałów ściennych <i>brick standard brick unit expressing the quantity of wall building materials</i>	i.e.	=	that is
t/r	=	ton rocznie	tz.	=	to znaczy
t/y	=	<i>tonnes per year</i>	i.e.	=	that is
art.	=	artykuł <i>article</i>	tzw.	=	tak zwany
cd.	=	<i>ciąg dalszy</i>	ww.	=	wyżej wymieniony
cont.	=	<i>continued</i>	PKP	=	Polskie Koleje Państwowe
dok.	=	dokończenie <i>continued</i>	ZOZ	=	Zakład Opieki Zdrowotnej <i>Health Care Institution</i>
Lp.	=	<i>liczba porządkowa</i>	NTS	=	Nomenklatura Jednostek Teryto- rialnych do Celów Statystycznych
No.	=	<i>number</i>	NUTS	=	<i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
KK	=	Kodeks karny	EKG	=	Europejska Komisja Gospodarcza
kl.	=	klasa	ECE	=	<i>Economic Commission for Europe</i>
			EUROSTAT	=	Biuro Statystyczne Wspólnot Europejskich <i>Office Statistique des Communautés Européennes</i>

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

- 1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności - PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej - Statistical Classification of Economic Activities in the European Community - NACE Rev. 2. PKD 2007, wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami.

W ramach PKD 2007 wyodrębniono „**Przemysł**”, jako dodatkowe grupowanie, które obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna naukowa i techniczna”, „Działalność z zakresu usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”.

- 2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

- 3) według **sektorów własności**:

- sektor publiczny - grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
- sektor prywatny - grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

- 1) according to the **Polish Classification of Activities - PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers, dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments.

The item “**Industry**” was introduced as an additional grouping, including sections “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

The item “**Other services**” was introduced including sections: “Professional scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”;

- 2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;

- 3) according to **ownership sectors**:

- public sector - grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of public sector entity capital (property),
- private sector - grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

„Własność mieszana” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

3. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, obejmujących podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i - jeśli nie zaznaczono inaczej - obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- 50 osób i więcej.

4. Dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 opracowano - jeśli nie zaznaczono inaczej - tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

Informacje w rejestrze REGON tworzone są na podstawie danych zgłaszanych bezpośrednio przez podmioty, na których ciąży obowiązek rejestracji oraz dokonywania zmian cech objętych wpisem. Dane te nie podlegają dodatkowej weryfikacji.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku - obok PKD 2007 - należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności** (KZIS), na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego, pełnozatrudnionych i ich wynagrodzeń; klasyfikacja opracowana na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08), wprowadzona została z dniem 1 I 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (Dz. U. poz. 1145) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2014 r.;

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company's registration application.

3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, including entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and (unless otherwise indicated) include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- 50 persons and more.

4. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.

5. Data according to PKD 2007/NACE Rev. 2 sections and divisions are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.

Information in REGON register is produced on the basis of data submitted directly by entities, which are obliged to register and report on changes in features required for the registration. The data are not further verified.

7. Other than PKD 2007/NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specializations Classification** (KZIS), on the basis of which councillors of organs of local self-government entities, full-time paid employees and their wages and salaries are grouped; the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 I 2015 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy of 7 VIII 2014 (Journal of Laws item 1145) replacing the classification valid until 31 XII 2014;

- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług PKWiU 2008**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293) z późniejszymi zmianami;
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie europejskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316) z późniejszymi zmianami;
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2011 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 XII 2010 r. (Dz. U. Nr 242, poz. 1622).

8. Informacje o województwie w podziale na **miasta i wieś** - jeśli nie zaznaczono inaczej - podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez „miasta” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez „wieś” - pozostałe terytorium województwa.

9. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny **produkcji** - jeśli nie zaznaczono inaczej - przyjęto kategorię **ceny bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane od produktu.

2) *the Polish Classification of Products and Services PKWiU 2008, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by a decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293) with later amendments;*

3) *the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;*

4) *the Polish Classification of Types of Construction (PKOB), on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the European Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316) with later amendments;*

5) *the Classification of Fixed Assets (KŚT), on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2011 by a decree of the Council of Ministers, dated 10 XII 2010 (Journal of Laws No. 422, item 1622).*

8. *Information on voivodship as well as by urban and rural areas, unless otherwise indicated, is presented according to administrative division in a given period. The term “urban area” is understood as an area located within the administrative borders of these units, while a “rural area” is understood as the remaining territory of the voivodship.*

9. *Data in current prices correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables in which prices are not defined, data are expressed in current prices.*

In order to evaluate production, unless otherwise indicated, the basic price category was implemented.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług (od produktów krajowych i od importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

10. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej - ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
  - ceny stałe 2005 r (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006-2010 r.
  - ceny stałe 2010 r (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

11. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki - w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach - obliczono w warunkach porównywalnych. Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

12. Do przeliczeń danych według liczby ludności – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto liczbę ludności według krajowej definicji zamieszkania, opracowaną metoda bilansową.

Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja) – według stanu w dniu 30 VI.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną dla 2005 r. na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, od 2010 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Taxes on products include: the value added tax - VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including the excise tax) as well as other taxes on products, such as the excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting, the lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

10. Constant prices were adopted as follows:

- 1) *agricultural output - current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in the case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;*
- 2) *sold production of industry:*
  - *2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006-2010,*
  - *2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.*

11. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices - in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions. Single base indices are calculated using the chain-base index method.

12. For the purpose of calculating data by population number, unless otherwise indicated, the population number according to the national definition of residence, compiled using the balance method, was adopted.

When computing per capita data (per 1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g. beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production) – as of 30 VI.

For calculations, it was assumed to use the number of population calculated for 2005 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 – of the Population and Housing Census 2011.

13. Dane - jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

15. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

16. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródło dawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

17. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

13. Data, unless otherwise indicated, do not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

14. Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office.

15. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".

16. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.

17. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA
CHORÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)

INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD — 10 Revision)

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz wybrane choroby przebiegające z udziałem mechanizmów immunologicznych
<i>Diseases of blood and blood-forming organs</i>	<i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
Wady rozwojowe wrodzone	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
<i>Congenital anomalies</i>	<i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy i stany niedokładnie określone	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych niesklasyfikowane gdzie indziej
<i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	<i>Symptoms, sign and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI - PKD 2007 STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY - NACE Rev. 2	
sekcje	sections
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
x	<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
x	<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
<i>Accommodation and catering</i>	<i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
x	<i>Real estate activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
x	<i>Administrative and support service activities</i>

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI - PKD 2007 (dok.)	
<i>STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY - NACE Rev. 2 (cont.)</i>	
działy	divisions
Produkcja skór i wyrobów skórzanych x	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych <i>Manufacture of leather and related products</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of pharmaceutical products</i>	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń x	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep x	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Budowa budynków x	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej x	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

*
* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych, w „Roczniku Statystycznym Rzeczypospolitej Polskiej” oraz na stronie internetowej GUS <http://stat.gov.pl>.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications, in the “Statistical Yearbook of the Republic of Poland” as well as on the web page of the CSO <http://stat.gov.pl>.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R.
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = = 100 <i>Poland =</i> <i>= 100</i>	
POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY – stan w dniu 31 XII				
AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION – as of 31 XII				
Powierzchnia w km ²	312679	13988	4,5	<i>Area in km²</i>
Powiaty	314	12	3,8	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	66	2	3,0	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	2478	82	3,3	<i>Gminas</i>
Miasta	915	42	4,6	<i>Towns</i>
Miejscowości wiejskie	52529	1297	2,5	<i>Rural localities</i>
Sołectwa	40688	1026	2,5	<i>Village administrator's offices</i>
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA				
ENVIRONMENTAL PROTECTION				
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				<i>Emission of air pollutants by plants of significant nuisance to air quality in thous. t:</i>
pyłowych	44,2	0,9	2,0	<i>particulates</i>
gazowych	211566,3	2000,1	0,9	<i>gases</i>
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3273	105	3,2	<i>Municipal wastewater treatment plants^a (as of 31 XII)</i>
w tym: biologiczne	2427	80	3,3	<i>of which: biological</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów.....	826	25	3,0	<i>with increased biogene removal</i>
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	130985,2	631,6	0,5	<i>Generated waste (during the year; excluding municipal waste) in thous. t</i>
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w tys. t	10863,5	334,3	3,1	<i>Municipal waste collected^b (during the year) in thous. t</i>
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				<i>Outlays on fixed assets (current prices):</i>
służące ochronie środowiska:				<i>in environmental protection:</i>
w milionach złotych.....	15160,0	429,8	2,8	<i>in million zlotys</i>
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	5,6	7,3	x	<i>in % of total investment outlays</i>
służące gospodarce wodnej:				<i>in water management:</i>
w milionach złotych.....	3294,6	100,2	3,0	<i>in million zlotys</i>
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,2	1,7	x	<i>in % of total investment outlays</i>
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE				
PUBLIC SAFETY				
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych ^c : w liczbach bezwzględnych	799779	26949	3,4	<i>Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings^c: in absolute numbers</i>
na 10 tys. ludności.....	208	264	x	<i>per 10 thous. population</i>
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^c w %	64,7	71,2	x	<i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police^c in %</i>

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. *b* Dane szacunkowe. *c* Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.
a Working on sewage network. *b* Estimated data. *c* Excluding punishable acts committed by juveniles.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		

LUDNOŚĆ <i>POPULATION</i>				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38437,2	1018,1	2,6	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23166,4	661,3	2,9	urban areas
wieś	15270,8	356,8	2,3	rural areas
w tym kobiety	19839,2	522,4	2,6	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	73	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	60	58	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,7	-0,7	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt ^e stały na 1000 ludności	-0,4	-1,5	x	Internal and international net migration for permanent residence ^e per 1000 population

RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA

LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES

Pracujący ^{ab} (stan w dniu 31 XII) w tys.	14504,3	334,6	2,3	Employed persons ^{ab} (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	3907,85	3375,72	86,4	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1563,3	39,3	2,5	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31 XII) w % ...	9,7	10,5	x	Registered unemployment rate ^b (as of 31 XII) in %

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej	297871,1	6962,5	2,3	water supply distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej ^c ...	149668,0	4181,4	2,8	sewage distribution ^c
gazowej	145986,7	4098,0	2,8	gas supply
Zasoby mieszkaniowe ^d (stan w dniu 31 XII):				Dwellings stocks ^d (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach	14119,5	365,7	2,6	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	367,3	359,2	x	per 1000 population
izby: w tysiącach	53961,3	1452,6	2,7	rooms: in thousands
na 1000 ludności	1403,9	1426,8	x	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań:				usable floor area of dwellings:
w tysiącach m ²	1039071,3	26808,1	2,6	in thousands m ²
na 1000 ludności w m ²	27032,9	26332,1	x	per 1000 population in m ²

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^c Łącznie z kolektorami. ^d Na podstawie bilansu. ^e Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. ^c Including collectors. ^d Based on balance. ^e For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = = 100 Poland = = 100	
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.) MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)				
Mieszkania oddane do użytkowania:				<i>Dwellings completed:</i>
w tysiącach	147,7	3,2	2,2	<i>in thousands</i>
na 1000 ludności:				<i>per 1000 population:</i>
mieszkania	3,8	3,2	x	<i>dwellings</i>
izby	15,9	13,4	x	<i>rooms</i>
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	383,3	302,4	x	<i>usable floor area of dwellings in m²</i>
EDUKACJA^a I WYCHOWANIE – stan na początku roku szkolnego EDUCATION^a – as of beginning of the school year				
Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				<i>Pupils and students in schools^b</i>
podstawowych	2480,8	67,3	2,7	<i>primary</i>
gimnazjalnych	1073,6	27,7	2,6	<i>lower secondary</i>
zasadniczych zawodowych ^c	189,6	5,8	3,1	<i>basic vocational^c</i>
liceach ogólnokształcących	501,2	11,2	2,2	<i>general secondary</i>
technikach	506,2	13,7	2,7	<i>technical secondary</i>
artystycznych ogólnokształcących ^d	12,6	0,3	2,6	<i>general art^d</i>
policealnych	255,1	5,2	2,0	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^e :				<i>Children attending pre-primary education establishments^e:</i>
w tysiącach	1140,6	29,2	2,6	<i>in thousands</i>
na 1000 dzieci w wieku 3–5 lat	842	832	x	<i>per 1000 children aged 3–5</i>
OCHRONA ZDROWIA^f I POMOC SPOŁECZNA – stan w dniu 31 XII HEALTH CARE^f AND SOCIAL WELFARE – as of 31 XII				
Pracownicy medyczni ^g :				<i>Medical personnel^g:</i>
lekarze	88437	2035	2,3	<i>doctors</i>
lekarze dentyści	12603	552	4,4	<i>dentists</i>
pielęgniarki ^h	197381	4823	2,4	<i>nurses^h</i>
Przychodnie	20412	551	2,7	<i>Out-patients departments</i>
Szpitala ogólne	956	26	2,7	<i>General hospitals</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	187,0	4,4	2,4	<i>Beds of general hospitals in thous.</i>
Apteki ogólnodostępne ⁱ	12740	316	2,5	<i>Generally available pharmaciesⁱ</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1–2 na str. 193. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^c Łącznie z uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy. ^d Dających uprawnienia zawodowe. ^e Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. ^f Łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej i spraw wewnętrznych. ^g Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^h Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ⁱ Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, ust. 12 na str. 226.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1–2 on page 193. ^b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. ^c Including students special job-training schools. ^d Leading to professional certification. ^e Including the children attending for all school year in the units performing health care activities. ^f Data include health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior. ^g Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and National Health Fund. ^h Including master nurses. ⁱ See general notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 12 on page 226.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = = 100 <i>Poland =</i> <i>= 100</i>	
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII) ...	8050	253	3,1	<i>Public libraries (as of 31 XII)</i>
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	129904,4	3677,7	2,8	<i>Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	926	17	1,8	<i>Museums (as of 31 XII)</i>
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	33271,3	233,9	0,7	<i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>
Kina stałe (stan w dniu 31 XII) ..	444	12	2,7	<i>Fixed cinemas (as of 31 XII)</i>
Widzowie w kinach stałych w tys.	45681,5	1006,5	2,2	<i>Audience in fixed cinemas in thous.</i>
Baza noclegowa turystyki ^d w tys.: miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	710,3	18,6	2,6	<i>Tourist accommodation establishments ^d in thous.: number of beds (as of 31 VII)</i>
korzystający z noclegów	26942,1	615,9	2,3	<i>tourists accommodated</i>
ROLNICTWO^b I LEŚNICTWO AGRICULTURE^b AND FORESTRY				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) ^c w tys. ha	14398,2	386,2	2,7	<i>Agricultural land in good agricultural condition (as of June) ^c in thous. ha</i>
pod zasiewami ^d	10753,0	277,5	2,6	<i>sown area ^d</i>
grunty ugorowane	134,1	6,4	4,8	<i>fallow land</i>
uprawy trwałe	391,0	4,8	1,2	<i>permanent crops</i>
w tym sady	349,9	3,3	0,9	<i>of which orchards</i>
ogrody przydomowe	27,4	0,3	1,1	<i>kitchen gardens</i>
łąki i pastwiska	3092,8	97,1	3,1	<i>meadows and pastures</i>
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^d w tys. ha:				<i>Sown area (as of June) ^c in thous. ha:</i>
zboża	7511,8	178,4	2,4	<i>cereals</i>
ziemniaki	292,5	5,0	1,7	<i>potatoes</i>
warzywa gruntowe ^e	175,7	4,0	2,3	<i>ground vegetables ^e</i>
Zbiory w tys. t:				<i>Production in thous. t:</i>
zboża	28002,7	649,2	2,3	<i>cereals</i>
ziemniaki	6151,8	95,8	1,6	<i>potatoes</i>
warzywa gruntowe ^e	3792,8	83,9	2,2	<i>ground vegetables ^e</i>
Plony z 1 ha w dt:				<i>Yields per 1 ha in dt:</i>
zboża	37,3	36,4	97,6	<i>cereals</i>
ziemniaki	210	191	90,8	<i>potatoes</i>
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9214,9	688,4	7,5	<i>Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha</i>

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. ^c Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. ^d Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^e Łącznie z ogrodami przydomowymi.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Data are presented according to the official residence of the land user. ^c Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. ^d Excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers). ^e Including kitchen gardens.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	Polska = = 100 <i>Poland = = 100</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>			
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO <i>INDUSTRY AND CONSTRUCTION</i>				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				<i>Sold production of industry (current prices):</i>
w milionach złotych	1255515,6	30422,3	2,4	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	32649	29840	x	<i>per capita in zł</i>
Sprzedaż produkcji budowlano- -montażowej ^a (ceny bieżące):				<i>Sales of construction and assem- -bly production^a (current prices):</i>
w milionach złotych	171302,5	4264,3	2,5	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	4455	4183	x	<i>per capita in zł</i>
TRANSPORT I TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 XII <i>TRANSPORT AND TELECOMMUNICATIONS – as of 31 XII</i>				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiej- skie) w km	290919	8608	3,0	<i>Hard surface public roads (urban and non-urban) in km</i>
w tym o nawierzchni ulepszo- nej w %	92,2	88,4	x	<i>of which improved in %</i>
Samochody zarejestrowane ^b w tys. szt:				<i>Registered cars^b in thous. units:</i>
osobowe	20723,4	577,7	2,8	<i>passenger cars</i>
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^c	3428,0	91,2	2,7	<i>lorries and road tractors^c</i>
Placówki pocztowe ^d	7387	237	3,2	<i>Postal offices^d</i>
Telefoniczne łącza główne ^e : w tysiącach	4947,9	137,7	2,8	<i>Fixed main line^e: in thousands</i>
w tym standardowe łącza główne	4221,9	118,2	2,8	<i>of which standard main line</i>
na 1000 ludności	128,7	135,2	x	<i>per 1000 population</i>
HANDEL – stan w dniu 31 XII <i>TRADE – as of 31 XII</i>				
Sklepy	360750	10312	2,9	<i>Shops</i>
Liczba ludności na 1 sklep	107	99	x	<i>Population per 1 shop</i>
Targowiska stałe	2222	73	3,3	<i>Permanent marketplaces</i>
FINANSE PUBLICZNE <i>PUBLIC FINANCE</i>				
Budżety gmin^f				<i>Budgets of gminas^f</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych	87667,2	2604,2	3,0	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	3396	3442	101,4	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych	85944,4	2530,5	2,9	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	3329	3344	100,5	<i>per capita in zł</i>
Budżety miast na prawach powiatu				<i>Budgets of cities with powiat status</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych	70560,1	1151,7	1,6	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	5583	4381	78,5	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych	69824,2	1114,0	1,6	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	5525	4238	76,7	<i>per capita in zł</i>

^a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. ^b Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. ^c Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^d Dane dotyczą placówek operatora wyznaczonego. ^e Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^f Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Realized by construction units – by place of performing works. ^b Including cars having temporary permission (for the period 30 days) given at the end of the year. ^c Including vans. ^d Data concern the appointed operator. ^e Data concern operators of the public telecommunication network. ^f Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (dok.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = = 100 Poland = = 100	
Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	23681,5	695,2	2,9	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	917	919	100,2	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	23444,1	719,0	3,1	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	908	950	104,6	<i>per capita in zł</i>
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	17110,1	489,4	2,9	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	445	480	107,9	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	17202,7	491,4	2,9	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	447	482	107,7	<i>per capita in zł</i>
	INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE			
	INVESTMENTS. FIXED ASSETS			
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				Investment outlays (current prices):
w milionach złotych	271839,3	5874,3	2,2	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	7069	5762	x	<i>per capita in zł</i>
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):
w milionach złotych.....	3471800,9	97568,0	2,8	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	90324	95836	x	<i>per capita in zł</i>
	PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ			
	ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY			
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^{ab} (stan w dniu 31 XII)	4184409	111272	2,7	Entities of the national economy in the REGON register ^{ab} (as of 31 XII)
sektor publiczny	121768	4731	3,9	public sector
sektor prywatny	4028506	105731	2,6	private sector
	RACHUNKI REGIONALNE W 2014 R.			
	REGIONAL ACCOUNTS IN 2014			
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	1719704	38416	2,2	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	44686	37635	84,2	<i>per capita in zł</i>
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				Gross value added (current prices):
w milionach złotych	1524940	34061	2,2	<i>in million zlotys</i>
na 1 pracującego w zł	109899	105649	96,1	<i>per 1 employed person in zł</i>
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	1035025	24649	2,4	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	26895	24147	89,8	<i>per capita in zł</i>

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale według sektorów własności nie uwzględniono podmiotów, które w rejestrze REGON nie mają wpisanego rodzaju własności.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b The division by the ownership sections does not include entities, which have not registered the type of ownership in the REGON register.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2010
POWIERZ AR						
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	13984	13989	13988	13988	13988
STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL						
2	Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele: produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiactwem i rybactwem)	16,6	13,5	11,9	11,5	11,5
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	58,4	53,9	48,9	50,0	50,2
4	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	5,8	6,0	6,7	6,4	6,4
5	w tym do produkcji przemysłowej	1,0	1,0	0,7	0,8	0,8
6	Ścieki przemysłowe i komunalne ^c odprowadzone do wód lub do ziemi: oczyszczane w % wymagających oczyszczania	88,6	91,7	95,0	95,7	98,6
7	nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	0,3	0,2	0,1	0,1	0,0
8	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^d	59,0	64,0	68,4	67,4	67,5
9	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szcze- gólnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t: pyłowych	4,8	2,8	1,4	1,4	1,4
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	23,0	32,9	29,2	26,2	28,1
11	Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych: pyłowych	95,9	97,9	98,5	98,7	98,8
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	6,4	0,0	0,5	0,3	0,8
13	Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłącze- niem odpadów komunalnych) ^e na 1 km ² w t	61,8	36,9	50,5	52,2	65,4
14	Odpady komunalne zebrane ^f (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	401	277	307	315	290
15	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem: służące ochronie środowiska	5,5	4,7	5,3	6,2	3,1
16	służące gospodarce wodnej	2,0	1,1	1,2	1,7	1,8
17	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrod- niczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII): w % powierzchni ogólnej	36,1	39,3	38,8	38,9	38,9
18	na 1 mieszkańca w m ²	4926	5445	5380	5381	5315
BEZPIECZEŃSTWO PUBLIC						
19	Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakoń- czonych postępowaniach przygotowawczych ^g : w liczbach bezwzględnych	41833	39483	37913	37395	39230
20	na 10 tys. ludności	415	391	376	370	384
21	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^g w %	57,2	70,0	75,9	75,9	76,1

^a Z ujęć własnych. ^b Pobór wody na ujęciach przed włączeniem do sieci. ^c Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata ludność ogółem – na podstawie bilansów. ^e Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7 na str. 63. ^f Dane ze względu na zmianę katalogu odpadów. ^g Do 2012 r. – łącznie z prokuraturą; od 2014 r. bez czynów karalnych popełnionych

^a From own intakes. ^b Water withdrawal at intakes before entering the water network. ^c Since 2010 data are not comparable total population – based on balances. ^e See general notes to the chapter “Environmental protection”, item 7 on page 63. due to a change in the catalogue of waste. ^g Until 2012 including prosecutor's office; since 2014 excluding punishable acts

2011	2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
CHNIA						
EA						
13988	13988	13988	13988	13988	Area in km ² (as of 31 XII)	1
ŚRODOWISKA						
PROTECTION						
12,0	10,9	11,3	11,9	12,3	Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:	2
50,9	48,0	48,6	49,5	52,5	production ^a (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing)	3
6,3	6,7	6,4	6,3	6,0	exploitation of water supply network ^b	4
0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ²	5
98,3	98,7	98,8	98,8	99,2	of which for industrial production	6
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Industrial and municipal ^c wastewater discharged into waters or into the ground:	7
68,0	70,3	71,4	72,4	74,1	treated in % of requiring treatment	8
1,3	1,2	1,1	1,0	0,9	untreated per 1 km ² in dam ³	9
23,1	24,0	23,7	23,3	18,8	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^d	10
99,0	99,0	99,1	99,1	99,1	Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:	11
19,0	14,2	0,6	0,7	32,3	particulates	12
81,2	66,1	75,1	65,6	45,2	gases (excluding carbon dioxide)	13
292	297	306	321	328	Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:	14
2,8	3,6	4,1	7,6	7,3	particulates	15
1,8	1,5	1,7	2,5	1,7	gases (excluding carbon dioxide)	16
38,9	38,8	38,8	39,0	38,8	Generated waste (during the year; excluding municipal waste) ^e per 1 km ² in t	17
5320	5310	5318	5341	5332	Municipal waste collected ^f (during the year) per capita in kg	18
PUBLICZNE						
SAFETY						
41065	38692	38268	29736	26949	Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:	19
401	378	374	291	264	in environmental protection	20
77,7	74,9	73,1	71,9	71,2	in water management	21
Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):						
in % of total area						
per capita in m ²						
Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings ^g :						
in absolute numbers						
per 10 thous. population						
Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^g in %						

poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. ^d Ludność korzystająca – na podstawie szacunków, szacunkowe; w 2000 r. określane jako odpady stałe wywiezione; od 2003 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie przez nieletnich.

with previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. ^d Population connected to – estimated data, the ^f Estimated data; in 2000 defined as solid waste removed; since 2003 data are not comparable with data for previous years committed by juveniles.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2010
LUD						
POPULA						
1	Ludność (stan w dniu 31 XII)	1008472	1009198	1008962	1010047	1023215
2	miasta	652041	647054	643056	642494	649781
3	wieś	356431	362144	365906	367553	373434
4	w tym kobiety	518213	519510	519987	520586	524841
5	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	106	106	106	106	105
6	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	72	72	72	72	73
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):						
7	przedprodukcyjnym	256819	212814	198646	195777	195704
8	produkcyjnym	619906	659796	664422	664562	672779
9	poprodukcyjnym	131747	136588	145894	149708	154732
10	Małżeństwa na 1000 ludności	5,28	4,87	6,91	6,55	5,79
11	Rozwody na 1000 ludności	1,52	2,54	2,21	1,95	1,89
12	Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,92	9,82	11,24	11,37	10,69
13	Zgony ^b na 1000 ludności	8,81	9,05	9,48	9,67	9,28
14	Przyrost naturalny na 1000 ludności	1,11	0,77	1,76	1,70	1,42
15	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	8,59	6,15	5,37	6,26	5,39
16	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,57	-0,64	-0,68	-0,47	-0,46
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:						
17	mężczyźni	69,20	70,19	70,46	70,68	71,54
18	kobiety	77,43	78,98	79,32	79,48	80,05
RYNEK						
LABOUR						
Pracujący ^{de} (stan w dniu 31 XII):						
20	w tysiącach	330,1	291,8	318,1	309,4	323,1
21	w tym kobiety	159,0	137,8	148,8	146,1	151,4
22	na 1000 ludności	327,3	289,2	315,3	306,3	315,7
23	w sektorze prywatnym w %	70,5	71,6	74,4	73,7	75,2
według rodzajów działalności w %:						
24	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	.	9,4	8,6	8,9	11,3
25	przemysł i budownictwo	.	31,6	34,1	32,8	32,3
26	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^e ; transport i gospodarka magazynowa; zakwatero- wanie i gastronomia ^e ; informacja i komunikacja	.	27,1	27,0	26,3	25,4
27	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^e	.	3,4	3,5	3,5	3,3
28	pozostałe usługi ^f	.	28,5	26,8	28,5	27,7

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność”, ust. 1 na str. 94. ^b Łącznie ze zgonami niemowląt. ^c Do obliczenia salda wykorzystano rodzaj działalności. ^e Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszczególnionego w Spisie Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2010 – of the Agricultural Census 2010. ^e The term “Other services” refers to the NACE Rev. 2 defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and

^a See general notes to the chapter “Population”, item 1 on page 94. ^b Including infant deaths. ^c For calculating net migration, 2004) kind of activity. ^e Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. ^e The term “Other services” refers to the NACE Rev. 2

2011	2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
NOŚĆ^a						
TION^a						
1023158	1023317	1021470	1020307	1018075	Population (as of 31 XII)	1
648692	647594	644970	643742	661321	urban areas	2
374466	375723	376500	376656	356754	rural areas	3
524821	524887	524130	523641	522401	of which females	4
105	105	105	105	105	Females per 100 males (as of 31 XII)	5
73	73	73	73	73	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	6
Population of age (as of 31 XII):						
192884	190628	188345	186481	184524	pre-working	7
669142	664362	657450	650536	642638	working	8
161132	168327	175675	183290	190913	post-working	9
5,09	5,31	4,64	4,78	4,94	Marriages per 1000 population	10
2,06	1,96	1,92	2,07	2,05	Divorces per 1000 population	11
10,19	10,13	9,53	9,52	9,24	Live births per 1000 population	12
9,43	9,39	9,83	9,36	9,96	Deaths ^b per 1000 population	13
0,76	0,74	-0,30	0,16	-0,72	Natural increase per 1000 population	14
5,57	5,98	5,65	3,81	4,14	Infant deaths per 1000 live births	15
-0,81	-0,61	-1,35	-1,30	-1,53 ^c	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	16
Life expectancy at the moment of birth:						
71,49	72,30	72,21	73,27	72,76	males	18
79,91	80,31	80,11	80,78	80,90	females	19
PRACY						
MARKET						
Employed persons ^{de} (as of 31 XIII):						
324,6	319,6	320,3	330,5	334,6	in thousands	20
152,2	151,4	153,9	158,3	159,7	of which women	21
317,2	312,4	313,6	323,9	328,7	per 1000 population	22
76,3	76,7	77,0	77,6	78,1	in private sector in %	23
by kind of activities in %:						
11,1	11,4	11,5	11,3	11,2	agriculture, forestry and fishing	24
32,1	31,3	31,0	31,9	31,8	industry and construction	25
25,3	25,5	25,4	25,3	25,3	trade; repair of motor vehicles ^e ; transportation and storage; accommodation and catering ^e ; information and communication	26
3,1	3,2	3,2	3,1	3,1	financial and insurance activities; real estate activities	27
28,3	28,6	28,9	28,4	28,6	other services ^f	28

dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. *d* Według faktycznego miejsca pracy i (od 2004 r.) wanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005–2009 – Narodowego Spisu Rolnego 2010. *f* Pod pojęciem "Pozostałe usługi" należy rozumieć następujące sekcje PKD: „Działalność profesjonalna, zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i

data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. *d* By actual workplace and (since – results: in 2000 of the Agricultural Census 1996, in 2005–2009 – of the Population and Housing Census 2002 as well as the sections: "Professional, scientific and technical activities", "Administrative and support service activities", "Public administration and "Other service activities".

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2010
RYNEK LABOUR						
	Przeciętne zatrudnienie:					
	w przemyśle:					
1	w tysiącach	.	65,6	76,6	71,1	71,7
2	na 1000 ludności	.	65,0	75,9	70,4	70,1
	w budownictwie:					
3	w tysiącach	.	9,5	13,5	13,7	13,0
4	na 1000 ludności	.	9,4	13,4	13,6	12,7
	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII)					
5	w tys.	89,1	89,2	46,3	61,1	59,2
6	2000 = 100	100,0	100,0	52,0	68,5	66,4
	W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):					
7	kobiety	54,4	53,1	56,0	51,8	53,4
8	w wieku do 25 lat	28,4	20,3	20,1	20,4	20,1
9	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	41,7	45,1	26,8	21,3	23,9
10	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	1748	169	52	68	70
11	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w %	21,3	23,0	12,5	16,2	15,5
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA WAGES AND SALARIES.						
12	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1670,36	2032,99	2498,00	2640,41	2755,38
13	2000 = 100	100,0	121,7	149,5	158,1	165,0
14	w tym: w przemyśle	.	1977,24	2507,39	2651,41	2798,41
15	w budownictwie	.	1609,77	2019,90	2086,08	2144,77
16	Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	239,4	226,4	225,3	228,8	229,1
17	pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	202,8	196,6	199,7	204,4	205,9
18	rolników indywidualnych	36,6	29,8	25,6	24,4	23,2
19	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł: wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	754,92	1009,25	1240,23	1358,64	1447,41
20	rolników indywidualnych ^b	676,41	852,82	975,50	1035,11	1084,18
INFRASTRUKTURA KOMU MUNICIPAL INFRASTRUC						
21	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:					
	wodociągowej	4650,9	5496,1	6016,7	6143,1	6459,8
22	kanalizacyjnej ^c	1317,1	1995,4	2465,6	2565,1	2709,0
	Zużycie w gospodarstwach domowych: wody z wodociągów:					
23	w hektometrach sześciennych	34,2	30,5	31,0	30,3	30,7
24	na 1 mieszkańca w m ³	33,9	30,2	30,7	30,0	30,0
	energii elektrycznej w miastach ^d :					
25	w gigawatogodzinach	410,5	441,2	455,6	460,2	468,0
26	na 1 mieszkańca w kWh	629,2	681,3	708,0	716,0	719,6

^a Do wyciszenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – Powszechnego uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego. ^c Łącznie z kolektarstwa indywidualnego w rolnictwie.

^a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was used and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. ^b Including benefits from the Pension Fund. ^c Including collectors. ^d In 2000 excluding households, whose the main source of maintenance

2011	2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
PRACY (dok.)						
MARKET (cont.)						
					Average paid employment:	
					in industry:	
71,3	69,1	67,1	72,1	74,0	in thousands	1
69,7	67,6	65,6	70,6	72,6	per 1000 population	2
					in construction:	
12,9	11,3	10,7	10,5	11,2	in thousands	3
12,6	11,1	10,5	10,3	11,0	per 1000 population	4
					Registered unemployed persons (as of 31 XII)	
59,1	60,6	59,8	47,1	39,3	in thous.	5
66,3	68,0	67,1	52,9	44,1	2000 = 100	6
					In % of registered unemployed (as of 31 XII):	
55,3	52,3	52,8	53,0	54,0	women	7
19,6	18,3	17,0	14,3	13,6	aged up to 25 years	8
27,1	28,4	30,3	34,3	31,1	out of work for longer than 1 year	9
					Registered unemployed persons (as of 31 XII)	
88	65	42	28	15	per a job offer	10
					Registered unemployment rate ^a (as of 31 XII)	
15,4	15,9	15,7	12,5	10,5	in %	11
Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH						
SOCIAL SECURITY BENEFITS						
2903,70	3034,01	3114,69	3247,04	3375,72	Average monthly gross wages and salaries in zł	12
173,8	181,6	186,5	194,4	202,1	2000 = 100	13
2952,85	3124,71	3203,20	3357,39	3509,62	of which: in industry	14
2212,36	2230,52	2280,26	2410,44	2541,67	in construction	15
223,4	219,3	217,0	214,6	214,8	Average number of retirees and pensioners in thous.	16
					receiving retirement pay and pensions paid	
201,3	198,5	197,2	195,6	196,4	by the Social Insurance Institution	17
22,0	20,9	19,9	19,0	18,4	farmers	18
					Average monthly gross retirement pay and	
					pension in zł:	
1515,86	1604,06	1690,11	1749,68	1810,13	paid by the Social Insurance Institution	19
1119,06	1193,65	1261,30	1287,36	1319,74	farmers ^b	20
NALNA. MIESZKANIA						
TURE. DWELLINGS						
6550,6	6658,7	6730,5	6814,6	6962,5	Distribution network (as of 31 XII) in km:	
2991,5	3191,6	3315,0	3641,2	4181,4	water supply	21
					sewage ^c	22
					Consumption in households:	
					water from water supply systems:	
30,7	29,3	29,5	29,7	30,1	in cubic hectometre	23
30,0	28,7	28,9	29,1	29,5	per capita in m ³	24
					electricity in urban areas ^d :	
464,3	452,6	452,1	432,9	429,9	in gigawatt-hour	25
715,1	698,6	699,4	671,6	648,8	per capita in kWh	26

wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005–2009 – Narodowego Spisu Rolnego 2010. ^b Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia torami. ^d W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa.

for calculation estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2005–2009 – of the Population payments from non-agricultural social security system in case of a simultaneous right to benefits from this system and to was income from a private farm in agriculture.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2010
INFRASTRUKTURA KOMU MUNICIPAL INFRASTRUC						
	Zasoby mieszkaniowe ^a (w 2000 r. — zamieszka- ne; stan w dniu 31 XII):					
	mieszkania:					
1	w tysiącach	305,7	333,7	343,6	347,3	350,5
2	na 1000 ludności	298,6	330,7	340,5	343,8	346,7
3	izby na 1000 ludności	1111,6	1249,8	1291,8	1306,2	1318,8
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
4	na 1000 ludności	19072,8	22648,2	23623,0	23959,6	24262,3
5	przeciętna 1 mieszkania	62,9	68,5	69,4	69,7	70,0
	Mieszkania oddane do użytkowania:					
	mieszkania:					
6	w tysiącach	2,1	3,3	4,3	3,7	3,3
7	na 1000 ludności	2,1	3,3	4,2	3,7	3,2
8	izby na 1000 ludności	8,1	14,3	17,7	16,0	13,9
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
9	na 1000 ludności	178,2	321,1	410,4	365,3	324,7
10	przeciętna 1 mieszkania	85,0	98,4	97,4	99,0	100,3
EDUKACJA ^b EDUCA						
	Uczniowie w szkołach ^c (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					
11	podstawowych ^d	87,9	70,8	61,4	59,4	57,6
12	gimnazjach	33,3	43,0	37,7	35,8	34,0
13	zasadniczych zawodowych ^e	17,1	6,7	7,4	7,4	7,0
14	liceach ogólnokształcących ^f	22,7	18,0	15,7	14,7	14,1
15	liceach profilowanych	x	7,5	2,1	1,1	0,5
16	technikach ^f	29,3	15,2	16,2	16,7	16,7
17	artystycznych ogólnokształcących ^g	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
18	policealnych	4,9	8,0	8,2	7,0	7,4
	Absolwenci szkół ^{ch} w tys.:					
19	podstawowych	34,2 ⁱ	13,5	11,6	10,9	10,5
20	gimnazjów	x	14,3	12,7	11,9	11,5
21	zasadniczych zawodowych ^e	5,8	2,2	1,9	2,1	2,3
22	liceów ogólnokształcących ^k	4,3	6,1	5,7	5,4	5,2
23	liceów profilowanych	x	2,4	1,5	1,0	0,6
24	techników ^k	5,6	4,3	3,0	3,0	3,5
25	artystycznych ogólnokształcących ^g	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
26	policealnych	2,1	2,4	2,1	1,9	1,7
27	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodo- we ^h (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności.....	15,6	15,0	12,0	11,5	11,4

^a Na podstawie bilansów. ^b Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1–2 na str. 193. ^c Bez szkół dla e. Od roku szkolnego 2004/05 łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. ^f W latach 2004/05-2013/14 niego roku szkolnego. ⁱ Dane obejmują absolwentów klasy VIII i VI. ^k Łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnoprofilowanymi i szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy.

^a Based on balances. ^b See general notes to the chapter “Education”, item 1–2 on page 193. ^c Excluding schools for 2004/05 school year including special job-training schools. ^f In 2005/06-2013/14 school years including supplementary previous school year. ⁱ Data include graduates of 8th and 6th grade. ^k Including supplementary general schools: general year including specialized secondary schools as well as special job-training schools.

2011	2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
NALNA. MIESZKANIA (dok.)						
TURE. DWELLINGS (cont.)						
					Dwelling stocks ^a (in 2000 – inhabited; as of 31 XII):	
					dwellings:	
353,7	356,6	359,5	362,7	365,7	in thousands	1
345,7	348,5	351,9	355,4	359,2	per 1000 population	2
1370,3	1382,8	1397,3	1411,4	1426,8	rooms per 1000 population	3
					useful floor area of dwellings in m ² :	
25068,2	25358,6	25685,8	25997,6	26332,1	per 1000 population	4
72,5	72,8	73,0	73,1	73,3	average per dwelling	5
					Dwellings completed:	
					dwellings:	
					in thousands	6
3,3	3,2	3,2	3,4	3,2	per 1000 population	7
3,2	3,1	3,1	3,3	3,2	rooms per 1000 population	8
13,8	13,9	13,4	13,4	13,4	useful floor area of dwellings in m ² :	
					per 1000 population	9
318,0	322,4	313,4	304,5	302,4	average per dwelling	10
98,0	104,1	101,4	92,6	95,4		
I WYCHOWANIE						
TION ^b						
					Pupils and students in schools ^c (as of beginning of the school year) in thous.:	
					primary ^d	11
57,3	56,5	56,8	61,6	67,3	lower secondary	12
32,5	31,2	29,8	28,7	27,7	basic vocational ^e	13
6,7	6,3	5,9	6,1	5,8	general secondary ^f	14
13,6	13,0	12,3	11,7	11,2	specialized secondary	15
0,4	0,2	0,1	x	x	technical secondary ^f	16
16,3	15,4	14,6	14,1	13,7	general art ^g	17
0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	post-secondary	18
7,5	7,4	6,0	5,3	5,2	Graduates in schools ^{ch} in thous.:	
					primary	19
10,1	9,7	9,2	9,2	8,9	lower secondary	20
10,8	10,1	9,9	9,6	9,2	basic vocational ^e	21
2,1	2,2	2,0	1,5	1,7	general secondary ^h	22
4,7	4,5	4,7	4,3	3,9	specialized secondary	23
0,2	0,2	0,1	-	x	technical secondary ^k	24
3,4	3,6	3,6	3,6	3,3	general art ^g	25
0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	post-secondary	26
2,1	2,0	2,1	1,8	1,5	Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools ^{hkl} (excluding schools for adults) per 1000 population	27
10,2	10,3	10,2	9,2	8,7		

dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^d Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami ^g Dające uprawnienia zawodowe. ^h Z poprzedzających od roku szkolnego 2005/06 i technikami od roku szkolnego od 2006/07. ⁱ Od roku szkolnego 2004/05 łącznie z liceami

adults, except post-secondary schools. ^d Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. ^e Since schools: general secondary and technical secondary respectively. ^g Leading to professional certification. ^h From the secondary since 2005/06 school year and technical secondary since 2006/07 school year respectively. ⁱ Since 2004/05 school

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2010
EDUKACJA ^a						
EDUCA						
1	Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys.	33,9	39,6	29,7	28,0	26,2
2	Absolwenci szkół wyższych ^{bc} w tys.	5,5	8,7	7,6	7,6	7,5
3	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	7,7	9,4	6,8	7,5	7,9
4	Absolwenci szkół dla dorosłych ^d w tys.	2,6	2,4	1,6	1,4	1,6
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):						
5	miejsca w przedszkolach w tys.	22,4	19,7	20,9	22,2	23,8
6	dzieci ^e w tys.	25,7	23,0	25,0	27,1	29,5
7	w tym: w przedszkolach	21,4	19,0	21,1	22,3	24,0
8	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	4,3	4,0	3,9	4,4	4,9
9	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat ^f	440	470	540	558	561
OCHRONA ZDROWIA ^g						
HEALTH CARE ^g AND						
Pracownicy medyczni ^h (stan w dniu 31 XII):						
10	lekarze	1786	1763	1736	1768	1789
11	lekarze dentyści	168	419	423	436	463
12	pielęgniarki ⁱ	4641	4674	4474	4519	4430
13	Łóżka w szpitalach ogólnych ^k (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	46,1	42,9	44,1	43,1	41,0
14	Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności	1654,4	1603,0	1652,9	1622,8	1610,7
15	Przychodnie ^l (stan w dniu 31 XII)	189	291	418	456	461
16	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	210	275	291	288	296
17	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę	4802	3670	3467	3507	3457
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:						
18	lekarskie	5,0	5,8	6,5	6,0	5,7
19	stomatologiczne	0,4	0,6	0,6	0,7	0,6
20	Dzieci w żłobkach ^m i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku ⁿ do lat 3	28,3	29,8	36,3	34,9	36,6
KULTURA.						
CULTURE.						
21	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	274	271	263	260	258
22	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3942	3949	3900	3811	3745
23	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	206	202	180	179	176
Wypożyczenia księgozbioru ^o z bibliotek publicznych w wol.:						
24	na 1000 ludności	4149	3879	3448	3513	3275
25	na 1 czytelnika	20	19	19	20	19
26	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	1,2	1,5	1,3	1,3	1,3
27	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^p na 1000 ludności	149,8	173,5	455,6	600,0	425,5
28	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	14	14	15	15	15
29	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	149,9	168,4	159,6	164,6	158,0

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1–2 na str. 193. ^b Łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi wewnętrznymi i administracji; bez cudzoziemców. ^c Z poprzedniego roku akademickiego, a w roku 2000 – z roku kalendarzowego; z – nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju placówek – zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi; jako zakłady opieki zdrowotnej). W roku szkolnym 2013/14 łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach w wieku 3-5 lat i połowie rocznika 6-latków, a w 2015 r. - w wieku 3-5 lat. ^g Od 2012 r. dane łącznie z danymi resortu łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka lekarska i pielęgnarska. ⁱ Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ogólnie do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna” ust. 2, pkt. 1) na str. 221. ^m Łącznie z oddziałami żłobkowymi. ⁿ Do 2010 r. na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1–2 on page 193. ^b Including branch sections, basic organizational and the Ministry of Interior and Administration; excluding foreigners. ^c From the previous academic year, and in 2000 – the calendar entities excluding in division according to type, pre-primary education groups and pre-primary points; since 2007 excluding pre-school year including the children attending for all school year in the units performing health care activities. ^f In 2014 the rate was - aged 3-5. ^g Since 2012 data include health care units subordinated to the Ministry National Defence and the Ministry of Interior is a medical and nurse practice. ⁱ Including master nurses. ^k Excluding day places in hospital wards; since 2008 including ^m Including nursery wards. ⁿ Until 2010 excluding children's clubs. ^o In 2015 including interlibrary lending. ^p Data concern activity

2011	2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
I WYCHOWANIE (dok.)						
<i>TION^a (cont.)</i>						
23,7	21,1	18,8	17,7	16,3	Students of higher education institutions ^b (as of 30 XI) in thous.	1
6,9	6,7	6,0	5,2	4,8	Graduates of higher education institutions ^{bc} in thous.	2
7,7	7,7	6,6	5,7	5,2	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.	3
1,9	1,9	2,0	2,0	1,6	Graduates of schools for adults ^d in thous.	4
25,0	26,2	27,6	28,0	27,4	Pre-primary education (as of beginning of the school year):	5
32,1	33,5	35,2	32,6	29,2	places in nursery schools in thous.	6
24,0	26,5	27,5	26,6	24,9	children ^e in thous.:	7
					of which: in nursery schools	
					in pre-primary sections in primary schools	8
6,0	6,2	6,8	5,2	3,7	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3-6 ^f	9
562	564	582	656	715		
I POMOC SPOŁECZNA						
SOCIAL WELFARE						
1803	1985	2045	2085	2035	Medical personnel ^h (as of 31 XII):	10
510	550	559	578	552	doctors	11
4455	5024	4883	4957	4823	dentists	12
					nurses ⁱ	
41,2	44,3	43,8	43,5	43,2	Beds in general hospitals ^k (as of 31 XII)	13
1540,6	1793,6	1845,4	1843,7	1898,8	per 10 thous. population	14
517	536	529	547	551	In-patients in general hospitals per 10 thous. population	15
301	304	313	323	316	Out-patients departments ^l (as of 31 XII)	16
3399	3366	3263	3159	3222	Generally available pharmacies (as of 31 XII)	17
					Population (as of 31 XII) per 1 generally available pharmacy	
					Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:	
5,7	6,3	6,6	6,7	6,8	medical	18
0,7	0,8	0,8	0,8	0,7	dental	19
38,4	50,6	62,8	77,1	78,6	Children in nurseries ^m and children's clubs (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3 ⁿ	20
TURYSTYKA						
TOURISM						
254	254	253	252	253	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	21
3709	3694	3660	3615	3612	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.	22
173	161	161	151	150	Public library borrowers per 1000 population	23
3210	3080	2964	2766	2656	Public library loans ^o in vol.:	24
19	19	18	18	18	per 1000 population	25
					per borrower	
2,7	2,9	3,0	2,9	3,0	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII)	26
					per 1000 population	
198,7	204,5	236,2	821,8	226,5	Audience in theatres and music institutions ^p per 1000 population	27
16	16	17	17	17	Museums with branches (as of 31 XII)	28
204,2	217,9	204,3	214,4	229,5	Museum and exhibition visitors per 1000 population	29

jednostkami organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 16 na str. 197. *d* Z poprzedniego roku szkolnego. *e* Od roku 2008 łącznie od roku 2007 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do 2011 r. określanych, wykonujących działalność leczniczą. *f* W 2014 r. do przeliczeń wskaźnika użyto liczbę dzieci w grupie 3-6 w liczbie ludności obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji. *h* Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem; od 2006 r. *i* Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. *l* Patrz uwagi bez klubów dziecięcych. *o* W 2015 r. łącznie z wypożyczeniami międzybibliotecznymi. *p* Dane dotyczą działalności prowadzonej

units in another location as well as teaching centres in another location, excluding academies of the Ministry of National Defence year; see general notes to the chapter “Education”, item 16 on page 197. *d* From the previous school year. *e* Since 2008 including, primary education in the units performing health care activities (unit the 2011 defined as health care institution). In the 2013/14 of calculated using the number of children aged 3-6 in the population aged 3-5 and in half of the 6-year old population, and in 2015 and Administration. *h* Since 2005 working directly with a patient; since 2006 including persons for whom the primary workplace beds and incubators for newborns. *l* See general notes to the chapter “Health care and social welfare” item 2, point 1) on page 221. performed in voidship area, including outdoor events.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2010
KULTURA. CULTURE.						
1	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	22	18	14	13	11
2	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	6,2	4,7	5,1	4,9	4,2
3	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	288,8	211,1	592,4	917,1	862,6
Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:						
4	radiowi	258,4	263,5	217,8	208,9	204,6
5	telewizyjni	253,9	255,8	211,4	202,7	198,5
6	Obiekty noclegowe turystyki ^a (stan w dniu 31 VII)	296	280	335	306	298
7	w tym hotele	38	52	64	63	66
8	Miejsca noclegowe ^a (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	193,9	177,8	243,7	231,1	198,3
9	Korzystający z noclegów na 1000 ludności	474,0	537,4	697,6	604,6	612,0
ROLNICTWO ^b AGRICULTURE ^b AND						
10	Użytki rolne (stan w czerwcu) ^{cd} w tys. ha	546,7	480,1	499,2	500,2	437,7
11	w tym w dobrej kulturze rolnej w %	x	x	93,1	92,7	92,5
12	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^{de} w tys. ha.... w tym w %:	291,8	304,1	325,2	324,7	281,6
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami						
13	zbożowymi)	74,2	71,9	70,5	68,7	66,3
14	w tym: pszenica	21,0	20,7	20,5	19,4	20,0
15	żyto	20,6	17,9	17,0	16,4	15,0
16	ziemniaki ^f	5,5	4,2	3,6	3,6	1,8
17	buraki cukrowe	1,2	1,2	0,5	0,6	0,3
Zbiory w tys. t:						
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami						
18	zbożowymi)	480,6	679,2	558,5	808,8	671,6
19	w tym: pszenica	167,0	234,3	218,1	280,7	257,2
20	żyto	112,5	132,2	117,1	150,1	115,3
21	ziemniaki ^f	319,8	239,9	210,1	225,3	109,7
22	buraki cukrowe	107,2	128,2	57,1	94,8	50,6
Plony z 1 ha w dt:						
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami						
23	zbożowymi)	22,2	31,1	24,4	36,2	36,0
24	w tym: pszenica	27,2	37,2	32,8	44,6	45,7
25	żyto	18,7	24,3	21,2	28,1	27,2
26	ziemniaki ^f	201	189	177	191	213
27	buraki cukrowe	317	365	359	467	536
Zwierzęta gospodarskie ^d (stan w czerwcu):						
bydło:						
28	w tysiącach sztuk	80,2	69,5	72,0	61,9	69,8
29	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	15,4	14,5	14,4	12,4	16,0
trzoda chlewna (w latach 2000-2009 oraz						
2011-21013 - stan w końcu lipca):						
30	w tysiącach sztuk	289,2	257,0	173,2	181,1	164,2
31	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	55,6	53,5	34,7	36,2	37,5
Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^e :						
32	żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^g w kg	146,6	195,1	193,3	179,4	240,6
33	mleka krowiego w l	250	272	268	238	248

^a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^f Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. ^g Dotyczy mięsa: wołowego,

^a Since 2011 concern establishments 10 and more bed places. ^b Data are presented according to the official residence of land than 1 ha agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale; see general notes to the chapter "Agriculture, crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers). ^f Since 2010 excluding kitchen gardens. ^g Concerns

2011	2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
TURYSTYKA (dok.)						
TOURISM (cont.)						
14	12	12	12	12	Fixed cinemas (as of 31 XII)	1
4,5	4,2	4,2	4,1	4,8	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	2
904,1	851,6	802,9	881,1	987,2	Audience in fixed cinemas per 1000 population	3
Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:						
203,8	205,1	206,5	206,6	206,2	radio	4
197,6	198,4	199,7	199,5	199,2	television	5
306	307	302	283	288	Tourist accommodation establishments ^a (as of 31 VII)	6
65	66	64	62	63	of which hotels	7
185,2	200,4	186,4	178,4	182,4	Number of beds ^a (as of 31 VII) per 10 thous. population	8
661,5	631,0	598,9	583,2	604,1	Tourists accommodated per 1000 population	9
I LEŚNICTWO						
FORESTRY						
484,0	484,4	407,9	439,1	391,2	Agricultural land (as of June) ^{cd} in thous. ha	10
97,1	96,7	98,9	99,1	98,7	of which in good agricultural condition in %	11
324,6	327,0	275,0	281,2	277,5	Sown area (as of June) ^{de} in thous. ha	12
of which in %:						
67,5	66,2	59,6	57,5	54,0	basic cereals (including cereal mixed)	13
20,6	19,0	18,7	20,4	18,0	of which: wheat	14
14,4	13,6	15,5	11,8	7,8	rye	15
2,5	3,1	1,5	1,1	1,8	potatoes ^f	16
0,6	0,7	0,4	0,6	0,5	sugar beets	17
Crop production in thous. t:						
581,1	782,0	699,8	778,7	560,1	basic cereals (including cereal mixed)	18
228,8	268,1	271,9	313,2	218,9	of which: wheat	19
97,4	140,7	144,3	122,7	64,6	rye	20
179,5	251,5	93,6	93,8	95,8	potatoes ^f	21
75,0	140,2	75,8	119,7	74,0	sugar beets	22
Yields per 1 ha in dt:						
26,5	36,2	42,7	46,2	37,4	basic cereals (including cereal mixed)	23
34,1	43,2	53,0	54,5	43,8	of which: wheat	24
20,8	31,6	33,9	37,0	29,9	rye	25
222	250	233	313	191	potatoes ^f	26
374	651	652	768	582	sugar beets	27
Livestock ^d (as of June):						
cattle:						
62,9	69,6	78,3	79,7	73,8	in thousand heads	28
13,0	14,4	19,2	18,1	18,9	per 100 ha of agricultural land ^e in heads	29
pigs (in years 2000-2009 and 2011-2013 - as of the end of July):						
184,4	147,2	145,8	155,8	143,8	in thousand heads	30
38,1	30,4	35,7	35,5	36,8	per 100 ha of agricultural land ^e in heads	31
Production per 1 ha of agricultural land ^e :						
262,4	200,8	269,9	265,6	311,1	of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^g in kg	32
245	240	265	241	218	of cows' milk in l	33

c Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha ust. 3 na str. 271. d W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. e Od 2010 r. bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów ciętego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dzicyzny; w wadze poubojowej ciepłej.

user. c Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less hunting and forestry", of item 3 on page 271. d In 2010 data of the Agricultural Census. e Since 2010 excluding permanent meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2010
ROLNICTWO^a						
AGRICULTURE^a AND						
1	Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^b : ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszan- kami zbożowymi) w kg	411,5	477,2	283,0	658,7	596,3
2	ziemniaki w kg	18,6	14,2	12,1	11,6	9,2
3	buraki cukrowe w kg	206,2	267,1	114,3	189,5	189,2
4	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^f w kg	113,4	161,9	164,9	153,3	205,3
5	mleko krowie w l	149,1	205,6	172,7	187,5	219,5
Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{h,c} w kg:						
6	mineralnych lub chemicznych (łącznie z wielo- składnikowymi)	87,4	115,5	140,4	120,4	98,7
7	wapniowych	26,5	33,5	40,7	36,4	38,9
8	Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu; w 2000 r. – stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych ^{h,c} w szt.	3,8	4,2	4,7	4,7	4,4
9	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	692,2	702,4	704,6	705,0	706,2
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):						
10	w tysiącach hektarów	672,7	681,6	683,4	683,8	685,1
11	na 1 mieszkańca w ha	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
12	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	48,1	48,7	48,9	48,9	49,0
13	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha po- wierzchni lasów w m ³	321,6	356,0	361,4	374,7	376,1
PRZE						
INDU						
Produkcja sprzedana przemysłu:						
14	w milionach złotych (ceny bieżące)	14811,9	19127,3	21622,1	24597,2	
15	2005 = 100 (ceny stałe)	100,0	127,5	138,0	161,7	
16	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	225781	249853	303997	343053	
17	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	14677	18963	21416	24337	
BUDO						
CONST						
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^f (ceny bieżące):						
18	w milionach złotych	1879,9	3358,7	3220,6	3146,8	
19	na 1 mieszkańca w zł	1863	3330	3190	3076	
TRANSPORT I TELE						
TRANSPORT AND TELECOMMUNI						
20	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^g : w kilometrach	1210	985	959	960	967
21	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	8,7	7,0	6,9	6,9	6,9
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):						
22	w kilometrach	8164	8056	8 134	8174	8166
23	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	58,4	57,6	58,2	58,5	58,4
Samochody osobowe zarejestrowane ^h :						
24	w tysiącach sztuk	270,3	347,6	440,6	448,7	469,7
25	na 1000 ludności	264	344	437	444	459

^a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. ^b Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących uwagi ogólne do działu; „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, ust. 3 na str. 271. ^c Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, Rolnego. ^f Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. ^g Dane dotyczą sieci kolejowej 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku.

^a Data are presented according to the official residence of land user. ^b Since 2010 excluding land of owners of agricultural activities on a small scale; see general notes to the chapter "Agriculture, hunting and forestry", item 3 on page 271. ^c Concerns Agricultural Census. ^f Realized by construction units – by place of performing works. ^g Data concern rail network of Polskie including having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year.

2011	2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
I LEŚNICTWO (dok.)						
FORESTRY (cont.)						
					<i>Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land^a:</i>	
367,4	488,6	657,1	814,9	971,4	<i>basic cereal grains (including cereal mixed) in kg</i>	1
11,1	24,8	15,6	34,6	35,5	<i>potatoes in kg</i>	2
143,4	264,5	229,4	215,8	252,7	<i>sugar beets in kg</i>	3
233,5	176,4	248,5	240,4	280,5	<i>animals for slaughter in terms of meat (including fats)^c in kg</i>	4
189,7	206,9	241,2	214,2	215,6	<i>cows' milk in l</i>	5
					<i>Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land^{ab} in kg:</i>	
118,0	105,2	188,5	98,0	104,9	<i>mineral or chemical (including mixed fertilizers)</i>	6
32,5	38,6	24,0	44,7	29,2	<i>lime</i>	7
.	.	4,8	.	.	<i>Agricultural tractors (as of June; in 2000 – as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land^{bc} in units</i>	8
707,1	708,2	708,6	709,0	709,4	<i>Forest land (as of 31 XII) in thous. ha</i>	9
686,0	687,2	687,7	688,1	688,4	<i>Forest areas (as of 31 XII):</i>	
0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	<i>in thousand hectares</i>	10
49,0	49,1	49,2	49,2	49,2	<i>per capita in ha</i>	11
					<i>Forest cover (as of 31 XII) in %</i>	12
421,9	418,0	438,1	445,8	470,7	<i>Removals (timber) per 100 ha of forest area in m³</i>	13
MYŚL						
STRY						
25679,9	25823,5	26526,9	29842,7	30422,3	<i>Sold production of industry:</i>	
167,3	158,7	158,8	181,6	183,3	<i>in million zlotys (current prices)</i>	14
360298	372242	386245	413959	421999	<i>2005 = 100 (constant prices)</i>	15
25100	25240	25949	29236	29840	<i>per employee in zł (current prices)</i>	16
					<i>per capita in zł (current prices)</i>	17
WNICTWO						
RUCTION						
3924,2	3720,8	3281,2	3331,7	4264,3	<i>Sales of construction and assembly production^f (current prices):</i>	
3836	3637	3210	3264	4183	<i>in million zlotys</i>	18
					<i>per capita in zł</i>	19
KOMUNIKACJA — stan w dniu 31 XII						
CATIONS — as of 31 XII						
967	971	920	921	909	<i>Railway lines operated – standard gauge^g:</i>	
6,9	6,9	6,6	6,6	6,5	<i>in kilometres</i>	20
					<i>per 100 km² of total area in km</i>	21
8285	8318	8476	8647	8608	<i>Hard surface public roads (urban and non-urban):</i>	
59,2	59,5	60,6	61,8	61,5	<i>in kilometres</i>	22
					<i>per 100 km² of total area in km</i>	23
498,3	518,4	539,4	558,2	577,7	<i>Registered passenger cars^h:</i>	
487	507	528	547	567	<i>in thousand units</i>	24
					<i>per 1000 population</i>	25

działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali; patrz baraniego, końskiego i drobiowego w wadze pobojoywej ciepłej. *d* W roku gospodarczym. *e* W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Polskich Kolei Państwowych (PKP) oraz od 2005 r. również innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej. *h* Od

land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. *d* In farming year. *e* In 2010 data of the Koleje Państwowe (PKP), as well as since 2005 of other entities which are administrators of railway infrastructure. *h* Since 2011

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2010
TRANSPORT I TELE						
TRANSPORT AND TELECOMMUNI						
	Placówki pocztowe ^a :					
1	w liczbach bezwzględnych	267	290	293	285	282
2	na 100 tys. ludności	26,5	28,7	29,0	28,2	27,6
	Telefoniczne łącza główne ^b :					
3	w tysiącach	278,9	333,7	262,0	227,9	207,6
4	na 1000 ludności	272,4	330,7	259,7	225,7	202,9
HAN						
TRA						
	Sprzedż detaliczna towarów (ceny bieżące):					
5	w milionach złotych	10022,6	9611,5	9143,7	9709,3	11135,2
6	na 1 mieszkańca w zł	9789	9524	9065	9617	10886
7	Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	11,7 ^c	10,4	10,0	9,5	10,5
8	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	88 ^c	97	101	106	98
FINANSE						
PUBLIC						
	Budżety gmin^d					
	Dochody:					
9	w milionach złotych	960,8	1507,4	1875,7	2011,8	2185,9
10	na 1 mieszkańca w zł	1257	1970	2449	2623	2804
	Wydatki:					
11	w milionach złotych	994,2	1517,7	1891,4	2193,6	2529,1
12	na 1 mieszkańca w zł	1301	1983	2470	2860	3244
	Budżety miast na prawach powiatu					
	Dochody:					
13	w milionach złotych	512,8	620,1	793,7	862,3	885,3
14	na 1 mieszkańca w zł	2103	2542	3269	3553	3638
	Wydatki:					
15	w milionach złotych	522,5	619,9	826,8	983,0	1040,7
16	na 1 mieszkańca w zł	2142	2541	3406	4050	4276
	Budżety powiatów					
	Dochody:					
17	w milionach złotych	397,2	479,5	544,3	672,8	684,1
18	na 1 mieszkańca w zł	520	627	711	877	878
	Wydatki:					
19	w milionach złotych	402,2	477,6	548,5	716,4	750,6
20	na 1 mieszkańca w zł	526	624	716	934	963
	Budżet województwa					
	Dochody:					
21	w milionach złotych	147,0	206,0	350,6	756,2	475,3
22	na 1 mieszkańca w zł	146	204	348	749	465
	Wydatki:					
23	w milionach złotych	148,5	240,1	340,1	777,4	513,4
24	na 1 mieszkańca w zł	147	238	337	770	502

^a Dane dotyczą operatora wyznaczonego (do 2012 r. operatora publicznego); w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług tele zmianą w 2004 r. metody badania sklepów. ^d Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach

^a Data concern the appointed operator (until 2012 the public operator); in 2000 post offices and telecommunication service the method of shop survey. ^d Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

2011	2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
KOMUNIKACJA — stan w dniu 31 XII (dok.)						
CATIONS — as of 31 XII (cont.)						
					<i>Postal offices^a:</i>	
269	268	252	246	237	<i>in absolute numbers</i>	1
26,3	26,2	24,7	24,1	23,3	<i>per 100 thous. population</i>	2
					<i>Fixed main line^b:</i>	
184,6	162,8	161,1	151,2	137,7	<i>in thousands</i>	3
180,4	159,1	157,7	148,2	135,2	<i>per 1000 population</i>	4
DEL						
DE						
					<i>Retail sales (current prices):</i>	
10987,4	10910,4	11884,6	10666,4	12403,9	<i>in million zlotys</i>	5
10739	10664	11626	10449	12167	<i>per capita in zł</i>	6
11,1	9,9	11,4	9,0	10,3	<i>Shops (as of 31 XII) in thous.</i>	7
92	103	90	114	99	<i>Population (as of 31 XII) per 1 shop</i>	8
PUBLICZNE						
FINANCE						
					Budgets of gminas^d	
					<i>Revenue:</i>	
2240,6	2312,8	2456,2	2583,8	2604,2	<i>in million zlotys</i>	9
2875	2967	3154	3322	3442	<i>per capita in zł</i>	10
					<i>Expenditure:</i>	
2354,5	2277,0	2384,4	2596,1	2530,5	<i>in million zlotys</i>	11
3021	2921	3062	3338	3344	<i>per capita in zł</i>	12
					Budgets of cities with powiat status	
					<i>Revenue:</i>	
900,8	931,9	984,1	1042,8	1151,7	<i>in million zlotys</i>	13
3696	3825	4041	4292	4381	<i>per capita in zł</i>	14
					<i>Expenditure:</i>	
933,5	934,0	971,9	1035,6	1114,0	<i>in million zlotys</i>	15
3830	3834	3991	4262	4238	<i>per capita in zł</i>	16
					Budgets of powiats	
					<i>Revenue:</i>	
779,2	664,7	698,9	704,6	695,2	<i>in million zlotys</i>	17
1000	853	897	906	919	<i>per capita in zł</i>	18
					<i>Expenditure:</i>	
794,3	654,6	682,7	705,8	719	<i>in million zlotys</i>	19
1019	840	877	908	950	<i>per capita in zł</i>	20
					Budget of voivodship	
					<i>Revenue:</i>	
498,5	439,5	599,3	536,8	489,4	<i>in million zlotys</i>	21
487	430	586	526	480	<i>per capita in zł</i>	22
					<i>Expenditure:</i>	
502,2	446,8	578,3	525,2	491,4	<i>in million zlotys</i>	23
491	437	566	515	482	<i>per capita in zł</i>	24

komunikacyjnych. *b* Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. *c* Dane nieporównywalne w związku ze powiatu.

offices. *b* Data concern operators of the public telecommunication network. *c* Data are not comparable due to change in 2004

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2010
INWESTYCJE.						
INVESTMENTS.						
	Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):					
1	w milionach złotych	2627,9	3317,0	4420,0	4422,6	7497,2
2	na 1 mieszkańca w zł	2606	3287	4382	4380	7329
	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):					
3	w milionach złotych	32805,9	43097,2	54709,3	58442,3	61292,7
4	na 1 mieszkańca w zł	32530	42704	54223	57861	59902
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ						
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY						
5	Ogółem: w tysiącach	87,9	102,1	101,9	101,4	106,1
6	na 10 tys. ludności	871,5	1011,4	1009,6	1004,0	1037,0
	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:					
7	w tysiącach	19,1	24,7	26,3	26,9	27,8
8	1999 = 100	110,7	142,9	142,9	155,7	160,9
	w tym:					
9	spółdzielnie	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
10	spółki handlowe	4,5	6,1	6,8	7,1	7,4
11	w tym z udziałem kapitału zagranicznego ..	1,9	2,3	2,6	2,7	2,7
12	spółki cywilne	7,3	6,1	5,9	5,9	6,0
	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:					
13	w tysiącach	68,8	77,4	75,6	74,5	78,3
14	1999 = 100	101,9	114,7	112,1	110,5	116,1
15	na 10 tys. ludności	681,8	766,8	749,3	737,7	765,5
RACHUNKI						
REGIONAL						
	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					
16	w milionach złotych	.	.	.	.	32449
17	na 1 mieszkańca w zł	.	.	.	.	31723
18	Produkt krajowy brutto (ceny stałe) – rok poprzedni = 100	.	.	.	.	.
	Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					
19	w milionach złotych	.	.	.	.	28534
20	na 1 mieszkańca w zł	.	.	.	.	27896
	Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:					
21	w milionach złotych	.	.	.	.	22369
22	na 1 mieszkańca w zł	.	.	.	.	21869
23	Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych – rok poprzedni = 100 ..	.	.	.	.	.

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. b Bez osób prowadzących
 a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of the Act of Accounting. b Excluding persons tending

2011	2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
ŚRODKI TRWAŁE ^a						
FIXED ASSETS ^a						
7990,5	5774,6	5283,4	4809,6	5874,3	<i>Investment outlays (current prices):</i>	
7810	5644	5168	4712	5762	<i>in million zlotys</i>	1
					<i>per capita in zł</i>	2
64779,3	73620,6	84750,7	87721,6	97568,0	<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>	
63313	71943	82969	85976	95836	<i>in million zlotys</i>	3
					<i>per capita in zł</i>	4
W REJESTRZE REGON ^b — stan w dniu 31 XII						
IN THE REGON REGISTER ^b — as of 31 XII						
104,4	107,7	109,8	110,1	111,3	<i>Total: in thousands</i>	5
1020,7	1052,4	1075,3	1078,9	1093,0	<i>per 10 thous. population</i>	6
					<i>Legal persons and organizational entities without legal personality:</i>	
28,6	30,5	31,5	32,6	33,7	<i>in thousands</i>	7
165,4	176,4	182,2	188,7	195,0	<i>1999 = 100</i>	8
					<i>of which:</i>	
0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	<i>co-operatives</i>	9
7,8	8,3	8,9	9,5	10,3	<i>commercial companies</i>	10
2,7	2,8	2,8	2,8	2,8	<i>of which with foreign capital participation</i>	11
6,1	6,1	6,1	6,0	6,1	<i>civil law partnerships</i>	12
					<i>Natural persons conducting economic activity:</i>	
75,9	77,2	78,4	77,5	77,6	<i>in thousands</i>	13
112,5	114,5	116,2	114,9	115,0	<i>1999 = 100</i>	14
741,4	754,7	767,2	759,6	762,2	<i>per 10 thous. population</i>	15
REGIONALNE						
ACCOUNTS						
34517	35888	36582	38416	.	<i>Gross domestic product (current prices):</i>	
33738	35078	35786	37635	.	<i>in million zlotys</i>	16
					<i>per capita in zł</i>	17
103,8	102,3	100,4	103,8	.	<i>Gross domestic product (constant prices)</i>	
					<i>– previous year = 100</i>	18
30323	31787	32473	34061	.	<i>Gross value added (current prices):</i>	
29639	31070	31766	33368	.	<i>in million zlotys</i>	19
					<i>per capita in zł</i>	20
23386	24062	24011	24649	.	<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>	
22858	23519	23489	24147	.	<i>in million zlotys</i>	21
					<i>per capita in zł</i>	22
100,4	99,1	98,5	102,2	.	<i>Gross real disposable income in the households sector – previous year = 100</i>	23

gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

private farms in agriculture.

DZIAŁ I
GEOGRAFIA

CHAPTER I
GEOGRAPHY

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA
GEOGRAPHIC LOCATION ON THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach i minutach <i>In degrees and minutes</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Extreme points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	Dobiegniew	53°07'	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna) ..	Przewóz	51°21'	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	Gubin	14°32'	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Wschowa	16°25'	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ	x	1°86'	195,8	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	1°93'	129,5	<i>from west to east</i>

Źródło: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego.
Source: data of the Lubuski Marshal's Office.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2015 R.
Stan w dniu 31 XII
AREA AND BORDERS IN 2015
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	13988	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	939	100,0	<i>Length of borders in km</i>
z Niemcami	199	21,2	<i>with Germany</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
zachodniopomorskim	217	23,1	<i>zachodniopomorskie</i>
wielkopolskim	292	31,1	<i>wielkopolskie</i>
dolnośląskim	231	24,6	<i>dolnośląskie</i>

Źródło: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego.
Source: data of the Lubuski Marshal's Office.

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS

NAJWYŻEJ ORAZ NAJNIŻEJ POŁOŻONE PUNKTY I MIEJSCOWOŚCI	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above the sea level in m</i>	THE HIGHEST AND THE LOWEST POINTS AND LOCALITIES
Najwyżej położony punkt — Góra Żarska.....	Żary	226,9	<i>Highest point</i> — <i>Góra Żarska</i>
Najniżej położony punkt — Dno Doliny Odry	Kostrzyn nad Odrą	10,0	<i>Lowest point</i> — <i>Dno Doliny Odry</i>
Najwyżej położona miejscowość — Łaz	Żary	174,8	<i>Highest locality</i> — <i>Łaz</i>
Najniżej położona miejscowość — Jamno	Stońsk	12,5	<i>Lowest locality</i> — <i>Jamno</i>

Źródło: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego.
 Source: data of the Lubuski Marshal's Office.

TABL. 4. TEMPERATURY POWIETRZA
AIR TEMPERATURES

STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m <i>Station elevation above the sea level in m</i>	Temperatury w °C					Temperatures in °C		amplitudy temperatur skrajnych <i>amplitudes of extreme temperatures</i>		
		średnie ^a		average ^a			skrajne	extreme			
		maksimum	minimum	1971– –2000	1991– –2005	2006– –2010	2001– –2010	2015		maksimum maximum	minimum minimum
		1971–2015									
Gorzów Wlkp....	72	8,6	9,2	9,4	9,3	10,2	37,4	-24,6	62,0		
Zielona Góra ..	192	8,5	9,1	9,3	9,2	10,4	36,8	-22,2	59,0		

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL.5. OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE I ZACHMURZENIE
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m <i>Station elevation above the sea level in m</i>	Roczne sumy opadów w mm <i>Total annual precipitation in mm</i>				Średnia prędkość wiatru w m/s <i>Average wind velocity in m/s</i>	Usłonecznienie w h <i>Insolation in h</i>	Średnie zachmurzenie w oktantach ^a <i>Average cloudiness in octants^a</i>		
		1971– –2000	2001– –2005	2006– –2010	2001– –2010					
		średnie ^b		average ^b					2015	
Gorzów Wlkp....	72	531	553	591	572	424	2,7	1853	5,3	
Zielona Góra ...	192	572	553	628	591	473	3,1	2159	5,1	

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). ^b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). ^b Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

DZIAŁ II STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Ewidencja ta wprowadziła od 2002 r. różnice zakresowe w stosunku do lat poprzednich, polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (dotychczas ujmowanych w pozycji grunty zabudowane i zurbanizowane), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji wody śródlądowe stojące) oraz rowów, (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 1205), która chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I-III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV-VI wytworzone z gleb organicznych. Do 2008 r., zgodnie z art. 12, ust. 15 ustawy, rada gminy mogła podjąć uchwałę o objęciu ochroną na jej obszarze również gruntów rolnych zaliczonych do klas bonitacyjnych IV, IVa, IVb wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego. Od 2009 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych stanowiących użytki rolne położonych w granicach administracyjnych miast.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI - najniższą.

CHAPTER II ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

Chapter presents statistical characteristics of threats to environment, environment protection and water management.

1. Information regarding the **geodesic status and use of voivodship land** is classified according to ownership and register groups, according to a land register as a result of the decree of the Minister of the Ministry of Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws, No. 38, item 454).

A land register introduced since 2002 differences in regard to scope in relation to previous years, primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which to date was included in the item "built-up and urbanized land"), land under ponds (included in the item "standing inland water") as well as ditches (which accounted for a separate item), in agricultural land.

Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (unified text: Journal of Laws 2013 item 1205), which protects all agricultural land, especially included in quality classes I-III, as well as quality classes IV-VI comprised of organic soils. Until 2008, in accordance with Art. 12, item 15 of the Law, a gmina council might also resolve to protect agricultural land of IV, IVa, IVb quality classes, originating from mineral-derived soils and located within the gmina. Since 2009 the provisions of the Law do not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

Zagospodarowanie **gruntów zrekultywowanych** polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

3. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybactwem)” - jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” - jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” - wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

Development of **reclaimed land** is based on undertaking appropriate measures, which enable to use that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.

3. Information regarding **water withdrawal** concerns:

- 1) in the item “for production purposes (excluding agriculture, hunting, forestry and fishing)” - organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of waste water annually;
- 2) in the item “irrigation in agriculture, forestry and fishing as well as filling and completing fishponds” - agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fishponds of 10 ha or more in area;
- 3) in the item “exploitation water-line system” - all entities responsible for the management of the water-line system (including housing co-operatives, water companies, water-works and workplaces).

4. Data regarding **waste water** concern waste water discharged into waters or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding **equipment of waste water treatment plants** concerns the same entities.

Wastewater requiring treatment is understood as water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground or sewage network of entities engaged in production (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za wody chłodnicze niewymagające oczyszczania uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód powierzchniowych oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich odpływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedyne zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoeffektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiającą zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczne i chemiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Cooling water comprises waste water with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged in surface waters by a separate sewerage system,
- the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated waste water** concern waste water treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogen removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of waste water is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of waste water consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of waste water occurs through mineralisation processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from sewage.

Increased biogen removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

Graduated mechanical and biological or mechanical and chemical treatment, of discharging waste water was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone, (czyli oczyszczalni niepracujących na sieci kanalizacyjnej).

Dane o **ludności miast i wsi korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię pracującą na sieci kanalizacyjnej. W przypadku gdy miasto obsługiwane jest przez kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, o zakwalifikowaniu miasta do obsługiwane przez poszczególne rodzaje oczyszczalni ścieków decyduje przewaga ilości ścieków oczyszczanych przez dany rodzaj oczyszczalni.

5. Informacje o emisji i redukcji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie ciężkich dla czystości powietrza dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40) z późniejszymi zmianami.

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co w zasadzie zapewnia porównywalność, może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i grzewczych oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hał produkcyjnych itp.).

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

Data on **municipal waste water treatment plants** concern those of them, which are used to treat waste water drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e., waste water treatment plants not working within sewage network).

Data on **urban and rural population connected to wastewater treatment plants** are presented on a basis of a number of people served by wastewater treatment plants working on sewage network. When an urban area is served by several treatment plants with various methods of treatment, the predominate amount of wastewater treated by a given treatment plant determines the classification of the urban area in the appropriate type of wastewater treatment plant.

5. Information regarding emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40) with later amendments.

The established group of surveyed entities maintained annually which, in principle, assures comparability may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding **particulate emissions** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding **gas emissions** concern: sulphur dioxide, carbon oxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide).

Data regarding particulate and gas emission include organized emission (from technological and heating facilities) and disorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls etc.).

The **emission volumes of different pollutant types from various sources** were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

6. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 IV 2004 r. (jednolity tekst, Dz. U. 2015 poz. 1651, z późniejszymi zmianami); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Parki narodowe obejmują obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Parki narodowe tworzy się w celu: zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia niekształconych siedlisk: przyrodniczych, roślin, zwierząt lub grzybów.

Rezerwaty przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska: roślin, zwierząt i grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

6. Nature protection consists in maintaining, sustainable use and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, Natura 2000 areas, documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes, monuments of nature.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (uniform text, Journal of Laws 2015 item 1651, with later amendments); the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

National parks include protected areas distinguishing for particular natural, scientific, social, cultural and educational values, of the area of at least 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected.

National parks are related to: preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape features, restore a proper state of resources and elements of nature, reconstruct distorted natural habitats of plants, animals or fungi.

Nature reserves include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly changed state, ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature.

Landscape parks are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape areas include areas protected because of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Sieć **Natura 2000** obejmuje obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) oraz specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO), które do czasu utworzenia w drodze aktu prawnego są obszarami mającymi znaczenie dla Wspólnoty (OZW). Podstawą prawną jej funkcjonowania są: dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (zwana Dyrektywą Ptasia), określająca kryteria do wyznaczenia ostoi dla gatunków ptaków zagrożonych wyginięciem oraz dyrektywa Rady 92/43/EEG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (zwana Dyrektywą Siedliskową), określająca zasady ochrony pozostałych gatunków zwierząt, a także roślin i siedlisk przyrodniczych oraz procedury ochrony obszarów szczególnie ważnych przyrodniczo.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do udostępnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych oraz fragmenty eksploatowanych i nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów siedliskowych, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

Zespołami **przyrodniczo-krajobrazowymi** są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyiska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

7. Informacje o odpadach od 2013 r. opracowano w oparciu o Ustawę z dnia 14 XII 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2013 r. poz. 21, z późniejszymi zmianami) zmieniającą ustawę z dnia 27 IV 2001 r. obowiązującą do 2012 r.

Prezentowane rodzaje odpadów od 2002 r. są zgodne z katalogiem odpadów opartym o Listę Odpadów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. (Dz.U. Nr 112, poz. 1206), a za 2000 r. opracowane zostały na podstawie klasyfikacji odpadów zgodnej z Europejskim Katalogiem Odpadów.

Natura 2000 network includes Special Protection Areas (SPA) and Special Areas of Conservation (SAC) that until the creation by way of legal act are Sites of Community Importance (SCI). The legal basis for its functioning are: Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council on the conservation of wild birds (Birds Directive), that specifies the criteria to designate and manage special protection areas endangered bird species as well as Council Directive 92/43/EEC on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora (Habitats Directive), that specifies the rules of protection of the rest of the animal and plant species as well as natural habitats and the procedures of protection of especially important natural areas.

Documentation sites are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.

Ecological arable land are worth of protection fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river-beds, rock outcrops, scarps, gravel-banks, habitats or rare or protected species etc.

Landscape-nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth of protection due to their scenic or aesthetic features.

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien shrubs, springs, waterfalls, rocks, ravines, erratic blocks and caves.

7. Data on waste since 2013 have been compiled on the basis of the Law on Waste dated 14 XII 2012 (Journal of Laws 2013 item 21, with later amendments) amending the Law dated 27 IV 2001 valid until 2012.

Types of waste since 2002 presented are consistent with the catalogue introduced by the decree of the Minister of the Environment dated 27 IX 2001 (Journal of Laws No. 112, item 1206), and for 2000 were compiled on the basis of a classification of waste, based on the European Waste Catalogue.

Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

U w a g a. Dane od 2014 r. dotyczące odpadów odzyskanych i unieszkodliwionych obejmują odpady zagospodarowane przez wytwórcę we własnym zakresie. Dane za lata poprzednie dotyczą odpadów odzyskanych i unieszkodliwionych zarówno we własnym zakresie, jak i przekazanych innym odbiorcom w celu odzysku lub unieszkodliwienia. Oznacza to, że **dane nie są w pełni porównywalne**.

Przez **odzysk odpadów** rozumie się jakikolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu przez zastąpienie innych materiałów, które w przeciwnym przypadku zostałyby użyte do spełnienia danej funkcji, lub w wyniku którego odpady są przygotowywane do spełnienia takiej funkcji w danym zakładzie lub ogólnie w gospodarce.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się proces niebędący odzyskiem, nawet jeżeli wtórnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii.

Przez **magazynowanie odpadów** rozumie się czasowe przechowywanie odpadów obejmujące wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę, tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów oraz magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady umieszczone na składowiskach i obiektach unieszkodliwiania odpadów (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własnych zakładów lub obcych.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrehabilitowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowej poprzez m.in. właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych.

Waste shall mean any substance or object in which the holder discards or intends or is required to discard.

Information regarding the quantity and type of waste concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Note. Since 2014 data on waste recovered and disposed included waste treated by waste producer on its own. Data on waste recovered and disposed for previous years included waste treated both by waste producer on its own and transferred to other recipient for recovery or disposal. This means that **data are not strictly comparable**.

Recovery of waste shall mean any operation the principal result of which is waste serving a useful purpose by replacing other materials which would otherwise have been used to fulfill a particular function, or as a result of which waste is being prepared to fulfill that function, in the plant or generally in the economy.

Disposal of waste is understood as a process which is not recovery even if a secondary consequence of such a process is the reclamation of substances or energy.

Waste storage means a temporary waste storage including preliminary storage of waste by its producer, temporary storage of waste by the one collecting waste, storage of waste by the one processing waste.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas and waste facility (landfills, heaps, setting ponds) of the plant generating it or to other areas.

Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result depositing it during the reporting and previous years.

Reclaimed waste landfills are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.

8. Dane o nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz.U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Prezentowane dane dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyłączeniem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą - prowadzących księgi przychodów i rozchodów) jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, a także spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę pracujących.

9. Fundusze ekologiczne - fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowy i wojewódzkie, a także do 2009 r. powiatowe i gminne) - są to fundusze tworzone m.in. z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za: emisję zanieczyszczeń powietrza, umieszczanie odpadów na składowisku oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi), kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, spłat pożyczek udzielonych inwestorom.

Dane dotyczące funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowego i wojewódzkich) prezentuje się w układzie memoriałowym (z wyjątkiem kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska - w ujęciu kasowym).

Zgodnie z ustawą z dnia 20 XI 2009 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 215, poz. 1664) z dniem 1 I 2010 r. powiatowe oraz gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej uległy likwidacji, a ich przychody z tytułu opłat i kar środowiskowych oraz środki pieniężne i zobowiązania przejęły budżety powiatów i gmin. Do zadań powiatów i gmin należy finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar środowiskowych, stanowiących dochody budżetów powiatów i gmin, pomniejszona o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazaną do wojewódzkich funduszy.

8. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.

The presented data refer to: legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing more than 9 persons (with the exception of private forms in agriculture as well as natural persons and civil law partnerships conducting economic activity - keeping the so-called revenues and expenses books), budgetary entities conducting economic activity classified according to NACE Rev. 2 to the section "Public administration and defence; compulsory social security" as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

9. Ecological funds - environmental protection and water management funds (National and voivodship as well as until 2009 powiat and gmina) - are funds created from income originating i.a. from: payments for use of natural environment (i.e.: payments collected i.a. for: emission of air pollutants, placement of waste in the landfill as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground), the fines for violating environmental protection requirements, the repayments of loans granted for investors.

Data concerning environmental protection and water management funds (National and voivodship) are presented on accrual basis (excluding fines for violating environmental protection requirements - on cash basis).

According to the Law on Amending the Environmental Protection Law and some other laws, dated 20 XI 2009 (Journal of Laws No. 215, item 1664) as of 1 I 2010, the powiat and gmina environmental protection and water management funds were liquidated and their revenues from environmental payments and fines as well as cash and liabilities are assumed by the powiats and gminas budgets.

The objective of powiat and gmina is to finance environmental protection and water management in the amount at least equal to the amount of income from environmental payments and fines, consisting powiat and gmina budgets incomes and reduced by surplus of these incomes that is transferred to voivodship funds.

TABL. 1(6). STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI
WOJEWÓDZTWA
Stan w dniu 1 I
GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE
As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2016		2005	2016	SPECIFICATION
	w ha in ha		przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do 2015 r. increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2015	na 1000 ludności ^a w ha per 1000 population ^a in ha			
Powierzchnia ogólna^b	1398920	1398788	1398793	+4	1386	1374	Total area^b
Użytki rolne	574384	571053	564193	-893	569	554	Agricultural land
grunty orne	407466	406426	401688	-503	404	395	arable land
sady	3109	2826	2621	-147	3	3	orchards
łąki trwałe	101494	101441	100515	-92	101	99	permanent meadows
pastwiska trwałe	37170	36252	35507	-95	37	35	permanent pastures
grunty rolne zabudowane	15008	14499	13868	-94	15	14	agricultural built-up areas
grunty pod stawami	3037	3594	4360	+48	3	4	lands under ponds
grunty pod rowami	7100	6015	5634	-10	7	6	lands under ditches
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	713075	715518	718974	+191	707	706	Forest land as well as woody and bushy land
las	702064	707583	711077	+219	696	698	forests
grunty zadrzewione i zakrzewione	11011	7935	7897	-28	11	8	woody and bushy land
Grunty pod wodami powierzchniowymi	23664	24727	24951	+52	23	25	Lands under surface waters
płynącymi	20329	21543	22046	-85	20	22	flowing
stojącymi	3335	3184	2905	+137	3	3	standing
Grunty zabudowane i zurbanizowane	58158	60038	64388	+422	58	63	Built-up and urbanized areas
tereny mieszkaniowe	7853	8271	9431	+235	8	9	residential areas
tereny przemysłowe	2496	2951	3270	+69	2	3	industrial areas
tereny inne zabudowane	2792	3788	4617	+43	3	5	other built-up areas
tereny zurbanizowane niezabudowane	3048	3354	3516	+35	3	3	urbanized non-built-up areas
tereny rekreacji i wypoczynku	3346	3397	3437	+17	3	3	recreational areas
tereny komunikacyjne	37728	37546	39457	+43	37	39	transport areas
drogi	32443	32370	34084	+66	32	33	roads
kolejowe	5110	5022	4822	-25	5	5	railway
inne ^c	175	154	551	+2	0	1	others ^c
użytki kopalne	895	731	660	-20	1	1	minerals
Użytki ekologiczne	2186	2743	3231	+262	2	3	Ecological arable lands
Nieuzyski	18438	17576	16969	-6	18	17	Wasteland
Tereny różne ^d	9015	7133	6087	-24	9	6	Miscellaneous land ^d

^a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2015. ^b Obszar ładowy (łącznie z wodami śródlądowymi) oraz część morskich wód wewnętrznych. ^c Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp. ^d Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zredukowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Z r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a Population as of 31 XII, respectively for 2004 and 2015. ^b Land area (including inland waters) as well as part of inland waters. ^c Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. ^d Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

S o u r c e: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2(7). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^b

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w ha		in ha		
O G Ó Ł E M	160	103	107	224	T O T A L
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Użytki rolne	57	36	36	68	Agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
mineralne: III	9	6	6	20	mineral: III
IV	38	23	30	45	IV
organiczne: IV	1	4	-	1	organic: IV
V-VI	9	3	-	2	V-VI
Inne grunty rolne	59	37	58	129	Other agricultural land
Grunty leśne	44	30	13	27	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
wyłączone:					designated for:
Na tereny osiedlowe.....	54	56	56	108	Residential areas
Na tereny przemysłowe.....	37	24	7	49	Industrial areas
Pod drogi i szlaki komunikacyjne	29	7	5	2	Roads and communication trails
Pod użytki kopalne	26	10	15	44	Minerals
Pod zbiorniki wodne	2	-	-	-	Under reservoirs
Na inne cele	12	6	24	21	Other purposes

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Źródło w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

^b According to the existing regulations on the protection of agricultural and forest land.

Source: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural and forest land: agricultural land – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development, forest land – data of the Ministry of Environment.

TABL. 3(8). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

GRUNTY	2005	2010	2014	2015	LAND
	w ha		in ha		
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII).....	1234	1538	1489	1661	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdevastowane	756	823	711	761	devastated
zdegradowane	478	715	778	900	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	71	32	151	44	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	23	12	50	40	agricultural
leśne	19	18	6	4	forest
zagospodarowane	42	1	12	24	managed

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4(9). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w hm ³		in hm ³		w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	98,1	104,3	101,7	98,2	100,0	T O T A L
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) – z ujęć własnych ..	13,2	12,0	12,1	12,1	12,3	Production (excluding agriculture, forestry and fishing) – from own intakes
wody: powierzchniowe	5,8	5,8	5,3	5,3	5,4	waters: surface
podziemne	7,5	6,2	6,8	6,8	6,9	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	32,0	40,0	39,3	34,6	35,2	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksplotacji sieci wodociągowej ^a	52,8	52,3	50,3	51,5	52,5	Exploitation of water supply network ^a
wody: powierzchniowe	4,4	3,7	3,4	3,7	3,8	waters: surface
podziemne	48,4	48,7	47,0	47,8	48,7	underground

^a Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering the water system.

TABL. 5(10). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
**WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND
POPULATION**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w hm ³		in hm ³		w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	83,5	89,5	87,8	84,1	100,0	T O T A L
Przemysł	12,8	11,2	11,2	11,3	13,4	Industry
w tym na cele produkcyjne	9,7	9,4	9,7	10,1	12,1	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	32,0	40,0	39,3	34,6	41,1	Agriculture and forestry ^a
Eksplotacja sieci wodociągowej ^b	38,7	38,4	37,4	38,3	45,5	Exploitation of water supply network ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling up and completing fish ponds.

^b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship water-works and water companies.

TABL. 6(11). POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEN W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE
ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND
FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING UP FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	1381	1320	1398	859	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napelnianych stawów rybnych ^b w ha	2297	2468	2410	2300	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	32052	40010	39306	34560	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych	2466	1179	1744	1308	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	1,8	0,9	1,2	1,5	per 1 ha
do napelniania i uzupełniania stawów rybnych	29586	38831	37562	33252	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	12,8	15,7	15,6	14,5	per 1 ha

^a O powierzchni co najmniej 20 ha. ^b O powierzchni co najmniej 10 ha. ^c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

^a Area of 20 ha and more. ^b Area of 10 ha and more. ^c Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 7(12). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³					
OGÓŁEM	36,7	35,4	35,8	36,4	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	6,2	5,7	5,2	5,4	15,0	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze	0,5	0,5	0,7	0,7	1,9	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	30,4	29,8	30,6	30,9	85,0	discharged by sewerage system
W tym ścieki wymagające oczyszczania	36,2	35,0	35,2	35,7	98,1	Of which waste water requiring treatment
oczyszczane	33,2	34,5	34,7	35,4	97,3	treated
mechanicznie	1,3	0,9	0,5	0,5	1,4	mechanically
chemicznie ^b	1,1	1,0	0,9	0,9	2,5	chemically ^b
biologicznie	11,1	11,7	11,1	11,6	31,9	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	19,7	20,9	22,3	22,4	61,5	with increased biogene removal
nieoczyszczane	3,0	0,5	0,4	0,3	0,8	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	2,7	0,5	0,4	0,3	0,8	discharged by sewage network

^a Łącznie z wodami chłodniczymi, wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

^a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions as well as from contaminated precipitation water. ^b Data concern only to industrial wastewater.

TABL. 8(13). ZAKŁADY^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW

Stan w dniu 31 XII

PLANTS^a DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED

As of 31 XII

JEDNOSTKI	2005	2010	2014	2015	ENTITIES
O G Ó Ł E M	100	83	82	85	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	43	34	31	29	Discharging waste water directly into waters or into the ground requiring treatment
wyposażone w oczyszczalnie ścieków	37	30	26	24	possessing waste water treatment plants
o wystarczającej przepustowości	35	30	26	24	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	2	-	-	-	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	6	4	5	5	not possessing waste water treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	57	49	51	56	Discharging waste water into sewage network (not possessing waste waters treatment plants)

^a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.^a Excluding enterprises and water-sewage treatment plants.

TABL. 9(14). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW

Stan w dniu 31 XII

WASTE WATER TREATMENT PLANTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Mechaniczne Mechanical	Chemiczne Chemical	Biologiczne Biological	Z podwyższonym usuwaniem biogenów With increased biogene removal	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych						Industrial waste water treatment plants
Liczba						Number
2005	47	13	6	26	2	
2010	34	7	4	22	1	
2014	28	7	3	18	-	
2015	26	7	3	16	-	
Przepustowość w dam ³ /d						Capacity in dam ³ /24h
2005	68,1	30,5	5,4	17,1	15,1	
2010	38,6	14,3	1,1	23,1	0,1	
2014	42,8	13,6	6,0	23,2	-	
2015	40,1	13,6	6,3	20,3	-	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a						Municipal waste water treatment plants^a
Liczba						Number
2005	90	2	-	63	25	
2010	98	2	-	67	29	
2014	109	-	-	82	27	
2015	105	-	-	80	25	
Przepustowość w dam ³ /d						Capacity in dam ³ /24h
2005	231,3	0,5	-	65,3 ^b	165,5	
2010	237,7	0,1	-	66,2 ^b	171,5	
2014	245,1	-	-	55,9	189,3	
2015	245,8	-	-	57,9	187,9	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^c						Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^c
2005	64,0	0,6	-	19,3	44,1	
2010	67,5	0,0	-	20,3	47,2	
2014	72,4	0,0	-	19,2	53,2	
2015	74,1	0,0	-	20,6	53,4	

^a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. ^c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków — na podstawie szacunków, ludność ogółem — na podstawie bilansów.^a Treatment plants of urban and rural areas working on sewage system. ^b Refers to equipment for biological treatment. ^c Population connected to wastewater treatment plants — estimated data, total population — based on balances.

TABL. 10(15). EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII).....	56	70	72	67	Plants of significant nuisance to air quality ^a (as of 31 XII)
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					of which possessing systems to reduce the emission of:
pyłowych	32	33	33	34	particulates
gazowych	1	5	3	4	gases
nieposiadające wyników pomiarów: emisji:					without the results of measurements of: emission:
pyłów	27	34	34	28	particulates
gazów	24	32	31	26	gases
emisji ^b	53	64	x	x	emission ^b
pyłów ^c	.	.	68	64	particulates ^c
gazów ^d	.	.	69	63	gases ^d
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:					Emission of pollutants in thous. t:
pyłowych	2,8	1,4	1,0	0,9	particulates
w tym pyły ze spalania paliw.....	2,6	1,1	0,8	0,7	of which particulates from the combustion of fuels
gazowych (bez dwutlenku węgla) ..	32,9	28,1	23,3	18,8	gases (excluding carbon dioxide)
w tym: dwutlenek siarki	5,2	3,0	2,4	2,6	of which: sulphur dioxide
tlenek węgla	24,3	21,6	17,3	8,8	carbon monoxide
tlenki azotu	2,9	2,7	2,5	6,1	nitrogen oxides
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń: w tysiącach ton:					Pollutants retained in pollutant reduction systems: in thousand tonnes:
pyłowe	126,7	117,3	108,1	101,5	particulates
gazowe (bez dwutlenku węgla)	0,0	0,2	0,2	9,0	gases (excluding carbon dioxide)
w % zanieczyszczeń wytworzonych: pyłowych	97,9	98,8	99,1	99,1	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla)....	0,0	0,8	0,7	32,3	gases (excluding carbon dioxide)

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy. ^{b-d} Zakłady nieposiadające pomiarów poziomu substancji w powietrzu: ^b — dla pyłów i gazów, ^c — dla pyłów, ale mogące posiadać pomiary poziomu substancji w powietrzu dla gazów, ^d — dla gazów, ale mogące posiadać pomiary poziomu substancji w powietrzu dla pyłów.

^a Emitting particulates, gases or particulates and gases. ^{b-d} Plants do not have a measuring level of a substance in the air: ^b — for particulates and gases, ^c — for particulates, but that may have measured level of a substance in the air for gases, ^d — for gases, but that may have measured level of a substance in the air for particulates.

TABL. 11(16). URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklony Multicyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofilters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others
URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII EQUIPMENT — as of 31 XII						
OGÓŁEM 2005	118	15	77	6	4	1
TOTAL 2010	143	19	98	6	6	14
2014	132	15	105	6	6	36
2015	126	16	122	6	5	38
Skuteczność: Efficiency:						
niska	7	-	8	-	-	x
low 2010	11	-	23	1	-	x
2014	16	2	22	1	-	x
2015	13	2	23	1	-	x
średnia	53	7	59	1	-	x
moderate 2010	62	6	66	1	-	x
2014	35	4	69	1	-	x
2015	33	2	46	1	-	x
wysoka	58	8	10	5	4	x
high 2010	70	13	9	4	6	x
2014	81	9	14	4	6	x
2015	80	12	53	4	5	x

TABL. 11(16). URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA (dok.)
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY (CONT.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklony Multicyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofilters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others
PRZEPIY W GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW in dam ³ /h						
O G Ó Ł E M 2005	4271	935	3308	778	105	19
TOTAL 2010	6223	927	3432	1375	219	218
2014	3150	287	3889	1413	219	94
2015	3824	234	4124	1413	219	114
Skuteczność: Efficiency:						
niska 2005	441	-	200	-	-	x
low 2010	374	-	280	597	-	x
2014	424	20	223	597	-	x
2015	340	20	225	597	-	x
średnia 2005	1656	85	2762	194	-	x
moderate 2010	3383	163	2732	194	-	x
2014	363	156	3179	194	-	x
2015	1046	109	2164	194	-	x
wysoka 2005	2174	850	346	584	105	x
high 2010	2466	764	420	584	219	x
2014	2363	111	487	622	219	x
2015	2438	105	1735	622	219	x

TABL. 12(17). POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a
Stan w dniu 31 XII
LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL VALUE^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w ha in ha			w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship	na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²	
O G Ó Ł E M	549524,6	543885,3	544932,3	542821,0	38,8	5332
Parki narodowe	13606,4	13642,8	13642,8	13642,8	1,0	134
Rezerваты przyrody	3402,6	3674,1	3907,7	3907,7	0,3	38
Parki krajobrazowe ^b	76313,5	76933,4	76388,8	76062,2	5,4	747
Obszary chronionego krajobrazu ^b	438577,9	436441,8	437539,7	435425,2	31,1	4277
Stanowiska dokumentacyjne	-	5,6	5,6	5,6	0,0	0
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	14528,5	10052,5	10140,9	10221,9	0,7	100
Użytki ekologiczne ..	3095,7	3135,1	3306,9	3555,7	0,3	35

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 62. ^b Bez powierzchni rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie.

^a See general notes, item 6 on page 62. ^b Excluding nature reserves and other forms of nature protection located within those areas.

TABL. 13(18). **PARKI NARODOWE**
Stan w dniu 31 XII
NATIONAL PARKS
As of 31 XII

L A T A Y E A R S PARKI NARODOWE ^a NATIONAL PARKS ^a	Powierzchnia w ha Area in ha					
	parków narodowych national parks					otuliny (strefy ochronnej) buffer zones (of the protected areas)
	ogółem grand total	w tym lasów of which forests	z liczby ogółem — pod ochroną ścisłą ^b of grand total number — strictly protected ^b		w tym lasów of which forests	
			razem total			
O G Ó Ł E M 2005	13606,4	4792,4	881,9	192,9	17274,9	
T O T A L	2010	13642,8	4792,4	1059,5	306,1	17274,9
	2014	13642,8	4792,4	1059,2	306,1	17274,9
	2015	13642,8	4792,4	1059,2	306,1	17274,9
Ujście Warty.....	8074,0	81,7	681,6	-	10453,9	
Drawieński ^c	5568,8	4710,7	377,6	306,1	6821,0	

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka. ^c Powierzchnia parków w granicach województwa.

^a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. ^b The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned. ^c Area of parks in the area of the voivodship.

TABL. 14(19). **REZERWATY PRZYRODY^a**
Stan w dniu 31 XII
NATURE RESERVES^a
As of 31 XII

L A T A R E Z E R W A T Y	Obiekty Number	Powierzchnia w ha Area in ha		Y E A R S R E S E R V E S
		ogółem total	przeciętna 1 obiektu average of 1 establishment	
O G Ó Ł E M 2005	52	3402,6	65	T O T A L
	2010	3674,1	62	
	2014	3907,7	61	
	2015	3907,7	61	
Faunistyczne.....	7	890,0	127	Fauna
Krajobrazowe.....	1	188,4	188	Landscape
Leśne.....	33	1739,8	53	Forest
Torfowiskowe.....	16	756,0	47	Peat-bog
Florystyczne.....	2	153,7	77	Flora
Wodne.....	3	89,8	30	Water
Stepowe.....	2	90,1	45	Steppe

^a Rezerwaty częściowe, w których chronione są tylko niektóre składniki przyrody, a czynności gospodarcze są w odpowiedni sposób ograniczone.

^a Reserves partially protected in which only some forms of nature are protected and economic activity is limited.

TABL. 15(20). **PARKI KRAJOBRAZOWE**

Stan w dniu 31 XII
LANDSCAPE PARKS
As of 31 XII

LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a SETS AND LANDSCAPE PARKS ^a	Powierzchnia ^b w ha Area ^b in ha			
	ogółem total	w tym of which		
		lasów forests	użytków rolnych agricultural land	wód water
OGÓŁEM 2005	76915,9	37573,8	27854,2	5082,3
TOTAL 2010	77500,8	38468,1	27854,2	5082,3
2014	77167,5	38500,6	27698,5	5082,3
2015	77167,5	36500,6	27698,5	5082,3
Ujście Warty	18545,7	1161,7	13201,0	1205,0
Łuk Mużakowa	18200,0	10614,0	5779,0	625,0
Barlinecko-Gorzowski ^c	12142,8	8665,3	1065,0	1021,7
Pszczewski ^c	9300,0	5984,2	2184,2	1095,1
Krześniński	8546,0	3547,0	4392,0	571,0
Łagowsko-Sulęciński	5367,2	3808,4	993,3	381,6
Przemęcki ^c	2000,0	2000,0	-	-
Gryżyński	3065,9	2720,0	84,0	183,0

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków. ^c Powierzchnia parków w granicach województwa.

^a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. ^b Including nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within parks. ^c Area of parks on the area of voivodship.

TABL. 16(21). **POMNIKI PRZYRODY**

Stan w dniu 31 XII
MONUMENTS OF NATURE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1785	1236	1339	1337	TOTAL
w tym:					of which:
Pojedyncze drzewa	1443	1002	1074	1071	Individual trees
Grupy drzew	235	156	173	173	Tree clusters
Aleje	28	23	22	22	Alleys
Glazy narzutowe	40	36	36	37	Erratic boulders

TABL. 17(22). **ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
WASTE^a GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL AS THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	45	58	58	56	<i>Plants generating waste (as of 31 XII)</i>
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	515,9	914,3	917,6	631,6	<i>Waste generated (during the year) in thous. t</i>
poddane odzyskowi ^b	369,6	705,5	280,8	164,6	<i>recovered^b</i>
unieszkodliwione ^b	129,4	138,5	40,9	36,4	<i>treated^b</i>
w tym składowane ^c	57,7	58,6	34,0	34,0	<i>of which landfilled^c</i>
przekazane innym odbiorcom	.	.	595,0	413,3	<i>transferred to other recipients</i>
magazynowane czasowo	16,9	70,3	0,9	17,3	<i>temporarily stored</i>
W % wytworzonych:					<i>In % generated:</i>
poddane odzyskowi ^b	71,6	77,2	30,6	26,1	<i>recovered^b</i>
unieszkodliwione ^b	25,1	15,1	4,5	5,8	<i>treated^b</i>
w tym składowane ^c	11,2	6,4	3,7	5,4	<i>of which landfilled^c</i>
przekazane innym odbiorcom	x	x	64,8	65,4	<i>transferred to other recipients</i>
magazynowane czasowo	3,3	7,7	0,1	2,7	<i>temporarily stored</i>
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^d ; stan w końcu roku) w tys. t	2559,6	2663,2	2754,0	2780,8	<i>Waste landfilled up to now (accu- mulated^d; end of year) in thous. t</i>
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	1,8	-	-	-	<i>Waste recovered from accumul- ated by 1 January of report- ing year in thous. t</i>
Tereny składowania odpadów w ha:					<i>Area of storage yards in ha:</i>
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	54,5	45,0	39,9	39,9	<i>non-reclaimed (end of year)</i>
zrekultywowane (w ciągu roku)	2,1	0,2	-	-	<i>reclaimed (during the year)</i>

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 63. ^b We własnym zakresie przez wytwórcę. ^c Na terenach własnych zakładów. ^d Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych.

^a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 63. ^b By waste producer on its own. ^c On own plant grounds. ^d On own landfills (heaps, settling ponds).

TABL. 18(23). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2015 R.**
WASTE^a BY TYPE IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku <i>Waste generated during the year</i>						Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) <i>Waste land-filled up to now (accumulated^b; end of year)</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>grand total</i>	poddane odzyskowi ^c <i>recovered^c</i>	unieszkodliwione ^d <i>disposed^d</i>		przekazane innym odbiorcom <i>transferred to other recipients</i>	magazynowane czasowo <i>temporarily stored</i>		
			razem <i>total</i>	w tym składowane ^d <i>of which landfilled^d</i>				
w tys. t <i>in thous. t</i>								
OGÓŁEM	631,6	164,6	36,4	34,0	413,3	17,3	2780,8	TOTAL
w tym:								<i>of which:</i>
Mieszanki popiołowo-żużłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych.....	31,9	-	25,1	25,1	6,5	0,3	2732,8	<i>Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste</i>
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów.....	6,8	0,1	2,4	2,4	4,2	0,1	-	<i>Slag, furnace ash and particulates from boilers</i>

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^b Na składowiskach (wałdach, stawach osadowych) własnych. ^c We własnym zakresie przez wytwórcę; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 63. ^d Na składowiskach (wałdach, stawach osadowych) własnych i innych.

^a Excluding municipal waste. ^b On own landfills (heaps, settling ponds). ^c By waste producer on its own; see general notes, item 7 on page 63. ^d On own and other landfills (heaps, settling ponds).

 TABL. 19(24). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS ON ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>				
Ochrona środowiska	154368,2	232667,0	364378,3	429797,7	Environmental protection
w tym:					<i>of which:</i>
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu.....	29535,0	29547,1	60523,7	95447,6	<i>Protection of air and climate</i>
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni...	19341,4	14028,3	7272,8	3468,3	<i>of which outlays on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants</i>

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.

^a By investments localization; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy.

TABL. 19(24). **NAKLĄDY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (dok.)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS ON ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Ochrona środowiska (dok.)					Environmental protection (cont.)
Gospodarka ściekowa i ochrona wód.....	102779,5	187798,1	242718,7	267188,7	Waste water management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych.....	17328,5	50328,1	50551,7	41997,4	municipal wastewater treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe.....	73019,5	135940,6	179167,4	215958,3	sewage network discharging wastewater and precipitation water
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych.....	19062,7	9133,1	9400,1	27220,8	Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport.....	792,6	667,7	8047,9	4334,4	waste collection ^b and transport
w tym selektywne zbieranie odpadów.....	276,6	580,0	1006,9	3165,5	of which selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	974,2	6413,5	135,0	12843,5	removal and treatment of waste ^b
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych.....	70,0	324,9	-	8126,7	reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfills as well as other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu.....	-	16,0	8797,8	1174,7	Protection of nature, biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji..	468,8	-	12332,0	75,1	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna.....	37547,5	136145,5	120992,1	100191,3	Water management
Ujęcia i doprowadzenia wody..	22508,4	36762,2	21778,6	19023,4	Water intakes and pipe systems
Stacje uzdatniania wody.....	3175,0	9606,6	11088,5	39053,6	Water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne.....	3195,5	80451,7	7695,3	5091,4	Water reservoirs and falls
Regulacja i zabudowa rzek i potoków.....	1348,6	4921,0	20389,9	8302,1	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe.....	7320,0	4404,0	40265,3	25284,6	Flood embankments
Stacje pomp na zawałach i obszarach depresyjnych.....	-	-	19774,5	3436,2	Pump stations behind embankments and in depression areas

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By investments localization; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

TABL. 20(25). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA <i>ENVIRONMENTAL PROTECTION</i>					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych	14059	506	130	305	particulates
gazowych	-	344	-	-	gases
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Waste water management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewage network in km discharging:
ścieki	156,1	157,1	347,5	290,6	wastewater
wody opadowe	18,1	28,4	23,0	20,3	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
obiekty	2	3	3	1	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	2	3	3	1	of which municipal
mechaniczne	-	1	-	-	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	2	2	3	1	biological (excluding fermentation tanks)
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	53	1503	480	6070	capacity of treatment plants in m ³ /24h
w tym oczyszczalni komunalnych	53	1503	480	6070	of which municipal
mechanicznych	-	150	-	-	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	53	1353	480	6070	biological (excluding fermentation tanks)
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przydomowe):					Farmstead treatment facilities (homestead):
obiekty	2	2	564	190	facilities
przepustowość w m ³ /d	1	10	1713	207	capacity in m ³ /24h
Gospodarka odpadami					Wastes management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Waste treatment plants:
wydajność w t/r	-	53	-	520000	capacity in t/y
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
powierzchnia w ha	-	0,2	-	4,0	area in ha
wydajność w t/r	-	5	-	20000	capacity in t/y
GOSPODARKA WODNA <i>WATER MANAGEMENT</i>					
Wydajność ujęć wodnych ^a w m ³ /d	11524	1686	3818	1819	Capacity of water intakes ^a in m ³ /24h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	2040	2748	2680	6039	Water treatment in m ³ /24h
Sieć wodociągowa w km	157,2	108,6	148,5	88,8	Water supply network in km
Pojemność zbiorników wodnych w m ³	-	-	16000	140000	Capacity of water reservoirs in m ³
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	23,6	20,0	32,6	33,5	Regulation and management of rivers and streams in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	-	4,0	27,2	8,0	Flood embankments in km

^a Bez ujęć w energetyce zawodowej.

^a Excluding water intakes in the power industry.

TABL. 21(26). **KIERUNKI FINANSOWANIA Z WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
FINANCING DIRECTIONS OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł			
O G Ó Ł E M	22161,2	19347,4	50886,8	65249,1	100,0	T O T A L
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	1644,3	1829,7	1627,8	4548,9	7,0	Protection of ambient air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	16908,5	15397,6	42443,1	57010,5	87,4	Waste water management and protection of waters
Gospodarka odpadami ...	202,6	461,6	4053,1	1014,3	1,5	Waste management
Pozostałe	3405,8	1658,5	2762,7	2675,3	4,1	Others

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

S o u r c e: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 22(27). **WPLYWY Z OPŁAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł		
Opłaty za korzystanie ze środowiska	21674,8	34288,7	31657,2	31070,1	Payments for use of natural environment
w tym:					of which:
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	6306,0	9594,4	9364,0	9900,5	Wastewater management and protection of water
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	12019,7	10551,8	9716,0	9799,2	Protection of air and climate
Gospodarka odpadami	2491,2	13408,0	11236,0	10406,5	Waste management
Kary za nieprzebranie przepisów ochrony środowiska	91,6	67,3	301,4	565,0	Fines for not meeting environmental protection regulations
w tym za przekroczenie:					of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi ..	71,7	14,6	187,0	416,3	Norms of discharging wastewater into water or into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza	10,9	-	-	-	Permissible emission of air pollutants

Ź r ó d ł o: w zakresie opłat – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar – dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

S o u r c e: with regard to fees – data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, fines – data of the Inspectorate for Environmental Protection.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603, z późniejszymi zmianami) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2015, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 16 XI 2014 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (Dz. U. 2014 poz. 1145).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

Do **administracji państwowej** zalicza się:

- 1) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 (based on the act dated 24 VII 1998, Journal of Laws No. 96, item 603, with later amendments) a fundamental three-tier administrative division of the country was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election.

3. The demographic and professional characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2015, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 16 XI 2014 elections.

The grouping of councillors of organs of local government units by groups of occupations is made on the basis of the Polish Classification of Occupations and Specializations for Labour Market Needs, which was introduced by a decree of the Minister of Labour and Social Policy, 7 VIII 2014 (Journal of Laws 2014 item 1145).

4. Information presented concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local government administration and local government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

State administration comprises:

- 1) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:

- a) instytucje naczelne i centralne (np. kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
- b) terenowe organy administracji rządowej niezespolonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);
- 2) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
- 3) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materialowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- 1) gminy i miasta na prawach powiatu:
  - a) urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
  - b) urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
- 2) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
- 3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urządzeń wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).

Samorządowe kolegia odwoławcze są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.

5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

a) principle and central institutions (e.g., chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),

b) territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary entities);

2) territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);

3) some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.

Local self-government administration comprises:

- 1) *gminas and cities with powiat status:*
  - a) gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),*
  - b) offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);*
- 2) *powiats, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., labour offices, public road boards);*
- 3) *voivodships, i.e., marshal's offices and voivodship self-government organizational entities e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).*

Self-government appeal councils are bodies competent for examining, *inter alia*, appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of local government units.

5. *Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in entities abroad.*

TABL. 1(28). JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA

Stan w dniu 31 XII
ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Powiaty	12	12	12	12	<i>Powiaty</i>
Miasta na prawach powiatu	2	2	2	2	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	83	83	83	82	<i>Gminas</i>
miejskie	9	9	9	9	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie	33	33	33	33	<i>urban-rural</i>
wiejskie	41	41	41	40	<i>rural</i>
Miasta	42	42	42	42	
Miejscowości wiejskie	1376	1372	1314	1297	<i>Rural localities</i>
Sołectwa	1017	1019	1023	1026	<i>Village administrator's offices</i>

TABL. 2(29). GMINY W 2015 R.

Stan w dniu 31 XII
GMINAS IN 2015
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni ^a Area ^a							300,0 km ² i więcej and more
		5,0 – – 19,9 km ²	20,0 – – 49,9	50,0 – – 99,9	100,0 – – 149,9	150,0 – – 199,9	200,0 – – 249,9	250,0 – – 299,9	
OGÓŁEM	82^b	1	6	16	11	23	10	7	8
TOTAL									
Poniżej 5000	27	1	1	8	8	5	4	-	-
<i>Below</i>									
5000 – 7499	25	-	-	6	3	10	1	2	3
7500 – 9999	7	-	-	1	-	4	1	1	-
10000 – 14999	4	-	-	-	-	-	-	3	1
15000 – 19999	8	-	2	-	-	2	1	-	3
20000 – 39999	9	-	3	-	-	2	3	-	1
40000 i więcej	2	-	-	1	-	-	-	1	-
<i>and more</i>									

^a Nie wystąpiły gminy o powierzchni poniżej 5,0 km². ^b W tym 2 gminy mające również status miasta na prawach powiatu.

^a Gminas with area below 5,0 km² were not appear. ^b Of which 2 gminas that are also cities with powiat status.

TABL. 3(30). POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2015 R.

Stan w dniu 31 XII
POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2015
As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni Area		
		poniżej <i>below</i> 500,0 km ²	500,0 – – 999,9	1000,0 – – 1499,9
OGÓŁEM	14	2	4	8
TOTAL				
Poniżej 50000	3	-	2	1
<i>Below</i>				
50000 – 74999	5	-	1	4
75000 – 99999	4	-	1	3
100000 i więcej	2	2	-	-
<i>and more</i>				

TABL. 4(31). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2015 R.**
 Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2015
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city coun- cils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM	1245	50	218	30	TOTAL
W tym kobiety	409	8	41	9	Of which women
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
18–29 lat	48	6	3	1	18–29
30–39	241	9	22	2	30–39
40–49	333	13	45	4	40–49
50–59	359	13	76	13	50–59
60 lat i więcej	264	9	72	10	60 and more
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL					
Wyższe	494	46	155	26	Tertiary
Policealne i średnie	526	4	53	4	Post-secondary and secondary
Zasadnicze zawodowe	204	-	10	-	Basic vocational
Gimnazjalne i podstawowe	21	-	-	-	Lower secondary and primary
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW^b BY OCCUPATIONAL GROUPS ^b					
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzęd- nicy i kierownicy	97	3	101	21	Managers
Specjaliści	278	41	57	5	Professionals
Technicy i inny średni personel	210	-	20	-	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi	115	4	9	-	Clerical support workers
Pracownicy usług i sprze- dawcy	182	2	7	-	Service and sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	147	-	11	4	Skilled agricultural forestry and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	67	-	4	-	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	52	-	1	-	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach prostych	28	-	-	-	Elementary occupations
Siły zbrojne	33	-	3	-	Armed forces occupations

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 80; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmovani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

^a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status. ^b See general notes, item 3 on page 80; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

TABL. 5(32). ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ
 PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	przeciętne zatrudnienie <i>average employment</i>				przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^a w zł <i>average monthly gross wages and salaries ^a in zł</i>				
O G Ó Ł E M	10907	12052	11261	11332	2746,47	3676,37	4238,81	4282,77	T O T A L
w tym:									<i>of which:</i>
Administracja państwowa.....	4650	4250	4022	4092	3107,12	4139,68	4498,79	4449,90	<i>State administration</i>
Administracja samorządu terytorialnego	6226	7758	7197	7201	2468,41	3413,81	4084,51	4177,32	<i>Local self-government administration</i>
gminy i miasta na prawach powiatu	4390	5016	4585	4583	2566,27	3382,12	4103,00	4205,55	<i>gminas and cities with powiat status</i>
powiaty	1514	1740	1574	1582	2132,18	3266,29	3759,23	3816,45	<i>powiats</i>
województwo .	322	1002	1038	1036	2717,42	3828,68	4497,25	4600,25	<i>voivodship</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych” ust. 3 na str. 158.

^a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 158.

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. Dane o przestępstwach stwierdzonych oraz o skazanych przez sądy podano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r., obowiązującego od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., tekst jednolity Dz.U. 2016, poz. 1137), Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 186, z późniejszymi zmianami) lub innych ustaw szczególnych.

2. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo — zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. - jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym - jest to przestępstwo skarbowe.

Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. Zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pochodzą z policyjnych systemów informacyjnych.

U w a g a. Do 2012 r. prezentowane dane zawierały informacje o przestępstwach stwierdzonych przez Policję, jak również stwierdzonych w śledztwach własnych prowadzonych w prokuraturach. Od 2013 r. dane dotyczą spraw prowadzonych przez Policję lub powierzonych przez prokuratora w całości do prowadzenia przez Policję. Ponadto zmienił się sposób zbierania danych o czynach karalnych popełnionych przez nieletnich. Do marca 2013 r. czyny te wykazywane były jako przestępstwa stwierdzone w momencie skierowania wniosku o wszczęcie postępowania do sądu rodzinnego, a od kwietnia 2013 r. Policja rejestrowała je jako przestępstwa stwierdzone dopiero po otrzymaniu informacji z sądu rodzinnego o zakończeniu postępowania.

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. *Data concerning ascertained crimes as well as adults convicted are given according to the classification of the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, uniform text Journal of Laws 2016, item 1137), the Penal Fiscal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, unified text: Journal of Laws 2013 item 186, with later amendments) or other specific laws.*

2. **An ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code - is a fiscal offence.

Data about ascertained crimes since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles. In accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes come from police information systems.

Note. Until 2012 presented data contained information on crimes ascertained by the Police, as well as ascertained in investigations conducted by the prosecutor's offices. Since 2013 data concern cases conducted by the Police or entrusted by the prosecutor entirely to the Police conduction. Moreover, the mode of collecting data on punishable acts committed by juveniles has changed. Until March 2013 these acts were presented as ascertained crimes at the moment of submitting a motion for bringing legal proceedings to the family court, and from April 2013 the Police did not register them as ascertained crimes until receiving information from the family court on completion proceeding.

Od 2014 r. dane o przestępstwach stwierdzonych nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez

nieletnich; zgodnie ze zmienioną metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego. W związku z powyższym prezentowane **dane nie są w pełni porównywalne**.

3. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

4. Organizacja sądów powszechnych określona jest w ustawie z dnia 27 VII 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 133). W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe. W dniu 31 XII 2015 r. w województwie lubuskim działały 2 sądy okręgowe i 12 sądów rejonowych.

5. Sądy apelacyjne rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych, objętych obszarem jego właściwości.

6. Sądy okręgowe rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji - odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

7. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

8. W sądownictwie powszechnym sprawą załatwioną jest sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również sprawy niezakończonych w latach poprzednich.

Since 2014 data about ascertained crimes do not include punishable acts committed by juveniles; in

accordance with the amended methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court. Due to the above, presented data are not fully comparable.

3. The rate of detectability of delinquents is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

4. The organization of common courts is defined in the Law on Common Courts, dated 27 VII 2001 (unified text: Journal of Laws 2015 item 133). Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts. On 31 XII 2015, in Lubuskie voivodship were 2 regional courts and 12 district courts.

5. Appeal courts consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts within its jurisdiction.

6. Regional courts consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

7. Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

8. In common courts a resolved case is a case with regard to which a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority. A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.

The resolved cases and completed proceedings in the given year also include the cases unresolved from previous years.

9. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:
  - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
  - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
  - c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity: Dz.U. z 2014 r. poz. 382).

Zmiany dokonane w ustawie, które weszły w życie z dniem 2 I 2014 r. zniosły dwuetapową procedurę postępowania sądów wobec nieletnich. Przed zmianami sędzia, w momencie wpływu sprawy do sądu, mógł wszcząć postępowanie wyjaśniające wobec nieletniego, a następnie wobec tego samego nieletniego mógł wydać postanowienie o rozpoznaniu sprawy na posiedzeniu lub rozprawie w postępowaniu opiekuńczo-wychowawczym lub w postępowaniu poprawczym. Sprawy wszczęte przed dniem wejścia w życie nowych przepisów rozpatrywane były według dwuetapowej procedury. Zgodnie z obowiązującą jednoetapową procedurą sąd prowadzi postępowanie i orzeka w sprawach, w których zachodzi podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego przez nieletniego.

9. Family cases include the following proceedings:

- 1) family and guardianship law;
- 2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
- 3) with respect to juveniles concerning:
  - a) prevention and counteraction the demoralization of persons under the age of 18,
  - b) proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons aged 13—16,
  - c) execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;
- 4) compulsory treatment of drug addicts;
- 5) supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.

Court proceedings against juveniles (points 3a and 3b) are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (unified text: Journal of Laws 2014 item 382).

Amendments to the law entered into force as of 2 I 2014 abolished the two-stage court proceedings against juveniles. Before the amendments, the judge, at the time the case was brought into the court, could institute investigative proceedings against a juvenile and then, with regard to the same juvenile issue the decision on the examination of the case in the course of tutorial and educational proceedings or correctional proceedings. Cases instituted before the effective date of new regulations were examined according to two-stage procedure. According to the valid single-stage procedure the court conducts the proceedings and adjudges of cases in which occur suspicion of demoralization or commitment punishable act by a juvenile.

Sprawy rodzinne rozpoznawane są przez sądy rodzinne, które działają jako wydziały rodzinne i nieletnich w sądach rejonowych, z wyjątkiem niektórych spraw, np. o rozwód i separację rozpoznawanych przez wydziały cywilne sądów okręgowych na podstawie ustawy z dnia 27 VII 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. patrz ust. 4 na str. 89).

10. Dorośli skazani są to osoby, które zostały skazane za przestępstwo popełnione w wieku co najmniej 17 lat.

11. Krajowy Rejestr Sądowy prowadzony jest przez sądy rejonowe (sądy gospodarcze) na podstawie ustawy z dnia 20 VIII 1997 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 1203 z późniejszymi zmianami) i przepisów wykonawczych.

W województwie lubuskim Krajowy Rejestr Sądowy prowadzony jest przez Sąd Rejonowy w Zielonej Górze.

Family cases are heard by family courts which act as family and juvenile departments in district courts, with the exception of some cases (e.g., divorce and separation), which have been transferred to civilian regional courts on the basis of the Law on Common Courts, dated 27 VII 2001 (Journal of Laws see item 4 on page 89).

10. Adults convicts are persons who have been sentenced for committed crime aged 17 or more.

11. National Judicial Register is conducted by regional courts (commercial courts) on the basis of law dated 20 VIII 1997 (unified text: Journal of Laws 2013 item 1203, with later amendments) and implementing regulations.

In Lubuskie voivodship National Judicial Register is conducted by Regional Court in Zielona Góra.

TABL. 1(33). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a
 ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	39483	39230	29736	26949	T O T A L
w tym w miastach	30519	29021	21978	20982	of which urban areas
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu – art. 148–162 kk	1049	1153	695	593	Against life and health – Art. 148–162 Criminal Code
w tym:					of which:
Zabójstwo – art. 148 kk	27	27	28	29	Homicide – Art. 148 Criminal Code
Uszczerbek na zdrowiu – art. 156 i 157 kk	460	546	422	361	Damage to health – Art. 156 and 157 Criminal Code
Udział w bójce lub pobiciu – art. 158 i 159 kk	497	448	183	149	Participation in violence or assault – Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163–180 kk ..	7351	6633	3257	2856	Against public safety and safety in transport – Art. 163–180 Criminal Code
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego – art. 178a ..	6775	6239	2899	2286	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant – Art. 178a Criminal Code
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189–196 kk	1470	1561	1178	1016	Against freedom, freedom of conscience and religion – Art. 189–196 Criminal Code
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197–205 kk	241	227	126	100	Against sexual freedom and morals – Art. 197–205 Criminal Code
W tym zgwałcenie – art. 197 kk	65	51	44	33	Of which rape – Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece – art. 206–211 kk	900	1122	1146	935	Against the family and guardianship – Art. 206–211 Criminal Code
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną – art. 207 kk	642	572	588	467	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person – Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej – art. 212–217 kk	65	541	184	171	Against good name and personal integrity – Art. 212–217 Criminal Code
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego – art. 222–231 kk ^b	1013	1365	3511	2425	Against the activities of state institutions and local government – Art. 222–231 Criminal Code ^b
w tym:					of which:
Naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego – art. 222 i 223 kk	124	179	176	175	Battery or active assault on a public official – Art. 222 and 223 Criminal Code
Znieważenie funkcjonariusza publicznego albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP – art. 226 kk	458	523	381	408	Insulting a public official or insulting a constitutional body of the Republic of Poland – Art. 226 Criminal Code
Przestępstwa korupcyjne – art. 228–231 250a, 296a i 296b kk	215	506	2803	1663	Corruption – Art. 228–231, 250a, 296a and 296b Criminal Code

^a W latach 2005 i 2010 łącznie z przestępstwami stwierdzonymi przez prokuraturę; od 2014 r. bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. ^b Łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”.

^a In 2005 and 2010 including crimes ascertained by prosecutor's office; since 2014 excluding punishable acts committed by juveniles. ^b Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section “Against economic activity”.

TABL. 1(33). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a (dok.)
 ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości – art. 232–247 kk	1073	1889	794	828	<i>Against the judiciary – Art. 232–247 Criminal Code</i>
Przeciwko porządkowi publicznemu – art. 252–264 kk	271	345	426	347	<i>Against public order – Art. 252–264 Criminal Code</i>
Przeciwko wiarygodności dokumentów – art. 270–277 kk ^c	1777	1637	1236	907	<i>Against the reliability of documents – Art. 270–277 Criminal Code^c</i>
Przeciwko mieniu – art. 278–295 kk ^d	19781	17716	14123	14001	<i>Against property – Art. 278–295 Criminal Code^d</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Kradzież rzeczy – art. 275 § 1, 278 i 279 ^e kk	7983	6036	4364	3848	<i>Property theft – Art. 275 § 1, 278 and 279^e Criminal Code</i>
w tym kradzież samochodu	1007	465	414	456	<i>of which automobile theft</i>
Krótkotrwały zabór pojazdu – art. 289 kk	252	194	126	109	<i>Wilful short-term theft of automobile – Art. 289 Criminal Code</i>
Kradzież z włamaniem – art. 279 kk ^f	5109	4114	3364	2965	<i>Burglary – Art. 279 Criminal Code^f</i>
Rozbój – art. 280 kk	498	374	167	161	<i>Robbery – Art. 280 Criminal Code</i>
Kradzież rozbójnicza – art. 281 kk ..	43	36	29	31	<i>Theft with assault – Art. 281 Criminal Code</i>
Wymuszenie rozbójnicze – art. 282 kk ..	107	283	21	21	<i>Criminal coercion – Art. 282 Criminal Code</i>
Oszustwo – art. 286 i 287 kk	2282	2628	3363	4122	<i>Fraud – Art. 286 and 287 Criminal Code</i>
Przeciwko obrotowi gospodarczemu – art. 296–309 kk ^g ..	525	678	282	198	<i>Against economic activity – Art. 296–309 Criminal Code^g</i>
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi – art. 310–315 kk	254	255	280	244	<i>Against money and securities trading Art. 310–315 Criminal Code</i>
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					Crimes by specific laws:
O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jednolity tekst Dz. U. 2012 r., poz. 1356)	92	30	15	4	<i>On Sobriety and Alcohol Education (uniform text Journal of Laws 2012, item 1356)</i>
O prawie autorskim i prawach pokrewnych (jednolity tekst Dz. U. 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późniejszymi zmianami)	404	204	21	17	<i>On Copyright and Related Laws (uniform text Journal of Laws 2006 No. 90, item 631 with later amendments)</i>
O przeciwdziałaniu narkomanii – ustawy z dnia 24 IV 1997 r. jednolity tekst Dz. U. 2003 r. Nr 24, poz. 198, z późniejszymi zmianami) i z dnia 29 VII 2005 r. (jednolity tekst Dz. U. 2012 r., poz. 124)	2616	3033	1832	1541	<i>On Counteracting Drug Addiction – laws dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198 with later amendments) and dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2012, item 124)</i>
Przestępstwa skarbowe – kks	125	193	64	67	Fiscal offences – Penal Fiscal Code
W tym akcyza	60	55	43	27	<i>Of which excise</i>

^a, ^b Notki patrz na str. 88. ^c Z wyłączeniem kradzieży lub przywłaszczenia dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk). ^d Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk z rozdziału „Przeciwko wiarygodności dokumentów”). ^e Wyłącznie w zakresie kradzieży samochodu poprzez włamanie. ^f Z wyłączeniem kradzieży samochodu poprzez włamanie. ^g Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

^a, ^b See notes on page 88. ^c Excluding theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code). ^d Including theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code in the section “Against the reliability of documents”).

^e Exclusively in regard to automobile theft by burglary. ^f Excluding automobile theft by burglary. ^g Excluding corruption under Art. 296a and 296b Criminal Code.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 2 (34). WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ^a
 RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w %		in %		
OGÓŁEM	70,0	76,1	71,9	71,2	TOTAL
w tym przestępstw ^b :					of which of crimes ^b :
Przeciwko życiu i zdrowiu.....	87,7	87,8	83,8	83,4	Against life and health
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji.....	99,0	99,4	98,7	98,8	Against public safety and safety in transport
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania.....	94,0	96,3	93,8	92,5	Against freedom, freedom of conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności.....	93,4	93,0	94,5	89,0	Against sexual freedom and morals
Przeciwko rodzinie i opiece.....	99,8	100,0	99,6	99,8	Against the family and guardianship
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej.....	90,8	97,2	87,5	83,6	Against good name and personal integrity
Przeciwko mieniu ^c	46,3	53,1	50,7	53,5	Against property ^c

^a W latach 2005 i 2010 łącznie z przestępstwami stwierdzonymi przez prokuraturę; od 2014 r. bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. ^b Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 88. ^c Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk z rozdziału „Przeciwko wiarygodności dokumentów”).

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a In 2005 and 2010 including crimes ascertained by prosecutor's office; since 2014 excluding punishable acts committed by juveniles. ^b See Criminal Code articles table 1 on page 88. ^c Including theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code in the section "Against the reliability of documents").

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 3(35). WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW Powszechnych
 INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
SĄDY REJONOWE — sądy pierwszej instancji					
DISTRICT COURTS — courts of first instance					
OGÓŁEM	277761	341885	316826	317008	TOTAL
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia.....	72058	21771	14078	13423	Criminal with bills of indictment
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie.....		20643	19036	21199	Concerning offences with motions for punishment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		42439	44289	43238	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne.....	140708	183965	177979	180280	Civil
w tym wieczysto-księgowo ^b	77280	87021	85549	86658	of which involving real estate registry ^b
Rodzinne.....	36254	47085	46491	46160	Family
Z zakresu prawa pracy.....	7788	3334	3950	2720	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych.....	941	761	1099	1095	Related to social security law
Gospodarcze ^c	10998	10729	9904	8893	Commercial law ^c
SĄDY OKRĘGOWE — sądy pierwszej instancji i odwoławcze					
REGIONAL COURTS — courts of first instance and appeal					
OGÓŁEM	28920	31457	30049	28756	TOTAL
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia.....	13064	456	442	436	Criminal with bills of indictment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		14703	15566	14973	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne ^d		8822	7858	9679	8776
Z zakresu prawa pracy.....	575	490	446	413	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych.....	4967	7259	3926	4158	Related to social security law
Gospodarcze.....	1452	578	x	x	Commercial law

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych. ^d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases. ^d Including family cases (i.e., divorce).

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4(36). DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY Powszechnie za Przeszłość
 ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	21053	18838	11065	9505	T O T A L
w tym mężczyźni	19004	17345	10036	8599	of which men
w tym za przestępstwa ^a :					of which for crimes ^a :
Przeciwko życiu i zdrowiu ^b	1975	1954	1259	1120	Against life and health ^b
w tym:					of which:
Zabójstwo	20	24	14	9	Homicide
Uszczerbek na zdrowiu, udział w bójkę lub pobiciu	870	719	476	445	Damage to health, participation in violence or assault
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	5944	6188	2670	2204	Against safety in transport
W tym za prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	5583	5910	2501	1981	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajowości	631	549	483	487	Against freedom, freedom of con- science and religion, sexual free- dom and morals
W tym zgwałcenie	48	28	27	21	Of which rape
Przeciwko rodzinie i opiece	713	998	985	775	Against the family and guardianship
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	494	478	485	394	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person
Przeciwko mieniu	6472	5141	3337	2824	Against property
w tym:					of which:
Kradzież rzeczy	2068	1662	1036	786	Property theft
Kradzież z włamaniem	1248	739	535	453	Burglary
Rozbój	278	215	139	120	Robbery

^a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 89 i 90. ^b Łącznie z przestępstwami z ustaw o przeciwdziałaniu narkomanii — ustawy z dnia 24 IV 1997 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198) i z dnia 29 VII 2005 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2012 r. poz. 124).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a See Criminal Code articles table 1 on page. 89 i 90. ^b Including crimes from the laws on counteracting drug addiction — laws dated 24 IV 1997 (unified text: Journal of Laws 2003 No. 24, item 198) and dated 29 VII 2005 (unified text: Journal of Laws 2012 item 124).

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5(37). ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE
 RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	13448	14337	10200	9399	T O T A L
O rozwód	2658	3019	2793	2772	By divorce
O separację	347	201	92	97	By separation
O alimenty	4707	4845	4003	3728	By alimony
Nieletnich ^a :					Concerning juveniles ^a :
w postępowaniu wyjaśniającym w związku z:					in investigation proceedings in- volving:
demoralizacją	1177	1343	219	x	demoralization
czynami karalnymi	2743	2812	300	x	punishable acts
na posiedzeniu lub rozprawie w związku z:					at session or hearing involving:
demoralizacją	538	800	179	x	demoralization
czynami karalnymi	1278	1317	246	x	punishable acts
w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					in investigation of case in which occur suspicion:
demoralizacji	x	x	1134	1484	of demoralization
popęnienia czynu karalnego ..	x	x	1124	1318	of committing punishable acts

^a Dane dotyczą osób; w 2014 r. zmienia się procedura postępowania sądów wobec nieletnich, patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 87.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Data relate to persons; in 2014 changed court proceedings against juveniles, see general notes, item 9 on page 87.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6(38). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM**^a
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF IN THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Rejestr Przedsiębiorców					Register of Entrepreneurs
Przedsiębiorstwa państwowe	16	1	-	-	State owned enterprises
Przedsiębiorstwa zagraniczne	1	1	1	1	Foreign enterprises
Spoleczno-zawodowe organizacje rolników ^b	8	5	7	7	Professional organizations of farmers ^b
Spółdzielnie	289	302	328	326	Cooperatives
Spółki jawne	533	657	732	769	Unlimited partnerships
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	2661	3893	5704	6347	Limited liability companies
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej^c					Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities^c
Stowarzyszenia ^d	996	1485	1921	2038	Associations ^d
Związki zawodowe	140	162	165	169	Trade unions
Izby gospodarcze	5	6	6	5	Economic chambers
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych					Register of Insolvent Debtors
Dłużnicy ogółem	5448	21831	34284	35483	Total debtors

^a Sądem rejestrowym prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa jest Sąd Rejonowy w Zielonej Górze. ^b Prowadzące działalność gospodarczą. ^c Do 2011 r. – "Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej". ^d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

U w a g a. Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Registration court conducting the National Judicial Register in lubuskie voivodship is the District Court in Zielona Góra. ^b Conducting economic activity. ^c Until 2011 – "Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities". ^d Excluding physical education associations and sports associations.

N o t e. Register also included other entities.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

DZIAŁ V LUDNOŚĆ

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:

- 1) bilansów stanu i struktury ludności na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzypisowowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (z wyjątkiem danych dla lat 1999-2001 oraz 2010 r. - patrz ust. 2) przy uwzględnieniu:

- a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,

- b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. - ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych (zameldowania i wymeldowania na pobyt czasowy z/do innych gmin;

- 2) rejestrów Ministerstwa Cyfryzacji - o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);

- 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego - o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;

- 4) sprawozdawczości sądów okręgowych - o prawnomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

2. Dane o ludności (według stanu w dniu 30 VI i 31 XII) a także współczynniki demograficzne oraz przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej:

- w 2005 r. - w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002,
- dla lat 2010-2015 - w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (dla 2010 r. zastosowano podział administracyjny z dnia 31 XII 2011 r.).

CHAPTER V POPULATION

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:

- 1) the balances of the size and structure of the population in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census (with the exception of data for 1999-2001 and 2010 - see item 2), taking into account:

- a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,

- b) difference between the number of people registered for temporary stay for a period of more than 3 months (until 2005 - for a period of more than 2 months) in a gmina and the number of people temporary absent (registering and cancelling registration for temporary stay from/to other gminas);

- 2) the registers of the Digital Affairs – on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of these data is PESEL register –Common Electronic System of Population Register);

- 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;

- 4) documentation of regional courts - regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

2. Data about population (as of 30 VI and 31 XII) as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 population etc.) were prepared assuming the number of population balanced on:

- for 2005- the basis of results of the Population and Housing Census 2002,
- for 2010-2015 - the basis of results of the Population and Housing Census 2011 (for 2010 was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2011).

3. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet 18-59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku mobilnym, tj. w wieku 18-44 lata i niemobilnym, tj. mężczyźni - 45-64 lata, kobiety - 45-59 lat. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej.

4. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

5. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa - według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku, gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje - według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża). Nie są uwzględniane przypadki, gdy oboje małżonkowie w momencie wniesienia powództwa zamieszkiwali za granicą;
- rozwody - według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka). Nie są uwzględniane przypadki, gdy oboje małżonkowie w momencie wniesienia powództwa zamieszkiwali za granicą;
- urodzenia - według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony - według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o małżeństwach uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

3. *The working age population refers to males, aged 18-64, and females, aged 18-59. In this category the age groups of mobility (i.e. 18-44) and non-mobility (i.e. 45-64 for males and 45-59 for females) are distinguished. The non-working age population is defined as the pre-working age population, i.e., up to the age of 17 and the post-working age population, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.*

4. *Median age of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.*

5. *Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows:*

- *marriages - according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);*
- *separations - according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons - residence of husband is used). Data exclude divorces in which both spouses were living abroad at the moment of filling petition for separation;*
- *divorces - according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken). Data exclude divorces in which both spouses were living abroad at the moment of filling petition for separation;*
- *births - according to the mother's place of permanent residence;*
- *deaths - according to the place of permanent residence of the deceased.*

The data on marriages refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches and the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canon law marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako ilorzaz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (częstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15-19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45-49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15-49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotnością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

Do 2014 r. źródłem danych o **urodzeniu żywym i martwym** był, wykorzystywany wórmie przez statystykę publiczną, dokument Ministerstwa Zdrowia podstawowy dla akt stanu cywilnego „Pisemne zgłoszenie urodzenia dziecka”.

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and Religious Associations: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15-49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15-19 and from the mothers in the age 50 and over - to the group 45-49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15-49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

Up to 2014 the source of data on **live birth and still birth** were the document of the Ministry of Health "Notification of birth", which is basic document for civil status acts and is secondarily utilized by national statistics.

Dla 2015 r. źródłem danych:

- medycznych o **urodzeniu żywym** jest dokument Ministerstwa Zdrowia „Karta urodzenia”), natomiast dane demograficzno-społeczne pochodzą z rejestru stanu cywilnego oraz rejestru Pesel;
- o **urodzeniach martwych** jest sprawozdanie o działalności szpitala ogólnego zawierające ogólne informacje, tj. dotyczące: liczby urodzeń martwych w podziale na ciężar urodzeniowy dziecka i województwo porodu (umiejscowienie szpitala). Prezentowane za 2015 r. dane zostały oszacowane w podziale na miasto i wieś oraz płeć. Brak szczegółowych danych o urodzeniach martwych (medycznych i demograficzno-społecznych o dziecku i matce) wynika z wprowadzenia w 2015 r. nowego dokumentu „Karta martwego urodzenia” (Dz. U. z 12 stycznia 2015 r., poz. 171) niezawierającego danych podstawowych dla statystyki urodzeń.

Uwaga – zmiany, które miały miejsce w 2015 r. w zakresie wzoru karty urodzenia (żywego i martwego) oraz systemu rejestracji aktów stanu cywilnego spowodowały także wzrost liczby nieustalonych cech dotyczących m.in.: stanu cywilnego matki i daty zawarcia małżeństwa, podziału na urodzenia małżeńskie i pozamałżeńskie oraz kolejności urodzenia dziecka, daty poprzedniego porodu itd.

Podział na **urodzenia małżeńskie** i **pozamałżeńskie** jest dokonywany zgodnie ze stanem faktycznym ustalonym na podstawie przepisu art. 62 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (ustawa z dnia 25 II 1964 r., Dz. U. z 1964 r. Nr 9, poz. 59).

6. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

7. Prognoza ludności do 2050 r. opracowana została w 2015 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 XII 2014 r. (w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 1 I 2015 r.) oraz założeń dotyczących tendencji w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych, przy czym dane o ludności według **wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego** podano w dwóch ujęciach:

- wariant I - przyjmując górną granicę dla wieku produkcyjnego 59/64 lata oraz dolną granicę dla wieku poprodukcyjnego 60/65 lat; patrz. ust. 3 na str. 95,

For 2015 the source of:

- *medical data of **live births** is document of the Ministry of Health "Birth certificate". Socio-demographic data come from the register of civil status and register Pesel;*
- *data of **still births** is a report on the activities of a general hospital containing general information, ie.: the number of stillbirths in the division of the birthweight and voidedship of delivery (location of the hospital). Presented for 2015 data have been estimated in the division of the urban and rural areas and sex. Causes of lack of data about still births (medical and socio-demographic of the child and mother) is introduction in 2015 new document "Still birth certificate" 1 (Journal of Laws on 12 January 2015, item 171). This document doesn't contain the basic data for the statistics of births.*

Note – *the changes that took place in 2015 in certifications of live birth and stillbirth, as well as birth registration system of civil status has also resulted in an increase in the number of missing data relating to, among others, marital status of mother and the date of marriage, division of births on legitimate and illegitimate and birth order of the child, date of previous birth, etc.*

*Civil status office divides the births on **legitimate** and **illegitimate** in accordance with the factual status fixed on the basis of Art. 62 § 1 of the Family and Tutelary Code (the Act from February 25, 1964, Journal of Laws 1964 No. 9, item 59).*

6. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

7. Population projection until 2050 was calculated in 2015 on the basis of population number and structure as of 31 XII 2014 (in administrative division valid as of 1 I 2015) as well as assumptions on fertility, mortality and international migration, data about population by **working and post-working age** are given in two approaches:

- *variant I - assuming the upper limit of the working age 59/64 and the lower limit of the post-working age 60/65; see item 3 on page 95,*

- wariant II - uwzględniając zmiany granicy wieku emerytalnego; zgodnie z ustawą z dnia 11 V 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2012 poz. 637) dla kolejnych lat prognozy jako dolną granicę wieku poprodukcyjnego (jednocześnie górną granicę wieku produkcyjnego) przyjęto: dla mężczyzn - 65,75 roku w 2015 r. oraz 67,0 lat w latach 2020-2050, dla kobiet - 60,75 roku w 2015 r., 62,0 w 2020 r., 63,25 w 2025 r., 64,5 w 2030 r., 65,75 w 2035 r. oraz 67,0 lat w latach 2040-2050.

8. Prognoza gospodarstw domowych do 2050 r. została opracowana w 2016 r. na podstawie wyników narodowych spisów powszechnych ludności i mieszkań z lat 2002 i 2011 w zakresie liczby i struktury gospodarstw domowych oraz założeń dotyczących tendencji w kształtowaniu się procesów demograficznych, społecznych i ekonomicznych zachodzących w Polsce, szczególnie wynikających z zachowań prorodzinnych i promażeńskich osób młodych, które uczestniczą w procesie formowania się rodzin i tworzenia nowych gospodarstw domowych.

9 Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny wiejskie i miejskie.

10. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

Napływ ludności obejmuje zameldowania na pobyt stały, odpływ - wymeldowania ze stałego miejsca zamieszkania.

11. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI:

- do 2009 r. - zameldowanej na pobyt stały,
- od 2010 r. - faktycznie zamieszkałej.

12. Do ludności rezydującej (rezydentów) zalicza się:

- a) stałych mieszkańców gminy, z wyjątkiem osób przebywających poza gminą zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy – bez względu na ich miejsce przebywania (w kraju czy za granicą);
- b) osoby przebywające czasowo w gminie z zamiarem zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez stałego pobytu w Polsce).

- *variant II – considering the changes in the limit of retirement age, according to the Law changing the national law on pensions and retirement pay from National Insurance Fund and some other laws dated 11 V 2012 (Journal of Laws 2012 item 637) for the subsequent years of projection as the lower limit of the post-working age (the upper limit of the working age) were used: for males – 65,75 years in 2015 and 67,0 in 2020–2050, for females – 60,75 years in 2015, 62,0 in 2020, 63,25 in 2025, 64,5 in 2030, 65,75 in 2035 and 67,0 years in 2040–2050.*

8. The households projection until 2050 was calculated in 2016 on the basis of the results of the population and housing censuses in 2002 and 2011 in terms of the number and composition of households and assumptions about trends in the development of demographic, social and economic processes in Poland, especially under the pro-family and pro-marriage behavior patterns of young people who participate in the formation of families and the creation of new households.

9. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

10. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

The inflow of the population includes registration of arrival for permanent residence, outflow – registration of departure from permanent residence.

11. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI:

- to 2009 - registered for permanent residence,
- since 2010 - de facto population (population actually residing).

12. The usual residence population (residents) – comprise the following groups:

- a) permanent residents of the gmina, with the exception of persons residing outside the gmina of residence for a period 12 months and more – regardless of their place of residence (in the country or abroad);
- b) a person temporarily staying in the gmina with the intention of residence for the period 12 months and more, arrived from another place in the country or from abroad (immigrants who are not registered for permanent residence in Poland).

TABL. 1(39). **LUDNOŚĆ^a**
POPULATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

STAN W DNIU 30 VI

AS OF 30 VI

O G Ó Ł E M	1009192	1022896	1020767	1019514	T O T A L
mężczyźni	489599	498115	496966	496245	males
kobiety	519593	524781	523801	523269	females
Miasta	647558	650368	644570	662537	Urban areas
Wieś	361634	372528	376197	356977	Rural areas

STAN W DNIU 31 XII

AS OF 31 XII

O G Ó Ł E M	1009198	1023215	1020307	1018075	T O T A L
na 1 km ²	72	73	73	73	per 1 km ²
mężczyźni	489688	498374	496666	495674	males
kobiety	519510	524841	523641	522401	females
na 100 mężczyzn	106	105	105	105	per 100 males
Miasta	647054	649781	643742	661321	Urban areas
w % ogółu ludności	64,1	63,5	63,1	65,0	in % of total population
Wieś	362144	373434	376565	356754	Rural areas
w % ogółu ludności	35,9	36,5	36,9	35,0	in % of total population

^a Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 94.

^a Based on balances; see general notes, item 1 on page 94.

TABL. 2(40). LUDNOŚĆ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1009198	1023215	1020307	1018075	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	212814	195704	186481	184524	Pre-working age
mężczyźni	108832	100182	95550	94577	males
kobiety	103982	95522	90931	89947	females
Miasta	126821	115948	111917	114942	Urban areas
mężczyźni	64867	59377	57326	58921	males
kobiety	61954	56571	54591	56021	females
Wieś	85993	79756	74564	69582	Rural areas
mężczyźni	43965	40805	38224	35656	males
kobiety	42028	38951	36340	33926	females
W wieku produkcyjnym ...	659796	672779	650536	642638	Working age
w tym w wieku mobilnym	407357	412303	408006	404962	of which of mobility age
mężczyźni	337666	354342	345697	342463	males
w tym w wieku mobilnym	206480	210299	208088	206743	of which of mobility age
kobiety	322130	318437	304839	300175	females
w tym w wieku mobilnym	200877	202004	199918	198219	of which of mobility age
Miasta	430930	429030	406099	412396	Urban areas
mężczyźni	216167	222448	213082	217091	males
kobiety	214763	206582	193017	195305	females
Wieś	228866	243749	244437	230242	Rural areas
mężczyźni	121499	131894	132615	125372	males
kobiety	107367	111855	111822	104870	females
W wieku poprodukcyjnym	136588	154732	183290	190913	Post-working age
mężczyźni	43190	43850	55419	58634	males
kobiety	93398	110882	127871	132279	females
Miasta	89303	104803	125726	133983	Urban areas
mężczyźni	27948	29445	37595	40800	males
kobiety	61355	75358	88131	93183	females
Wieś	47285	49929	57564	56930	Rural areas
mężczyźni	15242	14405	17824	17834	males
kobiety	32043	35524	39740	39096	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	53	52	57	58	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	45	41	44	45	Males
Kobiety	61	65	72	74	Females

^a Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 94.ª Based on balances; see general notes, item 1 on page 94.

TABL. 3(41). LUDNOŚĆ^a WEDŁUG PŁCI I WIEKU

Stan w dniu 31 XII
POPULATION^a BY SEX AND AGE
As of 31 XII

WIEK AGE	2005	2010	2014	2015					
				ogółem grand total		miasta urban areas		wieś rural areas	
				ogółem grand total	w tym męż- czyźni of which males	razem total	w tym męż- czyźni of which males	razem total	w tym męż- czyźni of which males
OGÓŁEM .. TOTAL	1009198	1023215	1020307	1018075	495674	661321	316812	356754	178862
0– 2 lata	28948	34708	29739	28762	14744	18472	9483	10290	5261
3– 6	39295	41762	45431	43816	22428	27894	14309	15922	8119
7–12	70772	59115	59968	62372	31960	38388	19635	23984	12325
13–15	42841	34386	29755	28845	14762	17333	8950	11512	5812
16–18	47030	39255	32953	31763	16401	19606	10018	12157	6383
19–24	109357	89317	77845	74807	38080	44285	22586	30522	15494
25–29	84650	89944	77705	74519	38049	47044	23811	27475	14238
30–34	72176	85830	88604	87847	44810	58329	29401	29518	15409
35–39	59886	73419	83205	84368	43128	56079	28369	28289	14759
40–44	65216	60271	69282	72387	36958	46485	23404	25902	13554
45–49	83877	65068	59021	59146	29840	37230	18383	21916	11457
50–54	83688	82744	66063	63345	31468	40253	19530	23092	11938
55–59	69628	81340	82200	79251	38478	52281	24474	26970	14004
60–64	34019	66081	74962	76488	35934	52386	23659	24102	12275
65–69	35802	31120	53677	60505	27641	42725	19083	17780	8558
70–74	32866	31408	28081	27375	11188	19495	7875	7880	3313
75–79	26119	26781	26460	26160	9425	18437	6596	7723	2829
80 lat i więcej .. and more	23028	30666	35356	36319	10380	24599	7246	11720	3134

^a Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 94.

^a Based on balances; see general notes, item 1 on page 94.

TABL. 4(42). MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH

Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 XII

LATA YEARS	Miasta Towns	Ludność ^a w miastach Urban population ^a	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM			
TOTAL			
	2005	42	647054
	2010	42	649781
	2014	42	643742
	2015	42	661321
Poniżej 2000		1	1317
Below			
2000 – 4999		17	57933
5000 – 9999		6	43176
10000 – 19999		12	170425
20000 – 49999		4	125997
50000 i więcej		2	262473
and more			

^a Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 94.

^a Based on balances; see general notes, item 1 on page 94.

TABL. 5(43). GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ

Stan w dniu 31 XII
GMINAS AND RURAL POPULATION
As of 31 XII

LATA YEARS GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION	Gminy ^a Gminas ^a	Ludność ^b na wsi Rural population ^b	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population	
OGÓŁEM 2005	74	362144	35,9
TOTAL 2010	74	373434	36,5
2014	74	376565	36,9
2015	73	356754	35,0
Poniżej 2000	3	3924	0,4
<i>Below</i>			
2000 – 4999	41	144865	14,2
5000 – 6999	15	91371	9,0
7000 – 9999	13	104243	10,2
10000 i więcej	1	12351	1,2
<i>and more</i>			

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie. ^b Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 94.

^a Rural and urban-rural gminas. ^b Based on balances; see general notes, item 1 on page 94.

TABL. 6(44). MEDIANA WIEKU WEDŁUG PŁCI

MEDIAN AGE BY SEX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	35,8	37,4	39,0	39,5	TOTAL
mężczyźni	33,8	35,8	37,6	38,1	males
kobiety	37,9	39,2	40,7	41,1	females
Miasta	36,8	38,4	39,9	40,3	Urban areas
mężczyźni	34,5	36,4	38,1	38,5	males
kobiety	39,3	40,7	42,0	42,3	females
Wieś	34,0	35,8	37,6	38,0	Rural areas
mężczyźni	32,9	34,9	36,7	37,2	males
kobiety	35,3	36,8	38,5	38,9	females

TABL. 7(45). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Separa- cje Separa- tions	Rozwo- dy Divorces	Urodze- nia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost natural- ny Natural increase
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which reli- gious ^a				ogółem total	w tym niemow- lą of which infants	

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	4920	3130	329	2567	9915	9135	61	780
TOTAL	2010	5926	3549	56	1937	10939	9488	59	1451
	2014	4875	2480	35	2116	9716	9553	37	163
	2015	5040	2531	32	2087	9420	10156	39	-736
Miasta	2005	3210	1937	250	2005	6086	5674	38	412
Urban areas	2010	3862	2254	45	1493	6646	5905	30	741
	2014	3050	1498	29	1539	5923	6061	20	-138
	2015	3271	1583	24	1561	6063	6716	20	-653
Wieś	2005	1710	1193	79	562	3829	3461	23	368
Rural areas	2010	2064	1295	11	444	4293	3583	29	710
	2014	1825	982	6	577	3793	3492	17	301
	2015	1769	948	8	526	3357	3440	19	-83

NA 1000 LUDNOŚCI^b
PER 1000 POPULATION^b

OGÓŁEM	2005	4,87	3,10	32,58	2,54	9,82	9,05	6,15	0,77
TOTAL	2010	5,79	3,47	5,47	1,89	10,69	9,28	5,39	1,42
	2014	4,78	2,43	3,43	2,07	9,52	9,36	3,81	0,16
	2015	4,94	2,48	3,14	2,05	9,24	9,96	4,14	-0,72
Miasta	2005	4,97	3,00	38,70	3,10	9,42	8,78	6,24	0,64
Urban areas	2010	5,94	3,47	6,92	2,30	10,22	9,08	4,51	1,14
	2014	4,73	2,32	4,50	2,39	9,19	9,40	3,38	-0,21
	2015	4,94	2,39	3,62	2,36	9,15	10,14	3,30	-0,99
Wieś	2005	4,70	3,28	21,71	1,55	10,52	9,51	6,01	1,01
Rural areas	2010	5,54	3,48	2,95	1,19	11,52	9,62	6,76	1,91
	2014	4,85	2,61	1,59	1,53	10,08	9,28	4,48	0,80
	2015	4,96	2,66	2,24	1,47	9,40	9,64	5,66	-0,23

^a Ze skutkami cywilnymi. b W przypadku: separacji – na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt – na 1000 urodzeń żywych.

^a With civil law consequences. b In case of: separations – data are presented per 100 thous. population; infant deaths – per 1000 live births.

TABL. 8(46). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa zawarte Marriages contracted	Małżeństwa rozwiązane Marriages dissolved					na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages		Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^a Difference between contracted and dissolved marriages ^a
		ogółem total	przez śmierć by death of		przez rozwód ^b by divorce ^b	ogółem total	w tym przez rozwód of which by divorce		
			męża husband	żony wife					
OGÓŁEM 2005	4920	6705	3015	1123	2567	30,0	11,5	-1857	
TOTAL 2010	5926	5945	2907	1101	1937	26,5	8,6	-115	
2014	4875	5958	2751	1091	2116	26,1	9,3	-1454	
2015	5040	5960	2805	1068	2087	26,3	9,2	-1385	
Miasta 2005	3210	4622	1887	730	2005	31,9	13,9	-1758	
Urban areas 2010	3862	4029	1832	704	1493	28,7	10,6	-1615	
2014	3050	4018	1787	692	1539	28,0	10,7	-1441	
2015	3271	4174	1881	732	1561	29,4	11,0	-1344	
Wieś 2005	1710	2083	1128	393	562	26,4	7,1	-99	
Rural areas 2010	2064	1916	1075	397	444	23,1	5,4	804	
2014	1825	1940	964	399	577	22,9	6,8	-12	
2015	1769	1786	924	336	526	21,1	6,2	-41	

^a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim. ^b W podziale na miasta i wieś nie uwzględniono rozwodów, w których oboje małżonkowie w momencie wniesienia powództwa mieszkali za granicą.

^a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons. ^b Data by urban and rural areas exclude divorces in which both spouses were living abroad at the moment of filing petition for divorce.

TABL. 9(47). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2015 R.
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2015

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej and less	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	
OGÓŁEM	5040	70	1152	1887	893	446	312	182	98
GRAND TOTAL									
19 lat i mniej and less	7	4	3	-	-	-	-	-	-
20–24	561	43	407	95	13	2	1	-	-
25–29	1788	17	571	1017	153	26	4	-	-
30–34	1303	4	146	629	405	100	17	1	1
35–39	571	2	19	115	231	159	42	3	-
40–49	412	-	5	30	78	126	157	14	2
50–59	224	-	1	1	10	31	69	96	16
60 lat i więcej and more	174	-	-	-	3	2	22	68	79

TABL. 9(47). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2015 R. (cd.)
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2015
(cont.)

MEŻCZYŻNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej and less	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	
W tym małżeństwa wyznaniowe^a	2531	21	672	1268	397	122	27	9	15
Of which church or religious marriages^a									
19 lat i mniej	2	1	1	-	-	-	-	-	-
and less									
20–24	317	12	240	61	3	1	-	-	-
25–29	1161	5	343	726	79	8	-	-	-
30–34	752	2	81	425	200	41	3	-	-
35–39	202	1	6	50	97	42	6	-	-
40–49	66	-	1	6	17	27	12	3	-
50–59	13	-	-	-	1	3	5	3	1
60 lat i więcej	18	-	-	-	-	-	1	3	14
and more									

MIASTA

URBAN AREAS

RAZEM	3271	31	617	1246	624	329	221	131	72
TOTAL									
19 lat i mniej	4	2	2	-	-	-	-	-	-
and less									
20–24	286	23	199	52	10	1	1	-	-
25–29	1122	4	320	673	101	21	3	-	-
30–34	885	1	81	423	293	73	12	1	1
35–39	405	1	12	75	161	122	32	2	-
40–49	287	-	2	22	52	88	112	10	1
50–59	156	-	1	1	6	23	46	68	11
60 lat i więcej	126	-	-	-	1	1	15	50	59
and more									
W tym małżeństwa wyznaniowe^a	1583	7	350	840	268	86	19	5	8
Of which church or religious marriages^a									
20–24	150	6	109	32	3	-	-	-	-
25–29	734	1	194	482	50	7	-	-	-
30–34	506	-	44	290	142	28	2	-	-
35–39	135	-	3	33	62	32	5	-	-
40–49	40	-	-	3	10	17	8	2	-
50–59	9	-	-	-	1	2	4	2	-
60 lat i więcej	9	-	-	-	-	-	-	1	8
and more									

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 9(47). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2015 R. (dok.)
 MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2015
 (cont.)

MĘŻCZYŻNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej and less	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	
WIEŚ									
RURAL AREAS									
RAZEM	1769	39	535	641	269	117	91	51	26
TOTAL									
19 lat i mniej	3	2	1	-	-	-	-	-	-
<i>and less</i>									
20–24	275	20	208	43	3	1	-	-	-
25–29	666	13	251	344	52	5	1	-	-
30–34	418	3	65	206	112	27	5	-	-
35–39	166	1	7	40	70	37	10	1	-
40–49	125	-	3	8	26	38	45	4	1
50–59	68	-	-	-	4	8	23	28	5
60 lat i więcej	48	-	-	-	2	1	7	18	20
<i>and more</i>									
W tym małżeństwa wyznaniowe ^a	948	14	322	428	129	36	8	4	7
Of which church or religious marriages ^a									
19 lat i mniej	2	1	1	-	-	-	-	-	-
<i>and less</i>									
20–24	167	6	131	29	-	1	-	-	-
25–29	427	4	149	244	29	1	-	-	-
30–34	246	2	37	135	58	13	1	-	-
35–39	67	1	3	17	35	10	1	-	-
40–49	26	-	1	3	7	10	4	1	-
50–59	4	-	-	-	-	1	1	1	1
60 lat i więcej	9	-	-	-	-	-	1	2	6
<i>and more</i>									

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 10(48). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW W 2015 R.**
MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDE-GROOMS AND BRIDES IN 2015

POPRZEDNI STAN CYWILNY MEŻCZYŹN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwidzione divorced
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM	5040	4131	112	797
GRAND TOTAL				
Kawalerowie	4187	3796	39	352
Single				
Wdowcy	82	16	26	40
Widowers				
Rozwidzeni	771	319	47	405
Divorced				
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM	3271	2636	74	561
TOTAL				
Kawalerowie	2656	2399	21	236
Single				
Wdowcy	59	10	17	32
Widowers				
Rozwidzeni	556	227	36	293
Divorced				
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM	1769	1495	38	236
TOTAL				
Kawalerowie	1531	1397	18	116
Single				
Wdowcy	23	6	9	8
Widowers				
Rozwidzeni	215	92	11	112
Divorced				

TABL. 11(49). **MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE^a**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	
OGÓŁEM	2005	3130	1937	1193
TOTAL	2010	3549	2254	1295
	2014	2480	1498	982
	2015	2531	1583	948
Kościół Katolicki		2518	1575	943
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny		5	2	3
Kościół Polskokatolicki		2	1	1
Kościół Zielonoświątkowy		6	5	1

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 12(50). ROZWODY WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA W 2015 R.
 DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION FOR DIVORCE IN 2015

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem <i>Total</i>	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							60 lat i więcej <i>and more</i>
		19 lat i mniej <i>and less</i>	20-24	25-29	30-34	35-39	40-49	50-59	
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>									
OGÓŁEM	2087	1	78	320	422	402	506	259	99
GRAND TOTAL									
20-24	20	1	12	5	-	1	1	-	-
25-29	200	-	44	126	29	1	-	-	-
30-34	361	-	18	139	167	31	6	-	-
35-39	415	-	3	39	164	173	36	-	-
40-49	603	-	1	10	57	183	336	13	3
50-59	350	-	-	1	5	13	121	193	17
60 lat i więcej <i>and more</i>	138	-	-	-	-	-	6	53	79
MIASTA <i>URBAN AREAS</i>									
RAZEM	1561	1	54	227	309	311	389	194	76
TOTAL									
20-24	14	1	8	3	-	1	1	-	-
25-29	140	-	30	87	22	1	-	-	-
30-34	266	-	12	102	123	25	4	-	-
35-39	310	-	3	28	118	132	29	-	-
40-49	461	-	1	7	41	142	261	7	2
50-59	265	-	-	-	5	10	89	146	15
60 lat i więcej <i>and more</i>	105	-	-	-	-	-	5	41	59
WIEŚ <i>RURAL AREAS</i>									
RAZEM	526	-	24	93	113	91	117	65	23
TOTAL									
20-24	6	-	4	2	-	-	-	-	-
25-29	60	-	14	39	7	-	-	-	-
30-34	95	-	6	37	44	6	2	-	-
35-39	105	-	-	11	46	41	7	-	-
40-49	142	-	-	3	16	41	75	6	1
50-59	85	-	-	1	-	3	32	47	2
60 lat i więcej <i>and more</i>	33	-	-	-	-	-	1	12	20

TABL. 13(51). ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE
 DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>					
OGÓŁEM	2567	1937	2116	2087	GRAND TOTAL
rozwoły małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	784	791	871	930	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	1783	1146	1245	1157	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	1010	696	773	692	1
2	579	382	393	383	2
3	133	52	65	62	3
4 i więcej	61	16	14	20	4 and more
MIASTA <i>URBAN AREAS</i>					
RAZEM	2005	1493	1539	1561	TOTAL
rozwoły małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	635	632	633	712	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	1370	861	906	849	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	795	526	582	533	1
2	453	285	274	262	2
3	89	37	42	40	3
4 i więcej	33	13	8	14	4 and more
WIEŚ <i>RURAL AREAS</i>					
RAZEM	562	444	577	526	TOTAL
rozwoły małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	149	159	238	218	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	413	285	339	308	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	215	170	191	159	1
2	126	97	119	121	2
3	44	15	23	22	3
4 i więcej	28	3	6	6	4 and more

^a Poniżej 18 lat.

^a Below age 18.

TABL. 14(52). URODZENIA
 BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015 ^a			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Urodzenia żywe	9915	10939	9716	9420	6063	3357	Live births
chłopcy	5091	5655	4982	4903	3183	1720	<i>males</i>
dziewczęta	4824	5284	4734	4517	2880	1637	<i>females</i>
Małżeńskie	6338	6959	5900	5735	3749	1986	<i>Legitimate</i>
chłopcy	3264	3559	2990	3020	2006	1014	<i>males</i>
dziewczęta	3074	3400	2910	2715	1743	972	<i>females</i>
Pozamałżeńskie	3577	3980	3816	3685	2314	1371	<i>Illegitimate</i>
chłopcy	1827	2096	1992	1883	1177	706	<i>males</i>
dziewczęta	1750	1884	1824	1802	1137	665	<i>females</i>
Urodzenia martwe	43	49	34	33	16	17	Live still births
chłopcy	26	26	22	.	.	.	<i>males</i>
dziewczęta	17	23	12	.	.	.	<i>females</i>

^a Dane w zakresie urodzeń martwych oraz podziału na urodzenia małżeńskie i pozamałżeńskie zostały oszacowane, patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 96 i 97.

^a Data on stillbirths and on births divided into legitimate and illegitimate were estimated, see general notes, item 5 on pages 96 and 97.

TABL. 15(53). URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a ORAZ WIEKU MATKI
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order						
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS								
OGÓŁEM 2005	9915	5196	3140	968	340	130	141	
TOTAL 2010	10939	5416	3950	1040	315	119	99	
..... 2014	9716	4554	3696	996	275	109	86	
..... 2015	9420	4178	3594	985	256	91	78	
19 lat i mniej 432	392	36	3	-	-	-	-	
and less								
20–24 1730	1204	408	74	11	5	1		
25–29 3055	1536	1134	210	49	16	9		
30–34 2867	808	1475	381	81	27	20		
35–39 1145	214	491	267	82	28	34		
40–44 184	21	49	50	31	15	13		
45 lat i więcej 7	3	1	-	2	-	1		
and more								
W ODSETKACH IN PERCENT								
OGÓŁEM 2005	100,0	52,4	31,7	9,8	3,4	1,3	1,4	
TOTAL 2010	100,0	49,5	36,1	9,5	2,9	1,1	0,9	
..... 2014	100,0	46,9	38,0	10,3	2,8	1,1	0,9	
..... 2015	100,0	44,4	38,2	10,5	2,7	1,0	0,8	
19 lat i mniej 100,0	90,7	8,3	0,7	-	-	-	-	
and less								
20–24 100,0	69,6	23,6	4,3	0,6	0,3	0,1		
25–29 100,0	50,3	37,1	6,9	1,6	0,5	0,3		
30–34 100,0	28,2	51,4	13,3	2,8	0,9	0,7		
35–39 100,0	18,7	42,9	23,3	7,2	2,4	3,0		
40–44 100,0	11,4	26,6	27,2	16,8	8,2	7,1		
45 lat i więcej 100,0	42,9	14,3	-	28,6	-	14,3		
and more								

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.

a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 16(54). PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCYJNE LUDNOŚCI
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat:						
Fertility – live births per 1000 women aged:						
15–49 ^{ab}	37,1	43,0	39,6	38,7	38,6	38,8
15–19 ^a	17,7	19,6	17,3	16,5	14,3	20,1
20–24	62,8	61,6	54,2	54,3	52,8	56,4
25–29	88,7	91,6	85,4	81,8	80,4	84,4
30–34	55,8	67,5	65,9	66,3	68,6	61,4
35–39	20,2	27,2	27,3	28,0	28,4	27,0
40–44	4,4	4,7	5,0	5,3	5,2	5,4
45–49 ^b	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3
Współczynniki:						
Rates:						
Dzietności ogólnej	1,243	1,352	1,267	1,253	1,239	1,268
Total fertility						
Reprodukcji brutto	0,605	0,653	0,617	0,601	0,589	0,618
Gross reproduction						
Dynamiki demograficznej	1,085	1,153	1,017	0,928	0,903	0,976
Demographic dynamics						

a, b Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: a – poniżej 15 lat, b – 50 lat i więcej.

a, b Including births from mothers aged: a – below 15, b – 50 and more.

TABL. 17(55). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

LATA YEARS	Ogółem Grand total			Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
	ogółem grand total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM 2005	9135	4933	4202	5674	3054	2620	3461	1879	1582
TOTAL 2010	9488	5074	4414	5905	3107	2798	3583	1967	1616
2014	9553	5024	4529	6061	3150	2911	3492	1874	1618
2015	10156	5399	4757	6716	3534	3182	3440	1865	1575
0 lat	39	23	16	20	12	8	19	11	8
1- 4 lata	4	2	2	2	1	1	2	1	1
5- 9	6	3	3	6	3	3	-	-	-
10-14	7	4	3	5	3	2	2	1	1
15-19	17	15	2	11	9	2	6	6	-
20-24	56	43	13	29	23	6	27	20	7
25-29	69	61	8	45	40	5	24	21	3
30-34	75	55	20	48	33	15	27	22	5
35-39	124	93	31	82	60	22	42	33	9
40-44	150	109	41	100	70	30	50	39	11
45-49	206	147	59	127	88	39	79	59	20
50-54	409	285	124	261	180	81	148	105	43
55-59	812	562	250	534	362	172	278	200	78
60-64	1124	767	357	752	501	251	372	266	106
65-69	1233	808	425	843	539	304	390	269	121
70-74	793	470	323	544	323	221	249	147	102
75-79	1159	597	562	802	402	400	357	195	162
80-84	1449	614	835	949	414	535	500	200	300
85 lat i więcej	2424	741	1683	1556	471	1085	868	270	598
and more									
NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU PER 100 THOUS. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP									
OGÓŁEM 2005	905	1007	808	878	989	777	951	1038	865
TOTAL 2010	928	1019	841	908	997	826	962	1054	869
2014	936	1011	865	940	1021	866	928	994	862
2015	996	1088	909	1014	1114	921	964	1042	885
0 lat ^a	414	469	354	330	377	278	566	640	489
1- 4 lata	10	10	10	8	7	8	13	13	14
5- 9	11	10	11	17	17	17	x	x	x
10-14	15	16	13	17	20	14	11	10	11
15-19	32	54	8	34	54	12	29	55	x
20-24	86	130	41	75	117	32	103	150	54
25-29	91	157	21	93	164	21	86	146	22
30-34	85	122	46	82	111	51	92	143	35
35-39	148	217	76	147	213	80	149	225	67
40-44	212	301	118	221	307	133	196	291	90
45-49	349	493	201	341	480	207	361	515	192
50-54	632	889	380	634	907	380	629	859	380
55-59	1006	1433	602	997	1441	605	1023	1419	596
60-64	1484	2153	890	1445	2124	882	1569	2209	909
65-69	2159	3099	1369	2090	2997	1360	2324	3326	1393
70-74	2858	4168	1961	2763	4078	1877	3093	4382	2172
75-79	4411	6340	3334	4325	6081	3352	4618	6952	3289
80-84	7266	9824	6098	6954	9446	5775	7943	10712	6775
85 lat i więcej	15306	18670	14181	14913	17432	14033	16065	21310	14458
and more									

^a Na 100 tys. urodzeń żywych.

^a Per 100 thous. live births.

TABL. 18(56). ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYN^a
DEATHS BY SELECTED CAUSES^a

L A T A PRZYCZYNY ZGONÓW	Ogółem <i>Total</i>			Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>	Y E A R S CAUSES OF DEATHS	
	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobie- ty <i>fema- les</i>				
	na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>						
O G Ó Ł E M	2005	905	1007	808	878	951	T O T A L
	2010	928	1019	841	908	962	
	2013	983	1065	905	984	980	
	2014	936	1011	865	940	928	
w tym:							<i>of which:</i>
Choroby zakaźne i pasożytnicze		3	3	2	3	2	<i>Infectious and parasitic diseases</i>
w tym gruźlica i następstwa gruźlicy		1	1	0	0	1	<i>of which tuberculosis and sequelae of tuberculosis</i>
Nowotwory		251	286	217	260	234	<i>Neoplasms</i>
w tym nowotwory złośliwe		244	278	211	254	226	<i>of which malignant neo- plasms</i>
w tym:							<i>of which:</i>
nowotwór złośliwy żołądka		13	15	11	12	14	<i>malignant neoplasm of stomach</i>
nowotwór złośliwy jelita grubego		18	20	15	18	16	<i>malignant neoplasm of large intestine</i>
nowotwór złośliwy trzustki		10	10	11	12	7	<i>malignant neoplasm of pancreas</i>
nowotwór złośliwy tchawicy, oskrzela i płuca		64	89	39	65	61	<i>malignant neoplasm of trachea, bronchus and lung</i>
nowotwór złośliwy sutka u kobiet ...		14	x	28	16	12	<i>malignant neoplasm of female breast</i>
nowotwór złośliwy szyjki macicy ...		6	x	12	8	3	<i>malignant neoplasm of cervix uteri</i>
nowotwór złośliwy gruczołu kro- kowego		11	23	x	12	10	<i>malignant neoplasm of prostate</i>
białaczka		6	7	6	6	7	<i>leukemia</i>
Zaburzenia wydzielania wewnętrz- nego, stanu odżywiania i prze- miany metabolicznej		16	14	17	15	17	<i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>
w tym cukrzyca		15	13	17	14	16	<i>of which diabetes mellitus</i>
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów		13	10	15	14	11	<i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>
Choroby układu krążenia		367	375	360	356	386	<i>Diseases of the circulatory system</i>
w tym:							<i>of which:</i>
choroba nadciśnieniowa		1	1	1	1	1	<i>hypertensive disease</i>
choroba niedokrwienna serca		64	78	51	65	64	<i>ischaemic heart disease</i>
w tym ostry zawał serca		32	43	21	30	35	<i>of which acute myocardial infarction</i>
choroby naczyń mózgowych		66	63	69	65	67	<i>diseases of cerebrovascular</i>
miażdżyca		78	57	99	78	79	<i>atherosclerosis</i>
Choroby układu oddechowego		31	38	25	30	33	<i>Diseases of the respiratory system</i>
Choroby układu trawiennego		31	39	24	35	25	<i>Diseases of the digestive system</i>
w tym zwłóknienie i marskość wątroby		7	8	6	7	7	<i>of which fibrosis and cirrho- sis of liver</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 19(57). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU (dok.)
 INFANT DEATHS BY SEX AND AGE (cont.)

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total			Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
	ogółem total	chłopcy males	dziewczeta females	razem total	chłopcy males	dziewczeta females	razem total	chłopcy males	dziewczeta females
NA 100 TYS. URODZEŃ ŻYWYCH PER 100 THOUS. OF LIVE BIRTHS									
OGÓŁEM 2005	615	707	518	624	739	504	601	657	541
TOTAL 2010	539	548	530	451	495	405	676	631	723
..... 2014	381	401	359	338	364	311	448	460	435
..... 2015	414	469	354	330	377	278	566	640	489
0–27 dni.....	318	388	244	231	314	139	477	523	428
days									
0–6	212	224	199	165	220	104	298	233	367
w tym 0	117	102	133	82	94	69	179	116	244
of which 0									
7–13	32	41	22	16	x	35	60	116	x
14–20	42	61	22	49	94	x	30	x	61
21–27 dni.....	32	61	x	x	x	x	89	174	x
days									
1 miesiąc	85	82	89	82	63	104	89	116	61
month									
9 miesięcy	11	x	22	16	x	35	x	x	x
months									

 TABL. 20(58). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ^a
 INFANT DEATHS BY SELECTED CAUSES^a

LATA PRZYCZYNY ZGONÓW	Ogółem Total	Chłopcy Males	Dziewczeta Females	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	YEARS CAUSES OF DEATHS	
	na 100 tys. urodzeń żywych per 100 thous. live births						
OGÓŁEM 2005	61	615	707	518	624	601	TOTAL of which: Pneumonia Congenital anomalies ^Δ of which: congenital malformation of heart Conditions originating in the perinatal period of which: disorders related to length of gestation and fetal growth
..... 2010	59	539	548	530	451	676	
..... 2013	55	565	470	661	422	787	
..... 2014	37	381	401	359	338	448	
w tym:							
Zapalenie płuc	1	10	x	21	17	x	
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	16	165	120	211	118	237	
w tym:							
wrodzone wady serca	4	41	20	63	34	53	
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	18	185	241	127	186	185	
w tym:							
zaburzenia związane z czasem trwania ciąży i rozwojem płodu	17	175	221	127	186	158	

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 21(59). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym mężczyźni <i>of which males</i>	
OGÓŁEM	191	183	241	278	234	TOTAL
w tym dokonane	142	129	162	180	160	<i>of which committed</i>
Miasta	115	120	160	195	164	<i>Urban areas</i>
Wieś	75	62	81	83	70	<i>Rural areas</i>
Wiek samobójców:						<i>Age of suicidal persons:</i>
14 lat i mniej	1	3	2	6	-	<i>14 and less</i>
15-19	16	16	15	6	5	<i>15-19</i>
20-29	50	37	52	48	45	<i>20-29</i>
30-49	59	52	77	121	101	<i>30-49</i>
50-69	46	61	72	80	71	<i>50-69</i>
70 lat i więcej	19	14	22	14	10	<i>70 and more</i>

^a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku oraz w latach 2005 i 2010 — w podziale na miasta i wieś — również przypadków o nieustalonym miejscu zdarzenia.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown as well as in 2005 and 2010 — data by urban and rural areas — cases, in which the place of incident is unknown.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 22(60). **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat <i>Life expectancy at age specified</i>					
	0	15	30	45	60	
MĘŻCZYŻNI <i>MALES</i>						
OGÓŁEM	2005	70,19	55,96	41,77	28,21	16,85
TOTAL	2010	71,54	57,14	42,92	29,22	18,00
	2014	73,27	58,68	44,49	30,57	18,76
	2015	72,76	58,22	44,03	30,22	18,40
Miasta		73,02	58,44	44,22	30,42	18,63
<i>Urban areas</i>						
Wieś		72,23	57,77	43,60	29,78	17,91
<i>Rural areas</i>						
KOBIETY <i>FEMALES</i>						
OGÓŁEM	2005	78,98	64,55	49,78	35,32	22,16
TOTAL	2010	80,05	65,58	50,77	36,29	23,05
	2014	80,78	66,22	51,49	36,98	23,61
	2015	80,90	66,29	51,52	37,01	23,67
Miasta		81,03	66,38	51,60	37,13	23,83
<i>Urban areas</i>						
Wieś		80,53	66,02	51,24	36,66	23,24
<i>Rural areas</i>						

TABL. 23(61). **PROGNOZA LUDNOŚCI^a**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w tys.	1019,0	1009,8	997,0	979,7	957,9	932,7	905,8	878,6	GRAND TOTAL in thous.
WIEK PRZEDPRODUKCYJNY									
<i>PRE-WORKING AGE</i>									
RAZEM w tys.	184,6	179,5	171,1	154,3	144,4	136,3	131,0	127,0	TOTAL in thous.
mężczyźni	94,8	92,8	88,8	80,3	75,2	71,0	68,3	66,2	males
kobiety	89,8	86,8	82,3	74,0	69,2	65,3	62,7	60,8	females
Miasta	110,1	107,2	101,5	90,3	83,7	78,6	75,4	72,8	Urban areas
mężczyźni	56,6	55,6	53,1	47,4	44,0	41,3	39,7	38,3	males
kobiety	53,5	51,6	48,5	42,9	39,7	37,3	35,7	34,5	females
Wieś	74,5	72,4	69,5	63,9	60,7	57,7	55,6	54,2	Rural areas
mężczyźni	38,1	37,2	35,7	32,9	31,2	29,7	28,6	27,9	males
kobiety	36,4	35,2	33,8	31,1	29,5	28,0	27,0	26,3	females
WIEK PRODUKCYJNY									
<i>WORKING AGE</i>									
Wariant I									
<i>Variant I</i>									
RAZEM w tys.	643,7	604,5	578,1	568,3	547,0	513,2	470,5	430,4	TOTAL in thous.
mężczyźni	343,9	326,8	312,1	308,3	302,2	289,0	269,1	246,4	males
kobiety	299,8	277,7	266,0	260,0	244,8	224,2	201,4	184,0	females
Miasta	400,5	369,1	348,6	340,0	324,9	301,5	272,5	246,2	Urban areas
mężczyźni	211,6	198,4	187,5	184,4	180,2	171,4	157,8	142,8	males
kobiety	188,9	170,7	161,0	155,6	144,7	130,2	114,7	103,4	females
Wieś	243,2	235,4	229,5	228,4	222,1	211,7	198,0	184,2	Rural areas
mężczyźni	132,3	128,5	124,5	123,9	122,1	117,7	111,2	103,5	males
kobiety	110,9	107,0	105,0	104,4	100,1	94,0	86,8	80,6	females
Wariant II									
<i>Variant II</i>									
RAZEM w tys.	654,9	633,2	609,7	603,5	594,5	577,9	539,4	493,2	TOTAL in thous.
mężczyźni	348,6	340,6	324,7	318,8	312,8	302,7	284,4	262,1	males
kobiety	306,2	292,6	285,1	284,7	281,7	275,2	254,9	231,2	females
Miasta	408,0	387,6	367,9	361,1	353,2	340,8	314,2	283,0	Urban areas
mężczyźni	214,7	207,1	195,2	190,6	186,3	179,5	167,2	152,2	males
kobiety	193,3	180,5	172,7	170,5	166,9	161,3	147,0	130,8	females
Wieś	246,8	245,6	241,8	242,4	241,3	237,0	225,1	210,3	Rural areas
mężczyźni	133,9	133,4	129,5	128,2	126,5	123,2	117,2	109,9	males
kobiety	113,0	112,1	112,3	114,2	114,8	113,9	107,9	100,4	females

^a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 97.

^a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age; see general notes, item 7 on page 97.

TABL. 23(61). **PROGNOZA LUDNOŚCI^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
WIEK POPRODUKCYJNY POST-WORKING AGE									
Wariant I <i>Variant I</i>									
RAZEM w tys.	190,7	225,8	247,9	257,1	266,5	283,2	304,3	321,3	TOTAL in thous.
mężczyźni	58,8	76,2	91,0	96,5	98,7	105,9	118,1	132,4	males
kobiety	131,9	149,6	156,9	160,6	167,7	177,3	186,3	188,9	females
Miasta	130,9	153,3	165,0	167,6	169,9	177,4	188,2	195,8	Urban areas
mężczyźni	39,9	50,8	59,3	61,6	61,8	65,2	72,4	80,8	males
kobiety	91,0	102,5	105,7	106,0	108,2	112,3	115,9	115,1	females
Wieś	59,9	72,4	82,9	89,5	96,5	105,7	116,1	125,5	Rural areas
mężczyźni	18,9	25,4	31,7	34,9	37,0	40,7	45,7	51,6	males
kobiety	41,0	47,1	51,2	54,6	59,6	65,0	70,4	73,9	females
Wariant II <i>Variant II</i>									
RAZEM w tys.	179,5	197,1	216,2	221,9	219,0	218,5	235,4	258,4	TOTAL in thous.
mężczyźni	54,0	62,5	78,4	86,1	88,2	92,2	102,7	116,7	males
kobiety	125,5	134,7	137,8	135,9	130,8	126,3	132,7	141,7	females
Miasta	123,3	134,9	145,6	146,5	141,7	138,1	146,5	159,0	Urban areas
mężczyźni	36,7	42,1	51,7	55,4	55,6	57,0	63,0	71,4	males
kobiety	86,6	92,8	93,9	91,1	86,0	81,1	83,5	87,6	females
Wieś	56,2	62,3	70,6	75,5	77,4	80,4	89,0	99,4	Rural areas
mężczyźni	17,3	20,4	26,7	30,7	32,5	35,2	39,7	45,3	males
kobiety	38,9	41,9	43,9	44,8	44,8	45,2	49,3	54,1	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE									
Wariant I	58	67	72	72	75	82	93	104	Variant I
Mężczyźni	45	52	58	57	58	61	69	81	Males
Kobiety	74	85	90	90	97	108	124	136	Females
Wariant II	56	59	64	62	61	61	68	78	Variant II
Mężczyźni	43	46	51	52	52	54	60	70	Males
Kobiety	70	76	77	74	71	70	77	88	Females

^a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 97.

^a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age; see general notes, item 7 on page 97.

TABL. 24(62). **PROGNOZA GOSPODARSTW DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
HOUSEHOLDS PROJECTION
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
GOSPODARSTWA DOMOWE w tys. HOUSEHOLDS in thous.									
O G Ó Ł E M	379,6	391,1	406,6	416,5	402,7	382,0	368,2	359,2	TOTAL
Miasta	258,1	265,9	273,9	276,4	265,3	247,9	236,1	229,4	Urban areas
Wieś	121,5	125,2	132,7	140,0	137,4	134,1	132,1	129,9	Rural areas
PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM AVERAGE NUMBER OF PERSONS IN HOUSEHOLD									
O G Ó Ł E M	2,7	2,6	2,4	2,3	2,4	2,4	2,4	2,4	TOTAL
Miasta	2,5	2,3	2,2	2,1	2,2	2,2	2,3	2,2	Urban areas
Wieś	3,1	3,0	2,9	2,7	2,7	2,8	2,8	2,8	Rural areas

TABL. 25(63). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMA-
NENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration	
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM	2005	13328	7821	5116	391	13974	7406	5966	602	-646
TOTAL	2010	13338	7724	5057	557	13812	7039	6216	557	-474
	2014	12647	6927	5290	430	13970	7102	5775	1093	-1323
	2015	11389	6385	4574	.	12945	6818	5034	.	-1556^c
Miasta	2005	7088	3309	3505	274	8677	3817	4405	455	-1589
Urban areas	2010	7059	3088	3535	436	8599	3477	4683	439	-1540
	2014	6826	2874	3599	353	8324	3437	4096	791	-1498
	2015	6523	2889	3278	.	7945	3478	3665	.	-1422^c
Wieś	2005	6240	4512	1611	117	5297	3589	1561	147	943
Rural areas	2010	6279	4636	1522	121	5213	3562	1533	118	1066
	2014	5821	4053	1691	77	5646	3665	1679	302	175
	2015	4866	3496	1296	.	5000	3340	1369	.	-134^c
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION										
OGÓŁEM	2005	13,20	7,75	5,07	0,39	13,84	7,33	5,91	0,60	-0,64
TOTAL	2010	13,04	7,55	4,94	0,54	13,50	6,88	6,08	0,54	-0,46
	2014	12,39	6,79	5,18	0,42	13,69	6,96	5,66	1,07	-1,30
	2015	11,17	6,26	4,49	.	12,70	6,69	4,94	.	-1,53^c
Miasta	2005	10,97	5,12	5,43	0,42	13,43	5,91	6,82	0,70	-2,46
Urban areas	2010	10,85	4,75	5,44	0,67	13,22	5,35	7,20	0,68	-2,37
	2014	10,59	4,46	5,58	0,55	12,91	5,33	6,35	1,23	-2,32
	2015	9,85	4,36	4,95	.	11,99	5,25	5,53	.	-2,15^c
Wieś	2005	17,15	12,40	4,43	0,32	14,56	9,86	4,29	0,40	2,59
Rural areas	2010	16,86	12,44	4,09	0,32	13,99	9,56	4,12	0,32	2,86
	2014	15,47	10,77	4,49	0,20	15,01	9,74	4,46	0,80	0,47
	2015	13,63	9,79	3,63	.	14,01	9,36	3,83	.	-0,38^c

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania. ^c Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

^a Registrations. ^b Cancelled registrations. ^c For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

TABL. 26(64). MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodships	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innych województw to other voivodships

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM ..	2005	12937	9472	3465	13372	9472	3900
TOTAL	2010	12781	9528	3253	13255	9528	3727
	2014	12217	9199	3018	12877	9199	3678
	2015	10959	8207	2752	11852	8207	3645
Miasta	2005	6814	4595	2219	8222	5464	2758
Urban areas	2010	6623	4436	2187	8160	5557	2603
	2014	6473	4546	1927	7533	5042	2491
	2015	6167	4328	1839	7143	4614	2529
Wieś	2005	6123	4877	1246	5150	4008	1142
Rural areas	2010	6158	5092	1066	5095	3971	1124
	2014	5744	4653	1091	5344	4157	1187
	2015	4792	3879	913	4709	3593	1116

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM ...	2005	12,81	9,38	3,43	13,24	9,38	3,86
TOTAL	2010	12,49	9,31	3,18	12,96	9,31	3,64
	2014	11,97	9,01	2,96	12,62	9,01	3,60
	2015	10,75	8,05	2,70	11,63	8,05	3,58
Miasta	2005	10,55	7,11	3,44	12,73	8,46	4,27
Urban areas	2010	10,18	6,82	3,36	12,55	8,54	4,00
	2014	10,04	7,05	2,99	11,69	7,82	3,86
	2015	9,31	6,53	2,78	10,78	6,96	3,82
Wieś	2005	16,83	13,40	3,42	14,15	11,02	3,14
Rural areas	2010	16,53	13,67	2,86	13,68	10,66	3,02
	2014	15,27	12,37	2,90	14,21	11,05	3,16
	2015	13,42	10,87	2,56	13,19	10,07	3,13

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 27(65). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

LATA YEARS WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a <i>Inflow^a</i>			Odpływ ^b <i>Outflow^b</i>			Saldo migracji <i>Net migration</i>		
	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
OGÓŁEM 2005	12937	6220	6717	13372	6332	7040	-435	-112	-323
TOTAL 2010	12781	5981	6800	13255	6105	7150	-474	-124	-350
2014	12217	5826	6391	12877	6027	6850	-660	-201	-459
2015	10959	5240	5719	11852	5582	6270	-893	-342	-551
0- 4 lata	1061	563	498	1133	597	536	-72	-34	-38
5- 9	873	474	399	930	496	434	-57	-22	-35
10-14	492	243	249	501	245	256	-9	-2	-7
15-19	428	206	222	432	210	222	-4	-4	-
20-24	835	270	565	914	300	614	-79	-30	-49
25-29	1632	683	949	1984	802	1182	-352	-119	-233
30-34	1576	798	778	1857	900	957	-281	-102	-179
35-39	1102	579	523	1189	646	543	-87	-67	-20
40-44	665	359	306	673	368	305	-8	-9	1
45-49	424	238	186	405	227	178	19	11	8
50-54	347	164	183	341	160	181	6	4	2
55-59	394	196	198	386	188	198	8	8	-
60-64	403	185	218	408	189	219	-5	-4	-1
65 lat i więcej	727	282	445	699	254	445	28	28	-

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.

a Registrations. *b* Cancelled registrations.

TABL. 28(66). **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

LATA YEARS WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Imigranci <i>Immigrants</i>			Emigranci <i>Emigrants</i>			Saldo migracji <i>Net migration</i>		
	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
OGÓŁEM 2005	391	217	174	602	303	299	-211	-86	-125
TOTAL 2010	557	337	220	557	232	325	0 ^a	105	-105
2013	493	275	218	1128	491	637	-635	-216	-419
2014	430	241	189	1093	545	548	-663	-304	-359
0- 4 lata	164	93	71	63	35	28	101	58	43
5- 9	29	14	15	105	58	47	-76	-44	-32
10-14	15	9	6	71	32	39	-56	-23	-33
15-19	5	2	3	86	58	28	-81	-56	-25
20-24	20	9	11	70	37	33	-50	-28	-22
25-29	30	20	10	135	64	71	-105	-44	-61
30-34	47	30	17	161	87	74	-114	-57	-57
35-39	23	14	9	137	60	77	-114	-46	-68
40-44	24	14	10	99	42	57	-75	-28	-47
45-49	16	10	6	41	22	19	-25	-12	-13
50-54	14	5	9	44	17	27	-30	-12	-18
55-59	16	8	8	35	12	23	-19	-4	-15
60-64	11	5	6	24	12	12	-13	-7	-6
65 lat i więcej	16	8	8	22	9	13	-6	-1	-5

a Oznacza, że liczba imigrantów i emigrantów równoważy się.

a Means, that the number of immigrants and emigrants is balanced.

TABL. 29(67). **REZYDENCI^a**
Stan w dniu 31 XII
USUAL RESIDENCE POPULATION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w tys.	1010,7	1007,4	1005,2	T O T A L
mężczyźni w tys.	492,7	490,8	489,9	males
kobiety: w tys.	518,0	516,6	515,3	females: in thous.
na 100 mężczyzn	105	105	105	per 100 males
Miasta: w tys.....	641,8	635,8	653,1	Urban areas: in thous.
w % ogółu ludności rezydującej	63,5	63,1	65,0	in % of total usual residence population
Wieś: w tys.	368,9	371,7	352,0	Rural areas: in thous.
w % ogółu ludności rezydującej	36,5	36,9	35,0	in % of total usual residence population

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 98.

^a See general notes, item 12 on page 98.

TABL. 30(68). **REZYDENCI^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE USUAL RESIDENCE POPULATION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. in thous.			
O G Ó Ł E M	1010,7	1007,4	1005,2	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	193,9	184,8	182,9	Pre-working age
Miasta	114,8	110,6	113,7	Urban areas
mężczyźni	58,8	56,7	58,3	males
kobiety	56,0	53,9	55,4	females
Wieś	79,1	74,1	69,2	Rural areas
mężczyźni	40,5	38,0	35,5	males
kobiety	38,6	36,2	33,7	females
W wieku produkcyjnym	662,2	639,8	631,8	Working age
w tym w wieku mobilnym	403,5	399,5	396,5	of which of mobility age
Miasta	422,3	399,7	405,8	Urban areas
mężczyźni	219,5	210,2	214,1	males
w tym w wieku mobilnym	128,3	125,6	128,7	of which of mobility age
kobiety	202,8	189,6	191,8	females
w tym w wieku mobilnym	125,5	122,5	125,2	of which of mobility age
Wieś	239,9	240,0	226,0	Rural areas
mężczyźni	130,0	130,6	123,5	males
w tym w wieku mobilnym	78,0	78,6	74,3	of which of mobility age
kobiety	109,9	109,4	102,5	females
w tym w wieku mobilnym	71,7	72,7	68,4	of which of mobility age
W wieku poprodukcyjnym	154,6	182,9	190,5	Post-working age
Miasta	104,7	125,4	133,6	Urban areas
mężczyźni	29,4	37,5	40,7	males
kobiety	75,3	87,9	92,9	females
Wieś	49,9	57,5	56,9	Rural areas
mężczyźni	14,4	17,8	17,8	males
kobiety	35,5	39,7	39,0	females

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 98.

^a See general notes, item 12 on page 98.

TABL. 31(69). KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE^a

Stan w 31 XII

CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS^a

As of 31 XII

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015
	jednostki kościelne ^b church units ^b				duchowni clergy			
Kościół Katolicki Catholic Church								
Kościół Rzymskokatolicki ^c	261	266	268	268	653	660	667	660
Kościół Greckokatolicki ^d	9	13	55	56	3	.	31	30
Starokatolickie Old Catholic								
Kościół Polskokatolicki ^e	7	7	6	6	7	5	4	4
Prawosławne Orthodox								
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^{of}	41	42	43	43	38	38	44	44
Protestanckie i tradycje protestanckiej Protestant and Protestant-tradition								
Kościół Ewangelicko-Augsburski ^{eg}	3	16	16	16	3	17	18	17
Kościół Zielonoświątkowy	14	16	14	15	11	15	14	15
Nowoapostolski Kościół w Polsce	7	7	7	7	4	4	8	8
Kościół Boży w Chrystusie	4	3	5	5	15	15	18	18
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	4	4	4	4	1	2	2	2
Kościół Chrześcijan Baptystów ^e	2	2	2	2	4	1	4	5
Kościół Ewangelicko-Methodystyczny ^e	1	1	1	1	-	-	-	-
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	.	2	2	2	.	1	1	1
Kościół Chrystusowy w Polsce ^h	.	.	.	.	.	.	.	.
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego	2	2	2	2	5	4	4	4
Świecki Ruch Misyjny "Epifania"	3	3	2	2 ⁱ	5	4	4	4 ^j
Kościół Ewangelicko-Reformowany ^e	-	-	-	-	-	-	-	-
Kościół Boży w Polsce ^k	.	.	1	1	.	.	1	1
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego ..	2	2	2	2	4	1	1	1
Zbór Stanowczych Chrześcijan	1	-	-	-	1	1	1	1
Zbory Boże Chrześcijan Dnia Siódmego	-	-	-	-	-	-	-	-
Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego	-	-	2	2	-	-	-	-
Islamskie Muslim								
Muzułmański Związek Religijny w RP ^k	.	1	1	1	.	.	.	.
Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions								
Misja Baha'i w Polsce ^l	.	.	-	5	.	.	-	-
Związek Taoistów Tao Te King ^l	.	2	2	2	.	10	10	10
Buddyjski Związek Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyu ^k	.	.	3	3	.	.	-	-
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce ^m	-	-	-	-	-	-	-	-
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang ⁿ	-	-	-	-	-	-	-	-
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	.	.	-	-	.	.	-	-
Związek Buddyistów Zen "Bodhidharma"	.	.	-	-	.	.	-	-
Inne Others								
Związek Wyznania Świadków Jehowy	67	67	52	51	-	-	-	-
Wspólnota Unitarian Uniwersalistów ⁿ	.	3	4	.	.	3	4	5
Zachodniopolski Związek Wyznaniowy "Słowiańska Wiara" ^o	.	1	1 ^p	1 ^p	.	1	1 ^p	1 ^p
Zbór w Opolu "Społeczność Wywołanych"	.	-	1	1	.	2	1	2
Unia Ewangelikalna w Rzeczypospolitej Polskiej	-	-	-	-	-	-	-	-

^a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. ^b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^c Dane dotyczą diecezji: zielonogórsko-gorzowskiej. ^d Dane dotyczą diecezji: wrocławsko-gdańskiej. ^e Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Eklezjalnej. ^f Dane dotyczą diecezji wrocławsko-szczecińskiej. ^g Dane dotyczą diecezji wrocławskiej. ^h Dane dotyczą 2012 r. ⁱ Dane dotyczą 2014 r. ^k Dane dotyczą 2011 r. ^l Dane dotyczą całego kraju. ^m Dane dotyczą 2008 r. ⁿ Do 2011 r. Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang w Polsce. ^o Dane o wyznawcach dotyczą całego kraju. ^p Dane dotyczą 2013 r.

^a Listed by the decreasing number of adherents and faithful. ^b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^c Data concern diocese: zielonogórsko-gorzowska. ^d Baptised. ^e Data concern diocese: wrocławsko-gdańska. ^f Church associated in the Polish Ecumenical Council. ^g Data concern wrocławsko-szczecińska diocese. ^h Data concern 2012. ⁱ Data concern 2014. ^k Data concern 2011. ^l Data concern area of the whole country. ^m Data concern 2008. ⁿ Until 2011 Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang w Polsce. ^o Data on faithful concern area of the whole country. ^p Data concern 2013.

TABL. 31(69). KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE^a (dok.)

Stan w 31 XII

CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS^a (cont.)

As of 31 XII

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	2005	2010	2014	2015
	wierni, wyznawcy adherents, faithful			
Kościół Katolicki Catholic Church				
Kościół Rzymskokatolicki ^c	1035994	1088947	1005429	981448 ^d
Kościół Greckokatolicki ^c	.	.	25000	25000
Starokatolickie Old Catholic				
Kościół Polskokatolicki ^f	513	613	515	515
Prawosławne Orthodox				
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^g	41650	40700	40700	40700
Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition				
Kościół Ewangelicko-Augsburski ^h	3000	2672	2440	2442
Kościół Zielonoświątkowy	1028	1082	999	977
Nowoapostolski Kościół w Polsce	527	543	543	556
Kościół Boży w Chrystusie	326	346	395	414
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	203	205	183	183
Kościół Chrześcijańskich Baptystów ⁱ	89	86	77	78
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny ^j	70	70	58	58
Kościół Chrześcijańskich Wiary Ewangelicznej	.	25	45	45
Kościół Chrystusowy w Polsce ^k	.	.	28	28
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego	25	22	17	19
Świecki Ruch Misyjny "Epifania"	26	18	18	18 ^l
Kościół Ewangelicko-Reformowany ^m	20	18	13	12
Kościół Boży w Polsce ⁿ	.	.	10	10
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	17	9	6	6
Zbór Stanowczych Chrześcijańców	20	6	6	6
Zbory Boże Chrześcijańców Dnia Siódmego	-	-	2	3
Kościół Chrześcijańców Dnia Sobotniego	-	-	-	-
Islamskie Muslim				
Muzułmański Związek Religijny w RP ^o	.	.	.	.
Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions				
Misja Baha'i w Polsce ^p	.	.	.	335
Związek Taoistów Tao Te King ^q	.	200	200	200
Buddyjski Związek Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyu ^r	.	.	105	105
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce ^s	30	70	70	70
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang ^t	42	65	65	65
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	.	.	4	4
Związek Buddyistów Zen "Bodhidharma"	.	.	1	1
Inne Others				
Związek Wyznania Świadków Jehowy	127729 ^u	4714	4543	4463
Wspólnota Unitarian Uniwersalistów ^v	.	257	220	200
Zachodniosłowiański Związek Wyznaniowy "Słowiańska Wiara"	.	6	13 ^w	13 ^w
Zbór w Opolu "Społeczność Wywołanych"	.	20	16	11
Unia Ewangelikalna w Rzeczypospolitej Polskiej	.	2	2	2

^a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. ^b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^c Dane dotyczą diecezji: zielonogórsko-gorzowskiej. ^d Ochrzczeni. ^e Dane dotyczą diecezji: wrocławsko-gdańskiej. ^f Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. ^g Dane dotyczą diecezji wrocławsko-szczecińskiej. ^h Dane dotyczą diecezji wrocławskiej. ⁱ Dane dotyczą 2012 r. ^k Dane dotyczą 2014 r. ^j Dane dotyczą 2011 r. ^m Dane dotyczą całego kraju. ⁿ Dane dotyczą 2008 r. ^o Do 2011 r. Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang w Polsce. ^p Dane o wyznawcach dotyczą całego kraju. ^r Dane dotyczą 2013 r.

^a Listed by the decreasing number of adherents and faithful. ^b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^c Data concern diocese: zielonogórsko-gorzowska. ^d Baptised. ^e Data concern diocese: wrocławsko-gdańska. ^f Church associated in the Polish Ecumenical Council. ^g Data concern wrocławsko-szczecińska diocese. ^h Data concern wrocławská diocese. ⁱ Data concern 2012. ^k Data concern 2014. ^j Data concern 2011. ^m Data concern area of the whole country. ⁿ Data concern 2008. ^o Until 2011 Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang w Polsce. ^p Data on faithful concern area of the whole country. ^r Data concern 2013.

DZIAŁ VI RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane o **aktywności ekonomicznej ludności** dotyczą ludności faktycznie zamieszkałej i obejmują **osoby w wieku 15 lat i więcej będące** członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach. Badanie nie obejmuje osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania i bezdomnych. Prezentowane dane opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności — BAEL** (tabl. 1 i 2) przeprowadzanego w cyklu kwartalnym; badaniem nie są objęte osoby nieobecne w gospodarstwach domowych 12 miesięcy i więcej. Badanie prowadzi się metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowateńców, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie. Dane prezentowane według grup wieku obliczane są w oparciu o dokładną datę urodzenia. Od 2010 r. dane uogólniane są na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do aktywnych zawodowo zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) o **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:
  - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
  - formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; dodatkowym kryterium od 2006 r. przyjmuje się, że jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium od 2006 r. w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia;

CHAPTER VI LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data on **economic activity of population** concern the actually living population and cover **persons aged 15 and more**, who are members of households in the dwellings selected on a random basis. The survey does not cover persons living in collective accommodation establishment and homeless. Presented data were compiled on the basis of representative **Labour Force Survey — LFS** (tables 1 and 2); the sample survey conducted on a quarterly basis. The survey does not cover persons absent in households for 12 months and more. The survey is conducted by the continuous observation method, i.e. economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. A household is a group of people living together in a dwelling and maintaining themselves jointly. Data presented by age groups have been calculated on the basis of the exact date of birth. Since 2010 the data have been generalized on the basis of population balances compiled with the use of the National Census of Population and Housing 2011.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **employed persons** are persons who during the reference:
  - performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business outside agriculture,
  - formally had work but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather), if the break in work did not exceed 3 months; the additional criterion since 2006 in case of employment as a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration;

2) za **bezrobotne uznano** osoby w wieku 15-74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono również osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
  - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), z pewnymi wyłączeniami w latach 2005-2009; patrz ust. 5 na str. 126,
  - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,

2) **unemployed persons** are aged 15-74 who simultaneously fulfilled three conditions:

- within the reference week were not employed,
- within a 4-week period (the last week being the reference week) actively sought work,
- were available for work within a fortnight period after the reference week.

The unemployed also include persons who found work and were waiting to begin it within a 3-month period and were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified as employed or unemployed.

The **activity rate** is calculated as the share of economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **employment rate** is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **unemployment rate** calculated as the share of unemployed (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.e. in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election) or service relation;
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
  - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), with some exceptions in 2005-2009; see item 5 on page 126,
  - b) owners and co-owners (including contribute family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,

- c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu 31 XII w latach 2002-2009 wyznaczono na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2005-2009 nie zaliczono osób pracujących:
- a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby;
- b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1,0 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;

c) *other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;*

- 3) *outworkers;*
- 4) *agents (including contributing family workers and persons employed by agents);*
- 5) *members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives, other co-operatives engaged in agricultural production and agricultural farmers' co-operatives);*
- 6) *clergy fulfilling priestly obligations.*

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker; **part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employment on a given day of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII in 2002-2009 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census 2002 as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) in 2005-2009 are not included the following employed persons:
- a) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs;
- b) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;

2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności - PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 26.

8. Dane o pracujących w tabl. 3 prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika i faktycznie prowadzonej działalności.

9. Informacje o ruchu zatrudnionych obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także — ze względów ewidencyjnych — osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. bezpłatne) w badanym okresie do liczby zatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedniego.

10. **Wolne miejsca pracy** to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

2) *since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).*

6. Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:

- 1) *the **employment, as of 31 XII**, of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;*
- 2) *the **average paid employment** - full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.*

7. Data according to sections of the NACE rev. 2 were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 26.

8. Data regarding employment in table 3 are presented by permanent places of work and actually conducted business activity.

9. Information regarding labour turnover cover full-time paid employees as well as in 2009 seasonal and temporary employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes — persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The **hire (termination) rate** is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and until 2008 unpaid vacations (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and until 2008 unpaid vacations) during a survey period to the number of persons employed on a given day as of 31 XII the previous year.

10. **Vacancies are positions** or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

11. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Bezrobocie

1. Dane o bezrobotnych zarejestrowanych obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 149, z późniejszymi zmianami), określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat, a nie ukończyła 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn, jest osobą niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną - zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. Za bezrobotnego zarejestrowanego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne.

3. Długotrwale bezrobotni zarejestrowani to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego.

- 1) *the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day,*
- 2) *the employer made efforts to find people willing to take up the job,*
- 3) *if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.*

11. Newly created jobs are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

Unemployment

1. Data regarding registered unemployed persons include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (unified text: Journal of Laws 2015 item 149, with later amendments), are classified as unemployed.

An **unemployed person** is understood as a person who is at least 18 years old and is less than 60 in case of women and less than 65 in case of men, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. An registered unemployed school-leaver is a person who has graduated within the last 12 months any school confirmed by a certificate, diploma or other document of completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation.

3. The registered long-term unemployed are persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training.

4. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

5. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 674, z późniejszymi zmianami).

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie w tytule stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby, poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

4. *The registered unemployment rate is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

5. *Information concerning Labour Fund expenditures are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (unified text: Journal of Laws 2013 item 674, with later amendments).*

Work conditions

1. *Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.*

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

2. *Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:*

- 1) *during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;*
- 2) *when the employee remains at the disposal of the employers on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.*

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- 1) w czasie podróży służbowej;
- 2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- 3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działającą u pracodawcy organizację związkową.

Za wypadek **przy pracy uważa się również** nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania - na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy - szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

3. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zezpejenie lub zniekształcenie ciała.

4. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

*Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:*

- 1) *during a business trip;*
- 2) *during a training within the scope of common self-defence;*
- 3) *at performing tasks ordered by trade union organizations, functioning at the employer.*

***Accident at work is also understood** as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:*

- 1) *practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;*
- 2) *performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;*
- 3) *carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;*
- 4) *performing the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;*
- 5) *stay - on the basis of appointment issues by powiat labour office - at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;*
- 6) *performance of work, by members of agricultural producers' co-operatives, agricultural farmers' co-operatives and by other persons treated equally to members of co-operatives, for the benefit of these co-operatives;*
- 7) *performance or co-operation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;*
- 8) *performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or co-operation at conducting them;*
- 9) *performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;*
- 10) *performing supplementary forms of military service;*
- 11) *education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.*

3. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

4. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

5. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków.

Wydarzenia powodujące urazy pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

6. **Wskaźnik wypadkowości** jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących, obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

7. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości, przy czym:

- 1) obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administracyjnych i działalności wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane oraz pozostałego sprzętania); edukacja (w zakresie szkół wyższych); opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);

5. *Accidents at work are classified, i.e., according to the **contact-mode of injury** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all short-comings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents.*

Contact-mode of are grouping according in the EUROSTAT recommendation.

6. *The **accident ratio** is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.*

7. *Information regarding **persons working in hazardous conditions** i.e., with substances hazardous to health, is compiled on the basis of reports:*

- 1) *employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope of scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope of rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope of human health activities); other service activities (in the scope of repair of computers and personal and household goods);*

2) dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwióknające, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

8. Ocena ryzyka zawodowego to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.

9. Do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych (tabl. 19 i 20) przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

10. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe prezentowane w tabl. 21 podaje się od 2009 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VI 200 r. (Dz. U. Nr 105, poz. 869).

Do obliczenia wskaźnika na 100 tys. zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

2) *data exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.*

8. Evaluation of occupational risk is a complex estimation of possibility combination of bodily injury occurrence or health status worsening as well as seriousness of these events, in threatening situation. It is done in order to choose appropriate means for ensuring safety.

9. *The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees (tables 19 and 20).*

10. *A disease is deemed an occupational disease if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.*

Occupational diseases in table 21 are given since 2009 according to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VI 2009 (Journal of Laws No. 105, item 869).

The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the year preceding the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 100 thous. paid employees.

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1(70). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ – na podstawie BAEŁ
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015				SPECIFICATION	
	przeciętne roczne annual averages			kwartały quarters				
				I	II	III		IV
LUDNOŚĆ w tys.	865	813	808	817	799	800	815	POPULATION in thous.
Mężczyźni	419	393	391	391	387	394	391	Men
Kobiety.....	446	421	417	426	412	406	424	Women
Aktywni zawodowo	477	440	441	447	437	437	444	Economically active persons
mężczyźni	265	244	244	246	242	243	243	men
kobiety.....	213	196	198	201	195	194	200	women
Pracujący	427	403	413	414	410	412	415	Employed persons
mężczyźni	237	225	228	229	227	230	227	men
kobiety.....	190	178	184	185	183	182	188	women
Bezrobotni ^a	50	37	28	33	28	25	28	Unemployed persons ^a
mężczyźni	27	19	15	17	15	13	16	men
kobiety.....	23	18	13	16	12	12	12	women
Bierni zawodowo.....	387	374	367	370	362	363	371	Economically inactive persons
Mężczyźni	154	149	147	145	145	150	148	Men
Kobiety.....	233	224	220	226	217	212	223	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %	55,1	54,1	54,6	54,7	54,7	54,6	54,5	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	63,2	62,1	62,4	62,9	62,5	61,7	62,1	men
kobiety.....	47,8	46,6	47,5	47,2	47,3	47,8	47,2	women
Miasta	55,7	54,2	54,4	55,2	54,3	53,4	54,7	Urban areas
Wieś.....	54,5	54,0	55,3	53,8	55,4	57,0	54,1	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %...	49,4	49,6	51,1	50,7	51,3	51,5	50,9	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	56,6	57,3	58,3	58,6	58,7	58,4	58,1	men
kobiety.....	42,6	42,3	44,1	43,4	44,4	44,8	44,3	women
Miasta	49,7	49,6	51,1	52,0	51,3	50,3	51,1	Urban areas
Wieś.....	48,6	49,8	51,1	48,3	51,1	54,1	50,7	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	10,5	8,4	6,3	7,4	6,4	5,7	6,3	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	10,2	7,8	6,1	6,9	6,2	5,3	6,6	men
kobiety.....	10,8	9,2	6,6	8,0	6,2	6,2	6,0	women
Miasta	10,6	8,5	6,0	5,8	5,3	5,8	6,6	Urban areas
Wieś.....	10,8	8,3	7,6	10,4	7,7	5,7	6,3	Rural areas

^a Osoby w wieku 15–74 lata.

^a Persons aged 15–74.

TABL. 2(71). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2015 R. – na podstawie BAEŁ
 ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2014 – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Popula- tion</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Econom- ically inactive persons</i>	Współ- czynnik aktywno- ści zawo- dowej <i>Activity rate</i>	Wskaź- nik za- trudnie- nia <i>Em- ploy- ment rate</i>	Stopa bezro- bocia <i>Unem- ploy- ment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracują- cy <i>em- ployed</i>	bezro- botni ^a <i>unem- ployed^a</i>				
OGÓŁEM	815	444	415	28	371	54,5	50,9	6,3
TOTAL								
Według wieku:								
By age:								
w tym w wieku produkcyjnym ^b	581	424	396	28	157	73,0	68,2	6,6
<i>of which at working age^b</i>								
15–24 lata	107	31	25	6	76	29,0	23,4	19,4
25–34	141	114	106	8	27	80,9	75,2	7,0
35–44	138	121	114	7	17	87,7	82,6	5,8
45–54	119	94	90	. ^c	25	79,0	75,6	x
55 lat i więcej	309	83	79	. ^c	226	26,9	25,6	x
<i>and more</i>								
Według poziomu wykształcenia:								
By educational level:								
Wyższe	134	110	107	. ^c	24	82,1	79,9	x
<i>Tertiary</i>								
Policealne i średnie zawodowe	201	126	121	5	75	62,7	60,2	4,0
<i>Post-secondary and vocational secondary</i>								
Średnie ogólnokształcące	86	44	41	. ^c	41	51,2	47,7	x
<i>General secondary</i>								
Zasadnicze zawodowe	227	135	123	13	91	59,5	54,2	9,6
<i>Basic vocational</i>								
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe ..	167	28	23	5	139	16,8	13,8	17,9
<i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>								

^a Osoby w wieku 15–74 lata. ^b Mężczyźni 18–64 lata, kobiety 18–59 lat. ^c Liczby po uogólnieniu wyników z próby wynoszą poniżej 5 tys., znak (".") oznacza, że konkretna wartość nie może być pokazana ze względu na losowy błąd próby.

^a Persons aged 15–74. ^b Men aged 18–64, women aged 18–59. ^c The numbers are estimated below 5 thousand, points (".") means that the value cannot be displayed because of high sampling error.

Pracujący Employment

TABL. 3(72). **PRACUJĄCY^a**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	
OGÓŁEM	291843	323049	330493	334597	159708	TOTAL
sektor publiczny	82892	80219	73896	73256	48489	<i>public sector</i>
sektor prywatny	208951	242830	256597	261341	111219	<i>private sector</i>
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	27533	36531	37214	37633	16520	<i>Agriculture^b, forestry and fishing</i>
Przemysł	79626	85069	88430	88290	31678	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	71351	75772	79761	79802	29738	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	12687	19227	16907	18011	1927	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	51521	53382	53630	53503	29599	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	18790	20326	21354	22274	4142	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	5800	5297	5424	5502	3634	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja ..	2810	3010	3230	3339	1170	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	5929	6183	6036	6117	4325	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4023	4445	4269	4304	2277	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	8412	7853	8993	9150	4406	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	7354	10691	11916	12312	5461	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	16140	18131	17860	17706	11444	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	25537	26246	26459	26592	21038	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	17937	18134	18836	19102	15546	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3166	3397	3272	3300	2054	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	4578	5127	6663	7462	4487	<i>Other service activities</i>

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 126.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 5 on page 126.

TABL. 4(73). PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>		SPECIFICATION	
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy <i>employees hired on the basis of an employment contract</i>	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin <i>owners, co-owners including contributing family workers</i>		
OGÓŁEM	2005	175160	172555	2039	TOTAL
	2010	190413	187842	1989	
	2014	190177	187934	1721	
	2015	189898	187796	1554	
sektor publiczny		64731	64731	-	<i>public sector</i>
sektor prywatny		125167	123065	1554	<i>private sector</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		5223	5064	83	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł		72020	71451	482	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe		67474	66912	475	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo		6414	6210	204	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		17385	16942	441	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa		9267	9148	118	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		1721	1662	59	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja		1106	1098	8	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		3132	2741	9	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		2722	2717	#	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		2391	2368	23	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		8628	8589	39	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		17336	17336	-	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja		25367	25331	36	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		14071	14032	39	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		2743	2742	#	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa		372	365	7	<i>Other service activities</i>

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 5(74). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym pod- mioty o liczbie pracują- cych po- wyżej 9 osób ^a <i>of which entities employing more than 9 persons^a</i>	
OGÓŁEM	202199	220881	213984	216897	180503	TOTAL
sektor publiczny	73807	69569	62136	62333	62333	<i>public sector</i>
sektor prywatny	128392	151312	151848	154564	118170	<i>private sector</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6029	7005	7263	7279	4416	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	65603	71701	72091	73997	69697	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	59669	66136	67330	69311	65263	<i>of which manufactur- ing</i>
Budownictwo	9484	12973	10532	11193	6124	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojaz- dów samochodowych ^Δ	29027	29542	27120	27513	16119	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	10567	10838	11384	12031	8797	<i>Transportation and stor- age</i>
Zakwaterowanie i gastro- nomia ^Δ	3311	3391	2968	2874	1517	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja ..	1566	1445	1604	1435	1025	<i>Information and com- munication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3584	3260	3052	3007	2569	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nierucho- mości ^Δ	3262	3660	3377	3262	2557	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ...	3936	4604	4620	4536	2168	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działal- ność wspierająca ^Δ	4321	9266	9526	8893	8100	<i>Administrative and sup- port service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; ob- owiązkowe zabezpie- czenia społeczne	16121	17991	16830	16845	16843	<i>Public administration and defence; compul- sory social security</i>
Edukacja	25034	25227	24213	24347	24135	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i po- moc społeczna	15880	15004	14510	14666	13585	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i re- kreacją	2514	2770	2623	2669	2574	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	1960	2204	2270	2349	277	<i>Other service activities</i>

^a Bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding persons employed abroad.

TABL. 6(75). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	
O G Ó Ł E M 2005	161440	79757	11115	6308	TOTAL
2010	175892	87659	11950	7085	
2014	177129	88605	10805	6703	
2015	177400	89222	10396	6468	
sektor publiczny	59773	41908	4958	3303	public sector
sektor prywatny	117627	47314	5438	3165	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4403	1468	661	496	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	69939	26089	1512	815	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	65554	25031	1358	739	of which manufacturing
Budownictwo	5961	692	249	66	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	16073	8632	869	514	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	8768	1157	380	97	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1522	1025	140	81	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	959	411	139	63	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2664	2017	77	61	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2498	1250	219	165	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2252	1045	116	81	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	7716	3486	873	525	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	16617	10905	719	345	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	22151	18041	3180	2229	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	13313	11431	719	528	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2309	1426	433	338	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	255	147	110	64	Other service activities

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 excluding seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7(76). PRZYJĘCIA DO PRACY^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podjemu- jący pierwszą pracę persons starting work for the first time	poprzed- nio pracu- jący persons formerly employed	powraca- jący z urlopów wychow- aw- czych ^b persons returning from child- -care lea- ves ^b	
OGÓŁEM	2005 44075	16022	5460	19813	715	27,4
TOTAL	2010 42111	16744	4159	22311	770	23,9
	2014 42439	17511	4940	25824	378	24,5
	2015 41271	17835	5469	24284	342	23,5
sektor publiczny	6351	4299	715	4174	130	10,3
public sector						
sektor prywatny	34920	13536	4754	20110	212	30,4
private sector						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	651	237	#	341	#	16,0
Przemysł	17320	5790	2223	10397	117	25,2
Industry						
w tym przetwórstwo przemysłowe	16548	5627	2158	9879	115	25,7
of which manufacturing						
Budownictwo	1610	143	133	1003	2	26,8
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	4864	2846	766	2787	39	31,2
Transport i gospodarka magazynowa	3023	307	230	1806	5	36,5
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	547	333	103	250	3	38,8
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja	220	83	50	163	2	22,9
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..	303	187	16	156	10	12,1
Financial and insurance activities						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	278	105	14	213	2	11,2
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	763	289	167	461	2	32,7
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	5857	3099	977	2922	24	74,7
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne .	1963	1232	186	1398	53	10,8
Public administration and defence; compulsory social security						
Edukacja	2071	1732	214	1355	32	9,5
Education						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1515	1291	248	847	44	11,2
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	245	138	45	164	4	10,5
Arts, entertainment and recreation						
Pozostała działalność usługowa	41	23	#	21	#	15,9
Other service activities						

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; w 2005 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo. ^b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data concern full-time paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons; in 2005 excluding seasonal and temporary paid employees. ^b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 8(77). ZWOLNIENIA Z PRACY^a
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number						Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment con- tract		przenie- sieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabili- tation	korzysta- jący z urlo- pów wy- chowaw- czych ^b persons taking child- care leave ^b		
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee				
OGÓŁEM	2005	41296	15142	7971	6005	2046	1149	25,3
TOTAL	2010	39422	16164	6940	4030	1176	858	22,3
	2014	37488	15792	4591	4382	1761	380	21,6
	2015	38867	15894	5926	4957	2211	382	22,1
sektor publiczny		6939	3573	1752	506	1048	130	11,3
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		31928	12321	4174	4451	1163	252	27,7
<i>private sector</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		633	216	61	64	74	#	15,5
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		15658	5181	2395	2514	742	165	22,7
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe		14947	5039	2265	2451	656	151	23,1
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo		1633	106	148	177	66	5	27,1
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ		4173	2418	675	743	93	32	26,8
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazy- nowa.....		2487	174	163	379	86	5	30,0
<i>Transportation and storage</i>								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		438	235	22	89	7	#	31,2
<i>Accommodation and catering^Δ</i>								

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; w 2005 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data concern full-time paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons; in 2005 excluding seasonal and temporary paid employees. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 8(77). ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)
TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment con- tract		przenie- sieni na emeryturę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabili- tation	korzysta- jący z urlo- pów wy- chowaw- czych ^b persons taking child- -care leave ^b	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	215	60	22	74	#	5	22,0
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	305	226	58	51	32	9	12,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ .... <i>Real estate activities</i>	247	112	21	11	77	#	9,9
Działalność profesjonalna, nau- kowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	631	301	50	64	48	5	26,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	5954	3163	599	284	127	7	76,2
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne ..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	3109	1086	1404	139	300	54	17,2
Edukacja ..... <i>Education</i>	1664	1311	189	120	302	43	7,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	1445	1160	92	195	228	42	10,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	230	121	20	48	24	2	9,9
Pozostała działalność usługowa ... <i>Other service activities</i>	45	24	7	5	#	-	18,3

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; w 2005 r. bez sezo-
nowych i zatrudnionych dorywczo. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data concern full-time paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons; in 2005 excluding
seasonal and temporary paid employees. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 9(78). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNO-KSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY^a**
THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół Of total number — school leavers			
			wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych post- -sec- -ondary and secondary vocational	liceów ogólno- kształ- cących general sec- -ondary	zasadni- czych zawo- dowych basic vocational
OGÓŁEM	2005 5062	2353	1483	1441	632	1506
TOTAL	2010 3304	1354	1025	867	501	911
	2014 3549	1563	928	738	475	1408
	2015 3683	1699	1010	874	501	1298
sektor publiczny	556	395	413	76	37	30
public sector						
sektor prywatny	3127	1304	597	798	464	1268
private sector						
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	72	30	36	24	#	#
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł	1507	523	266	412	205	624
Industry						
w tym przetwórstwo przemysłowe	1460	506	253	399	204	604
of which manufacturing						
Budownictwo	77	14	26	17	5	29
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	509	383	83	146	120	160
Transport i gospodarka magazynowa	170	9	21	38	32	79
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	75	50	22	19	#	#
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja	#	#	#	#	-	-
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	11	8	5	3	3	-
Financial and insurance activities						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	9	7	4	2	#	#
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	149	55	30	11	#	#
Administrative and support service activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	546	200	80	143	67	256
Administrative and support service activities						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ... Public administration and defence; compulsory social security	146	102	109	18	11	8
Education	164	147	144	5	6	9
Education						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	185	147	131	33	16	5
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	35	17	25	3	#	#
Arts, entertainment and recreation						

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane dotyczą pełnozatrudnionych; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; w 2005 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo.

^a Employed on the basis of an employment contract; data concern full-time paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons; in 2005 excluding seasonal and temporary paid employees.

TABL. 10(79). MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2015 R.
 JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies – newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzo- ne of which vacancies – newly created jobs	z liczby ogółem – w jed- nostkach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number – in enti- ties em- ploying more than 9 pers- ons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in enti- ties em- ploying more than 9 pers- ons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in enti- ties em- ploying more than 9 pers- ons
OGÓŁEM TOTAL	1646	431	1176	12309	5730	6608	3212
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	41	6	6	407	55	212	98
Przemysł <i>Industry</i>	764	77	654	3064	2184	1518	1180
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	742	71	638	2889	2055	1327	999
Budownictwo <i>Construction</i>	243	148	21	1048	332	1201	359
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	167	111	167	3107	1046	1619	344
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	128	10	128	1174	423	565	374
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	47	-	7	418	64	134	13
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	12	1	12	234	131	117	20
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	7	-	7	167	113	138	105
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	42	3	25	108	81	32	24
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	3	-	3	655	135	153	45
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	8	-	8	350	251	222	161
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia spo- łeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	76	23	68	184	182	169	169
Edukacja <i>Education</i>	46	24	29	616	397	231	205
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	43	27	31	354	200	119	95
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	7	1	7	156	77	35	15
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	12	-	3	267	59	143	5

^a W ciągu roku.
^a During the year.

Bezrobocie Unemployment

TABL. 11(80). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
*REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS
JOB OFFERS*
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	89151	59225	47115	39348	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	47301	31607	24980	21263	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	17266	11347	6941	5363	previously not employed
w tym absolwenci ^a	3307	3063	1843	1501	of which school-leavers ^a
w tym w szkole wyższej ^b	623	797	462	.	of which in tertiary education ^b
bez kwalifikacji zawodowych	20586	16093	14680	12687	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	2664	1064	2619	2307	terminated for company reasons
długotwale bezrobotni ^c	57577	26517	25144	19712	long-term unemployed ^c
posiadający prawo do zasiłku samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko w wieku ^d 18 lat i mniej	14504	11365	7366	6731	possessing benefit rights bringing up single-handed at least one child aged ^d 18 and less
niepełnosprawni	3088	4488	4278	3479	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	23,0	15,5	12,5	10,5	Registered unemployment rate in %
Oferty pracy	527	849	1688	2611	Job offers

a, c Patrz uwagi ogólne na str. 128: a – ust. 2, c – ust. 3. b Dotyczy osób, które nie ukończyły 27 lat. d W wieku: w 2005 r. - 7 lat i mniej, w latach 2010 i 2014 - 18 lat i mniej, w 2015 r. - 6 lat i mniej lub dziecko niepełnosprawne w wieku 18 lat i mniej.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a, c See general notes on page 128: a – item 2, c – item 3. b Concerns persons who have not reached their 27th birthday. d Aged: 7 and less in 2005, 18 and less in 2010 and 2014, 6 and less or disabled child aged 18 and less in 2015.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 12(81). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
*NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani z liczby ogółem:	106508	119092	80845	76597	Newly registered unemployed persons
Kobiety	49358	57642	38797	37324	of total number: Women
Dotychczas niepracujący	29540	29128	14952	13109	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	1770	1449	4102	4129	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	116746	120929	93535	84364	Persons removed from unemployment rolls
z liczby ogółem:					of total number:
Kobiety	53191	57652	45397	41041	Women
Z tytułu podjęcia pracy	56906	42870	41197	38614	Received jobs

a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a During the year.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 13(82). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAZU PRACY**
 Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2014		2015	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM TOTAL	89151	47301	59225	31607	47115	24980	39348	21263
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej and less	18089	9634	11905	6801	6752	3877	5357	3170
25-34	24512	14313	17170	10381	12813	8050	10479	6804
35-44	18568	10446	10777	5994	9935	5696	8371	4925
45-54	23707	11730	12942	6445	8919	4400	7300	3659
55 lat i więcej and more	4275	1178	6431	1986	8696	2957	7841	2705
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe Tertiary	3312	2093	4908	3257	4628	3177	3882	2626
Policealne oraz średnie za- wodowe Post-secondary and voca- tional secondary	18358	11537	12612	7813	9852	6159	8117	5187
Średnie ogólnokształcące General secondary	5922	4433	5768	4049	4271	2980	3605	2604
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	30740	14369	17923	8084	14338	6221	11815	5290
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe Lower secondary, primary and incomplete primary	30819	14869	18014	8404	14026	6443	11929	5556
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{ab} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^{ab}								
3 miesiące i mniej months and less	21676	9506	23472	11338	15339	8640	14049	6838
3-6	12869	6525	11225	6205	7733	6043	6535	3548
6-12	14385	7443	10382	5737	7904	6290	6522	3625
12-24	13802	7366	8779	4966	8313	5597	5477	3168
Powyżej 24 miesięcy More than 24 months	26419	16461	5367	3361	7826	5010	6765	4084
WEDŁUG STAZU PRACY^b BY WORK SENIORITY^b								
Bez stażu pracy No work seniority	17266	10169	11347	6860	6941	4230	5363	3346
Ze stażem pracy: With work seniority:								
1 rok i mniej and less	11543	6528	7895	4453	6801	4084	6032	3589
1-5	16948	8837	12655	7096	10030	5703	8590	5062
5-10	12769	6991	8292	4481	7070	3883	5886	3279
10-20	16863	9237	9671	5031	8081	4058	6804	3452
20-30	12061	5201	7338	3071	5861	2341	4725	1919
powyżej 30 lat more than 30 years	1701	338	2027	615	2331	681	1948	616

^a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. ^b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3-6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2015 r. wśród bezrobotnych było 11850 osób (w tym 4623 kobiet) w wieku 50 lat i więcej. Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a From the date of registering in a labour office. ^b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3-6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

N o t e. As of 31 XII 2015 among the unemployed were 11850 persons (of which 4623 women) aged 50 and more.

S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 14(83). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					<i>Unemployed persons who:</i>
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	3622	2645	1217	1184	<i>Undertaking employment in intervention works</i>
w tym kobiety	1836	1550	711	687	<i>of which women</i>
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	4804	2769	690	1044	<i>Undertaking employment in public works</i>
w tym kobiety	1753	841	227	425	<i>of which women</i>
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	9208	17436	8628	7475	<i>Starting training or internship with the employer</i>
w tym kobiety	5211	10635	5056	4526	<i>of which women</i>
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	.	14530	2842	2668	<i>Started a social useful works</i>
w tym kobiety	.	6794	1519	1334	<i>of which women</i>
Liczba zgłoszonych ofert pracy	38284	51448	37507	40472	Number of submitted job offers

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 15(84). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
EXPENDITURES OF LABOUR FUND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	209,4	314,0	209,7	192,5	100,0	T O T A L
w tym:						<i>of which:</i>
Zasiłki dla bezrobotnych	125,1	117,2	94,4	81,0	42,1	<i>Unemployment benefits</i>
Szkolenia	5,1	8,4	4,0	4,4	2,3	<i>Training</i>
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy	16,4	66,0	42,6	21,8	11,3	<i>Means for starting of economic activity and equipping of work seat</i>
Roboty publiczne	14,2	17,5	5,0	7,0	3,6	<i>Public works</i>
Prace interwencyjne	8,3	11,3	6,7	6,1	3,2	<i>Intervention works</i>
Stypendia za okres stażu	17,8	58,2	38,3	32,4	16,8	<i>Scholarships for traineeship period</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 129.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes, item 5 on page 129.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 16(85). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy <i>Of total number – accidents resulting in an inability to work</i>			SPECIFICATION
		śmier- telnych <i>fatal accidents</i>	cięż- kich <i>serious accidents</i>	lżej- szych <i>light</i>	1—3 dni <i>days</i>	4—20	21 dni i więcej <i>days and more</i>	
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM 2005	2801	17	26	2758	42	1089	1552	TOTAL
2010	2789	9	21	2759	38	1083	1496	
2014	2604	5	26	2573	47	1039	1262	
2015	2342	2	10	2330	37	1026	1191	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	68	-	2	66	-	26	41	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	1129	2	4	1123	15	537	562	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	1060	2	4	1054	14	508	523	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	65	-	1	64	-	19	46	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	278	-	-	278	2	134	128	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	171	-	-	171	2	65	89	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	20	-	-	20	-	11	9	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja ..	10	-	-	10	-	5	5	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	24	-	-	24	1	9	12	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	21	-	-	21	1	12	8	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ...	12	-	-	12	1	6	5	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	85	-	2	83	-	24	58	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	115	-	-	115	7	47	55	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	105	-	-	105	4	37	62	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	220	-	1	219	4	91	95	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	11	-	-	11	-	1	10	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	8	-	-	8	-	2	6	<i>Other service activities</i>

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 16(85). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (dok.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy <i>Of total number – accidents resulting in an inability to work</i>			SPECIFICATION	
		śmier- telnych <i>fatal acci- dents</i>	cięż- kich <i>serious acci- dents</i>	lżej- szych <i>light</i>	1—3 dni <i>days</i>	4—20	21 dni i więcej <i>days and more</i>		
NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości) <i>PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate)</i>									
OGÓŁEM	2005	10,54	0,06	0,10	10,38	0,16	4,10	5,84	TOTAL
	2010	10,10	0,03	0,08	9,99	0,14	3,92	5,42	
	2014	8,82	0,02	0,09	8,71	0,16	3,52	4,27	
	2015	7,75	0,01	0,03	7,71	0,12	3,39	3,94	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	9,37	-	0,28	9,09	-	3,58	5,65	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>	
Przemysł	12,78	0,02	0,05	12,71	0,17	6,08	6,36	<i>Industry</i>	
w tym przetwórstwo przemysłowe	13,29	0,03	0,05	13,21	0,18	6,37	6,56	<i>of which manufacturing</i>	
Budownictwo	3,72	-	0,06	3,66	-	1,09	2,63	<i>Construction</i>	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	5,19	-	-	5,19	0,04	2,50	2,39	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	
Transport i gospodarka magazynowa	7,84	-	-	7,84	0,09	2,98	4,08	<i>Transportation and storage</i>	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3,66	-	-	3,66	-	2,01	1,65	<i>Accommodation and catering^Δ</i>	
Informacja i komunikacja	3,04	-	-	3,04	-	1,52	1,52	<i>Information and communication</i>	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3,95	-	-	3,95	0,16	1,48	1,97	<i>Financial and insurance activities</i>	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4,90	-	-	4,90	0,23	2,80	1,87	<i>Real estate activities</i>	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1,32	-	-	1,32	0,11	0,66	0,55	<i>Professional, scientific and technical activities</i>	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	7,02	-	0,17	6,85	-	1,98	4,79	<i>Administrative and support service activities</i>	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	6,47	-	-	6,47	0,39	2,64	3,09	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	
Edukacja	3,96	-	-	3,96	0,15	1,39	2,34	<i>Education</i>	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	11,60	-	0,05	11,55	0,21	4,80	5,01	<i>Human health and social work activities</i>	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3,35	-	-	3,35	-	0,30	3,04	<i>Arts, entertainment and recreation</i>	
Pozostała działalność usługowa	1,13	-	-	1,13	-	0,28	0,85	<i>Other service activities</i>	

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 17(86). WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which							
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budownictwo construction	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospodarka magazynowa transport and storage	opieka zdrowotna i pomoc społeczna human health and social work activities	
			razem total	w tym przetrwóstwo przemysłowe of which manufacturing					
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY CONTACT-MODE OF INJURY		2801	76	1450	1343	185	241	202	251
OGÓŁEM	2005	2801	76	1450	1343	185	241	202	251
TOTAL	2010	2789	64	1424	1320	154	304	202	213
	2014	2604	61	1221	1157	96	333	222	221
	2015	2342	68	1129	1060	65	278	171	220
Kontakt z prądem elektrycznym, temperatura, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi	76	1	35	35	-	7	4	7	
Contact with electrical voltage, temperature, hazardous substances and chemicals									
w tym z preparatami chemicznymi	23	-	13	13	-	-	1	3	
of which chemicals									
Tonienie, zakopanie, zamknięcie	4	-	1	1	-	1	-	-	
Drowned, buried, enveloped									
Zderzenie z lub uderzenie w: Horizontal or vertical impact with or against:									
nieruchomy obiekt	535	12	216	196	17	61	43	53	
a stationary object									
obiekt w ruchu	528	23	297	287	13	61	41	20	
object in motion									
w tym przez: of which by:									
spadający obiekt	214	7	131	128	4	27	12	8	
falling object									
poruszający się lub transportowany obiekt	97	2	48	46	2	19	10	2	
moving or transported object									
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym	490	8	294	284	16	76	8	40	
Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent									
w tym kontakt z przedmiotem ostrym of which contact with sharp material agent	285	3	165	161	8	61	1	20	
Uwięzienie, zmiżdżenie	137	7	83	78	1	24	4	7	
Trapped, crushing									
Obciążenie psychiczne lub fizyczne	260	9	104	97	9	37	27	32	
Physical or mental stress									
w tym obciążenie układu mięśniowo-szkieletowego	236	7	95	89	9	33	27	29	
of which physical stress on the muscular-skeletal system									
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia	65	3	1	-	1	-	26	23	
Aggression of human or animal									
Pozostałe	247	5	98	82	8	11	18	38	
Others									

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 17(86): WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which							
		rolnictwo, leśnic- two, łó- wiewctwo i rybacz- two agri- culture, forestry and fish- ing	przemysł industry		budow- nictwo con- struction	handel; naprawa pojaz- dów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehic- les ^Δ	transport i gospo- darka magazy- nowa transport and stor- age	opieka zdrowot- na i pomoc społecz- na human health and social work activities	
			razem total	w tym prze- twórstwo przemy- słowe of which manu- facturing					
PRZYCZYNY WYPADKÓW CAUSES OF ACCIDENTS									
OGÓŁEM	2005	5481	138	3010	2766	372	512	359	391
TOTAL	2010	5498	131	2854	2658	355	622	372	319
	2014	5386	110	2720	2581	210	748	366	376
	2015	4759	159	2454	2302	133	607	309	339
Niewłaściwy stan czynnika mate- rialnego		403	11	227	213	12	35	17	34
<i>Inappropriate condition of mate- rial objects/agents</i>									
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>									
pracy		214	4	131	121	7	27	11	14
<i>work</i>									
stanowiska pracy		227	5	119	115	13	35	10	14
<i>work post</i>									
Brak lub niewłaściwe posługiwa- nie się czynnikiem materialnym		381	13	245	233	9	46	9	19
<i>Absence or inappropriate use of material objects/agents</i>									
Nieużywanie sprzętu ochronnego		75	2	46	43	2	10	1	-
<i>Not using protective equipment</i>									
Niewłaściwe samowolne zacho- wanie się pracownika		294	17	162	150	4	58	15	7
<i>Inappropriate wilful employee action</i>									
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b		77	2	33	29	4	11	4	6
<i>Inappropriate mental-physical condition of employee^b</i>									
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika		2908	97	1452	1365	75	364	208	218
<i>Incorrect employee's action</i>									
Inna przyczyna		180	8	39	33	7	21	34	27
<i>Other causes</i>									

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by, i.a.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 18(87). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE**^a
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	258	193	219	199	T O T A L
w tym wypadki śmiertelne	2	2	-	4	of which fatal accidents
Wydarzenia powodujące urazy:					Events causing injury:
upadek osób	131	104	115	100	persons falling
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	19	16	24	19	persons hit or crushed by falling objects
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	7	3	1	3	persons run over, hit or caught by moving means of transport
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	25	14	26	24	persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	32	21	27	14	persons hit, crushed or bitten by animals
działanie:					influence of:
skrajnych temperatur	1	3	-	2	extreme temperatures
materiałów szkodliwych	-	-	-	5	harmful materials
inne wydarzenia	43	32	26	37	other events

^a Którym wypłacono jednorazowe odszkodowania.
 Ź r ó d ł o: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.
^a Who received one-off accident compensations.
 S o u r c e: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 19(88). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA**^a
 Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Zagrożenie Hazard								
	związane connected with				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with particularly dangerous machinery				
	Ogółem Grand total		ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions				
ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors		
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed									
O G Ó Ł E M	2005	135,5	98,4	95,9	69,9	20,4	14,1	19,2	14,4
T O T A L	2010	123,4	94,0	79,5	58,8	23,2	21,8	20,7	13,4
	2014	98,1	79,9	61,7	51,0	19,2	17,5	17,2	11,4
	2015	95,7	68,4	61,0	46,7	18,3	13,6	16,4	8,1
sektor publiczny		72,6	58,9	47,6	39,2	23,0	19,3	2,0	0,5
public sector									
sektor prywatny		100,6	70,4	63,8	48,3	17,3	12,4	19,4	9,7
private sector									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 131.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 131.

TABL. 19(88). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with			czynniki mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery		
	ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions					
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	134,8	96,3	77,1	53,8	45,6	38,7	12,0	3,8
Przemysł ..... <i>Industry</i>	133,5	92,5	87,0	65,9	21,9	15,0	24,5	11,6
w tym przetwórstwo przemysłowe..... <i>of which manufacturing</i>	135,0	92,8	90,2	68,7	18,8	12,1	26,0	12,0
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	51,5	43,9	25,3	20,0	16,4	16,2	9,8	7,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	21,5	17,9	10,9	9,5	5,8	4,6	4,8	3,7
Transport i gospodarka magazynowa ..... <i>Transportation and storage</i>	9,0	6,0	3,8	2,7	3,7	2,0	1,4	1,3
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	84,4	84,4	-	-	84,4	84,4	-	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	83,2	76,9	41,6	41,6	10,4	4,2	31,2	31,2
Edukacja ..... <i>Education</i>	25,4	25,4	-	-	25,4	25,4	-	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	49,6	44,7	41,4	36,5	8,0	8,0	0,2	0,2

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 131.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 131.

TABL. 20(89). ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO
OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a W 2015 R.
PAID EMPLOYEES ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATION-
AL RISK WAS DONE^a IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeprowa- dzenie oceny ryzyka zawo- dowego <i>Evaluation of occupational risk</i>	Wyeliminowa- nie lub ograniczenie ryzyka zawo- dowego <i>Elimination or limitation of occupa- tional risk</i>	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego <i>Appliance of means to elimination or limitation of occupational risk</i>		
			techniczne <i>technical</i>	organizacyj- ne <i>organiza- tional</i>	ochrony indywidualnej <i>individuality protection</i>
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>					
OGÓŁEM	393,9	157,1	46,7	52,2	120,4
TOTAL					
sektor publiczny	439,1	177,0	61,2	70,9	130,4
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	384,4	152,9	43,7	48,3	118,3
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	483,0	285,9	40,5	81,0	224,7
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł	389,7	180,2	60,3	60,1	142,3
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemy- słowe	386,6	167,9	50,1	46,9	129,2
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo	401,8	186,6	58,3	69,2	149,0
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	313,9	90,8	17,7	30,4	59,8
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazyno- wa	514,9	117,1	28,9	40,0	79,5
<i>Transportation and storage</i>					
Informacja i komunikacja	205,9	7,4	-	-	7,4
<i>Information and communication</i>					
Działalność profesjonalna, nau- kowa i techniczna	117,6	117,6	-	-	117,6
<i>Professional, scientific and tech- nical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	563,4	499,0	74,8	328,5	374,2
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja	105,3	18,3	18,3	-	-
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna	456,7	96,1	16,8	23,8	66,3
<i>Human health and social work activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalno-
ści; zwrócić uwagę ogólne, ust. 7 na str. 131.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes,
item 7 on page 131.

TABL. 21(90). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba przypadków <i>Number of cases</i>		SPECIFICATION	
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. zatrudnionych <i>per 100 thous. paid employees</i>		
OGÓŁEM	2005	56	27,2	TOTAL
	2010	50	22,2	
	2014	77	34,8	
	2015	29	12,8	
Astma oskrzelowa		2	0,9	<i>Bronchial asthma</i>
Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych		1	0,4	<i>Extrinsic allergic alveolitis</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym		3	1,3	<i>Chronic voice disorders due to excessive vocal effort</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi		1	0,4	<i>Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment</i>
Choroby skóry		3	1,3	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy		2	0,9	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy		4	1,8	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed</i>
Zespół wibracyjny		1	0,4	<i>Vibration syndrome</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa		12	5,3	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 22(91). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**
Stan w dniu 15 XII
PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a
As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatkowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach ^b <i>Entitlements arising from work in particular conditions^b</i>
OGÓŁEM	2005	11834	39377	3571	8909	738	1859	8224
TOTAL	2010	9579	27221	1796	4852	486	955	266
	2014	7473	22239	1697	3644	288	169	156
	2015	7283	13344	1000	3222	588	201	154
sektor publiczny		2908	4516	201	1373	35	61	77
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		4375	8828	799	1849	553	140	77
<i>private sector</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		1384	1040	3	50	2	12	9
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		4825	9589	854	1783	439	103	52
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe		3183	7049	502	1282	433	82	35
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo		274	503	-	115	23	24	-
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		231	481	-	37	11	9	2
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa		540	1265	66	1042	22	10	72
<i>Transportation and storage</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		27	59	-	-	18	20	4
<i>Administrative and support service activities</i>								
Edukacja		-	-	-	5	-	-	-
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		2	407	77	190	73	23	15
<i>Human health and social work activities</i>								

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 131. ^b Lub w szczególnym charakterze.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 131. ^b Or particular character.

TABL. 23(92). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH^a
OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per 1 benefit	
	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents com- pensations	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents com- pensations
OGÓŁEM 2005	769	749	2316	2211
TOTAL 2010	875	849	2410	2385
..... 2014	724	717	3283	3244
2015	731	723	4086	4047
sektor publiczny ..... <i>public sector</i>	121	120	3467	3374
sektor prywatny ..... <i>private sector</i>	610	603	4208	4180
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	24	23	6742	6400
Przemysł ..... <i>Industry</i>	445	438	3583	3535
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... <i>of which manufacturing</i>	417	410	3600	3549
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	40	40	4250	4250
Handel; naprawa pojazdów sa- mochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	52	52	3181	3181
Transport i gospodarka magazy- nowa ..... <i>Transportation and storage</i>	73	73	7826	7826
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support ser- vice activities</i>	6	6	3317	3317
Edukacja ..... <i>Education</i>	8	8	6313	6313
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	83	83	3048	3048

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 131.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 131.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy. Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, a ponadto nie obejmują pracowników fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencji-prowizyjne, honoraria.

Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed. Data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety, moreover do not include employees in foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries comprise, i.a.: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,

- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

4. Dane w tabl. 2-5 opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2014 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów).

- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data regarding wages and salaries are given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness).

4. Data in tables 2-5 were compiled on the basis of sample survey structure of wages and salaries by occupations for October 2014. Data concern paid employees, who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others. For calculating wages and salaries the sum of the following were assumed: payments of personal wages and salaries for the reference month including, payments made for periods longer than one month calculated per month (e.g. 1/3 of quarterly premiums, 1/12 of: annual prizes and premiums, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities and fees).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych - ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych na otwartych funduszach emerytalnych – OFE.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

Social security benefits

1. Information regarding **retirement pay and pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution - from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of appropriated allocation as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and in the period from 1 I 2009 r. to 30 VI 2014 from the sources gathered in the open pension funds - OFE.

Information regarding **retirement pay and pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the appropriated allocation as well as since 2007 from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) rolnicy indywidualni;
- 8) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

Emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) dotyczą uprawnionych wymienionych w pkt. od 1) do 7).

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m. in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

6. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:

- 1) employed persons;*
- 2) outworkers;*
- 3) members of agricultural producers' co-operatives and agricultural farmers' co-operatives;*
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;*
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);*
- 6) clergy;*
- 7) farmers;*
- 8) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.*

Retirement pay as well as pensions resulting from an inability to work and family pensions (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) concern the persons mentioned in points 1) to 7).

3. Retirement pay and pension benefits (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) retirement pay;*
- 2) pensions resulting from an inability to work;*
- 3) family pensions.*

4. Retirement pay and pension benefits do not provide for the payments of retirement pays and pensions arising out international agreements.

5. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of earning revenue from work.

6. Data regarding the average monthly retirement pay and pension are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

7. Data regarding benefits are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

TABL. 1(93). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób <i>of which entities employing more than 9 persons</i>	
OGÓŁEM	2032,99	2755,38	3247,04	3375,72	3567,60	TOTAL
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2534,67	3337,57	4319,38	4500,92	4863,57	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	1977,24	2798,41	3357,39	3509,62	3576,67	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	1926,56	2752,48	3349,63	3502,12	3570,76	of which manufacturing
Budownictwo	1609,77	2144,77	2410,44	2541,67	2866,85	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..	1488,72	2062,98	2465,38	2582,30	2808,32	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	1903,29	2297,95	2540,58	2701,32	2875,82	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1195,68	1663,31	1996,06	2147,70	2311,23	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja ..	3367,73	3761,57	4527,69	4950,64	5592,23	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3053,95	3548,39	4131,20	4307,06	4588,35	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2358,46	3051,04	3593,88	3642,65	3803,27	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..	2577,48	3310,77	3514,61	3624,34	4557,23	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1322,28	1773,02	1943,37	2125,48	2082,18	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2868,35	3854,98	4458,28	4523,54	4523,54	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2302,29	3200,95	3860,31	3955,67	3969,31	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2003,27	2976,45	3268,74	3374,56	3439,56	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1951,77	2566,80	3033,23	3116,65	3149,12	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	1944,13	2174,92	2682,75	2741,86	2749,16	Other service activities

^a Bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding persons employed abroad.

TABL. 2(94). ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem	męż- czyźni	kobiety	ogółem	męż- czyźni	kobiety	ogółem	męż- czyźni	kobiety
	total	men	women	total	men	women	total	men	women
a - w tys. osób in thous. persons									
b - w odsetkach in percent									
O G Ó Ł E M ..... a	172,4	89,6	82,8	60,4	18,8	41,6	112,0	70,8	41,2
TOTAL b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ ² USTALONYCH NA PODSTAWIE KROTNOŚCI PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO (4107,72 zł) W KRAJU									
BY RANGES OF WAGES AND SALARIES ² ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE PRODUCT OF AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES (4107,72 zł) IN COUNTRY									
1680,00 zł i mniej..... a	11,5	6,4	5,1	0,1	0,0	0,1	11,4	6,4	5,0
1680,00 zł and less b	6,7	7,1	6,2	0,2	0,1	0,2	10,2	9,0	12,3
(1680,01 zł -50%) a	19,3	9,9	9,4	3,8	0,7	3,1	15,5	9,2	6,3
b	11,1	11,1	11,3	6,3	3,5	7,5	13,8	13,1	15,1
2053,87 – 2752,17 (50-67) a	34,4	15,3	19,1	10,9	2,9	8,0	23,5	12,4	11,1
b	19,9	17,1	23,1	18,1	15,4	19,3	20,9	17,5	26,9
2752,18 – 3080,79 (67-75) a	15,8	8,2	7,6	5,6	1,8	3,8	10,2	6,4	3,8
b	9,2	9,1	9,2	9,2	9,5	9,1	9,1	9,0	9,4
3080,80 – 4107,72 (75-100) a	43,6	23,6	20,0	16,8	5,4	11,4	26,8	18,2	8,6
b	25,2	26,4	24,1	27,5	28,8	27,2	23,9	25,6	21,1
4107,73 – 5134,65 (100-125) a	24,4	12,8	11,6	11,7	3,5	8,2	12,7	9,3	3,4
b	14,1	14,3	14,0	19,4	18,6	19,7	11,4	13,2	8,2
5134,66 – 6161,58 (125-150) a	10,5	5,1	5,4	5,5	1,6	3,9	5,0	3,5	1,5
b	6,1	5,7	6,4	9,2	8,4	9,5	4,4	5,0	3,3
6161,59 – 7188,51 (150-175) a	5,0	2,8	2,2	2,5	0,8	1,7	2,5	2,0	0,5
b	2,9	3,2	2,6	4,2	4,5	4,0	2,2	2,8	1,2
7188,52 – 8215,44 (175-200) a	2,7	1,8	0,9	1,4	0,8	0,6	1,3	1,0	0,3
b	1,6	2,0	1,1	2,3	4,1	1,5	1,2	1,5	0,6
8215,45 – 9242,37 (200-225) a	1,6	1,0	0,6	0,8	0,5	0,3	0,8	0,5	0,3
b	1,0	1,1	0,8	1,3	2,5	0,8	0,8	0,8	0,7
9242,38 – 10269,30 (225-250) a	1,1	0,8	0,3	0,5	0,3	0,2	0,6	0,5	0,1
b	0,7	0,9	0,4	0,9	1,7	0,5	0,6	0,7	0,3
10269,31 – 11296,23 (250-275) a	0,6	0,4	0,2	0,3	0,2	0,1	0,3	0,2	0,1
b	0,4	0,4	0,3	0,5	0,9	0,3	0,3	0,3	0,3
11296,24 – 12323,16 (275-300) a	0,5	0,4	0,1	0,2	0,1	0,1	0,3	0,3	0,0
b	0,3	0,4	0,2	0,3	0,6	0,2	0,3	0,3	0,2
(300%-20000,00) a	1,1	0,8	0,3	0,3	0,2	0,1	0,8	0,6	0,2
b	0,6	0,9	0,3	0,6	1,3	0,2	0,6	0,8	0,4
20000,01 zł i więcej..... a	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0	-	0,3	0,3	0,0
20000,01 zł and more b	0,2	0,3	0,0	0,0	0,1	-	0,3	0,4	0,0

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² W nawiasach podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 2053,87–2752,17 zł stanowi 50–67% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–67% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 67,00% przeciętnego wynagrodzenia).

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² The percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given in brackets (e.g., the 2053,87–2752,17 zł range accounts for 50–67% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–67% range includes wages and salaries accounting for 50,01 to 67,00% of the average wage and salary).

TABL. 2(94). ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (dok.)
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
		ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	
a – w tys. osób in thous.persons											
b – w odsetkach in percent											
O G Ó Ł E M	a	172,4	89,6	82,8	60,4	18,8	41,6	112,0	70,8	41,2	
T O T A L	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ ² USTALONYCH NA PODSTAWIE KROTNOŚCI PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO (3635,90 zł) W WOJEWÓDZTWIE											
BY RANGES OF WAGES AND SALARIES ² ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE PRODUCT OF AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES (3635,90 zł) IN VOIVODSHIP											
1817,95 zł i mniej	(50% i mniej	a	19,6	11,4	8,2	0,7	0,1	0,6	18,9	11,3	7,6
zł and less	and less)	b	11,4	12,7	10,0	1,2	0,7	1,5	16,9	15,9	18,7
1817,96 - 2726,93	(50-75)	a	44,2	19,7	24,5	13,7	3,3	10,4	30,5	16,4	14,1
		b	25,6	22,0	29,6	22,6	17,8	24,9	27,2	23,1	34,4
2726,94 - 3635,90	(75-100)	a	43,0	22,8	20,2	15,3	5,1	10,2	27,7	17,7	10,0
		b	25,0	25,3	24,6	25,3	26,8	24,6	24,8	25,0	24,5
3635,91 - 4544,88	(100-125)	a	30,9	16,5	14,4	13,7	4,4	9,3	17,2	12,1	5,1
		b	17,9	18,4	17,3	22,7	22,7	22,7	15,3	17,3	11,9
4544,89 - 5453,85	(125-150)	a	15,0	7,6	7,4	7,4	2,1	5,3	7,6	5,5	2,1
		b	8,7	8,5	9,0	12,3	10,5	13,0	6,8	7,9	4,9
5453,86 - 6362,83	(150-175)	a	8,0	4,1	3,9	4,2	1,3	2,9	3,8	2,8	1,0
		b	4,6	4,6	4,6	7,0	7,2	6,9	3,4	4,0	2,3
6362,84 - 7271,80	(175-200)	a	4,1	2,3	1,8	2,0	0,7	1,3	2,1	1,6	0,5
		b	2,4	2,6	2,1	3,4	3,8	3,1	1,8	2,3	1,0
7271,81 - 8180,78	(200-225)	a	2,3	1,5	0,8	1,2	0,6	0,6	1,1	0,9	0,2
		b	1,3	1,7	0,9	2,0	3,4	1,3	1,0	1,2	0,5
8180,79 - 9089,75	(225-250)	a	1,5	1,0	0,5	0,7	0,4	0,3	0,8	0,6	0,2
		b	0,9	1,1	0,7	1,2	2,3	0,7	0,7	0,7	0,7
9089,76 - 9998,73	(250-275)	a	0,8	0,6	0,2	0,4	0,2	0,2	0,4	0,4	0,0
		b	0,5	0,7	0,3	0,6	1,1	0,4	0,4	0,5	0,2
9998,74 - 10907,70	(275-300)	a	0,8	0,5	0,3	0,4	0,2	0,2	0,4	0,3	0,1
		b	0,4	0,6	0,3	0,6	1,3	0,3	0,3	0,4	0,3
10907,71 i więcej	(300% i więcej	a	2,2	1,6	0,6	0,7	0,4	0,3	1,5	1,2	0,3
zł and more	and more)	b	1,3	1,8	0,6	1,1	2,4	0,6	1,4	1,7	0,6

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² W nawiasach podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 1817,96 - 2436,05 zł stanowi 50–75% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–75% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 75,00% przeciętnego wynagrodzenia).

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² The percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given in brackets (e.g., the 1817,96 - 2436,05 zł range accounts for 50–75% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–75% range includes wages and salaries accounting for 50,01 to 75,00% of the average wage and salary).

TABL. 3(95). ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2014

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>			OCCUPATIONAL GROUPS ^b
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	3635,90	3796,33	3462,24	T O T A L
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	6,9	7,2	6,4	7028,03	7946,18	5906,49	<i>Managers</i>
Specjaliści	22,5	12,7	33,0	4465,19	5033,65	4228,44	<i>Professionals</i>
specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	2,2	3,3	1,0	5068,79	5340,57	4131,98	<i>science and engineering professionals</i>
specjaliści do spraw zdrowia	3,5	0,6	6,6	3973,43	5864,92	3793,12	<i>health professionals</i>
specjaliści nauczania i wychowania	10,9	4,7	17,7	4516,45	4734,61	4453,89	<i>teaching professionals</i>
specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	4,0	2,3	5,9	3984,97	4586,15	3734,08	<i>business and administration professionals</i>
specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych ..	0,9	1,4	0,2	4714,84	4866,36	3687,68	<i>information and communications technology professionals</i>
specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	1,0	0,4	1,6	5983,46	7665,01	5489,92	<i>legal, social and cultural professionals</i>
Technicy i inny średni personel	11,4	8,9	14,2	3832,11	4385,72	3455,45	<i>Technicians and associate professionals</i>
średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych ..	3,3	4,8	1,8	4502,00	4839,13	3572,99	<i>science and engineering associate professionals</i>
średni personel do spraw zdrowia	1,3	0,8	1,9	3055,54	3281,77	2946,12	<i>health associate professionals</i>
średni personel do spraw biznesu i administracji	5,7	2,7	8,9	3794,41	4204,37	3659,07	<i>business and administration associate professionals</i>
średni personel z dziedziny prawa, dziedzin społecznych, kultury i pokrewny	0,9	0,2	1,6	2800,68	2966,11	2773,71	<i>legal, social, cultural and related associate professionals</i>
technicy informatycy	0,2	0,4	0,0	3520,82	3534,01	2783,94	<i>information and communications technicians</i>
Pracownicy biurowi	8,1	6,7	9,8	3015,05	3114,09	2942,01	<i>Clerks</i>
sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	2,3	1,0	3,8	3118,58	3612,10	2983,54	<i>general and keyboard clerks</i>
pracownicy obsługi klienta	0,6	0,3	0,9	3111,21	4298,12	2744,46	<i>customer services clerks</i>
pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	3,6	4,3	3,0	3043,28	3015,73	3086,68	<i>numerical and material recording clerks</i>
pozostali pracownicy obsługi biura	1,6	1,1	2,1	2762,49	2786,50	2748,50	<i>other clerical support workers</i>

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1) na str. 26.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1) on page 26.

TABL. 3(95). ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (dok.)
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2014 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>			OCCUPATIONAL GROUPS ^b
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	
Pracownicy usług i sprzedawcy	6,8	4,7	9,1	2297,76	2444,86	2216,05	<i>Service and sales workers</i>
pracownicy usług osobistych	1,7	1,5	1,9	2406,78	2479,08	2344,43	<i>personal service workers</i>
sprzedawcy i pokrewni	4,0	1,7	6,5	2273,64	2591,51	2182,85	<i>sales workers</i>
pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,3	0,1	0,6	2245,64	2821,26	2156,04	<i>personal care workers</i>
pracownicy usług ochronny	0,8	1,4	0,1	2201,48	2198,30	2233,96	<i>protective services workers</i>
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,6	0,7	0,5	2991,30	2474,38	3786,15	<i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	19,4	28,0	10,2	3218,04	3403,61	2668,09	<i>Craft and related trades workers</i>
robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	2,5	4,8	0,1	3033,85	3022,59	3858,81	<i>building and related trades workers (excluding electricians)</i>
robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń oraz pokrewni	7,2	13,6	0,4	3608,72	3635,56	2534,12	<i>metal, machinery and related trades workers</i>
rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,4	0,5	0,2	2642,09	2830,69	2236,84	<i>handicraft and printing workers</i>
elektrycy i elektrycy ..	1,9	2,8	1,0	3505,88	3787,76	2615,45	<i>electrical and electronic trades workers</i>
robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni ...	7,4	6,3	8,5	2854,01	3070,22	2681,58	<i>food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers</i>
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	15,0	24,0	5,2	3043,33	3014,10	3188,80	<i>Plant and machine operators and assemblers</i>
operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	5,8	8,9	2,5	3507,69	3600,60	3151,96	<i>stationary plant and machine operators</i>
monterzy	1,6	1,4	1,7	3075,64	3105,37	3049,53	<i>assemblers</i>
kierowcy i operatorzy pojazdów	7,6	13,7	1,0	2682,52	2626,66	3528,96	<i>drivers and mobile plant operators</i>
Pracownicy przy pracach prostych	9,3	7,1	11,6	2281,87	2462,76	2161,25	<i>Elementary occupations of which:</i>
w tym:							<i>agricultural, forestry and fishery labourers</i>
robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,1	0,1	0,1	2950,32	3064,18	2778,66	<i>labourers in mining, construction, manufacturing and transport</i>
robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	2,5	3,0	2,0	2615,79	2729,08	2435,00	

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1) na str. 26.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1) on page 26.

TABL. 4(96). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO¹ ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.
AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES¹ FOR OCTOBER 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety fema- les	razem total	męż- czyźni males	kobiety fema- les	razem total	męż- czyźni males	kobiety fema- les	
a – w zł in zł										
b – ogółem = 100 total = 100										
O G Ó Ł E M										
T O T A L										
O G Ó Ł E M	a	3635,90	3796,33	3462,24	4041,61	4434,66	3864,49	3417,20	3627,35	3055,45
T O T A L	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL										
Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym	a	4990,84	5988,06	4502,20	4825,93	5580,63	4585,81	5327,07	6383,30	4239,73
Tertiary with academic degree (at least doctorate) or tertiary with master degree, physician degree or equivalent	b	137,3	157,7	130,0	119,4	125,8	118,7	155,9	176,0	138,8
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym	a	4192,05	4817,03	3612,97	3947,24	5046,52	3503,55	4346,85	4747,85	3737,22
Tertiary with engineer degree, licentiate (bachelor), economist with diploma or equivalent	b	115,3	126,9	104,4	97,7	113,8	90,7	127,2	130,9	122,3
Policealne	a	3264,95	3728,73	3041,40	3409,45	4038,29	3223,79	3141,78	3581,37	2838,57
Post-secondary	b	89,8	98,2	87,8	84,4	91,1	83,4	91,9	98,7	92,9
Średnie zawodowe	a	3314,35	3478,13	3087,58	3666,58	4042,28	3419,44	3175,64	3343,14	2860,34
Vocational secondary	b	91,2	91,6	89,2	90,7	91,2	88,5	92,9	92,2	93,6
Średnie ogólnokształcące	a	3263,85	3608,77	2935,50	3115,26	3232,59	3075,83	3303,40	3654,51	2873,31
General secondary	b	89,8	95,1	84,8	77,1	72,9	79,6	96,7	100,7	94,0
Zasadnicze zawodowe	a	2850,15	3045,63	2442,45	2710,46	3170,78	2242,10	2877,10	3028,46	2508,31
Basic vocational	b	78,4	80,2	70,5	67,1	71,5	58,0	84,2	83,5	82,1
Gimnazjalne	a	2268,22	2267,87	2269,47	1809,89	1661,67	1897,07	2290,93	2281,78	2327,56
Lower secondary	b	62,4	59,7	65,5	44,8	37,5	49,1	67,0	62,9	76,2
Podstawowe i niepełne podstawowe	a	2796,61	2957,43	2541,39	2536,20	2971,95	2229,77	2861,45	2955,18	2676,72
Primary and incomplete primary	b	76,9	77,9	73,4	62,8	67,0	57,7	83,7	81,5	87,6
WEDŁUG WIEKU BY AGE										
24 lata i mniej	a	2610,26	2746,38	2299,88	2576,28	2759,69	2427,44	2613,89	2745,50	2272,86
and less	b	71,8	72,3	66,4	63,7	62,2	62,8	76,5	75,7	74,4
25–34	a	3284,78	3483,07	3016,15	3412,76	3845,55	3220,70	3244,14	3429,51	2883,70
.....	b	90,3	91,7	87,1	84,4	86,7	83,3	94,9	94,5	94,4
35–44	a	3928,48	4216,74	3660,31	4263,90	4697,55	4091,62	3750,48	4093,11	3263,87
.....	b	108,0	111,1	105,7	105,5	105,9	105,9	109,8	112,8	106,8
45–54	a	3809,15	3985,55	3671,78	4170,09	4564,53	4023,87	3507,87	3759,23	3164,33
.....	b	104,8	105,0	106,1	103,2	102,9	104,1	102,7	103,6	103,6
55–59	a	3675,28	3855,40	3495,38	3979,76	4343,71	3799,53	3426,67	3648,19	3037,49
.....	b	101,1	101,6	101,0	98,5	97,9	98,3	100,3	100,6	99,4
60–64	a	3744,58	3749,15	3726,30	4665,90	4794,14	4398,81	3227,49	3293,66	2784,80
.....	b	103,0	98,8	107,6	115,4	108,1	113,8	94,4	90,8	91,1
65 lat i więcej	a	4153,24	4153,24	-	6449,16	6449,16	-	3305,38	3305,38	-
and more	b	114,2	109,4	-	159,6	145,4	-	96,7	91,1	-

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 4(96). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO¹ ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (dok.)
AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES¹ FOR OCTOBER 2014 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	razem total	mężczyźni males	kobiety females	razem total	mężczyźni males	kobiety females
a – w zł in zł									
b – ogółem = 100 total = 100									
WEDŁUG STAŻU PRACY BY WORK SENIORITY									
Do 1,9 roku ..... a	2697,87	2821,14	2507,30	2741,51	2874,82	2672,13	2689,21	2815,61	2444,05
and less b	74,2	74,3	72,4	67,8	64,8	69,1	78,7	77,6	80,0
2,0 – 4,9 ..... a	2973,37	3174,75	2690,03	3118,74	3575,69	2877,57	2939,11	3123,81	2609,44
b	81,8	83,6	77,7	77,2	80,6	74,5	86,0	86,1	85,4
5,0 – 9,9 ..... a	3409,71	3681,78	3071,86	3480,67	3951,48	3287,01	3387,10	3642,49	2937,76
b	93,8	97,0	88,7	86,1	89,1	85,1	99,1	100,4	96,1
10,0 – 14,9 ..... a	3751,32	4007,54	3447,97	4135,08	4522,51	3950,16	3599,73	3903,00	3086,40
b	103,2	105,6	99,6	102,3	102,0	102,2	105,3	107,6	101,0
15,0 – 19,9 ..... a	4029,65	4253,51	3822,93	4329,48	4921,68	4113,65	3878,38	4100,26	3562,27
b	110,8	112,0	110,4	107,1	111,0	106,4	113,5	113,0	116,6
20 lat i więcej ..... a	3843,67	3976,01	3718,87	4209,01	4578,40	4038,19	3510,37	3704,34	3166,06
and more b	105,7	104,7	107,4	104,1	103,2	104,5	102,7	102,1	103,6

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

² Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 5(98). MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH
DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP
ZAWODÓW² WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.

DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) PAID EMPLOYMENT¹ BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej w zł Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) in zł								
	pierwszej first	drugiej second	trzeciej third	czwartej fourth	piątej (media- na) fifth (median)	szóstej sixth	siódmej seventh	ósmej eight	dziwiąt- tej ninth
O G Ó Ł E M ..... a	1784,00	2125,00	2501,69	2816,67	3193,83	3551,65	3982,87	4551,26	5648,11
T O T A L b	1780,00	2138,64	2564,95	2915,26	3275,48	3633,73	4072,46	4654,00	6000,00
c	1817,39	2120,00	2451,86	2735,93	3084,68	3474,17	3888,70	4458,35	5389,75
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy ..... a	3004,79	3709,75	4400,02	5060,14	5800,00	6388,28	7363,17	8714,88	11581,39
Managers b	3099,90	4017,00	4645,00	5559,33	6200,00	7089,33	8260,00	10017,00	13250,00
c	2818,78	3633,74	4203,29	4770,59	5345,32	5908,04	6483,96	7583,33	9256,00
Specjaliści ..... a	2660,26	3118,45	3476,27	3802,75	4150,11	4458,43	4836,47	5392,92	6435,97
Professionals b	2800,00	3350,00	3707,08	4073,77	4433,33	4824,27	5389,80	6285,86	7957,21
c	2631,43	3040,20	3397,83	3705,59	4035,34	4339,77	4682,82	5127,03	5950,31

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1) na str. 26.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes to the Yearbook, item 7, point 1) on page 26.

TABL. 5(97). MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW² WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (dok.)
 DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)
 PAID EMPLOYMENT¹ BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2014 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej w zł Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) in zł								
	pierwszej first	drugiej second	trzeciej third	czwartej fourth	piątej (media- na) fifth (me- dian)	szóstej sixth	siódmej seventh	ósmej eight	dziwiąt- tej ninth
Technicy i inny średni personel ..... a	2166,00	2536,84	2837,90	3163,03	3463,48	3761,82	4200,00	4794,55	5964,34
Technicians and associate professionals	b	2225,17	2786,12	3232,45	3550,00	3933,06	4344,37	4911,28	5798,84
	c	2121,27	2466,00	2720,00	2905,43	3217,50	3491,75	3768,23	4215,00
Pracownicy biurowi ..... a	1753,04	2000,00	2337,38	2581,00	2774,96	3118,53	3419,65	3724,91	4187,39
Clerks	b	1680,00	1852,77	2288,00	2600,00	2827,30	3241,67	3516,17	3786,72
	c	1767,65	2090,00	2406,80	2560,00	2758,81	3039,17	3325,00	3666,62
Pracownicy usług i sprzedawcy ..... a	1680,00	1694,64	1816,00	1938,23	2109,18	2299,67	2488,42	2741,59	3129,18
Service and sales workers	b	1680,00	1680,00	1869,67	2017,64	2246,87	2487,15	2707,24	2953,50
	c	1680,00	1700,00	1800,00	1906,06	2042,86	2222,44	2400,00	2666,66
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy ... a	1680,00	1680,00	1680,00	2422,73	2740,99	2971,69	3423,71	4140,38	5061,56
Skilled agricultural, forestry and fishery workers	b	1680,00	1680,00	1680,00	1680,00	1680,00	2625,04	2882,53	4700,76
	c	2712,49	2881,14	3109,98	3347,43	3565,78	3881,00	4195,14	4744,46
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy ..... a	1868,95	2252,76	2526,12	2772,80	3060,94	3353,10	3675,94	4063,87	4729,28
Craft and related trades workers	b	1970,56	2422,41	2723,15	2995,92	3280,00	3542,09	3883,08	4293,52
	c	1680,00	1918,90	2159,78	2368,52	2569,38	2704,24	2959,87	3298,00
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń ..... a	1780,00	1882,00	2224,66	2644,46	2936,06	3235,37	3526,77	3887,33	4404,44
Plant and machine operators and assemblers	b	1759,71	1800,00	2074,56	2530,00	2862,12	3195,52	3523,48	3921,60
	c	2025,00	2507,31	2672,15	2929,91	3152,61	3335,50	3545,68	3775,70
Pracownicy przy pracach prostych ..... a	1680,00	1800,00	1909,15	2025,00	2105,69	2237,73	2417,16	2662,23	3131,94
Elementary occupations	b	1680,00	1794,52	1988,10	2111,56	2283,49	2542,56	2748,82	3046,43
	c	1680,00	1800,00	1896,68	1984,80	2055,85	2131,53	2250,25	2419,88

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1) na str. 26.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes to the Yearbook, item 7, point 1) on page 26.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 6(98). EMERYCI I RENCIŚCI^a
RETIREES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	226402	229094	214556	214766	T O T A L
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	196627	205880	195573	196405	Persons receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	92863	130694	128628	131415	retirement pay
renty z tytułu niezdolności do pracy	71811	43351	35249	33482	pensions resulting from an inability to work
renty rodzinne	31953	31835	31696	31508	family pensions
Rolnicy indywidualni	29775	23214	18983	18361	Farmers

^a Przeciętne w roku.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 7(99). ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO^a
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M G R A N D T O T A L					
Świadczenia w mln zł	2686,1	3877,9	4399,6	4557,0	Benefits in mln zł
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w mln zł	2381,3	3575,9	4106,3	4266,2	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1009,25	1447,41	1749,68	1810,13	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w mln zł	1283,9	2450,0	2873,2	3022,0	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1152,11	1562,17	1861,41	1916,33	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł	729,7	620,7	623,6	618,5	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	846,79	1193,17	1474,26	1539,38	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł	367,8	505,2	609,5	625,7	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	959,16	1322,48	1602,55	1654,89	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH ^a FARMERS ^a					
Świadczenia w mln zł	304,7	302,0	293,3	290,8	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	852,82	1084,18	1287,36	1319,74	Average monthly retirement pay and pension in zł

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 158.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see general notes, item 1 on page 158.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania, jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujących w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujących się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama, czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą: dla 2005 r. - z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, dla lat 2010, 2014 i 2015 - z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralka, lodówka itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

CHAPTER VIII HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption as well as the equipment of households with durable goods, is a representative **household budgets** survey. In the survey there are included all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish language participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintaining himself/herself, i.e., income is not combined with the income of others, regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly. Survey results are based on declarations made by persons participating in the household budgets survey. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data obtained from the household budget survey were weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming: for 2005 - from the Population and Housing Census 2002, for 2010, 2014 and 2015 - from the Population and Housing Census 2011.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that, each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, pracowników użytkujących gospodarstwo rolne, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

1) osoby **pracujące**:

a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa z agentem, umowa zlecenie, umowa ustna itd.),

b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,

c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie) oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcyjnej rolniczej;

2) osoby **utrzymujące się ze świadczeń społecznych**, których głównym źródłem utrzymania jest m.in.: emerytura, renta, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, świadczenia rodzinne, renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;

3) osoby **pozostające na utrzymaniu** (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. **Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek - rolniczej i pozarolniczej) oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie, bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych placonych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych - z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne placone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków placonych przez osoby pracujące na własny rachunek.

The survey included all households within randomly selected dwellings representing of socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

3. *The categories of persons comprising households were established on the basis of their main source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:*

1) **employed persons include:**

a) *hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, contract with agent, commission contracts, verbal contracts, etc.),*

b) *employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from work in private farm in agriculture,*

c) *self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture) and practising a learned profession as well as members of agricultural production co-operatives since 2005;*

2) *persons maintained from social benefits, for whom the main source of maintenance is i.a.: retirement pay, pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, family allowances, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships;*

3) *dependents (without their own source of maintenance) maintained by other persons being members of the same household.*

4. **Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid from income (from hired labour, from social benefits – from social security benefits and other social benefits), excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee as well as social taxes paid by self-employed persons.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej - uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę - który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenia i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz od 2004 r. powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaki został przeznaczony na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy) oraz dochód z wynajmu nieruchomości (dochód netto, czyli przychody minus nakłady i ewentualnie podatki, pochodzący z wynajmu lokali mieszkalnych, garaży i innych budynków niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi);
- 5) dochód ze świadczeń społecznych, który obejmuje m.in. emerytury i renty, zasiłki z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych;
- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary od osób prywatnych (w tym alimenty), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work – obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement – which includes all income obtained from hired work, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and care benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);*
- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and since 2004 increased by subsidies for agriculture;*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and income from practising a learned profession, that was spent on consumer goods and services for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);*
- 4) *income from property (interest, shares in company profits, including dividends) and income from rental of real-estate (net income i.e. revenues minus investment and taxes, from rental of dwellings, garages and other buildings not connected with conducting economic activity and from land leasing);*
- 5) *income from social benefits, which includes, i.a.: retirement pay and pensions, social security benefits and other social benefits;*
- 6) *other income, which includes, i.a.: gifts from private persons (of which alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory). Do wydatków nie zalicza się funduszu remontowego.

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary, koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem, alimenty dla osób prywatnych, niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości oraz straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z odpowiednią, przyjętą w badaniu budżetów gospodarstw domowych od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), włączając wydatki na ubezpieczenia na życie w pozycji „pozostałe wydatki na towary i usługi”.

6. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymywane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

7. Zagrożenie ubóstwem – gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wy-

Disposable income is understood as available income reduced by other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received free of charge as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets). Expenditures do not include renovation fund.

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts, boarding costs of youth and students studying away from home, private alimony, some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate and monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the nomenclature adopted in the household budget survey since 2013 on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), including expenditures on life insurance in item “miscellaneous goods and services”.

6. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

7. Risk of poverty – a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) was below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the

wiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych, jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji), zastosowano tak zwaną **oryginalną skalę ekwiwalentności OECD**. Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 - każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 - każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat. Oznacza to np., że granica ubóstwa relatywnego dla gospodarstwa 4-osobowego złożonego z dwóch osób dorosłych i dwójki dzieci w wieku poniżej 14 lat jest 2,7 razy wyższa niż dla gospodarstwa 1-osobowego.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych w kraju z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2005 r. relatywna granica ubóstwa wynosiła dla gospodarstw 1-osobowych 479 zł, a dla 4-osobowych (2 osoby dorosłe z 2 dzieci w wieku poniżej 14 lat) - 1292 zł, w IV kwartale 2010 r. było to 668 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1802 zł dla gospodarstw 4-osobowych, w IV kwartale 2014 r. progi te wyniosły odpowiednio: 713 zł oraz 1926 zł, a w IV kwartale 2015 r. - 734 zł oraz 1982 zł.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej. W 2005 r. obowiązywały następujące kwoty progowe: 461 zł na osobę samotnie gospodarującą, 418 zł na pierwszą osobę w rodzinie, 294 zł na drugą i dalsze osoby w rodzinie powyżej 15 lat oraz 210 zł na każdą osobę w rodzinie poniżej 15 lat. Od 1 I 2010 r. do 30 IX 2012 r. obowiązywały następujące kwoty progowe - 477 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 351 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych. Od 1 X 2012 r. do 30 IX 2015 r. obowiązywały następujące kwoty progowe - 542 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 456 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych, natomiast od 1 X 2015 r. kwoty te zostały ustalone na poziomie odpowiednio: 634 zł oraz 514 zł.

*maintenance costs, the so-called **original OECD equivalence scale** has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and subsistence minimum). According to this scale, weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0,7 - to any other person at that age and weight 0,5 - to every child under 14. And thus, for instance, the relative poverty threshold for a 4-person household consisting of two adult persons and two children at the age under 14 is 2,7 times as high as that for a 1-person household.*

***Relative poverty threshold** is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households in Poland estimated with the use of the so-called original OECD equivalence scale. The poverty lines are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2005 the relative poverty threshold was 479 zł for 1-person households and 1292 zł for 4-person households (2 adults with 2 children at the age under 14), in the fourth quarter of 2010 the threshold was 668 zł for 1-person households and 1802 zł for 4-person households, in the fourth quarter of 2014: 713 zł and 1926 zł, respectively and in the fourth quarter of 2015 - 734 zł and 1982 zł.*

***“Legal” poverty threshold** is the amount which, according to the Law on Social Assistance, provides eligibility for a monetary benefit from social assistance. In 2005 the line remained at the level of 461 zł per person keeping house individually, 418 zł per first person in family, 294 zł per second and next persons in family in the age over 15 and 210 zł per every person in family in the age under 15. Since 1 I 2010 to 30 IX 2012 the line remained at the level of 477 zł for 1-person households and 351 zł per 1 person for multi-person households. Since 1 X 2012 to 30 IX 2015 the line remained at the level of 542 zł for 1-person households and 456 zł per 1 person for multi-person households, since 1 X 2015 the line was changed to: 634 zł and 514 zł, respectively.*

Minimum egzystencji, uznawane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Przy ustalaniu granic ubóstwa skrajnego przyjmuje się poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego w kraju. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2005 r. granica ubóstwa skrajnego wyniosła dla gospodarstw 1-osobowych 387 zł, a dla 4-osobowych (2 osoby dorosłe z 2 dzieci w wieku poniżej 14 lat) - 1045 zł, w IV kwartale 2010 r. było to 466 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1257 zł dla gospodarstw 4-osobowych, w IV kwartale 2014 r. progi te wyniosły odpowiednio: 540 zł oraz 1458 zł, a w IV kwartale 2015 r. - 545 zł oraz 1472 zł.

8. Dane opracowane na podstawie wyników reprezentacyjnego badania budżetów gospodarstw domowych mogą różnić się od wielkości „makro” prezentowanych w dziale „Rachunki regionalne”.

The subsistence minimum, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which there is a threat to the biological existence and to psychophysical human development. The starting point adopted for determination of the extreme poverty threshold is the subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for the 1-person employees' household in Poland. Poverty thresholds are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2005 the extreme poverty threshold was 387 zł for 1-person households and 1045 zł for 4-person households (2 adults with 2 children at the age under 14), in the fourth quarter of 2010 the threshold was 466 zł for 1-person households and 1257 zł for 4-person households, in the fourth quarter of 2014: 540 zł and 1458 zł, respectively and in the fourth quarter of 2015 - 545 zł and 1472 zł.

8. Data compiled on the basis of the results of the sample survey of household budgets can differ from the „macro” data presented in the chapter „Regional accounts”.

TABL. 1(100). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	899	963	1011	1005	Households included in the survey
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,00	2,86	2,80	2,73	Average number of persons in a household
w tym:					of which:
pracujących	1,02	1,09	1,07	1,08	employed
pobierających świadczenia społeczne ^a	0,92	0,81	0,81	0,80	receiving social benefits ^a
w tym emeryturę lub rentę	0,70	0,65	0,67	0,66	of which retirement pay or pension
pozostających na utrzymaniu	1,00	0,88	0,81	0,77	dependents

a W 2005 r. – pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a In 2005 – receiving social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 2(101). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Dochód rozporządzalny	691,25	1162,77	1285,37	1419,58	Available income
w tym dochód do dyspozycji	657,11	1116,44	1238,54	1354,22	of which disposable income
w tym:					of which:
z pracy najemnej	317,18	633,30	710,53	775,11	from hired work
z pracy na własny rachunek ...	65,62 ^a	118,98	91,47 ^b	95,42 ^c	from self-employment
ze świadczeń społecznych ^d ...	274,22	342,01	391,15	429,14	from social benefits ^d

a—c Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a —16,15%, b — 15,01%, c — 15,20%. d W 2005 r. — ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a—c Relative error of estimate exceeds 10% and equals: a —16,15%, b — 15,01%, c — 15,20%. d In 2005 — from social benefits and social welfare.

TABL. 3(102). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
 AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem ^a	717,48	981,82	1051,49	1118,30	Total expenditures ^a
w tym towary i usługi					of which consumer goods
konsumpcyjne ^b	683,34	935,50	1004,67	1052,94	and services ^b
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe					food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe					alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	34,58	54,19	51,83	59,11	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	143,68	199,57	213,05	218,74	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	30,07	47,84	45,39	52,44 ^c	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	34,11	43,61	46,92	60,15	health
w tym artykuły farmaceutyczne	x	27,17	31,19	33,74	of which pharmaceutical products
transport	75,70	73,41	97,51	82,15	transport
łączność ^d	36,45	43,44	53,00	57,83	communication ^d
rekreacja i kultura ^e	46,49	82,14	71,72 ^f	77,83	recreation and culture ^e
edukacja ^g	8,02 ^h	10,70	7,34 ⁱ	7,81 ^k	education ^g
restauracje i hotele	13,07 ^l	23,24	45,47	46,58 ^m	restaurants and hotels
pozostałe towary i usługi ^a	38,75	60,31	61,48	69,93 ⁿ	others goods and services ^a
w tym higiena osobista	x	31,23	31,35	34,38	of which personal hygiene

^a Od 2013 r. łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie. ^b Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. ^c Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi 10,72%. ^d Od 2013 r. łącznie z wydatkami na usługi internetowe (ujmowane do 2012 r. w poz. "Rekreacja i kultura"). ^e Od 2013 r. bez wydatków na usługi internetowe. ^f ^h ⁿ Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: ^f — 12,33%, ^h — 11,96%, ⁱ — 14,57%, ^k — 11,99%, ^l — 18,35%, ^m — 14,67%, ⁿ — 10,42%. ^g Łącznie z wychowaniem przedszkolnym.

^a Since 2013, including expenditures on life insurance. ^b Including pocket money not considered in items by types of expenditures. ^c Relative error of estimate exceeds 10% and equals 10,72%. ^d From 2013 including expenditures on Internet services (until 2012 included in item "recreation and culture"). ^e Since 2013 excluding expenditures for Internet services. ^f ^h ⁿ Relative error of estimate exceeds 10% and equals: ^f — 12,33%, ^h — 11,96%, ⁱ — 14,57%, ^k — 11,99%, ^l — 18,35%, ^m — 14,67%, ⁿ — 10,42%. ^g Including pre-school education.

TABL. 4(103). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNO-
 ŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
 AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOOD-
 STUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe ^a w kg ..	8,52	6,78	6,05	5,64	Bread and cereals ^a in kg
w tym pieczywo ^b	5,91	4,46	3,72	3,30	of which bread ^b
Mięso ^c w kg	5,58	5,96	5,66	5,61	Meat ^c in kg
w tym wędliny i pozostałe przetwory mięsne ^d	x	2,58	2,19	2,23	of which processed meat and other meat preparations ^d
Ryby i owoce morza ^e w kg	0,49	0,48	0,31	0,34	Fish and seafood ^e in kg
Mleko ^f w l	4,70	3,77	3,56	3,24	Milk ^f in l
Jogurty w kg	x	0,58	0,51	0,56	Yoghurt in kg
Sery i twarogi ^g w kg	0,82	0,98	0,81	0,87	Cheese and curd ^g in kg
Jaja w szt.	15,54	11,81	11,92	11,08	Eggs in pieces
Oleje i tłuszcze ^h w kg	1,65	1,47	1,30	1,24	Oils and fats ^h in kg
w tym masło	x	0,26	0,22	0,24	of which butter
Owoce ⁱ w kg	4,07	3,40	3,62	4,00	Fruit ⁱ in kg
Warzywa w kg	14,67	10,29	9,11	8,78	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	x	4,97	3,82	3,58	of which potatoes
Cukier w kg	1,57	1,25	1,10	1,02	Sugar in kg
Kawa, herbata, kakao w kg.....	x	0,30	0,26	0,26	Coffee, tea, cocoa in kg
Wody mineralne lub źródlane w l.....	x	3,80	4,17	4,77	Mineral or spring waters in l
Soki owocowe i warzywne w l	x	x	0,86	0,85	Fruit and vegetable juices in l

^a Od 2013 r. bez mąki ziemniaczanej. ^b Od 2013 r. bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego. ^c Od 2013 r. łącznie z boczkiem surowym (ujmowanym do 2012 r. w pozycji „Oleje i tłuszcze”). ^d Łącznie z wyrobami garmazeryjnymi, od 2013 r. bez przetworów podrobowych. ^e Do 2012 r. określane jako „Ryby”; bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych oraz od 2013 r. bez konserw rybnych. ^f Bez zagęszczonego i w proszku. ^g Od 2013 r. bez serków słodkich. ^h W 2013 r. bez boczku surowego. ⁱ Łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.

^a Since 2013 excluding potato flour. ^b Since 2013 excluding crisp bread, toasted bread and confectionery. ^c Since 2013 including raw bacon (until 2012, included in position “Oils and fats”). ^d Including ready-to-serve-food; since 2013 excluding offal preparations. ^e Until 2012 defined as „Fish”; excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products as well as in 2013 excluding canned fish. ^f Excluding condensed and powdered milk. ^g Since 2013 excluding sweet cottage cheese. ^h In 2013 excluding raw bacon. ⁱ Including seeds and edible kernel.

TABL. 5(104). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych				
	in % of total households				
Chłodziarka, chłodziarko-zamrażarka..	97,7	99,0	99,0	98,5	Refrigerator, fridge-freezer
Zamrażarka	36,6	38,1	23,8	13,4	Freezer
Automat pralniczy	80,3	90,2	95,2	96,7	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	5,4	19,1	30,1	31,1	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	40,8	61,9	61,5	64,8	Microwave oven
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	x	x	x	13,3	Electric cooker with ceramic hob, induction
Samochód osobowy	46,7	61,0	63,0	63,7	Passenger car
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	x	x	x	71,7	Equipment for the reception, recording and reproduction of sound ^b
Odbiornik telewizyjny	97,9	99,6	98,4	98,3	Television set
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	58,6	78,1	80,4	79,8	Satellite or cable television equipment
Telefon komórkowy	62,2	89,1	95,5	96,3	Mobile phone
w tym smartfon	x	x	x	42,0	of which smartphone
Zestaw kina domowego	x	19,8	18,2	16,8	Home theatre system
Odtwarzacz DVD	x	50,3	40,2	39,0	DVD player
Aparat fotograficzny cyfrowy	x	47,9	47,1	47,4	Digital camera
Komputer osobisty	39,9	66,7	71,9	75,3	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	24,5	59,9	71,0	74,1	of which with access to the Internet
w tym z dostępem szerokopasmowym	x	37,6	63,4	67,8	of which broadband access
Drukarka	x	36,6	29,3	31,7	Printer
w tym drukarka wielofunkcyjna	x	x	16,9	21,3	of which multifunction printer

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. ^b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę.

^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. ^b Includes: radio, radio tape recorder, radio with compact disc player or radio tape recorder with compact disc player, stereo music system.

TABL. 6(105). **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**
AT-RISK OF POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Osoby – w % ogółu osób w gospodarstwach – o wydatkach poniżej:					Persons – in % of total persons in households – with expenditures below:
relatywnej granicy ubóstwa	14,7	15,9	17,4	13,5	relative poverty threshold
„ustawowej” granicy ubóstwa ..	14,6	4,8	13,3	11,4	“legal” poverty threshold
minimum egzystencji	8,8	3,9	7,8	4,8	subsistence minimum

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 172.

^a See general notes, item 7 on page 172.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodach doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i od 2003 r. - gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe, kanalizacyjne i gazowe** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji – z siecią ogólnospławną.

3. **Zdrój uliczny** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródle podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji - wpusty kanalizacyjne.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity.

Data regarding municipal installation concern operative installations.

2. Information regarding the **length of the water supply and gas supply network** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network and since 2003— gas.

Data regarding the **length of the sewage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water supply, sewage and gas supply connections leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in case of the sewage system – with the main drainage system.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households includes quantity of water collected from water supply system by facilities installed in building.

4. Data regarding the **users of water supply systems and sewage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water supply system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water supply conduit), and in the case of sewage - sewage inlets.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej od 2005 r. obejmują gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano bez odbiorców korzystających z gazomierzy zbiorczych.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Dane o **zużyciu energii elektrycznej i gazu z sieci** w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustalono w oparciu o zaliczkowy system opłat.

6. Informacje z zakresu ciepłownictwa obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służące do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348) z późniejszymi zmianami.

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (właśnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Dane o odpadach komunalnych dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

8. Dane o nieczystościach ciekłych dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych (budynków mieszkalnych), budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą –w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

Data regarding the population using the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

5. Data regarding the number of consumers and the consumption of electricity from 2005 include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

Data regarding the **number of consumers using gas from gas supply** including consumers using collective gas-meters.

Data regarding the **consumption of gas from gas supply** concern all the households.

Data regarding the **consumption of electricity and gas from the gas supply** system in households (as is consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.

6. Information within the range of heating regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line - with is considered as a system of conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 IV 1997 Energetic law (Journal of Laws No. 54, item 348) with later amendments.

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing coops or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

7. Data on municipal waste concern the waste produced in households, and also at other waste producers (excluding hazardous waste), which in respect of their character or composition is similar to the waste produced in households.

Information on communal wastes is quoted according to regulation of the Minister of Environment of 27 IX 2001 on catalogue of wastes (Journal of Laws No. 112, item 1206).

8. Data on liquid waste concern waste which comes from households (dwellings), public buildings and buildings of units running a business - in case they are not discharged by sewage system.

9. Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place, aleje spacerowe, ławki itp.

Zieleńce są to obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną.

Mieszkania

1. Informacje o zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotele pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych dla jednej rodziny, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego do lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię – jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

2. Dane o zasobach mieszkaniowych opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych - według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

3. Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2002-2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 - wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

9. Strolling and recreational parks are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches, etc.

Lawns are areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.

Estate green belts are located in residential areas and are used for the purposes of recreation and isolation.

Dwellings

1. Information regarding dwelling stocks and completed dwellings concerns dwellings, as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes for a single family, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

2. Data regarding dwelling stocks have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.

3. The balances of dwelling stocks are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census (for the years 2002-2009 the basis assumed were the results of 2002 census, since 2010 - the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby użytkowane stale i wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

4. W zasobach mieszkaniowych za podstawę obliczenia przeciętnej liczby osób na mieszkanie i na izbę przyjęto ogólną liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII.

5. Dane o **mieszkaniach, których budowę rozpoczęto** dotyczą mieszkań: w nowych budynkach mieszkalnych, w budynkach niemieszkalnych, uzyskanych w wyniku rozbudowy budynków (w części stanowiącej rozbudowę), uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

6. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań oraz o izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);

*Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used regularly and exclusively to conduct economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from street, courtyard or from a common space in the building.*

*The **usable floor space** of a dwelling is the total usable floor space of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.*

4. *In dwelling stocks as the basis for calculating the average number of persons per dwelling and per room the total number of population as of 31 XII was used.*

5. *Data regarding **dwellings in which construction has begun** concern dwellings in new residential buildings, in non-residential buildings, dwellings created as a results of enlarging building (the enlarged portion), created as a results of adapting non-residential spaces.*

6. *Information regarding **dwellings, usable floor space of dwellings** as well as regarding **rooms completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.*

Information regarding the results of:

- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.
- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **cooperative construction** concerns dwellings completed by housing co-operatives, designed for persons being members of these co-operatives;
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character);

- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);

- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego (do 31 V 2009 r. - z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego).

7. Dane o **ludności**, przyjęte również za podstawę obliczenia przeciętnej liczby osób na 1 mieszkanie i na 1 izbę, obejmują:

- 1) na podstawie spisów powszechnych - ludność faktycznie zamieszkałą, nie obejmują natomiast ludności:
  - zamieszkałej w gospodarstwach zbiorowych, np. w hotelach pracowniczych, domach studenckich, internatach, domach opieki społecznej,
  - zamieszkałej w pomieszczeniach nieprzeznaczonych na cele mieszkalne;
- 2) na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych - od 2002 r. ogólną liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII.

- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);

- **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non profit basis) utilizing credit from the state bank BGK (until 31 V 2009 - from the National Housing Fund).

7. Data regarding the **population**, which also constitute the basis for calculating the average number of persons per dwelling and per room, include:

- 1) on the basis of the national censuses - population in actual fact inhabiting, however do not include the population:
  - living in group institutional households e.g., in employee hostels, student dormitories, boarding schools, social welfare homes,
  - living in premises not designed for residential purposes;
- 2) based on balances of net dwelling stocks - since 2002 the total number of population as of 31 XII.

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1(106). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km				Network in km
Wodociągowa	6459,8	6814,6	6962,5	Water supply
miasta	1909,2	2058,0	2322,1	urban areas
wieś	4550,6	4756,6	4640,4	rural areas
Kanalizacyjna ^a	2709,0	3641,2	4181,4	Sewage ^a
miasta	1573,0	1834,3	2065,8	urban areas
wieś	1136,0	1806,9	2115,6	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.				Connections leading to residential buildings in pcs
Wodociągowe	122259	130251	132082	Water supply system
miasta	51369	54534	58728	urban areas
wieś	70890	75717	73354	rural areas
Kanalizacyjne	56681	69163	74691	Sewage system
miasta	39858	44536	47340	urban areas
wieś	16823	24627	27351	rural areas
Zdroje uliczne	177	158	148	Street outlets
Miasta	37	40	36	Urban areas
Wieś	140	118	112	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	30,7	29,7	30,1	Consumption of water from water supply system in households (during the year) in hm³
Miasta:				Urban areas:
w hm ³	21,3	20,1	20,7	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	32,7	31,2	31,3	per capita in m ³
Wieś w hm ³	9,5	9,6	9,4	Rural areas in hm ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	34,9	30,6	30,9	Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm³
W tym oczyszczane	34,5	30,2	30,7	Of which treated

^a Łącznie z kolektorami.

^a Including collectors.

TABL. 2(107). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIĘ ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	346,2	359,2	358,9	362,1	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	231,7	241,5	239,9	242,7	Urban areas
Wieś	114,5	117,7	119,0	119,4	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku):					Consumption (during the year):
W GWh	692,5	749,9	653,3	676,0	In GWh
miasta	441,2	468,0	432,9	429,9	urban areas
wieś	251,3	281,9	220,4	246,2	rural areas
W kWh:					In kWh:
miasta: na 1 mieszkańca	681,3	733,1	671,6	648,8	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	1904,2	1938,0	1804,4	1771,1	per consumer ^a
wieś: na 1 odbiorcę ^a	2194,7	2395,0	1852,2	2061,5	rural areas – per consumer ^a

^a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.
 Źródło: dane Ministerstwa Gospodarki.

^a The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.
 Source: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3(108). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIĘ GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
 Stan w dniu 31 XII
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	2956,5	3573,8	3949,3	4098,0	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa	675,5	834,9	950,1	1050,1	of which transmission
miasta	50,7	92,5	63,3	108,8	urban areas
wieś	624,8	742,4	886,8	941,3	rural areas
Miasta	1459,4	1662,5	1767,3	2005,6	Urban areas
Wieś	1497,1	1911,4	2182,0	2092,4	Rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt.	38820	49498	55107	56423	Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs
Miasta	31766	38657	42351	45875	Urban areas
Wieś	7054	10841	12756	10548	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	180,6	191,4	191,9	192,9	Consumers of gas from gas supply system^a in thous.
Miasta	171,6	178,6	176,8	180,6	Urban areas
Wieś	9,0	12,8	15,1	12,3	Rural areas
Zużycie gazu z sieci^b (w ciągu roku):					Consumption of gas from gas supply system^b (during the year):
W hm³	118,9	143,2	117,7	124,4	In hm³
miasta	105,1	123,3	99,9	110,9	urban areas
wieś	13,7	19,9	17,8	13,5	rural areas
Na 1 mieszkańca w m³	117,8	139,9	115,3	122,0	Per capita in m³
miasta	162,3	189,6	155,0	167,4	urban areas
wieś	37,9	53,3	47,2	37,9	rural areas

^a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. ^b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami.

^a Including consumers using collective gas-meter. ^b Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur.

TABL. 4(109). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	413,4	434,4	486,6	506,8	485,5	21,3	Heating network in km
w tym przesyłowa	304,3	320,2	346,0	368,6	358,2	10,4	of which transmission
Kotłownie	640	675	1085	1060	900	160	Boiler rooms
Sprzedaż ^a energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	3253,9	3719,4	3261,1	3257,1	3183,4	73,7	Sale ^a of heating energy (during the year) in TJ
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam ³	36559	36365	49710	50783	49248	1535	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkalnych	26377	26617	28633	27774	27507	267	of which residential buildings

^a Od 2014 r. zmieniono zakres podmiotowy badania.

^a Since 2014 subject scope of the survey was changed.

TABL. 5(110). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**
USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Ludność w tys. – korzystająca ^a z:					Population in thous. – using ^a :
wodociągu	890,6	914,7	961,8	961,0	water supply system
miasta	617,4	622,1	627,9	642,3	urban areas
wieś	273,1	292,6	333,9	318,7	rural areas
kanalizacji	616,6	647,6	718,7	739,9	sewage system
miasta	556,1	567,8	590,1	600,4	urban areas
wieś	60,5	79,8	128,6	139,6	rural areas
gazu	504,6	537,8	527,2	528,0	gas supply system
miasta	479,8	493,7	477,2	486,8	urban areas
wieś	24,8	44,1	50,0	41,1	rural areas
Ludność w – % ogółu ludności ^b – korzystająca ^a z:					Population – in % of total population ^b – using ^a :
wodociągu	88,2	89,4	94,3	94,4	water supply system
miasta	95,4	95,7	97,5	97,1	urban areas
wieś	75,4	78,4	88,7	89,3	rural areas
kanalizacji	61,1	63,3	70,4	72,7	sewage system
miasta	85,9	87,4	91,7	90,8	urban areas
wieś	16,7	21,4	34,1	39,1	rural areas
gazu	50,0	52,6	51,7	51,9	gas supply system
miasta	74,2	76,0	74,1	73,6	urban areas
wieś	6,8	11,8	13,3	11,5	rural areas

^a Ludność korzystająca — na podstawie szacunków, ludność ogółem — na podstawie bilansów. ^b Dane za lata 2014-2015 są podawane według zmienionej metody i nie są w pełni porównywalne z danymi za lata 2005 i 2010. ^c Łącznie z korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

^a Population connected to — estimated data, the total population — based on balances. ^b Data for 2014-2015 are given according to changed method and are not fully comparable with data for 2005 and 2010. ^c Including connected to collective gas-meters.

TABL. 6(111). **ODPADY KOMUNALNE**^a
MUNICIPAL WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym z gospodarstw domowych of which from households	
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w t	279880,5	297114,6	327776,9	334313,4	259897,3	Municipal waste collected ^b (during the year) in t
zmieszane	274149,6	277402,6	257570,2	271563,6	208313,3	mixed
miasta	214907,0	210616,9	178761,7	190984,9	141875,5	urban areas
wieś	59241,7	66785,8	78808,6	80578,7	66437,8	rural areas
zebrane selektywnie ...	5730,9	19712,0	70206,7	62749,8	51584,0	collected separately
w tym:						of which:
papier i tektura	1808,1	4648,9	16082,4	9601,4	5411,0	paper and cardboard
szkło	1423,2	4007,0	13437,7	10550,2	9669,8	glass
tworzywa sztuczne ..	788,9	2889,1	11042,2	11224,3	9602,2	plastic
metale	255,4	347,4	1323,2	850,1	754,9	metals
wielkogabarytowe	1446,0	3416,6	6291,6	10568,8	9981,9	largesize
biodegradowalne	.	3124,7	17719,3	18343,2	14832,6	biodegradable

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 180. ^b Dane szacunkowe.

^a See general notes, item 8 on page 180. ^b Estimated data.

TABL. 7(112). **NIECZYSTOŚCI CIEKŁE**^a
LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Nieczystości ciekłe ^b wywiezione w dam ³ .	919,7	1419,7	1288,1	1197,5	Liquid waste ^b removed in dam ³
miasta	432,7	344,1	233,7	273,0	urban areas
wieś	487,0	1075,6	1054,4	924,5	rural areas
w tym z gospodarstw domowych	702,7	1049,9	964,2	913,1	of which from households
miasta	323,7	253,1	163,4	199,1	urban areas
wieś	379,0	796,8	800,8	714,0	rural areas
Zbiorniki bezodpływowe w tys. (stan w dniu 31 XII)	56,8	58,3	54,1	50,0	Septic tanks in thous. (as of 31 XII)
Przydomowe oczyszczalnie ścieków w tys. (stan w dniu 31 XII)	0,5	2,0	4,2	4,6	Household waste water treatment systems in thous. (as of 31 XII)

^a Patrz uwagi ogólne ust. 9 na str. 180. ^b Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

^a See general notes to item 9 on page 180. ^b Sewage stored temporarily in septic tanks.

TABL. 8(113). **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH**
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII): liczba	33	21	13	13	5	8	Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII): number
powierzchnia w ha	123,3	87,2	81,9	83,7	40,5	43,2	area in ha
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha czynnych	-	1,9	-	1,0	-	1,0	Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha in operation
o zakończonej eksploatacji (zamknięte)	-	-	3,3	1,5	-	1,5	exploitation completed

TABL. 9(114). **TERENY ZIELENI MIEJSKIEJ OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE URBAN AREA GREEN BELTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2010		2014		2015		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym miasta <i>of which urban areas</i>	ogółem <i>total</i>	w tym miasta <i>of which urban areas</i>	ogółem <i>total</i>	w tym miasta <i>of which urban areas</i>	ogółem <i>total</i>	w tym miasta <i>of which urban areas</i>	
OGÓŁEM w ha ..	1767,9	1319,6	1965,6	1349,9	2050,7	1408,9	2541,3	1910,0	TOTAL in ha
w % powierzchni ogólnej województwa ^a	0,1	2,1	0,1	2,1	0,2	2,2	0,2	2,2	<i>in % of total area space of the voivodship^a</i>
na 1 mieszkańca ^b w m ²	17,5	20,4	19,2	20,8	20,1	21,9	25,0	28,9	<i>per capita^b in m²</i>
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej:									<i>Generally accessible urban area green belts:</i>
parki spacerowo-wypoczynkowe ..	808,8	486,3	868,5	485,2	905,6	521,2	1403,2	1018,8	<i>strolling-recreational parks</i>
zieleńce	429,2	310,6	512,2	328,4	531,9	329,4	532,2	329,4	<i>lawns</i>
Tereny zieleni osiedlowej.....	529,9	522,7	584,9	536,3	613,2	558,3	605,9	561,8	<i>Estate green belts</i>

a, b W przypadku miast obliczono: a – w % ogólnej powierzchni miast, b – na 1 mieszkańca miast.

a, b For urban areas calculated: a – in % total urban areas space, b – per capita in urban areas.

Mieszkania Dwellings

TABL. 10(115). **ZASOBY MIESZKANIOWE^a**
Stan w dniu 31 XII
DWELLING STOCKS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Mieszkania w tys.	333,7	350,6	362,7	365,7	257,1	108,6	<i>Dwellings in thous.</i>
Izby w mieszkaniach w tys.	1261,3	1389,0	1440,0	1452,6	972,9	479,7	<i>Rooms in dwellings in thous.</i>
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ² ..	22856,5	25349,1	26525,5	26808,1	17215,6	9592,4	<i>Useful floor area of dwellings in thous. m²</i>
Przeciętna w zasobach:							<i>Dwelling stocks, average:</i>
liczba izb w mieszkaniu	3,78	3,96	3,97	3,97	3,78	4,42	<i>number of rooms in a dwelling</i>
powierzchnia użytkowa w m ² :							<i>useful floor area in m²:</i>
1 mieszkania	68,5	72,3	73,1	73,3	67,0	88,4	<i>per dwelling</i>
na 1 osobę	22,6	24,8	26,0	26,3	26,0	26,9	<i>per person</i>
liczba osób ^b na:							<i>number of persons^b:</i>
1 mieszkanie	3,02	2,92	2,81	2,78	2,57	3,29	<i>per dwelling</i>
1 izbę	0,80	0,74	0,71	0,70	0,68	0,74	<i>per room</i>

a Na podstawie bilansów. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 28.

a Based on balances. b See general notes to the Yearbook, item 12 on page 28.

TABL. 11(116). **MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH^a WYPOSAŻONE W INSTALACJE**
Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS IN DWELLING STOCKS^a FITTED WITH INSTALLATIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Mieszkania – w % – wyposażone w Dwellings – in % – fitted with				
		wodociąg water supply system	ustęp lavatory	łazienkę bathroom	gaz z sieci gas from gas supply system	centralne ogrzewanie central heating
OGÓŁEM	2005	97,3	89,8	88,2	53,7	75,2
TOTAL	2010	98,2	95,5	92,8	56,2	79,9
	2014	98,3	95,7	93,1	55,1	80,7
	2015	98,3	95,8	93,1	55,1	81,0
Miasta	2005	98,9	94,0	91,2	75,2	81,4
Urban areas	2010	99,5	97,4	95,3	76,3	84,5
	2014	99,6	97,6	95,5	74,5	85,1
	2015	99,5	97,6	95,5	73,9	85,6
Wieś	2005	93,6	80,5	81,8	6,9	61,7
Rural areas	2010	95,4	91,3	87,3	12,3	69,8
	2014	95,6	91,7	87,8	12,8	70,9
	2015	95,5	91,5	87,5	10,7	70,2

^a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

^a Based on balances of dwelling stocks.

TABL. 12(117). **DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2015 R.**
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Dodatki wypłacone użytkownikom lokali Dwellings allowances paid out to user to					inni others
		gminnych gminas	spółdziel- czych coopera- tives	wspólnot mieszka- niowych housing community	prywat- nych private	towa- rzystw budownic- stwa spo- łecznego public building society	
a - liczba wypłaconych dodatków number of allowances							
b - kwota dodatków w tys. zł amount of allowances in thous. zł							
c - przeciętna wysokość dodatku w zł average value of allowances in zł							

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	a	128302	61655	31850	23690	5148	2153	3806
TOTAL	b	25766,0	12762,0	6359,8	4433,1	808,7	515,3	887,3
	c	201	207	200	187	157	239	233
Miasta	a	113839	56471	29135	20394	2682	2153	3004
Urban areas	b	22933,3	11738,7	5743,5	3771,3	450,3	515,3	714,2
	c	202	208	197	185	168	239	238
Wieś	a	14463	5184	2715	3296	2466	-	802
Rural areas	b	2832,7	1023,2	616,3	661,7	358,4	-	173,1
	c	196	197	227	201	145	-	216
W % OGÓŁEM IN % OF TOTAL								
OGÓŁEM	a	100,0	48,1	24,8	18,5	4,0	1,7	3,0
TOTAL	b	100,0	49,5	24,7	17,2	3,1	2,0	3,4
Miasta	a	100,0	49,6	25,6	17,9	2,4	1,9	2,6
Urban areas	b	100,0	51,2	25,0	16,4	2,0	2,3	3,1
Wieś	a	100,0	35,8	18,8	22,8	17,1	-	5,5
Rural areas	b	100,0	36,1	21,8	23,4	12,6	-	6,1

TABL. 13(118). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo <i>Area of grounds transferred to investor for dwelling construction</i>		Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe <i>Area of grounds in gminas stock for dwelling construction</i>			
	ogółem <i>total</i>	w tym osób fizycznych <i>of which of natural persons</i>	wielorodzinne <i>multi-family</i>		jednorodzinne <i>single-family</i>	
			razem <i>total</i>	w tym uzbrojone <i>of which developed</i>	razem <i>total</i>	w tym uzbrojone <i>of which developed</i>
	w ha <i>in ha</i>					
OGÓŁEM 2005	59,1	56,4	298,3	126,3	2253,8	798,0
TOTAL 2010	56,2	47,9	248,8	142,6	2184,6	883,8
2014	52,7	43,0	223,3	133,2	1885,8	974,3
2015	54,8	50,5	222,7	131,3	1713,6	887,2
Miasta 2005	32,1	29,5	276,0	113,5	1361,3	405,7
<i>Urban areas</i> 2010	31,8	25,0	236,0	134,5	1293,0	473,1
2014	38,5	29,2	210,3	125,1	1000,0	458,5
2015	29,6	26,3	209,7	123,2	934,8	431,9
Wieś 2005	27,0	26,9	22,3	12,8	892,5	392,3
<i>Rural areas</i> 2010	24,4	22,9	12,8	8,1	891,6	410,7
2014	14,2	13,8	13,0	8,1	885,8	515,8
2015	25,2	24,2	13,0	8,1	778,8	455,3

TABL. 14(119). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2314	4152	3261	4000	TOTAL
Indywidualne	1327	1922	1563	1711	<i>Private</i>
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	592	1876	1598	2131	<i>For sale or rent</i>
Spółdzielcze	153	36	-	123	<i>Cooperatives</i>
Komunalne (gminne)	173	115	6	-	<i>Municipal (gminas)</i>
Zakładowe	26	43	58	35	<i>Company</i>
Spoleczne czynszowe	43	160	36	-	<i>Public building society</i>

TABL. 15(120). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Mieszkania	3293	3313	3355	3233	Dwellings
miasta	2404	2099	2215	2120	urban areas
wieś	889	1214	1140	1113	rural areas
Indywidualne	1906	1982	1757	1824	Private
miasta	1055	879	718	792	urban areas
wieś	851	1103	1039	1032	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	579	931	1218	1174	For sale or rent
Spółdzielcze	162	73	182	131	Cooperative
Komunalne (gminne)	186	170	4	11	Municipal (gmina)
Zakładowe	24	37	134	93	Company
Spoleczne czynszowe	436	120	60	-	Public building society
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	669	559	688	641	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	749	544	726	648	Urban areas
Wieś	520	588	625	629	Rural areas
Izby	14446	14174	13659	13691	Rooms
miasta	9575	7916	7668	7789	urban areas
wieś	4871	6258	5991	5902	rural areas
Indywidualne	10522	10284	9061	9500	Private
miasta	5745	4337	3441	3961	urban areas
wieś	4777	5947	5620	5539	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1664	2792	3455	3538	For sale or rent
Spółdzielcze	459	306	520	353	Cooperative
Komunalne (gminne)	489	320	9	17	Municipal (gmina)
Zakładowe	95	124	446	283	Company
Spoleczne czynszowe	1217	348	168	-	Public building society

TABL. 15(120). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	324057	332139	310789	308325	Usable floor area of dwellings in m²
miasta	209114	181239	165090	170293	urban areas
wieś	114943	150900	145699	138032	rural areas
Indywidualne	250942	251023	222617	228766	Private
miasta	138003	107168	84584	96828	urban areas
wieś	112939	143855	138033	131938	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	33544	60810	66756	67409	For sale or rent
Spółdzielcze	8153	6031	9788	6409	Cooperative
Komunalne (gminne)	8971	6013	137	321	Municipal (gmina)
Zakładowe	1885	2367	8639	5420	Company
Spoleczne czynszowe	20562	5895	2852	-	Public building society
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	98,4	100,3	92,6	95,4	Average useful floor area per dwelling in m²
miasta	87,0	86,3	74,5	80,3	urban areas
wieś	129,3	124,3	127,8	124,0	rural areas
Indywidualne	131,7	126,7	126,7	125,4	Private
miasta	130,8	121,9	117,8	122,3	urban areas
wieś	132,7	130,4	132,9	127,8	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	57,9	65,3	54,8	57,4	For sale or rent
Spółdzielcze	50,3	82,6	53,8	48,9	Cooperative
Komunalne (gminne)	48,2	35,4	34,3	29,2	Municipal (gmina)
Zakładowe	78,5	64,0	64,5	58,3	Company
Spoleczne czynszowe	47,2	49,1	47,5	-	Public building society

TABL. 16(121). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings					W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings					
		razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms				
			1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more	
OGÓŁEM	2005	3293	1906	0,8	2,9	6,0	90,3	1387	4,6	32,4	41,3	21,6
TOTAL	2010	3313	1982	1,6	4,0	8,5	86,0	1331	7,5	28,3	42,4	21,8
	2014	3355	1757	0,5	4,9	7,4	87,2	1598	4,0	28,9	48,6	18,5
	2015	3233	1824	0,5	2,7	6,4	90,4	1409	1,6	31,7	44,8	21,9
Miasta	2005	2404	1055	1,4	3,5	6,9	88,2	1349	4,6	31,5	42,0	21,9
Urban areas	2010	2099	879	2,7	6,5	11,8	79,0	1220	6,6	28,6	44,0	20,8
	2014	2215	718	1,1	8,5	14,4	76,0	1497	4,2	29,9	49,3	16,6
	2015	2120	792	1,0	5,6	9,6	83,8	1328	1,7	33,4	46,9	18,1
Wieś	2005	889	851	-	2,2	4,8	93,0	38	5,3	65,8	18,4	10,5
Rural areas	2010	1214	1103	0,6	2,0	5,8	91,6	111	18,0	25,2	24,3	32,4
	2014	1140	1039	0,1	2,4	2,6	94,9	101	2,0	13,9	37,6	46,5
	2015	1113	1032	0,1	0,6	3,9	95,4	81	1,2	3,7	9,9	85,2

DZIAŁ X EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (jednolity tekst Dz. U. 2004 Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami.

2. Prezentowane dane obejmują:

1) placówki wychowania przedszkolnego, tj. oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, przedszkola (łącznie ze specjalnymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 - zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne; od roku szkolnego 2004/05 dzieci 6-letnie, a od roku szkolnego 2011/12 dzieci 5-letnie mają obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w placówkach wychowania przedszkolnego.

2) szkoły dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych:

- od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja, w których nauka jest obowiązkowa; w latach 2009/10-2013/14 dzieci 6-letnie na wniosek rodziców mogły rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej, w roku szkolnym 2014/15 do I klasy szkoły podstawowej obowiązkowo poszły dzieci 6-letnie urodzone w pierwszej połowie 2008 r., a w roku szkolnym 2015/16 dzieci 6-letnie urodzone w 2009 r. oraz dzieci 7-letnie urodzone w drugiej połowie 2008 r.,

- od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne, przy czym od roku szkolnego 2012/13 zapoczątkowany został proces likwidacji niektórych z nich (więcej – patrz ust. 5, pkt. 8) na stronie 194 oraz ust. 8, pkt. 6) na str. 196);

3) szkoły policealne;

4) szkoły wyższe;

5) specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze;

6) placówki pozaszkolne.

3. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

CHAPTER X EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Act of 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Act of 27 VII 2005 - Higher Education Law (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments.

2. The presented data included:

1) pre-primary education establishments i.e. pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special nursery schools) and since the 2008/09 school year pre-primary education groups and pre-primary points; an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced establishments for children at the age of 6 since the 2004/05 school year and for children at the age of 5 since the 2011/12 school year;

2) schools for children, youth and adults;

- since 1999/2000 school year 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools, where education is obligatory, in the 2009/10-2013/14 school years, at the request of parents, children at the age of 6 were allowed to start education in the first class of primary school, in the 2014/15 school year the first class of primary school has been obligatory for children at the age of 6, born in the first half of 2008 and in the 2015/16 school year for children at the age 6 born in 2009, and children born in the second half of 2008 (at the age of 7),

- since the 2002/03 school year, upper secondary schools, but from the 2012/13 school year process of liquidation of some of them (more – see item 5, point 8) on page 194 and item 8, point 6) on page 196);

3) post-secondary schools;

4) high education institutions;

5) special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres;

6) extracurricular institutions.

3. Data include schools and establishments managed by central (government) entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and natural persons.

4. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

5. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych), szkoły filialne (bez szkół specjalnych), szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) gimnazja, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 3) 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy;
- 4) 2-3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe;
- 5) 3-letnie licea ogólnokształcące, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 6) 4-letnie technika;
- 7) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych), które prezentuje się z wyłączeniem szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne;
- 8) funkcjonujące w latach szkolnych:
  - 2002/03 – 2013/14 – 3-letnie licea profilowane,
  - 2004/05-2013/14 – 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.

4. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Ministry of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) entities and local self-government entities can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools, or non-public schools with the competence of public schools only.

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Ministry of Science and Higher Education.

5. Schools for children and youth (including special schools) include:

- 1) primary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools), branch schools (excluding special schools), art schools not leading to professional certification (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme;
- 2) lower secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 3) 3-year special job-training schools;
- 4) 2-3 year basic vocational schools;
- 5) 3-year general secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 6) 4-year technical secondary schools;
- 7) general art schools leading to professional certification (excluding special schools), excluding schools providing art education only;
- 8) functioning in school years:
  - 2002/03-2013/14 – 3-year specialized secondary schools,
  - 2004/05-2013/14 – 2-year supplementary general schools and 3-year supplementary technical schools for graduates of basic vocational schools.

6. Szkoły policealne - kształcące w formie dziennej, wieczorowej i zaocznej oraz w roku szkolnym 2008/09 również w formie stacjonarnej i na odległość, obejmują:

- 1) policealne szkoły zawodowe (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie) oraz kolegia nauczycielskie (3-letnie), w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata;
- 3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) - od roku szkolnego 2005/06.

7. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych; do roku szkolnego 2005/06 realizowane było w systemie studiów dziennych, wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych i kolegiami nauczycielskimi, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce (w tym studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą, (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą).

Podział szkół wyższych według **typów szkół** opracowano na podstawie grupowania stosowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla szkół pub licznych. W podziale tym do typu „wyższe szkoły” zaliczono zarówno szkoły mające w nazwie własnej „wyższa szkoła”, jak też „uniwersytet” lub „akademia”: rolnicza, ekonomiczna, pedagogiczna, artystyczna i teologiczna.

8. Szkoły dla dorosłych - kształcące w formie w formie stacjonarnej, zaocznej i na odległość, obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;
- 3) 3-letnie licea ogólnokształcące dla dorosłych;

6. Post-secondary schools educating in day, evening, weekend and since 2008/09 school year distance learning and full-time programmes, from include:

- 1) post-secondary vocational schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;
- 2) foreign language teacher training colleges (3-year) as well as teacher training colleges (3-year), in which graduates do not receive title of licentiate;
- 3) colleges of social work (3-year) - since 2005/06 school year.

7. Tertiary education (university level) includes full-time and part-time programmes; until 2005/06 school year data concerned day, evening, weekend and extramural studies.

Data regarding tertiary education:

- 1) include foreign language teacher training colleges and teacher training colleges, in which graduates receive the title of licentiate;
- 2) include foreigners studying in Poland (of which studying at organizational units of Polish higher educational institutions abroad);
- 3) do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at organizational units of Polish higher educational institutions operating abroad).

The division of higher education institutions by **type of institution** was based on the grouping applied by the Ministry of Science and Higher Education with regard to public schools. In this division, the category of "higher education schools" comprises both the schools whose proper name includes the phrase "higher school" and those containing in their proper name the word "university" or "academy" — of agriculture, economics, pedagogy, arts and theology.

8. Schools for adults educating in day, evening, weekend and since 2008/09 school year distance learning and full-time programmes, from include:

- 1) primary schools for adults;
- 2) lower secondary schools for adults;
- 3) 3-years general secondary schools for adults;

- 4) 4-letnie technika dla dorosłych - od roku szkolnego 2012/13 brak naboru do klas pierwszych;
- 5) 3-letnie technika uzupełniająca dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej - od roku szkolnego 2013/14 brak naboru do klas pierwszych,
- 6) funkcjonujące w latach szkolnych:
  - 2002/03 – 2014/15 – 2-3 letnie zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych oraz 3-letnie licea profilowane dla dorosłych,
  - 2004/05-2013/14 – 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.

9. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej.

Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne), w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub placówkach wykonujących działalność leczniczą (do roku szkolnego 2011/12 określanych jako zakłady opieki zdrowotnej; łącznie z zakładami leczenia uzdrowiskowego).

10. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

11. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

12. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielenia specjalnej pomocy.

4) 4-year technical secondary schools for adults - since the 2012/13 school year there is no recruitment to the 1st grade;

5) 3-year supplementary technical schools for adults based on the programme of basic vocational school - since the 2013/14 school year there was no recruitment to the 1st grade,

6) functioning in school years:

- 2002/03-2014/15 – 2-3-year basic vocational schools for adults and 3-year specialized secondary schools for adults,

- 2004/05-2013/14 – 2-year supplementary general schools for adults for graduates of basic vocational schools.

5) supplementary general schools for adults based on the programme of basic vocational school - in the 2004/05-2013/14 school years;

6) specialized secondary schools for adults - since the 2012/13 school year there is no recruitment to the 1st grade;

9. Special schools are organized for disabled children and youth with special educational needs.

Education may be conducted within the school system or individually. Education occurs in mainstream schools (in which special or integrational and mainstream sections are established), in special schools operating independently, in as well as in special educational care centres, other educational institutions or the unit performing health care activities (until the 2011/12 school year defined as health care institutions; including health resorts treatment).

10. Special educational centres are facilities for handicapped children and youth, aged 3 and older who, for reasons of their disability, are not able to attend regular schools or nursery schools.

11. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the youth people for independent life compliant with legal and social norms.

12. Youth social therapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

13. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

14. Dane o nauczycielach, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

15. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

16. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza szkołami wyższymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz internatów i burs podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach - na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; studenci są wykazywani tyle razy, na ilu kierunkach studiuje; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych. Absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego.

17. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych i w szkołach dla dorosłych.

13. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a mental retardation-profound to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

14. Data regarding teachers, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding academic teachers concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

Data regarding teachers full-time employees and part-time employees calculated as full-time employees.

15. Pre-primary education establishments are care and educational centres designated for children 3 of age until beginning education in primary school secured children for care and aimed at preparation to education in school.

16. Data regarding:

- 1) pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) as well as since the 2008/09 school year - special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres as well as boarding-school and dormitories concern the beginning of the school year; data concerning graduates - the end of the school year;
- 2) tertiary education is presented as of 30 XI; students are indicated correspondingly on the number of fields of education with they study; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies. Graduates are shown from the previous academic year.

17. Extramural graduates occur only in post-secondary schools and schools for adults.

18. Współczynnik skolaryzacji:

- 1) **brutto** - jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania;
- 2) **netto** - jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

19. W roku szkolnym 2014/15 do obliczenia relacji w grupie wieku 6—12 lat odpowiadającej poziomowi kształcenia podstawowego (tabl. 3 i 4) przyjęto za podstawę (mianownik) połowę ludności dla wieku 6 lat według stanu w dniu 31 XII 2014 r., uwzględnioną również w grupach wieku 5—6 lat (tabl. 4) oraz 3—6 lat i 6 lat (tabl. 32) przy wychowaniu przedszkolnym.

20. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

21. Zadaniem **wychowania pozaszkolnego** jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do placówek **wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

22. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów - od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

18. Enrolment rate:

- 1) **gross** - is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.
- 2) **net** - is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.

19. In the 2014/15 school year, for calculating the ratio corresponding to primary educational level in the 6—12 age group (tables 3 and 4), the half of the population for the age of 6 as of 31 XII 2014, was used as the base (denominator), also used in the 5—6 age group (table 4) as well as 3—6 and 6 age groups (table 32) for pre-primary education.

20. A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A **dormitory** is an inter-school facility serving as a boarding school.

21. Extracurricular education offered young people favorable conditions to develop interests and aptitudes, and provided recreations and rest during timetable free time.

Extracurricular education establishments include: youth's palaces, youth cultural establishments, extracurricular work's centres, interschool sports centres and other public and non-public establishments.

22. The information presented, excluding the data on higher education institutions, since 2007/08 school year (in the case of graduates - since 2006/07 school year), has been compiled on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.

TABL. 1(122). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
SZKOŁY					
SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe.....	354	342	337	339	<i>primary</i>
gimnazja	177	180	183	181	<i>lower secondary</i>
specjalne szkoły przysposabia- jące do pracy	11	17	17	17	<i>special job-training</i>
zasadnicze zawodowe	58	58	59	57	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące.....	73	57	56	52	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólno- kształcące	5	3	x	x	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	55	8	x	x	<i>specialized secondary</i>
technika	96	69	59	60	<i>technical secondary</i>
					<i>supplementary technical</i>
technika uzupełniająca	9	6	x	x	<i>secondary</i>
artystyczne ogólnokształcące ^a	3	3	3	3 ^b	<i>general art^a</i>
policealne	104	74	48	46	<i>post-secondary</i>
wyższe.....	8	8	6	6	<i>tertiary</i>
dla dorosłych	137	97	60	49	<i>for adults</i>
gimnazja	8	8	8	6	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	6	3	-	x	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	47	34	43	43	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea					<i>supplementary general</i>
ogólnokształcące	36	36	x	x	<i>secondary</i>
licea profilowane	5	2	-	x	<i>specialized secondary</i>
technika	24	4	1	-	<i>technical secondary</i>
					<i>supplementary technical</i>
technika uzupełniająca.....	11	10	8	-	<i>secondary</i>

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Ponadto 3 szkoły artystyczne realizujące wyłącznie kształcenie artystyczne.
^a Leading to professional certification. ^b Moreover, 3 art schools giving only artistic education.

TABL. 1(122). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (cd.)
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
NAUCZYCIELE ^a TEACHERS ^a					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	4829	4490	4550	4887	primary
gimnazja ^b	3008	2906	2629	2526	lower secondary ^b
zasadnicze zawodowe ^{bc}	354	473	477	456	basic vocational ^{bc}
licea ogólnokształcące ^{bd}	1207	1154	985	927	general secondary ^{bd}
licea profilowane ^b	399	45	-	-	specialized secondary ^b
technika ^{bde}	843	1386	1256	1252	technical secondary ^{bde}
policealne	296	199	163	138	post-secondary
wyższe ^f	1574	1415	1218	1189	tertiary ^f
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^g	10016	8657	16626	10539	Pre-primary education ^g
Szkoły:					Schools:
podstawowe	70772	57561	61568	67324	primary
gimnazja	43015	33961	28731	27667	lower secondary
specjalne szkoły przysposabiające do pracy	151	352	359	333	special job-training
zasadnicze zawodowe	6523	6651	5738	5504	basic vocational
licea ogólnokształcące	17763	14049	11675	11185	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	254	75	x	x	supplementary general secondary
licea profilowane	7462	529	x	x	specialized secondary
technika	14868	16571	14138	13733	technical secondary
technika uzupełniająca	373	110	x	x	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^h	317	312	312	298 ⁱ	general art ^h
policealne	8041	7373	5310	5199	post-secondary
wyższe	33283	24183	16490	15134	tertiary
dla dorosłych	9424	7931	5675	5151	for adults
gimnazja	648	736	561	447	lower secondary
zasadnicze zawodowe	361	98	-	x	basic vocational
licea ogólnokształcące	4228	3404	4977	4704	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	1894	2978	x	x	supplementary general secondary
licea profilowane	244	52	-	x	specialized secondary
technika	1619	173	6	-	technical secondary
technika uzupełniająca	430	490	131	-	supplementary technical secondary

^a W roku szkolnym 2005/06 bez nauczycieli pracujących w zespołach szkół; patrz uwagi ogólne, ust. 14 na str. 197.
^{bc} Łącznie ze szkołami: *b* - dla dorosłych, *c* - specjalnymi przysposabiającymi do pracy. ^d Łącznie ze szkołami uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14) i technikami. ^e Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^f Nauczyciele akademicy. ^g Dotyczy dzieci w wieku 6 lat, w roku szkolnym 2014/15 w wieku 5-6 lat, natomiast w roku szkolnym 2015/16 w wieku 5 lat, objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 32 na str. 219. ^h Dające uprawnienia zawodowe. ⁱ Ponadto 208 uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

^a in the 2005/06 school year excluding teachers working in complexes of schools; see general notes, item 14 on page 197.
^{bc} Including: *b* - schools for adults, *c* - special job-training schools. ^d Including supplementary establishments respectively: general secondary schools (until the 2013/14 school year) and technical secondary schools. ^e Including general art schools leading to professional certification. ^f Academic teachers. ^g Concerns children aged 6, in the 2014/15 school year aged 5-6, in the 2015/16 school year aged 5, attending pre-primary education establishments also described in table 32 on page 219. ^h Leading to professional certification. ⁱ Moreover, 208 students of art schools providing art education only.

TABL. 1(122). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
	ABSOLWENCI		GRADUATES		
Szkoły:					Schools:
podstawowe.....	12886	10132	8883	.	primary
gimnazja.....	14034	10848	9218	.	lower secondary
specjalne szkoły przysposabiające do pracy.....	12	60	90	.	special job-training
zasadnicze zawodowe.....	2032	2032	1612	.	basic vocational
licea ogólnokształcące.....	5663	4661	3850	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	85	14	x	.	supplementary general secondary
licea profilowane	2423	164	x	.	specialized secondary
technika	3378	3432	3257	.	technical secondary
technika uzupełniająca	x	11	x	.	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	59	62	64 ^b	.	general art ^a
policealne	2741	2115	1459	.	post-secondary
wyższe	7066	6371	4433	.	tertiary
dla dorosłych	2746	1883	1594	.	for adults
gimnazja	126	367	177	.	lower secondary
zasadnicze zawodowe	126	34	-	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	1406	506	1308	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	388	834	x	.	supplementary general secondary
licea profilowane	50	14	-	.	specialized secondary
technika	650	24	6	.	technical secondary
technika uzupełniająca.....	x	104	103	.	supplementary technical secondary

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Ponadto 14 absolwentów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Leading to professional certification. ^b Moreover, 14 graduates of art schools providing art education only. Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 2(123). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH
 SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2013/14	2014/15
	szkoły schools				uczniowie i studenci pupils and students				absolwenci graduates		
Szkoły podstawowe ..	354	342	337	339	70772	57561	61568	67324	12886	9170	8883
Primary schools											
Jednostki samorządu terytorialnego	337	322	302	302	69155	55792	58936	64150	12633	8832	8546
<i>Local self-government entities</i>											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	14	16	22	23	919	1101	1493	1719	132	223	191
<i>Social organizations and associations</i>											
Organizacje wyznaniowe	-	1	2	2	-	90	160	160	-	18	30
<i>Religious organizations</i>											
Pozostałe	3	3	11	12	698	578	979	1295	121	97	116
<i>Others</i>											
Gimnazja	177	180	183	181	43015	33961	28731	27667	14034	9628	9218
Lower secondary schools											
Jednostki samorządu terytorialnego	162	161	161	160	41906	32316	26891	25755	13647	9072	8646
<i>Local self-government entities</i>											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	10	14	16	15	710	1220	1362	1353	267	419	425
<i>Social organizations and associations</i>											
Organizacje wyznaniowe	-	1	2	2	-	22	62	74	-	23	19
<i>Religious organizations</i>											
Pozostałe	5	4	4	4	399	403	416	485	120	114	128
<i>Others</i>											
Zasadnicze szkoły zawodowe^a	69	75	76	74	6674	7003	6097	5837	2044	1496	1702
Basic vocational schools^a											
Jednostki administracji centralnej (rządowej) ..	-	1	2	2	-	35	116	117	-	2	27
<i>Central (government) administration entities</i>											
Jednostki samorządu terytorialnego	66	69	65	64	6446	6604	5439	5182	1978	1397	1546
<i>Local self-government entities</i>											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	2	4	6	6	143	165	319	331	42	44	63
<i>Social organizations and associations</i>											
Pozostałe	1	1	3	2	85	199	223	207	24	53	66
<i>Others</i>											
Licea ogólnokształcące^b	78	60	56	52	18017	14124	11675	11185	5748	4301	3850
General secondary schools^b											
Jednostki samorządu terytorialnego	66	50	47	44	17015	13132	10768	10304	5423	3957	3515
<i>Local self-government entities</i>											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	7	8	7	6	397	470	421	407	128	175	158
<i>Social organizations and associations</i>											
Pozostałe	5	2	2	2	605	522	486	474	197	169	177
<i>Others</i>											

^{a, b} Łącznie ze školami: a - specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b - do roku szkolnego 2013/14 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

^{a, b} Including: a - special job-training schools, b - until the 2013/14 school years supplementary general secondary schools.

TABL. 2(123). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2013/14	2014/15
	szkoły schools				uczniowie i studenci pupils and students				absolwenci graduates		
Licea profilowane ..... Specialized secondary schools	55	8	x	x	7462	529	x	x	2423	25	x
Jednostki samorządu terytorialnego	52	8	x	x	7043	529	x	x	2291	25	x
Local self-government entities											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	2	-	x	x	116	-	x	x	38	-	x
Social organizations and associations											
Pozostałe	1	-	x	x	303	-	x	x	94	-	x
Others											
Technika^{a,b} ..... Technical secondary schools^{a,b}	108	78	62	63	15558	16993	14450	14031	3460	3603	3321
Jednostki administracji centralnej (rządowej) .	2	7	7	7	221	967	928	939	46	180	185
Central (government) administration entities											
Jednostki samorządu terytorialnego	98	65	50	50	14972	15597	13303	12919	3301	3354	3056
Local self-government entities											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	6	5	3	4	245	217	81	76	96	40	34
Social organizations and associations											
Pozostałe	2	1	2	2	120	212	138	97	17	29	46
Others											
Szkoły policealne ..... Post-secondary schools	104	74	48	46	8041	7373	5310	5199	2741	1763	1459
Jednostki administracji centralnej (rządowej) .	1	2	1	1	30	62	19	19	-	9	-
Central (government) administration entities											
Jednostki samorządu terytorialnego	49	19	11	7	5458	1956	913	806	1774	391	369
Local self-government entities											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	20	11	9	6	662	522	451	263	239	173	72
Social organizations and associations											
Pozostałe	34	42	27	32	1891	4833	3927	4111	728	1190	1018
Others											
Szkoły wyższe ..... Tertiary education	8	8	8	6	33283	24183	16490	15134	7066	4771	4433
Jednostki administracji centralnej (rządowej) .	3	3	3	3	29678	21854	15862	14669	6561	4514	4181
Central (government) administration entities											
Pozostałe	5	5	5	3	3605	2329	628	465	505	257	252
Others											

a, b Łącznie ze szkołami: a – do roku szkolnego 2013/14 uzupełniającymi technikami, b - artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a, b Including: a – until the 2013/14 school years supplementary technical secondary schools, b - general art schools leading to professional certification.

TABL. 2(123). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2013/14	2014/15
	szkoły schools				uczniowie i studenci pupils and students				absolwenci graduates		
Szkoły dla dorosłych Schools for adults	137	97	60	49	9424	7931	5675	5151	2746	1627	1594
Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	-	3	2	-	-	109	16	-	-	21	15
Jednostki samorządu terytorialnego ..... <i>Local self-government entities</i>	82	40	23	19	6190	2496	1572	1500	1751	397	449
Organizacje społeczne i stowarzyszenia ..... <i>Social organizations and associations</i>	15	10	12	9	781	397	509	434	238	116	73
Pozostałe ..... <i>Others</i>	40	44	23	21	2453	4929	3578	3217	757	1093	1057

Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 3(124). UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU
PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

GRUPY WIEKU AGE GROUPS	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16
	w % ludności danej grupy wieku in % of population of given age group			
6–12 ^a lat	98,2	94,7	91,9	89,8
13–15	97,7	95,4	93,1	92,4
16–18	95,6	93,6	91,6	90,5
19–21 lat	27,5	25,5	24,6	24,8

^a W latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 w grupie wieku 7-12 lat.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Uwaga. W roku szkolnym 2014/15 do policzenia wskaźnika użyto liczbę uczniów w grupie wieku 6-12 w liczbie ludności w wieku 7-12 lat i połowie rocznika 6-latków.

^a During the school years 2005/06 and 2010/11 in the age group 7-12.

Note. The rate for the 2014/15 school year was calculated using the number of pupils aged 6-12 in the population aged 7-12 and in half of the 6-year old population.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4(125). WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grupy wieku Age groups	2005/06			2010/11			2015/16			SPECIFICATION
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	
		w %			in %						
BRUTTO GROSS											
Szkoły:											Schools:
podstawowe ^a	6-12	100,0	100,7	99,3	97,4	98,0	96,7	90,7	90,4	91,1	primary ^a
gimnazja	13-15	101,9	103,5	100,3	100,9	103,3	98,4	97,5	98,8	96,0	lower secondary
zasadnicze											
zawodowe ^b	16-18	15,0	20,7	9,0	18,1	24,2	11,7	18,4	23,5	13,0	basic vocational ^b
licea ogólnokształcące											general and specialized
i profilowane ^c	16-18	67,7	57,8	78,0	53,7	43,6	64,2	50,0	40,4	60,3	secondary ^c
technika ^d	16-18	37,4	44,2	30,5	45,0	50,0	39,8	44,2	48,4	39,7	secondary ^d
policealne	19-21	14,8	12,4	17,2	17,4	11,1	24,0	14,9	6,5	23,5	post-secondary
NETTO NET											
Wychowanie											Pre-primary
przedszkolne ^e ...	5	96,8	97,2	96,4	88,7	90,3	87,0	96,4	96,6	96,1	education ^e
Szkoły:											Schools:
podstawowe ^a	6-12	98,1	98,1	98,1	94,6	94,7	94,5	89,5	88,7	90,3	primary ^a
gimnazja	13-15	94,9	93,8	96,0	91,8	90,9	92,6	89,1	88,1	90,2	lower secondary
zasadnicze											basic
zawodowe ^b	16-18	12,3	16,6	7,9	15,4	20,3	10,3	14,6	18,5	10,4	vocational ^b
licea ogólnokształcące i profilowane ^c	16-18	53,1	41,9	64,6	38,1	27,2	49,4	36,0	26,1	46,6	general and specialized
technika ^d	16-18	23,9	27,8	19,9	32,5	35,5	29,3	33,2	36,8	29,4	secondary ^d
policealne	19-21	9,1	8,5	9,7	5,7	3,1	8,4	4,7	2,0	7,5	post-secondary

^a W latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 dotyczy dzieci w wieku 7-12 lat. ^{b-d} Łącznie ze szkołami: ^b - specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^c - w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d - technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14) i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^e Dotyczy w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 dzieci w wieku 6 lat, a w roku szkolnym 2014/15 w wieku 5-6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego.

U w a g a. W roku szkolnym 2014/15 do policzenia wskaźnika użyto liczbę uczniów w grupie wieku 6-12 w liczbie ludności w wieku 7-12 lat i połowie rocznika 6-latków, w grupie dzieci w wieku 5-6 lat w liczbie ludności w wieku 5 lat i połowie rocznika 6-latków.

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2005/06 and 2010/11 school year concerns children aged 7-12. ^{b-d} Including: ^b - special job-training schools, ^c - in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary general secondary schools, ^d - supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year) and general art schools leading to professional certification. ^e In the 2005/06 and 2010/11 school year concerns children aged 6 and in the 2014/15 school year aged 5-6 attending pre-primary education establishments.

Note. The rate for the 2014/15 school year was calculated using the number of pupils aged 6-12 in the population aged 7-12 and in half of the 6-year old population, in the group of children aged 5-6 in the population aged 5 and in half of the 6-year old population.

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 5 i 6

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 5 and 6

In the division by foreign languages one person may be indicated more than once.

TABL. 5(126). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a

PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a

LATA YEARS JEZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total pupils and students at schools									
		podstawowych primary			gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych ^b basic vocational ^f	liceach ogólnokształcących ^c general secondary ^c	liceach profilowanych specjalizowanych specialized secondary ^d	technikach ^e technical secondary ^e	policealnych ^e post-secondary ^e	
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas							
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE											
OBLIGATORY EDUCATION											
Angielski ... <i>English</i>	2005/06 2010/11 2014/15 2015/16	75762 88450 96423 100844	27,0 59,8 71,5 73,9	26,9 64,9 75,2 78,0	27,1 49,1 63,1 63,6	42,8 72,5 90,1 90,5	14,0 16,6 30,2 29,4	93,9 92,3 92,9 95,4	92,4 95,1 x x	82,9 86,9 93,1 95,2	44,0 2,1 49,1 45,8
Francuski ... <i>French</i>	2005/06 2010/11 2014/15 2015/16	5847 3372 3060 2370	0,7 0,5 0,6 0,6	1,0 0,8 0,9 0,8	0,1 - - -	1,3 1,5 2,5 2,2	4,3 4,0 0,3 -	12,6 8,6 10,9 8,4	9,9 10,4 x x	9,5 6,1 4,8 3,2	3,9 - - -
Hiszpański ... <i>Spanish</i>	2005/06 2010/11 2014/15 2015/16	62 65 123 189	- - - -	- - - -	- - - -	- 0,2 - -	- - - -	0,4 0,0 1,0 1,6	x - x x	0,1 - 0,1 0,1	- - - -
Niemiecki ... <i>German</i>	2005/06 2010/11 2014/15 2015/16	95229 78501 67385 65116	42,6 40,3 30,4 27,3	40,7 35,1 26,7 23,0	46,3 51,3 38,8 38,2	60,7 73,7 83,3 81,7	64,8 69,0 69,4 66,8	80,0 68,6 69,7 67,6	89,5 91,7 x x	87,4 91,1 85,9 90,6	19,7 - 17,2 19,3
Rosyjski ... <i>Russian</i>	2005/06 2010/11 2014/15 2015/16	3673 2177 852 695	0,8 0,1 0,0 -	1,1 0,1 0,1 -	0,1 - - -	1,0 2,1 0,5 0,5	9,2 2,7 0,4 0,5	3,2 4,0 4,7 3,6	5,8 2,8 x x	6,8 4,0 0,8 0,9	1,5 - - -
Włoski ... <i>Italian</i>	2005/06 2010/11 2014/15 2015/16	96 203 342 328	- - - -	- - - -	- - - -	- - 0,3 0,3	- - - -	0,5 1,4 2,3 2,3	- - x x	- - - -	- - - -
Inne ... <i>Others</i>	2005/06 2010/11 2014/15	875 42 530	0,3 - -	0,4 - -	- - -	0,8 - -	- - 1,6	2,0 0,3 1,0	- - x	- - 2,2	- - -
NAUCZANIE DODATKOWE^f											
ADDITIONAL EDUCATION											
Angielski ... <i>English</i>	2005/06 2010/11 2014/15 2015/16	18063 7889 4422 3790	14,7 6,4 3,6 3,3	14,7 6,0 1,9 1,8	14,8 7,3 7,4 7,2	17,7 8,9 5,8 4,8	- - 0,4 0,4	0,1 1,7 4,3 2,1	0,3 - x x	0,1 2,4 - -	- 49,0 - -
Francuski ... <i>French</i>	2005/06 2010/11 2014/15 2015/16	1525 775 357 283	0,7 0,4 0,1 -	0,5 0,6 0,1 -	1,1 - - -	2,4 0,8 0,7 0,7	- - - -	0,1 1,9 0,9 0,8	0,1 - x x	- - - -	- - - -
Niemiecki ... <i>German</i>	2005/06 2010/11 2014/15 2015/16	15262 9661 8087 9241	14,0 8,0 7,1 7,9	14,7 8,8 6,1 7,2	12,8 6,4 9,3 9,6	12,2 11,4 10,4 12,3	- 0,3 - -	0,0 6,3 5,8 4,9	0,4 - x x	0,0 1,5 0,4 -	2,6 - - -
Inne ... <i>Others</i>	2005/06 2010/11 2014/15 2015/16	1240 878 499 588	0,9 0,1 0,2 0,2	0,9 0,2 0,3 0,3	0,7 - - -	0,5 0,3 0,5 0,4	- - - -	2,3 5,0 2,0 3,1	- - x x	- - - -	- - - -

a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. b–d Łącznie ze szkołami: b — w roku szkolnym 2005/06 specjalnymi przysposabiającymi do pracy, c — do roku szkolnego 2013/14 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, d — artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe i do roku szkolnego 2013/14 technikami uzupełniającymi. e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. f Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

a In 2005/06 school year as of 31 XII. b–d Including: b — in the 2005/06 school year special job-training schools, c — until the 2013/14 school year supplementary general secondary schools, d — general art schools leading to professional certification and until the 2013/14 school year supplementary technical secondary schools. e Since 2010/11 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. f Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

TABL. 6(127). UCZĄCY SIĘ JEZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH^a
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS^a

LATA YEARS JEZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach				In % of total students at school		
		gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	liceach ogólnokształcących ^b general secondary ^b	liceach profilowanych specialized secondary	technikach ^c technical secondary ^c	policealnych post- secondary	
Angielski 2005/06	4535	7,7	9,6	25,3	37,1	13,9	48,1	
English 2010/11	5432	15,5	18,4	48,5	13,5	36,4	30,7	
2014/15	3999	34,4	-	48,6	-	23,4	31,7	
2015/16	4510	57,3	-	54,6	x	-	38,6	
Francuski 2005/06	2	-	-	-	-	0,1	-	
French 2014/15	2	-	-	0,0	-	-	-	
Niemiecki 2005/06	6623	88,6	74,9	54,6	57,2	72,6	17,4	
German 2010/11	4415	87,9	81,6	42,3	86,5	41,3	10,5	
2014/15	2518	64,7	-	35,1	-	55,5	7,8	
2015/16	2261	42,5	-	35,5	x	-	9,1	
Rosyjski 2005/06	1562	3,7	7,8	19,1	14,0	14,2	0,9	
Russian 2010/11	589	-	-	7,7	-	14,8	-	
2014/15	176	-	-	3,5	-	2,9	-	
2015/16	74	-	-	1,6	x	-	-	
Inny 2014/15	24	-	-	-	-	-	0,6	
Other 2015/16	50	-	-	-	x	-	1,1	

^a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego; w roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^{b, c} Łącznie ze szkołami: ^b - do roku szkolnego 2013/14 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c - technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Data concern obligatory education; in the 2005/06 school year as of 31 XII. ^{b, c} Including: ^b - until the 2013/14 school year supplementary general secondary schools, ^c - supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7(128). KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06 2010/11 2014/15 2015/16				2005/06 2010/11 2014/15			SPECIFICATION
	uczniowie pupils and students				absolwenci graduates			
Szkoły podstawowe	2785	2171	2009	2229	441	466	340	Primary schools
w tym specjalne	1217	894	871	897	261	232	163	of which special
Gimnazja	2041	1850	1385	1343	494	524	436	Lower secondary schools
w tym specjalne	1216	1067	765	666	325	278	243	of which special
Specjalne szkoły przy- sposabiające do pracy	151	352	359	333	12	60	90	Special job-training schools
Zasadnicze szkoły zawodowe	657	397	433	418	212	132	29 ^b	Basic vocational schools
w tym specjalne	618	335	341	316	194	110	21	of which special
Licea ogólnokształcące ^c	147	83	83	77	30	31	26	General secondary schools ^c
Licea profilowane	93	14	x	x	15	7	x	Specialized secondary schools
w tym specjalne	6	-	x	x	-	-	x	of which special
Technika ^d	160	58	67	77	23	14	7 ^b	Technical secondary schools ^d
w tym specjalne	27	11	-	-	8	7	-	of which special
Szkoły policealne	4	-	-	-	-	-	-	Post-secondary schools

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 196. ^b W przypadku szkół ogólnodostępnych dane dotyczą absolwentów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy. ^c Łącznie z: ^c - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14). ^d - technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14) oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes, item 9 on page 196. ^b In mainstream schools data concern graduates with a medical certificate on a need for special education, who passed exam certifying professional qualification, qualification to perform a job or graduation exam. ^c Including: ^c - supplementary general secondary schools (until the 2013/14 school year), ^d - supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year) as well as general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8(129). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**
SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2014	2015	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE^b SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES^b					
Ośrodki	17	15	14	14	Centres
Miejsca	966	839	652	643	Places
Wychowankowie	826	543	451	430	Residents
w tym:					of which:
niewidomi i słabo widzący	4	2	-	-	blind and sight impaired
niesłyszący i słabo słyszący	53	31	18	17	deaf and hearing impaired
przewlekłe choroby	27	2	-	-	chronically ill
z niepełnosprawnością ruchową ^c	24	19	-	-	motor-skill impaired ^c
z upośledzeniem umysłowym	647	421	385	362	mentally disabled
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	71	5	3	1	socially maladjusted
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE YOUTH EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	1	1	1	1	Centres
Miejsca	72	72	72	72	Places
Wychowankowie	72	72	72	62	Residents
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES					
Ośrodki	1	2	2	2	Centres
Miejsca	30	102	102	102	Places
Wychowankowie	28	102	102	96	Residents
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE REHABILITATION-EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	2	2	4	4	Centres
Miejsca	-	97	137	145	Places
Wychowankowie	92	95	144	147	Residents
w tym:					of which:
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	38	38	79	82	mental retardation-profound
z niepełnosprawnościami sprzężonymi....	-	57	65	65	with multiple disability

^a Stan w dniu 31 X. ^b W latach 2005 i 2010 łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi. ^c Od 2013 r. dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową i afazją.
 Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^b In 2005 and 2010 including special educational centres. ^c Since 2013 concerns motor-skill impaired residents and residents with aphasia.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9(130). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
EXTRACURRICULAR EDUCATION

LATA YEARS RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Placówki Institutions	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a Participants of permanent and temporary forms of pursuits ^a								
		ogółem total	informa- tycz- nych infor- mational	tech- nicz- nych techni- cal	przed- mioto- wych subjects	arty- stycz- nych arts	sporto- wych sports	tury- styczno- krajow- znaw- czych tourism	innych others	
OGÓŁEM	2005 ^a	5	8771	-	95	317	1968	5967	-	424
TOTAL	2010	5	8329	167	5	252	2297	5174	224	210
	2014	7	10441	107	240	630	2415	6185	194	670
	2015	8	24356	321	1555	2855	10333	6306	328	2658
Młodzieżowe domy kultury .. Youth community centres	2	12297	86	1524	139	9754	605	35	154	
Ogniska pracy pozaszkolnej Extracurricular interest groups	1	5733	235	31	2538	219	272	293	2145	
Młodzieżowe ośrodki sportowe Inter-school sports centres	1	5429	-	-	-	-	5429	-	-	
Pozostałe placówki	4	897	-	-	178	360	-	-	359	
Other institutions										

^a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X (w 2005 r. – od 1 XI) roku poprzedzającego rok badany do 30 IX roku badanego. ^b Stan w dniu 31 X.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X (in 2005 – from 1 XI) of the year preceding the surveyed year to 30 IX of the surveyed year. ^b As of 31 X.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10(131). **INTERNATY I BURSY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES OF SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

SZKOŁY	2015/16		2005/06 ^a	2010/11	2014/15	2015/16		SCHOOLS
	placówki esta- blish- ments	miejsca beds	korzystający boarders				na 100 miejsc per 100 beds	
			ogółem total					
O G O Ł E M	29	2523	2920	2146	2055	1958	77,6	T O T A L
Internaty	23	2077	2670	1829	1678	1586	76,4	Boarding schools
gimnazja	1	18	-	-	-	15	83,3	lower secondary schools ^b
zasadnicze szkoły zawodowe i technika ^b	16	1413	2574	1171	1066	1006	71,2	basic vocational and technical secondary schools ^b
licea ogólnokształcące	6	646	96	658	612	565	87,5	general secondary
Bursy	6	446	250	317	377	372	83,4	Dormitories

^a Stan w dniu 31 X. ^b Łącznie z technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14), ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, policealnymi, kolegiami nauczycielskimi, nauczycielskimi kolegiami języków obcych, kolegiami pracowników służb społecznych.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^b Including supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year), general art schools leading to professional certification, post-secondary schools, teacher training colleges, foreign language teacher training colleges, colleges of social work.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11(132). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES					
Domy	11	9	10	9	Dormitories
Miejsca	2988	2197	2568	2469	Beds
Korzystający:					Boarding:
studenci	2440	1648	1377	1259	students
w % ogółu studentów	7,3	6,8	8,4	8,3	in % of total students
uczestnicy studiów doktoranckich	.	6	33	34	students of doctoral studies
w % ogółu uczestników	.	5,2	13,7	10,7	in % of total students of doctoral studies
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	2	3	1	1	Canteens
Miejsca	376	530	100	100	Places

TABL. 12(133). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS^a

SZKOŁY	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16				SCHOOLS
				ogółem ^b total ^b	w tym otrzymujący stypendia of which scholar- ships recipients		otrzymują- cy stypen- dia w % ogółu studentów danej grupy szkół scholarship recipients in % of total students of a given group of schools	
					socjalne social	rektora dla najlep- szych studentów vice- chancellor to the best students		
O G O Ł E M ...	10833	6835	3864	3337	2246	993	22,0	T O T A L
Uniwersytety	6919	4869	3003	2583	1783	721	21,3	Universities
Wyższe szkoły ekonomiczne ..	428	155	26	25	15	8	21,7	Academies of economics
Wyższe szkoły zawodowe	3486	1811	835	729	448	264	25,1	Higher vocational schools

^a Łącznie z cudzoziemcami; od roku akademickiego 2010/11 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. ^b W podziale według rodzajów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

^a Including foreigners; since 2010/11 academic years excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. ^b In the division by type of scholarships one person may be included more than once.

TABL. 13(134). SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
 PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2014/15			2015/16		
	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas
Szkoły	328	111	217	316	112	204	314	119	195	316	128	188
<i>Schools</i>												
w tym: of which:												
sportowe i mistrzostwa sportowego..	2	2	-	2	2	-	2	2	-	2	2	-
<i>sports and athletic filialne</i>												
.....	19	1	18	10	-	10	18	-	18	18	-	18
<i>branch</i>												
„małe szkoły”	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>„small schools”</i>												
Pomieszczenia szkolne	3994	2127	1867	4449	2357	2092	.	.	.	.	.	.
<i>Classrooms</i>												
Oddziały	3448	2039	1409	3086	1794	1292	3233	1971	1262	3485	2252	1233
<i>Sections</i>												
Uczniowie	69555	46284	23271	56667	38094	18573	60697	41779	18918	66427	47461	18966
<i>Pupils</i>												
w tym kobiety	33965	22579	11386	27604	18527	9077	29844	20607	9237	32697	23463	9234
<i>of which females</i>												
w tym I klasa	10505	6985	3520	8984	6029	2955	14364	9831	4533	15159	10892	4267
<i>of which 1st grade</i>												
w tym w szkołach: of which in schools:												
sportowych i mistrzostwa sportowego	679	679	-	576	576	-	625	625	-	641	641	-
<i>sports and athletic filialnych</i>												
.....	435	23	412	299	-	299	707	-	707	826	-	826
<i>branch</i>												
„małych szkółach”	106	-	106	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>„small schools”</i>												
Absolwenci	12625	8365	4260	9900	6817	3083	8720	6134	2586	.	.	.
<i>Graduates</i>												
w tym kobiety	6294	4132	2162	4765	3267	1498	4279	3018	1261	.	.	.
<i>of which females</i>												
w tym w szkołach: of which in schools:												
sportowych i mistrzostwa sportowego	59	59	-	186	186	-	121	121	-	.	.	.
<i>sports and athletic filialnych</i>												
.....	27	-	27	73	-	73	71	-	71	.	.	.
<i>branch</i>												
Liczba uczniów na: Number of pupils per:												
1 szkołę	212	417	107	179	340	91	193	351	97	210	371	101
<i>school</i>												
1 pomieszczenie szkolne	17	22	12	13	16	9	x	x	x	x	x	x
<i>classroom</i>												
1 oddział	20	23	17	18	21	14	19	21	15	19	21	15
<i>section</i>												

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 14(135). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2014/15			2015/16		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja.....	151	92	59	154	95	59	159	100	59	157	100	57
Lower secondary												
w tym szkoły:												
of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego	4	4	-	2	2	-	2	2	-	2	2	-
sports and athletic												
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	5	4	1	1	-	1	3	2	1	5	4	1
with job-training sections ^a												
Pomieszczenia szkolne.....	1858	1424	434	2073	1577	496	.	.	.	.	.	.
Classrooms												
Oddziały.....	1709	1290	419	1500	1124	376	1285	967	318	1255	964	291
Sections												
Uczniowie.....	41799	32418	9381	32894	25503	7391	27966	21773	6193	27001	21439	5562
Pupils												
w tym kobiety	20392	15842	4550	15946	12389	3557	13551	10631	2920	13157	10510	2647
of which females												
w tym I klasa	13796	10731	3065	11097	8582	2515	9460	7391	2069	9155	7288	1867
of which 1st grade												
w tym w szkołach: sportowych i mistrzostwa sportowego	304	304	-	399	399	-	402	402	-	461	461	-
sports and athletic												
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	1736	1591	145	144	-	144	747	634	113	1227	1135	92
with job-training sections ^a												
Absolwenci.....	13709	10627	3082	10570	8248	2322	8975	6979	1996	.	.	.
Graduates												
w tym kobiety	6823	5326	1497	5340	4186	1154	4435	3469	966	.	.	.
of which females												
w tym w szkołach: sportowych i mistrzostwa sportowego	109	109	-	199	199	-	101	101	-	.	.	.
sports and athletic												
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	617	579	38	44	-	44	484	438	46	.	.	.
with job-training sections ^a												
Liczba uczniów na: 1 szkołę.....	277	352	159	214	268	125	176	218	105	172	214	98
school												
1 pomieszczenie szkolne.....	22	23	22	16	16	15	x	x	x	x	x	x
classroom												
1 oddział.....	24	25	22	22	23	20	22	23	19	22	22	19
section												

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Based on 6th grade primary school.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15(136). ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
 BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Szkoły	43	45	47	45	Schools
Oddziały	237	298	338	332	Sections
Uczniowie	5905	6316	5397	5188	Students
w tym kobiety	1683	1949	1835	1703	of which females
w tym I klasa	2562	2593	1937	1861	of which 1st grade
Absolwenci	1838	1922	1522	.	Graduates
w tym kobiety	577	664	556	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16(137). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DLA
 MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW
 KSZTAŁCENIA
 STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH
 (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2014/15		2014/15 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie students	2015/16	absolwenci graduates	
O G Ó Ł E M	5397	5188	911	T O T A L
Artystyczna	11	8	5	Arts
Biznesu i administracji	678	616	142	Business and administration
Inżynierijno-techniczna	2260	2219	331	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	463	462	85	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa ..	576	585	91	Architecture and construction
Rolnicza	18	26	3	Agriculture
Leśna	62	55	18	Forestry
Usług dla ludności	1329	1217	236	Personal services

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job.

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 17–19

Od roku szkolnego 2012/13 brak naboru do klas I w liceach profilowanych i uzupełniających liceach ogólnokształcących dla młodzieży i dorosłych, technikach uzupełniających dla młodzieży oraz zasadniczych szkołach zawodowych i technikach dla dorosłych, a od roku szkolnego 2013/14 - technikach uzupełniających dla dorosłych.

Note to tables 17–19

Since the 2012/13 school year there has been no admittance to the 1st grades of specialized secondary schools, supplementary general schools for youth and adults, supplementary technical secondary schools for youth as well as basic vocational schools and technical secondary schools for adults and since 2013/14 year - supplementary technical schools for adults.

TABL. 17(138). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Szkoły	77	59	56	52	Schools
Oddziały	643	536	454	436	Sections
Uczniowie	18017	14124	11675	11185	Students
w tym kobiety	10987	8959	7290	6985	of which females
w tym I klasa	6257	4770	3909	3706	of which 1st grade
Absolwenci	5748	4675	3850	.	Graduates
w tym kobiety	3523	2997	2412	.	of which females

^a Do roku szkolnego 2013/14 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi; patrz uwagi ogólne, ust. 5, pkt 8) na str. 194.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Until the 2013/14 school years including supplementary general secondary schools; see general notes, item 5, point 8) on page 194.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 18(139). **LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
Szkoły	54	8	5	2	Schools
Oddziały	282	22	8	3	Sections
Uczniowie	7456	529	189	64	Students
w tym kobiety	4171	386	126	38	of which females
w tym I klasa	2221	127	-	-	of which 1st grade
Liczba uczniów na:					Number of students per:
1 szkołę	138	66	38	32	school
1 oddział	26	24	24	21	section
Absolwenci	2423	164	119	25	Graduates
w tym kobiety	1379	121	86	12	of which females

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5, pkt 8) na str. 194.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes, item 5, point 8) on page 194.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19(140). **TECHNIKA^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Szkoły	103	73	59	60	Schools
Oddziały	599	709	591	576	Sections
Uczniowie	15214	16661	14138	13733	Students
w tym kobiety	6122	7202	6084	5853	of which females
w tym I klasa	4778	4733	3954	3859	of which 1st grade
Absolwenci	3370	3436	3257	.	Graduates
w tym kobiety	1381	1444	1441	.	of which females

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14)

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year)

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20(141). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2014/15	2015/16	2014/15 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^c
	uczniowie students		absolwenci graduates	
O G Ó Ł E M	14138	13733	2105	T O T A L
Artystyczna	10	9	-	Arts
Społeczna	1313	1302	224	Social and behavioural science
Biznesu i administracji	2293	2020	312	Business and administration
Nauk o środowisku	235	189	46	Environmental protection
Fizyczna ^a	165	31	20	Physical sciences ^a
Technologii teleinformatycznych	2242	2114	356	Information and communication technologies
Inżynierjno-techniczna	2844	2997	297	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	96	67	6	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	1148	1053	182	Architecture and construction
Rolnicza	181	143	30	Agriculture
Leśna	338	337	35	Forestry
Weterynaryjna	150	149	20	Veterinary
Usług dla ludności	3019	2888	499	Personal services
Usług transportowych	104	434	78	Transport services

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013), ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie. ^c Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013), ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job. ^c Among others: physics, chemistry, geology.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 21(142). SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
NIEDAJĄCE UPRAWNIENIŃ ZAWODOWYCH NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	12	16	15	15	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych					of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	1770	1488	1394	1403	Pupils
w tym kobiety	1123	948	917	936	of which females
Absolwenci	294	152	192	.	Graduates
w tym kobiety	194	97	131	.	of which females
DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	7	6	6	6	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych					of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	594	522	528	506	Students
w tym kobiety	418	389	381	356	of which females
Absolwenci	82	74	78	.	Graduates
w tym kobiety	60	54	66	.	of which females

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22(143). SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Oddziały	323	283	261	258	Sections
Uczniowie	8041	7373	5310	5199	Students
w tym kobiety	4629	4968	4014	4045	of which females
Absolwenci	2741	2115	1459	.	Graduates
w tym kobiety	1751	1619	1183	.	of which females

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 23(144). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2014/15	2015/16	2014/15 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie students		absolwenci graduates	
O G Ó Ł E M	5310	5199	1004	T O T A L
w tym:				of which:
Artystyczna	173	209	56	Arts
Społeczna	56	50	10	Social and behavioural science
Dziennikarstwa i informacji	55	66	9	Journalism and information
Biznesu i administracji	1154	937	139	Business and administration
Technologii teleinformatycznych	306	281	17	Information and communication technologies
Inżynierjno-techniczna	-	71	-	Engineering and engineering trades
Architektury i budownictwa	8	-	6	Architecture and construction
Weterynaryjna	61	59	12	Veterinary
Medyczne	1274	1205	411	Health
Opieki społecznej	313	210	41	Welfare
Usług dla ludności	783	948	147	Personal services
Higieny i bezpieczeństwa pracy	729	701	59	Hygiene and occupational health services
Ochrony i bezpieczeństwa	259	251	10	Security services

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification, qualification to perform a job or graduation exam.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 24(145). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

L A T A TYPY SZKÓŁ	Szkoły Schools	Nauczyciele akademicy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b	Y E A R S TYPE OF SCHOOLS
O G Ó Ł E M					T O T A L
2005/06	8	1574	33283	7066	
2010/11	8	1415	24183	6371	
2014/15	8	1218	16490	4433	
2015/16	6	1189	15134	.	
Uniwersytety	1	885	12118	3460	Universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	1	15	115	51	Academies of economics
Wyższe szkoły zawodowe	4	289	2901	922	Higher vocational schools

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 14 na str. 197. ^b W podziale według typów szkół — z roku akademickiego 2014/15.

U w a g a. Ponadto w roku szkolnym 2015/16 na terenie województwa lubuskiego funkcjonowały: 1 filia, 1 zamiejscowa podstawa jednostka organizacyjna i 1 ośrodek dydaktyczny (1399 studentów i 388 absolwentów) uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem lubuskim.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 14 on page 167. ^b According to type of school — from 2014/15 academic year.

N o t e. Moreover, in 2015/16 school year in Lubuskie voivodship there were 1 branch section, 1 basic organizational unit in another location and 1 learning centres (1399 students and 388 graduates) whose headquarters were located outside the territory of Lubuskie voivodship.

TABL. 25(146). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND
TYPE OF SCHOOLS

L A T A TYPY SZKÓŁ	Ogółem Total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms				Y E A R S TYPE OF SCHOOLS
			stacjonarnych ^a full-time programmes ^a		niestacjonarnych ^b part-time programmes ^b		
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females	
O G Ó Ł E M 2005/06	33283	19119	18628	10837	14655	8282	TOTAL
2010/11	24183	14273	13596	7962	10587	6311	
2014/15	16490	9382	11143	6621	5347	2761	
2015/16	15134	8646	10302	6153	4832	2493	
Uniwersytety	12118	6847	8531	5066	3587	1781	Universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	115	75	-	-	115	75	Academies of econo- mics
Wyższe szkoły zawodowe	2901	1724	1771	1087	1130	637	Higher vocational schools

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: *a* – dziennych, *b* – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

a, b Data for 2005/06 academic year concern: *a* – day study system, *b* – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 26(147). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND
TYPE OF SCHOOLS

L A T A TYPY SZKÓŁ	Ogółem Total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms				Y E A R S TYPE OF SCHOOLS
			stacjonarnych ^a full-time programmes ^a		niestacjonarnych ^b part-time programmes ^b		
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females	
O G Ó Ł E M 2005/06	7066	4473	3620	2218	3446	2255	TOTAL
2013/14	4771	3125	2988	2036	1783	1089	
2014/15	4433	2880	2817	1884	1616	996	
Uniwersytety	3460	2211	2392	1583	1068	628	Universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	51	29	-	-	51	29	Academies of econo- mics
Wyższe szkoły zawodowe	922	640	425	301	497	339	Higher vocational schools

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: *a* – dziennych, *b* – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

a, b Data for 2005/06 academic year concern: *a* – day study system, *b* – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 27(148). NAUCZYCIELE AKADEMICY^a W SZKOŁACH WYŻSZYCH
ACADEMIC TEACHERS^c IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06 ^b	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym kobiety <i>of which females</i>				
OGÓŁEM	1574	1415	1218	1189	661	622	538	515	TOTAL
Profesorowie	349	329	349	366	65	71	83	92	Professors
w tym z tytułem naukowym pro- fesora	79 ^b	110	116	127	9 ^b	15	15	20	<i>of which titled only</i>
Docenci	-	39	22	17	-	14	11	8	Assistant professors
Adiunkci	375	499	488	470	164	242	254	242	Tutors
w tym ze stopniem naukowym dokto- ra habilitowanego	27	15	22	14	7	2	8	4	<i>of which with scientific degree of habilitated doctor ° (HD)</i>
Asystenci	493	194	129	111	253	114	67	59	Assistant lecturers
Pozostali	357	354	230	225	179	181	123	114	Others

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 14 na str. 197. ^b Bez szkół wyższych zawodowych.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 14 on page 197. ^b Excluding higher vocational schools. ^c The habilitated doctors degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 28(149). CUDZOZIEMCY^a – STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I
TYPÓW SZKÓŁ
FOREIGNERS^c – STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE
OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE		Studenci <i>Students</i>		Absolwenci ^b <i>Graduates^b</i>		SPECIFICATION
		ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
OGÓŁEM	2005/06	44	28	8	5	TOTAL
	2010/11	48	34	10	8	
	2014/15	87	47	24	16	
	2015/16	101	52	.	.	
studia: stacjonarne		93	49	21	15	<i>full-time programmes</i>
niestacjonarne		8	3	3	1	<i>part-time programmes</i>
Uniwersytety		68	26	15	9	Universities
Wyższe szkoły zawodowe		33	26	9	7	Higher vocational schools

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według form studiów i typów szkół – z roku akademickiego 2014/15.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b According to study forms and type of school – for 2014/15 academic year.

TABL. 29(150). STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE
 POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2013/14	2014/15	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16
	sluchacze studiów podyplomowych ^a <i>students of postgraduate studies ^a</i>				wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych <i>certificates issued to students of postgraduate studies</i>			uczestnicy studiów doktoranckich <i>students of doctoral studies</i>			
OGÓŁEM TOTAL	1611	1741	1025	1129	867	778	654	84	116	241	318
w tym kobiety..... <i>of which females</i>	1220	1294	835	961	695	565	503	27	38	120	178
Uniwersytety.. <i>Universities</i>	.	1025	535	502	.	450	288	84	116	241	318
Wyższe szkoły ekonomiczne <i>Academies of economics</i>	.	328	82	103	.	57	74	-	-	-	-
Wyższe szkoły zawodowe ..... <i>Higher vocational schools</i>	.	388	408	524	.	271	292	-	-	-	-

^a Dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII.

^a For studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII.

 TABL. 30(151). STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA W ROKU AKADEMICKIM 2015/16
 POSTGRADUATE STUDIES BY NARROW FIELDS OF EDUCATION IN THE 2015/16 ACADEMIC YEAR

PODGRUPA KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	Sluchacze Students	Wydane świadectwa ^b Certificates issued ^b	NARROW FIELD OF EDUCATION ^a
OGÓŁEM	1129	654	TOTAL
Pedagogiczna.....	716	328	Education
Artystyczna.....	15	-	Arts
Humanistyczna (z wyłączeniem języków).....	7	-	Humanities (except languages)
Językowa	14	-	Languages
Spoleczna	13	37	Social and behavioural sciences
Dziennikarstwa i informacji	12	19	Journalism and information
Biznesu, administracji i prawa ...	261	183	Business, administration and law
Inżynierjno-techniczna	35	25	Engineering and engineering trades
Architektury i budownictwa	22	16	Architecture and construction
Opieki społecznej	16	-	Welfare
Higieny i bezpieczeństwa pracy.	18	25	Hygiene and occupational health services
Ochrony i bezpieczeństwa.....	-	21	Security services

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b Z poprzedniego roku akademickiego.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b From the previous academic year.

TABL. 31(152). SZKOŁY DLA DOROSŁYCH
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students		Absolwenci Graduates	
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females
Gimnazja 2005/06	8	27	648	120	126	32
Lower secondary schools 2010/11	8	30	736	174	367	97
2014/15	8	24	561	153	177	70
2015/16	6	26	447	128	.	.
Zasadnicze szkoły zawodowe 2005/06	6	16	361	69	126	22
Basic vocational schools 2010/11	3	6	98	23	34	25
2013/14	2	4	20	2	10	2
Licea ogólnokształcące ^a 2005/06	83	248	6122	2741	1794	911
General secondary schools ^a 2010/11	70	236	6382	2998	1340	726
2014/15	43	204	4977	2314	1308	681
2015/16	43	179	4704	2273	.	.
Licea profilowane 2005/06	5	9	244	120	50	27
Specialized secondary schools 2010/11	2	3	52	32	14	11
2013/14	1	1	15	10	15	10
Technika ^b 2005/06	35	85	2049	664	650	207
Technical secondary schools ^b 2010/11	14	42	663	208	128	39
2014/15	9	12	137	34	109	20

a, b Łącznie z: a - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14 b - technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2014/15).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b Including: a - supplementary general secondary schools (until the 2013/14 school year), b - supplementary technical secondary schools (until the 2014/15 school year).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 32(153). WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Piacówki	414	480	506	476	Establishments
miasta	189	225	249	247	urban areas
wieś	225	255	257	229	rural areas
Przedszkola	206	232	275	278	Nursery schools
w tym specjalne	2	6	8	8	of which special
miasta	150	165	198	204	urban areas
wieś	56	67	77	74	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	208	209	187	159	Pre-primary sections of primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	5	4	3	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	34	40	36	Pre-primary points
Miejsca	19682	24702	29213	28474	Places:
Przedszkola	19682	23788	27974	27417	Nursery schools
w tym specjalne	46	76	150	167	of which special
miasta	16327	19402	22744	22701	urban areas
wieś	3355	4386	5230	4716	rural areas
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	136	103	83	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	778	1136	974	Pre-primary points

TABL. 32(153). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE (dok.)**
PRE-PRIMARY EDUCATION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Dzieci	22993	29548	32633	29208	Children
miasta	17412	21825	23902	22110	urban areas
wieś	5581	7723	8731	7098	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	10016	8657	5679	1516 ^a	of which: aged 6
5 lat	5244	8075	10947	10539	aged 5
Przedszkola	18991	23953	26617	24877	Nursery schools
w tym specjalne	30	64	119	122	of which special
miasta	16160	19916	21904	20935	urban areas
wieś	2831	4037	4713	3942	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	6691	5801	4065	1054 ^a	of which: aged 6
5 lat	4804	6469	8356	8467	aged 5
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	4002	4878	5171	3699	Pre-primary sections of primary schools
w tym w wieku 6 lat	3325	2856	1587	452 ^a	of which aged 6
Zespoły wychowania przed- szkolnego	x	107	77	57	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	610	768	575	Pre-primary points
Dzieci w placówkach wycho- wania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre- primary education establishments per 1000 children aged:
3–6 lat	570	693	805	.	3–6
3–5	428	634	779	832	3–5
5	532	803	920	964	5
6 lat	968	887	954	.	6
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3–6 lat	470	561	656	.	3–6
6 lat	647	594	683	.	6
1 przedszkole	92	103	97	89	Nursery school
100 miejsc	96	101	95	91	100 places

^a Dotyczy dzieci, którym odroczone spełnianie obowiązku szkolnego po osiągnięciu opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej.

U w a g a. W latach szkolnych 2010/11 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą, z których w roku szkolnym 2005/06 nie były uwzględnione wyłącznie dzieci w podziale według wieku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Concern children obliged to attend to the primary school who received opinion of the psychological and educational clinic about lack of school readiness.

In the 2010/11 school years excluding pre-primary education in the units performing health care activities, in which in the 2005/06 school year excluded only in position pertaining to children by age.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane o ochronie zdrowia - jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Podstawę prezentowanych w dziale danych o ochronie zdrowia stanowią:

- 1) ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity Dz.U. 2015 poz. 618), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej – określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

- a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),
- b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, oddziały opieki paliatywnej, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, sanatoria).

Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) – lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarzek lub położnych.

- 2) ustawa z dnia 15 VII 2011 r. o zawodach pielęgniarzy i położnych (tekst jednolity Dz.U. 2016 poz. 1251);
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty (tekst jednolity Dz.U. 2015 poz. 464);

CHAPTER XI HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. *The data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration and until 2011 - the Internal Security Agency; excluding health care in prisons.*

2. *The basis of data presented in this chapter of the health care are provided by:*

- 1) *the Law on Health Care Facilities, dated 15 IV 2011 (uniform text Journal of Laws 2015 item 618), replacing the Law on Care Health Facilities. The law specifies among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care units.*

Data presented in the chapter concerns the units performing health care activities in the following areas:

- a) *out-patient health care (out-patients departments including health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),*
- b) *in-patient health care (hospitals – general, psychiatric and health resorts, chronic medical care homes, nursing homes, hospices, palliative care wards, detoxification centres, addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry and sanatoria).*

Under that law, medical activity can be carried out also by professional practices (individual or group) - doctors, dentists and nurses or midwives.

- 2) *the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 15 VII 2011 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1251);*
- 3) *the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (uniform text Journal of Laws 2015 item 464);*

- 4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (jednolity tekst Dz. U. 2015 r., poz. 581), która reguluje warunki udzielania i zakres świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia;
- 5) ustawa z dnia 28 VII 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (jednolity tekst Dz. U. 2016 poz. 879 z późniejszymi zmianami);
- 6) ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (jednolity tekst Dz. U. 2013 poz. 757), która określa zasady organizacji, funkcjonowania i finansowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne; dane za 2005 r. podano zgodnie z ustawą z dnia 25 VII 2001 r. (Dz. U. Nr 113, poz. 1207);
- 7) ustawa z dnia 6 IX 2001 r. prawo farmaceutyczne (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 45, poz. 271, z późniejszymi zmianami).

3. Dane o pracownikach medycznych dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej, samorządu terytorialnego lub NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż. Osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz. Przez pielęgniarkę należy rozumieć też pielęgniarza, a przez położną - również położnego.

4. Dane o specjalistach dotyczą lekarzy i lekarzy dentyistów ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 X 2005 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentyistów (Dz. U. Nr 213, pozycja 1779) z późniejszymi zmianami.

- 4) *the Law on Health Care Services financed from public funds, dated 27 VIII 2004 (uniform text Journal of Laws 2015, item 581), governing the provision conditions and the scope of health services, the rules and the method of their financing and the activities of the National Health Fund;*
- 5) *the Law on Health Resort Treatment, Health Resorts, the Areas of health Resort Protection and health resort Gminas, dated 28 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2016 item 879, with later amendments);*
- 6) *the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006 (uniform text Journal of Laws 2013, item 757), specifying the organizational rules, the functioning and financing of the State Emergency Medical Services; data for 2005 – law dated 25 VII 2001 (Journal of Laws No. 113, item 1207);*
- 7) *the Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 45, item 271, with later amendments).*

3. Data regarding medical personnel concerns persons employed: in units engaged in medical activities, professional practices, pharmacies, and social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local self-government administration and National Health Fund.

Data includes persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing internships. These people regardless of their working hours are counted once. A nurse should be understood also as a male nurse and midwife - also as a male midwife.

4. Data on doctor specialists and dental specialists concerns doctor with grade II specialization and since 2005 with specialists with the decree of the Minister of Health, dated 20 X 2005 on Doctors and Dentists Specializations (Journal of Laws No. 213, item 1779) with later amendments.

5. Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

6. Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

Dane dotyczące stacjonarnej opieki zdrowotnej nie obejmują opieki dziennej.

7. Dane o łóżkach w placówkach **stacjonarnej opieki zdrowotnej** dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

8. Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

9. W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 V 2012 r. (Dz. U. 2012, poz. 594) z późniejszymi zmianami. Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, urologię, chirurgię szczękową, neurochirurgię, kardiologię, a także urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** - oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** - oddziały pulmonologiczne.

Dane o **szpitalach psychiatrycznych** nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

10. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i wyroby medyczne.

11. Dane dotyczące **ratownictwa medycznego i pomocy** doraźnej obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

Szpitalne oddziały ratunkowe od 8 XI 2011 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 XII 2011 r. (Dz. U. Nr 237, poz. 1420); wcześniej będąc komórkami organizacyjnymi szpitali, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

12. Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Powinny być one usytuowane na terenach wiejskich.

5. Consultations provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.

6. Data on hospitals comprises health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

Data concerning in-patient health care do not include day-care.

7. Data regarding **beds in in-patient health care facilities** concern permanent beds in patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.

8. Data regarding **beds in general hospitals** do not include day-time places in hospital wards and until 2007 - places (beds and incubators) for newborns.

9. In general hospitals (table 5), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 17 V 2012 (Journal of Laws 2012, item 594). Included in **surgical wards** are: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, maxillo-facial, cardio surgery and urology as well as other surgical wards; in **communicable diseases wards** - communicable diseases wards; in **tubercular and pulmonary wards** - pulmonology wards.

Data regarding **psychiatric hospitals** do not include psychiatric wards in general hospitals.

10. Chronic medical care homes and nursing homes provide 24-hour health services in scope of nursing and rehabilitation of persons who do not require hospitalization, as well as provide them with medicinal products and medical devices.

11. Data concerning **emergency medical services and first-aid** includes units covered by the State Emergency Medical Services system (ambulance emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).

Hospital emergency ward since 8 XI 2011 have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 3 XII 2011 (Journal of Laws No 237, item 1420); earlier operated on the basis of the regulation on health care facilities.

12. Generally available pharmacies do not included pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. They should be located in rural areas.

13. Dane o **zachorowaniach** podaje się zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” (X Rewizja) obowiązującą od dnia 1 I 1997 r.

Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne obejmują wszystkie przypadki zarejestrowane w województwie.

14. Dane w tabl. 10 i 11 opracowano na podstawie wyników badań reprezentacyjnych, zgodnych z zaleceniami Eurostatu, „Europejskie Ankiety Badanie Zdrowia”, którymi objęto w 2014 r. 28,8 tys. osób zamieszkałych w 12,2 tys. gospodarstw domowych, w 2009 r. – 41,8 tys. osób w 16,3 tys. gospodarstw domowych. Za 2004 r. są to wyniki badań „Stan zdrowia ludności Polski”, którymi objęto 43,0 tys. osób.

Wyniki badań zostały uogólnione na ludność zamieszkałą w gospodarstwach domowych według stanu w dniu 31 XII.

15. Dane o **opiece nad dziećmi do lat 3** prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 1217) na podstawie której opieka może być organizowana w formie **żłobka, klubu dziecięcego**, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię.

16. Dane dotyczące **wspierania rodziny** oraz **pieczy zastępczej**, prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 575).

17. **Placówka wsparcia dziennego** wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- 1) **opiekuńczej**, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- 2) **specjalistycznej** - organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
- 3) **pracy podwórkowej** – realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
- 4) **w połączonych formach**, tj. łączących zadania placówek opiekuńczych, specjalistycznych i pracy podwórkowej.

Wspieranie rodziny może być również prowadzone w formie poradnictwa specjalistycznego lub przez prace asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinom m.in. w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej.

13. *Data regarding incidence of illnesses is given in accordance with the “International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems” (ICD-10 Revision) valid since 1 I 1997.*

Information concerning incidents of infectious diseases includes all cases registered in the voivodship.

14. *Data in tables 10 and 11 was prepared on the basis of sample surveys according to Eurostat guidelines “The European Health Interview Survey”, which in 2014 included 28,8 thous. persons living in 12,2 thous. households and in 2009 – 41,8 thous. persons in 16,3 thous. households. The results for 2004 come from “The health status of population in Poland” survey, which covered 43,0 thous. persons.*

The results surveys were generalized to the population living in households as of 31 XII.

15. *Data on childcare for children up to the age of 3 are presented according to the law dated 4 II 2011 (unified text: Journal of Laws 2015 item 1217) childcare can be organized in the form of a nurseries, children’s clubs, provided by day carer and nanny.*

16. *Data concerning family support and foster care are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (unified text: Journal of Laws 2016 item 575).*

17. *Day-support centre – supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:*

- 1) *care centre, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres, provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,*
- 2) *specialist centre – organises socio-therapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,*
- 3) *street work - carries out motivating and socio-therapeutic activities,*
- 4) *in a combination of the forms, i.e. combining tasks of the general care, specialized and street work centres.*

Family support shall also be provided as a specialist guidance or through a family assistant, who assists in: improvement of family life situation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job.

18. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych, kulturalno-rekreacyjnych i religijnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodziny zastępcze:

- a) spokrewnione,
- b) niezawodowe - umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa),
- c) zawodowe — umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa) — wśród których funkcjonują również:
  - zawodowe specjalistyczne — umieszcza się w nich w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity: Dz.U. z 2014 r. poz. 382, z późniejszymi zmianami), małoletnie matki z dziećmi,
  - zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego - przyjmują dziecko na podstawie orzeczenia sądu w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12 a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1390),

2) rodzinne domy dziecka - w tym samym czasie, może w nich przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa).

19. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) **placówki opiekuńczo-wychowawczej**, która jest prowadzona jako placówka typu:
  - a) **interwencyjnego** – zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,

18. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible – efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life; satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture recreation and religious.

The forms of family foster care are the following:

1) foster families:

- a) related,
- b) not-professional - placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings),
- c) professional - placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings) - among which there are also:
  - professional specialized - shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (unified text: Journal of Laws 2014 item 382, with later amendments), underage mothers with children,
  - professional that performs the function of a family emergency house shall receive a child on the basis of a court ruling, case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12 a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2015, item 1390),

2) foster homes - placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).

19. Institutional foster care shall be exercised in the form of:

- 1) **care and education centre**, which shall be exercised in the form of:
  - a) **an intervention** - provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,

- b) **rodzinnego** – wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,
- c) **socjalizacyjnego** – zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,
- d) **specjalistyczno-terapeutycznego** (od 2012 r.) – sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka, zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;
- 2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** (od 2012 r.) – umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;
- 3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** (od 2012 r.) – umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku, w tym samym czasie, można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.
- b) **a family** - educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant.
- c) **a socialization** – provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to its age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,
- d) **a specialist therapy** (since 2012) – provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides educational, socio-therapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children,
- 2) **regional care and therapy centre** (since 2012) – a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time;
- 3) **pre-adoptive intervention centre** (since 2012) – a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.

20. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 930).

21. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Zasiłek stały przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, wykonania drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

20. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.

Types of social welfare homes and facilities are presented in accordance with the Act on Social Assistance of 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2016, item 930).

21. Data on social welfare benefits are presented according to the Act on Social Assistance of 12 III 2004.

A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to **permanent benefit**.

A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfill a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, purchase of food, liquid and solid fuels, clothes, goods necessary for routine household maintenance, making small repairs in the dwelling, covering burial costs. The benefit may be given to a person or a family that incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1(154). PRACOWNICY MEDYCYNIE^a

Stan w dniu 31 XII
 MEDICAL PERSONNEL^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
Lekarze	2085	2035	Doctors
w tym kobiety	985	983	of which women
Lekarze dentyści	578	552	Dentists
w tym kobiety	461	440	of which women
Farmaceuci	592	563	Pharmacists
w tym kobiety	480	449	of which women
Pielegniarki	4957	4823 ^b	Nurses
Położne	583	573 ^c	Midwives
Fizjoterapeuci	558	560 ^d	Physiotherapists and rehabilitants
Diagności laboratoryjni ^e	221	218	Laboratory diagnosticians ^e

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 222; dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^{b-d} W tym magistry: ^b – pielęgniarstwa – 348, ^c – położnictwa – 49, ^d – fizjoterapii i rehabilitacji – 267. ^e Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

^a See general notes, item 3 on page 222; data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state of local self-government administration and National Health Fund. ^{b-d} Of which masters: ^b – of nursing – 348, ^c – of midwifery – 49, ^d – of physiotherapy and rehabilitation – 267. ^e Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and Administration and regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2(155). LEKARZE SPECJALIŚCI^a

Stan w dniu 31 XII
 DOCTORS SPECIALIST^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
Lekarze ogółem	1447	1476	Doctors of total
w tym specjaliści w zakresie:			of which specialists in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	94	98	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	215	226	Surgery ^b
Chorób płuc	30	37	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	96	93	Internal diseases
Dermatologii i wenerologii	24	24	Dermatology and venereology
Kardiologii	56	54	Cardiology
Medycyny rodzinnej	258	253	General practitioners
Neurologii ^d	52	54	Neurology ^c
Okulistyki	53	58	Ophthalmology
Onkologii	12	13	Oncology
Otolaryngologii ^d	29	26	Otolaryngology ^d
Pediatryi	78	80	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	112	111	Obstetrics and gynecology
Psychiatrii ^c	63	68	Psychiatry ^c
Radiodiagnostyki ^e	46	40	Radiodiagnostic ^e

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 222 oraz notka ^a do tabl. 1. ^b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, neurochirurgii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowej, kardiocirurgii, chirurgii naczyniowej i urologii. ^c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. ^d, ^e Także: ^d – otorynolaryngologii, ^e – radioterapii onkologicznej.

^a See general notes, item 4 on page 222 and footnote ^a to the table 1. ^b General surgery, paediatric, thoracic surgery, trauma and orthopaedic surgery, neurosurgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiac surgery, vascular surgery and urology. ^c Including children's specialists. ^d, ^e Also: ^d – otorynolaryngology, ^e – oncological radiotherapy.

TABL. 2(155). LEKARZE SPECJALIŚCI^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALIST^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
Lekarze specjaliści w % ogółu lekarzy	69,4	72,5	Specialists in % of total doctors
Lekarze dentyści ogółem	74	74	Dentists of total
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:			<i>of which dentists with specialization:</i>
Chirurgii stomatologicznej	15	17	<i>Oral surgery</i>
Chirurgii szczękowo-twarzowej	4	4	<i>Maxillo-facial surgery</i>
Ortodoncji	15	16	<i>Orthodontics</i>
Periodontologii (paradontologii)	6	4	<i>Periodontology (paradontics)</i>
Protetyki stomatologicznej	14	15	<i>Dental prosthetics</i>
Stomatologii dziecięcej	3	4	<i>Children's dentistry</i>
Stomatologii zachowawczej	17	14	<i>Restorative dentistry</i>
Lekarze dentyści ze specjalizacją w % ogółu lekarzy dentyistów	12,8	13,4	Dental specialists in % of total dentist

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 222 oraz notka ^a do tabl. 1.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

^a See general notes, item 4 on page 222 and footnote ^a to the table 1.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior and Administration.

TABL. 3(156). AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a

OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	547	551	<i>Out-patients departments (as of 31 XII)</i>
miasta	433	440	<i>urban areas</i>
wieś	114	111	<i>rural areas</i>
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII) ..	242	222	<i>Medical practices ^b (as of 31 XII)</i>
miasta	199	186	<i>urban areas</i>
wieś	43	36	<i>rural areas</i>
Porady udzielone ^c w tys.	7709,6	7627,1	<i>Consultations provided ^c in thous.</i>
miasta	7001,4	6979,2	<i>urban areas</i>
wieś	708,2	647,9	<i>rural areas</i>
lekarskie	6855,8	6910,8	<i>doctors</i>
w tym specjalistyczne	2524,6	2517,0	<i>of which specialized</i>
stomatologiczne	853,8	716,3	<i>stomatological</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 223. ^b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. ^c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

^a See general notes, item 5 on page 223. ^b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departments. ^c Including consultations paid by patients (non-public funds).

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and Administration and the Central Statistical Office.

TABL. 4(157). STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a
IN-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII			
FACILITIES — as of 31 XII			
Szpitala ogólne ^b	25	26	General hospitals ^b
Szpitala psychiatryczne	3	3	Psychiatric hospital
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	2	2	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	13	13	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	2	2	Nursing homes
Hospicja	3	4	Hospice
Oddziały opieki paliatywnej	1	1	Palliative care wards
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII			
BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII			
Szpitala ogólne ^d	4443	4402	General hospitals ^d
Szpitala psychiatryczne	828	837	Psychiatric hospital
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	245	245	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^e	889	871	Chronic medical care homes ^e
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	54	57	Nursing homes
Hospicja	38	53	Hospice
Oddziały opieki paliatywnej	15	17	Palliative care wards
LECZENI			
IN-PATIENTS			
Szpitala ogólne ^e	188111	193311	General hospitals ^e
Szpitala psychiatryczne	8022	7870	Psychiatric hospital
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	629	655	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^e	1612	1596	Chronic medical care homes ^e
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^e	145	121	Nursing homes ^e
Hospicja	618	756	Hospice
Oddziały opieki paliatywnej	235	224	Palliative care wards

^a Patrz uwagi ogólne ust. 7 na str. 223. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 223. ^c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. ^d Łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. ^e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

Źródło: w zakresie szpitali ogólnych – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, w zakresie zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

^a See general notes, item 7 on page 223. ^b See general notes, item 8 on page 223. ^c Including psychiatric types facilities. ^d Including beds and incubator for newborns. ^e Excluding inter-ward patient transfer.

Source: in regard to general hospitals – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior and Administration, in regard to long-term facilities – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior and Administration; in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5(158). SZPITALA OGÓLNE^a
GENERAL HOSPITALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
Szpitala ogólne (stan w dniu 31 XII)	25	26	Hospitals (as of 31 XII)
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	4443	4402	Beds (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności	43,5	43,2	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:			of which in specified wards:
chorób wewnętrznych	793	713	internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	160	157	of which cardiological ^b
chirurgicznych	1020	970	surgical
pediatrycznych	245	245	paediatric
ginekologiczno-położniczych	544	542	gynaecological-obstetric
onkologicznych	166	155	oncological
intensywnej terapii	91	92	intensive therapy
zakaźnych	24	24	communicable
gruźlicy i chorób płuc	120	201	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	20	19	dermatological
neurologicznych.....	150	156	neurological
psychiatrycznych	260	299	psychiatric
Leczeni ^c w tys.	188,1	193,3	In-patients ^c in thous.
w tym na oddziałach ^d :			of which in specified wards ^d :
chorób wewnętrznych	38,7	37,9	internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	12,4	13,0	of which cardiological ^b
chirurgicznych.....	50,9	51,7	surgical
pediatrycznych	11,7	12,1	paediatric
ginekologiczno-położniczych.....	27,1	27,0	gynaecological-obstetric
onkologicznych	6,8	7,6	oncological
intensywnej terapii.....	3,1	3,1	intensive therapy
zakaźnych.....	1,2	1,3	communicable
gruźlicy i chorób płuc	3,7	5,6	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	0,7	0,8	dermathological
neurologicznych.....	5,9	6,0	neurological
psychiatrycznych.....	2,2	2,3	psychiatric
Wypisani w tys.	181,9	186,9	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	4,0	4,4	Deaths in thous.
Leczeni na: 10 tys. ludności.....	1843,7	1898,8	In-patients per: 10 thous. population
1 łóżko ^e	44,3	46,3	bed ^e
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,2	5,1	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	238,8	242,4	Average bed use in days

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 i 9 na str. 223. ^b Łącznie z oddziałami intensywnej nadzoru kardiologicznego. ^c Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^d Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych. ^e Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

^a See general notes, items 8 and 9 on page 223. ^b Including intensive cardiological care wards. ^c Excluding inter-ward patient transfers. ^d Including inter-ward patient transfers. ^e Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior and Administration.

TABL. 6(159). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a**
Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego.....	36	53	49	51	<i>Ambulance emergency rescue teams</i>
podstawowe.....	x	29	27	29	<i>basic</i>
specjalistyczne	x	24	22	22	<i>specialist</i>
Szpitalne oddziały ratunkowe	4	7	8	8	<i>Hospital emergency wards</i>
Izby przyjęć ^b	2	16	9	9	<i>Admission rooms ^b</i>
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	1	<i>Medical air rescue ^c</i>
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d :					<i>Calls to the occurrence places ^d:</i>
w tysiącach	81,3	75,6	82,7	85,2	<i>in thousands</i>
na 1000 ludności	80,6	73,9	81,0	83,6	<i>per 1000 population</i>
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :					<i>Persons who received health care benefits in the place of occurrence ^d:</i>
w tysiącach	82,7	76,0	82,9	85,4	<i>in thousands</i>
w tym:					<i>of which:</i>
dzieci i młodzież w wieku do 18 lat.....	8,1	5,4	5,3	5,6	<i>children and youth up to 18 years of age</i>
w wieku 65 lat i więcej	.	32,1	33,9	35,1	<i>aged 65 and more</i>
na 1000 ludności	81,9	74,3	81,2	83,8	<i>per 1000 population</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 223. ^b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. ^c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. ^d W ciągu roku.

^a See general notes, item 11 on page 223. ^b Organizational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. ^c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. ^d During the year.

TABL. 7(160). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Apteki	275	296	323	316	<i>Pharmacies</i>
w tym prywatne	274	294	322	315	<i>of which private</i>
w tym na wsi	19	16	16	16	<i>of which in rural areas</i>
Punkty apteczne	38	47	54	51	<i>Pharmaceutical outlets</i>
w tym na wsi	38	47	54	47	<i>of which in rural areas</i>
Liczba ludności na:					<i>Number of population per:</i>
1 aptekę i punkt apteczny.....	3224	2983	2706	2774	<i>pharmacy and pharmaceutical outlet</i>
w tym na wsi	6353	5928	5380	5663	<i>of which in rural areas</i>
1 aptekę	3670	3457	3159	3222	<i>pharmacy</i>
w tym na wsi	19060	23340	23535	22297	<i>of which in rural areas</i>
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	450	487	558	532	<i>Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 223.

^a See general notes, item 12 on page 223.

TABL. 8(161). **KRWIODAWSTWO^a**
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII) ..	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	6	6	5	5	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy	13,0	15,6	15,1	15,4	Blood donors
w tym honorowi	13,0	15,6	15,1	15,4	of which honorary blood donors
Liczba donacji ^b krwi pełnej	23,2	29,9	29,9	30,8	Number of collected donations ^b
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^c	22,8 ^d	29,9	29,7	30,8	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^c

^a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. ^b Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. ^c Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom. ^d Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP).

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Centrum Krwi.

^a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior and Administration. ^b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. ^c One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units. ^d Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP).

S o u r c e: data of the National Blood Centre.

TABL. 9(162). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Gruźlica	178	135	143	115	17,6	13,2	14,0	11,3	Tuberculosis
Tężec	-	-	-	1	x	x	x	0,1	Tetanus
Krzusiec	16	3	1	70	1,6	0,3	0,1	6,9	Whooping cough
Odra	-	1	-	-	x	0,1	x	x	Measles
Wirusowe zapale- nie wątroby:									Viral hepatitis:
typ A	-	1	1	-	x	0,1	0,1	x	type A
typ B	37	31	61	68	3,7	3,0	6,0	6,7	type B
typ C	113	134	162	184	11,2	13,1	15,9	18,0	type C
Różyczka	143	201	249	99	14,2	19,7	24,4	9,7	Rubella
AIDS ^a	2	7	-	1	0,2	0,7	x	0,1	AIDS ^a
Salmonellozy	468	201	101	139	46,4	19,7	9,9	13,6	Salmonella infections
Inne bakteryjne za- trucia pokarmowe	96	54	145	108	9,5	5,3	14,2	10,6	Other bacterial food borne intoxications
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	65	933	986	1134	33,3	399,6	502,3	592,8	Acute diarrhoea in chil- dren under 2 years ^b
Szkarlatyna (pionica)	227	379	809	643	22,5	37,1	79,3	63,1	Scarlet fever
Bakteryjne zapale- nie opon mózgo- wych i/lub mózgu	37	26	25	19	3,7	2,5	2,4	1,9	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	13	13	8	36	1,3	1,3	0,8	3,5	Viral meningitis
Wirusowe zapale- nie mózgu	-	1	3	1	x	0,1	0,3	0,1	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznicy na- gminne)	248	124	69	70	24,6	12,1	6,8	6,9	Mumps
Włośnica	1	-	-	12	0,1	x	x	1,2	Trichinellosis
Grypa ^c	17641	2748	18430	35163	1748,0	268,6	1805,5	3449	Influenza ^c
Choroby wenerycz- ne	62	54	42	47	6,1	5,3	4,1	4,6	Veneral diseases
Szczepienia przeciw wścieklicznie	99	126	140	118	9,8	12,3	13,7	11,6	Rabies vaccinations

^a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. ^b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. ^c Łącz-
nie z podejrzeniami zachorowań.

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzo-
nego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego
Uniwersytetu Medycznego.

^a Preliminary data because of specific features of the disease. ^b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2.
^c Including influenza-like illness.

S o u r c e: data of the National Institute of Public Health – NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by
sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the
Medical University of Warsaw.

TABL. 10 (163). OCENA STANU ZDROWIA LUDNOŚCI
 PERCEIVED HEALTH STATUS OF POPULATION

STAN ZDROWIA HEALTH STATUS	Ogółem Total			W wieku lat At the age of				
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	0-14	15-29	30-49	50-69	70 i więcej and more
	w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku in % of total population of given sex and age group							
Bardzo dobry i dobry 2004	59,6	63,3	56,9	89,5	85,6	59,2	25,5	11,5
<i>Very good and good</i>	2009	66,2	69,7	63,3	92,7	93,1	74,2	38,3
	2014	65,7	68,3	63,3	88,6	90,6	78,6	37,8
Taki sobie, ani dobry ani zły .. 2004	26,3	24,0	28,1	7,7	12,0	30,2	47,7	39,3
<i>Fair</i>	2009	22,1	20,8	23,2	6,3	5,8	20,0	42,1
	2014	24,1	21,6	26,2	9,1	9,4	18,1	43,3
Zły i bardzo zły 2004	14,0	12,7	15,0	2,8	2,3	10,6	26,7	49,3
<i>Bad and very bad</i>	2009	11,7	9,5	13,5	0,9	1,0	5,8	19,6
	2014	10,3	10,1	10,5	2,3	-	3,4	18,9

 TABL. 11 (164). LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WAGI CIAŁA^a
 POPULATION AT THE AGE OF 15 AND MORE BY BODY WEIGHT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			W wieku lat At the age of			
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	15-29	30-49	50-69	70 i więcej and more
	w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku in % of total population of given sex and age group						
Niedowaga 2004	4,6	2,4	6,7	10,8	2,2	0,9	3,0
<i>Underweight</i>	2009	3,7	1,5	5,6	9,9	2,2	1,2
	2014	2,1	0,7	3,2	5,5	1,0	1,4
W normie 2004	50,9	47,4	54,2	72,2	51,1	31,4	34,0
<i>Normal</i>	2009	45,0	37,3	51,3	63,0	47,2	33,7
	2014	43,4	33,9	51,2	62,5	45,9	32,5
Nadwaga 2004	31,3	37,4	25,6	15,0	34,1	42,5	43,5
<i>Overweight</i>	2009	33,9	41,5	27,7	22,0	35,9	38,8
	2014	37,1	47,1	29,0	26,5	36,7	43,3
Otyłość 2004	13,2	12,9	13,5	2,0	12,6	25,2	19,5
<i>Obesity</i>	2009	17,3	19,7	15,3	5,1	14,7	26,4
	2014	17,4	18,3	16,6	5,6	16,4	22,8

^a Wagę ciała opracowano na podstawie wskaźnika masy ciała (BMI) obliczonego przez podzielenie wagi ciała (w kilogramach) przez wzrost (w metrach do kwadratu) i podano według grup: otyłość – 30,0 i więcej, nadwaga – od 25,0 do 29,99 w normie – od 18,5 do 24,99, niedowaga – poniżej 18,5.

^a Body weight was presented on the basis of body mass index (BMI), calculated by dividing the body weight in kilograms by square of the height in metres and was presented by the following groups of BMI values: obesity – 30,0 and more, overweight – 25,0-29,99, normal – 18,5-24,99, underweight – less than 18,5.

TABL. 12(165). **ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE**
Stan w dniu 31 XII
NURSERIES^a AND CHILDREN'S CLUBS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Żłobki	11	11	47	47	Nurseries
w tym publiczne	11	11	13	12	of which public
Oddziały żłobkowe przy przedszkolach	6	5	6	5	Nursery wards of nursery schools
Kluby dziecięce	x	x	7	8	Children's clubs
w tym publiczne	x	x	2	3	of which public
Miejsca:					Places:
w żłobkach	925	1266	2427	2352	in nurseries
w klubach dziecięcych	x	x	141	168	in children's clubs
Dzieci przebywające (w ciągu roku).....					Children staying (during the year)
w żłobkach	1679	2116	3454	3398	in nurseries
w klubach dziecięcych	x	x	172	179	in children's clubs
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych ^b na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	52,3	60,0	132,6	131,8	Places in nurseries and children's clubs ^b per 1000 children up to the age of 3 in urban areas
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych ^b :					Children staying in nurseries and children's clubs ^b :
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	29,8	36,6	77,1	78,6	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	93,4	100,2	89,3	89,7	per 100 places

^a Miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi. ^b Do 2010 r. bez klubów dziecięcych.

^a Places and children – including nursery wards. ^b Until 2010 excluding children's clubs.

TABL. 13(166). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**
DAY-SUPPORT CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	placówki – stan w dniu 31 XII centres – as of 31 XII				wychowankowie w tys. residents in thous.				
O G Ó Ł E M	86	82	94	101	3,7	3,2	2,8	2,9	TOTAL
Opiekuńcze	81	75	80	84	3,5	2,9	2,4	2,4	General care
Specjalistyczne	5	7	13	16	0,2	0,2	0,4	0,4	Specialized
W połączonych formach	-	-	1	1	-	-	0,1	0,1	In a combination of the forms

TABL. 14(167). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**

Stan w dniu 31 XII
FAMILY FOSTER CARE^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	1264	1367	1528	1482	Foster families
Spokrewnione	1039	1111	956	938	Related
dzieci ^b	1339	1439	1227	1204	children ^b
Niezawodowe	197	173	477	454	Non-professional
dzieci ^b	307	271	641	612	children ^b
Zawodowe ^c	28	83	95	90	Professional ^c
dzieci ^b	122	314	356	333	children ^b
Rodzinne domy dziecka			6	11	Foster homes
dzieci ^d			41	66	children ^d

^a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. ^b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, od 2012 r. - w wieku do 25 lat. ^c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. ^d W wieku do 25 lat.

^a Some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. ^b Until 2011 up to the age of 18, since 2012 up to the age of 25. ^c Until 2011 professional, not related to the child foster families. ^d Up to the age of 25.

TABL. 15(168). INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a
INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015
	placówki centres				wychowankowie residents				wolontariusze volunteers			
	stan w dniu 31 XII				as of 31 XII							
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	12	22	35	33	547	563	606	545 ^b	42	39	32	38
Care and education centres												
interwencyjne	1	1	1	1	45	18	28	23	-	-	-	-
intervention												
rodzinne	2	4	4	4	10	26	29	32	-	-	3	3
family												
socjalizacyjne	5	6	25	22	288	144	445	381	7	7	15	27
socialization												
łącznie zadania placówek ^c	4	11	5	6	204	375	104	109	35	32	4	8
combining tasks of the centres ^c												

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 19 na str. 225. ^b W tym 3 wychowanków w wieku 0–3 lata i 8 w wieku 4–6 lat oraz 6 sierot i 66 niepełnosprawnych. ^c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

^a See general notes, item 19 on page 225. ^b Of which 3 residents at age 0–3 and at 8 age 4–6, 6 orphans and 66 disabled.

^c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres.

TABL. 16(169). POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii).....	38	33	42	42	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca ^b					Places ^b
ogółem	2728	2574	2921	2916	total
na 10 tys. ludności	27,0	25,2	28,6	28,6	per 10 thous. population
Mieszkańcy ^b					Residents ^b
ogółem	2660	2569	2830	2789	total
w tym kobiety	1347	1089	1341	1348	of which women
w tym do 18 lat	123	70	94	86	of which up to age 18
w tym umieszczeni w ciągu roku	896	822	1065	945	of which placed within during the year
na 10 tys. ludności	26,4	25,1	27,7	27,4	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie	179	223	345	299	Persons awaiting a place

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b Łącznie z filiami.

^a Including community self-help homes. ^b Including branches.

TABL. 17(170). PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii) ^b	38	33	42	42	Homes and facilities (excluding branches) ^b
w których mogą przebywać:					in which may be:
osoby w podeszłym wieku	5	6	8	9	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy	5	7	8	8	chronically ill with somatic disorders
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	5	4	4	4	adults mentally retarded
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	5	4	5	5	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorzy	4	5	5	5	chronically mentally ill
niepełnosprawni fizycznie	2	6	4	4	physically handicapped
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	3	2	3	3	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomni	8	6	12	11	homeless
inne osoby	1	2	2	2	other persons

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców.

^a Including community self-help homes. ^b In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few group of residents

TABL. 17(170). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Mieszkańcy w domach i zakładach dla^a:	2660	2569	2830	2789	Residents in homes and facilities for^a:
osób w podeszłym wieku.....	452	419	386	406	aged persons
przewlekłe somatycznie chorych.....	608	670	780	793	chronically ill with somatic disorders
dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	295	259	265	269	adults mentally retarded
dzieci i młodzieży niepełnosprawnych inte-					children and young mentally re-
lektualnie.....	371	196	297	291	tarded
przewlekłe psychicznie chorych.....	367	461	466	462	chronically mentally ill
niepełnosprawnych fizycznie.....	285	243	224	219	physically handicapped
matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w					mothers with dependent children
ciąży.....	66	53	90	69	and pregnant women
bezdomnych.....	191	238	307	264	homeless
innych osób.....	25	30	15	16	other persons
<i>a</i> Łącznie z filiami.					
<i>a</i> Including branches.					

TABL. 18(171). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a**
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b Beneficiaries ^b	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION	
O G Ó Ł E M.....	2005	99585	101383	T O T A L
	2010	71391	132074	
	2014	61334	125373	
	2015	57934	127800	
Pomoc pieniężna.....	60414	101799	Monetary assistance	
w tym:			of which:	
Zasiłki stałe.....	9475	41736	Permanent benefits	
Zasiłki okresowe.....	18211	31180	Temporary benefits	
Zasiłki celowe.....	32565	28350	Appropriated benefit	
Pomoc na usamodzielnienie oraz na			Assistance to reach self-	
kontynuowanie nauki.....	66	241	dependence and to continue	
			education	
Pomoc niepieniężna.....	24773	26001	Non-monetary assistance	
w tym:			of which:	
Schronienie.....	350	642	Shelter	
Posiłek.....	21192	14345	Meals	
Ubranie.....	248	23	Clothing	
Sprawienie pogrzebu.....	161	384	Burial	
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne			Attendance services and spe-	
usługi opiekuńcze.....	2765	10531	cialized attendance services	
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich			Assistance in gaining adequate	
warunków mieszkaniowych, zatrudnie-			housing conditions, gaining	
nia i na zagospodarowanie.....	29	76	employment and for running	
			one's own household	

a Patrz uwagi ogólne, ust. 21 na str. 227. *b* W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie. Źródło: dane Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego.

a See general notes, item 21 on page 227. *b* Under the item benefits, recipients may be shown several times. Source: data of the Lubuskie Voivodship Office.

DZIAŁ XII KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. **Książka** jest to wydawnictwo zwarte o objętości powyżej 48 stron, broszura – o objętości od 5 do 48 stron. Wydawnictwa te zaliczane są do wydawnictw nieperiodycznych.

2. Gazety i czasopisma są to wydawnictwa periodyczne. **Gazety** (periodyki informacji ogólnej) są to wydawnictwa będące przede wszystkim źródłem informacji o bieżących wydarzeniach krajowych i zagranicznych. **Czasopisma** (inne periodyki) są to wydawnictwa omawiające problemowo zagadnienia społeczne, polityczne i gospodarcze, specjalistyczne – fachowe i naukowe, a także wydawnictwa urzędowe.

3. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.

4. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

5. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych**, obejmującą dramatyczne i lalkowe przedstawienia teatralne,
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**.

6. Informacje o działalności **domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic** opracowano na podstawie sprawozdawczości rocznej.

CHAPTER XII CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. A **book** is understood as a publication containing than 48 pages, while a pamphlet contains 5 to 48 pages. These publications are considered to be non-periodic publications.

2. Newspapers and magazines are periodic publications. **Newspapers** (general information periodical) are publications being primarily a source of information regarding current domestic and foreign event. **Magazines** (other periodicals) are publications addressing social, political and economic, specialized and scientific issues as well as government publications.

3. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

A **borrower** is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.

4. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

5. Information regarding **theatres and music institutions** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic theatres**, including dramatic and puppet theatrical performances,
- the concert activity of **philharmonic orchestras, orchestras and choirs**.

6. Information concerning the activity of **cultural centres and establishments, clubs and community centres** is based on annual reporting data.

7. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo). Wśród kin stałych wyróżnia się - **minipleksy** – posiadające od 3 do 7 sal i **multipleksy** - posiadające 8 sal i więcej.

8. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających - na mocy szczególnych przepisów - z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. **Termin turystyka** - zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r. — oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż 1 rok, w dowolnym głównym celu (służbowym lub osobistym, w tym wypoczynkowym) innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (od 2011 r. posiadające 10 i więcej miejsc noclegowych; do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwatery agroturystycznych).

W ramach:

- obiektów hotelowych do grupy „inne obiekty hotelowe” zalicza się te, które nie spełniają wymagań dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi typowe dla hoteli (np. zajazdy, gościeńce),
- pozostałych obiektów do grupy „inne obiekty” zalicza się te, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla poszczególnych rodzajów obiektów oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, ośrodki sportowo-rekreacyjne, ośrodki kolonijne, zakłady uzdrowiskowe).

7. *Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive and magnetic tape). Among fixed cinemas one can distinguish **miniplexes** - equipped with 3 to 7 screens and **multiplexes** - equipped with 8 screens and more.*

8. *Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).*

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the Regulation No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council (EU) in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a 1 year, for any main purpose (business or personal purpose, including leisure) other than to be employed by a resident entity in the place visited.

2. **Tourist accommodation facilities** include tourist accommodation establishments, i.e. hotels and similar establishments and other facilities (since 2011 with 10 and more bed places; until 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings).

Within:

- hotels and similar facilities, the group “other hotel facilities” has covered facilities which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services (e.g. road houses, inns),
- other facilities, the group “miscellaneous facilities” includes facilities which do not correspond to conditions expected in particular facilities, and other facilities used for tourism (e.g. student dormitories, boarding schools, weekend and holiday accommodation establishments, sport and recreational centres, holiday youth centres as well as health establishments).

3. W informacjach o **obiektach i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. **Turyści zagraniczni** korzystający z turystycznych obiektów noclegowych rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazywany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

5. **Stopień wykorzystania miejsc noclegowych** lub **pokoi** jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

6. **Placówki gastronomiczne** w obiektach w turystycznych obiektach noclegowych obejmują zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe. Do barów i kawiarni zaliczono także: winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych - także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

Sport

1. Dane o organizacjach kultury fizycznej obejmują wybrane organizacje o ogólnokrajowym zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku Polskiego Związku Sportu Niepełnosprawnych „Start” - rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

2. Dane o **klubach sportowych** publikowane są łącznie z uczniowskimi klubami sportowymi UKS i wyznaniowymi klubami sportowymi.

3. W kategoriach ćwiczących, trenerów i instruktorów sportowych w klubach sportowych (tabl. 15) osoba uprawiająca lub prowadząca zajęcia w kilku rodzajach sportu jest wykazywana tylko jeden raz.

3. *Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding **facilities and the number of bed places for tourists** .*

4. ***Foreign tourists** using tourist accommodation establishments are registered according to country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.*

5. ***Occupancy rate of bed places or rooms** is a relation of the number of bed places or rooms in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.*

6. ***Catering establishments** in tourist accommodation establishments include permanent and seasonal catering facilities and outlets. Catering facilities and cafes also include: wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice-cream parlours, snack bars, etc.*

Sport

1. *Data regarding **physical education organizations** include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled “Start”, the Society for Promotion of Physical Culture, the Association of “Rural Sports Clubs”) and primarily concern recreational activity, and in case of the Polish Sports Association for the Disabled “Start” - rehabilitation activity for persons with disabilities.*

2. *Data **regarding sports clubs** are published including student sports clubs UKS and religious sports clubs.*

3. *In the category of persons practising sports, coaches and sports instructors in sports clubs (table 15) a person practising or conducting training in several kinds of sports is recognized only once, instead of many times, as before.*

W kategoriach ćwiczących w organizacjach kultury fizycznej (tabl. 15) oraz ćwiczących, trenerów i instruktorów sportowych według dziedzin i rodzajów sportu (tabl. 16) jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia lub prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

4. Informacje o organizacjach kultury fizycznej oraz klubach sportowych opracowywane są na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

5. Informacje o wybranych obiektach sportowych opracowywane są na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co cztery lata.

6. W ramach obiektów sportowych:

- boiska znajdujące się w płycie głównej stadionu nie są wykazywane ponownie jako boiska do gier wielkich,
- boiska, na których można przeprowadzić kilka różnych gier (np. koszykówkę, siatkówkę, piłkę ręczną) wykazywane są raz, jako boiska uniwersalne (wielozadaniowe),
- boiska kryte znajdujące się w halach sportowych lub salach gimnastycznych nie są wykazywane oddzielnie, lecz traktowane jako hale sportowe lub sale gimnastyczne w zależności od typu obiektu, w którym się znajdują.

Informacje o obiektach dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych dotyczą obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo lub o innym niż ruchowy rodzaju niepełnosprawności.

Ścieżka rowerowa (droga dla rowerów) jest to droga lub jej część przeznaczona do ruchu rowerów jednośladowych, oznaczona odpowiednimi znakami drogowymi. Dane dotyczące ścieżek rowerowych obejmują samodzielne drogi dla rowerów (położone w pasie drogi), drogi wydzielone z jezdni, drogi wydzielone z chodnika oraz drogi zawarte w ciągach pieszo-rowerowych. W danych uwzględniono łączną długość ścieżek będących w zarządzie gminy, starostwa powiatowego i urzędu marszałkowskiego (bez długości szlaków rowerowych położonych np. w lesie).

In the category of persons practising sports in physical education organizations (table 15) as well as persons practising sports, coaches and sports instructors according to sports fields and kinds of sports (table 16) one person may be indicated more than once, depending upon the number of sports practiced or taught.

Persons practising sports are classified as either juniors or seniors, depending on age; various age groups are applied for individual sports.

4. *Information on physical education organizations as well as sports clubs has been compiled on the basis of periodic survey conducted every two years.*

5. *Information on selected sport facilities has been compiled on the basis of periodic survey conducted every four years.*

6. *Within sports facilities:*

- *sports fields located on the main surface of the stadium are not recognized again as sports fields for big games,*
- *sports fields on which several different games can be played (e.g. basketball, volleyball, handball) are recognized once as universal and multi-purpose sports fields,*
- *indoor sports fields located in sports halls or gyms are not recognized separately but treated as sports halls or gyms, depending on the type of facility where they are located.*

Information on sports facilities adapted to the needs of the disabled refer to facilities adapted to the needs of people with physical disability and other than physical type of disability.

Cycle path (bikeway) is a path or its part dedicated to cycling, marked with appropriate traffic signs. Data concerning cycle paths include separated in-roadway bikeways, physically separated in-road bikeways, shared-use paths, shared in-road bikeways. Data include a total length of cycle paths being managed by gmina, powiat and marshal's office (excluding length of cycle routes located e.g. in forests).

Kultura

Culture

TABL. 1(172). **KSIĄŻKI I BROSZURY WYDANE^a**
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Tytuły ogółem.....	132	264	359	246	Titles total
Wydawnictwa naukowe.....	68	145	109	110	Scientific publications
Podręczniki dla szkół wyższych	6	6	3	3	University textbooks
Wydawnictwa zawodowe.....	2	5	12	11	Professional publications
Podręczniki szkolne.....	1	-	-	-	School textbooks
Wydawnictwa popularne.....	27	69	100	78	Popular science
Literatura piękna razem.....	28	39	135	44	Belles-lettres total
w tym dla dzieci i młodzieży..	9	5	66	4	of which for children and youth

^a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Biblioteki Narodowej.

^a According to published place.

Source: data of the National Library.

TABL. 2(173). **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE^a**
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Tytuły ukazujące się ogółem	118	111	111	120	Titles published as specified total
W tygodniu:					Weekly:
6—2 razy.....	1	2	2	2	6—2 times
1 raz.....	6	5	14	12	once
W miesiącu:					Monthly:
3—2 razy.....	14	13	3	4	3—2 times
1 raz.....	29	21	25	27	once
1 raz:					Once:
na 2 miesiące.....	11	11	4	7	bimonthly
w kwartale.....	19	23	21	22	quarterly
w półroczu.....	6	8	7	10	half-yearly
w roku.....	12	11	15	17	yearly
Nieregularnie.....	20	17	20	19	Irregularly

^a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Biblioteki Narodowej.

^a According to published place.

Source: data of the National Library.

TABL. 3(174). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	271	258	252	253	Libraries (as of 31 XII)
w tym na wsi	183	173	171	165	of which in rural areas
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII).....	78	102	87	88	Library service points (as of 31 XII)
w tym na wsi	57	62	.	.	of which in rural areas
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII)					Collection (as of 31 XII)
w tys. wol.	3985,3	3831,9	3688,0	3677,7	in thous. vol.
w tym na wsi	1586,1	1455,1	1373,5	1312,9	of which in rural areas
Czytelnicy ^a w tys.	203,7	180,2	154,3	152,4	Borrowers ^a in thous.
w tym na wsi	47,1	40,0	36,0	34,3	of which in rural areas
Wypożyczenia ^{ab} :					Loans ^{ab} :
w tysiącach woluminów	3914,6	3349,8	2823,6	2708,1	in thousands volumes
w tym na wsi	1052,9	856,4	697,4	649,5	of which in rural areas
na 1 czytelnika w wol.	19,2	18,6	18,3	17,8	per borrower in vol.
w tym na wsi	22,4	21,4	19,4	18,9	of which in rural areas

^a Łącznie z punktami bibliotecznymi; w 2014 i 2015 r. przyporządkowane w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. ^b W latach 2005, 2010, 2014 bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

^a Including library service points; in 2014 and 2015 assigned with division into urban areas and rural areas according to the parent entity's registered office. ^b In 2005, 2010, 2014 excluding interlibrary lending.

TABL. 4(175). **MUZEUM**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	14	15	17	17	Museums and branches ^a
Muzealia ^a w tys.	119,4	121,3	130,8	133,3	Museum ^a exhibits in thous.
Wystawy czasowe:	162	129	101	113	Temporary exhibitions:
własne ^b	116	103	52	66	own ^b
obce ^c	46	26	49	47	exterior ^c
Zwiedzający muzea i wystawy w tys....	169,9	161,6	218,9	233,9	Museum and exhibition visitors in thous.
w tym młodzież szkolna ^d	57,2	42,3	63,0	50,8	of which primary and secondary school students ^d

^a Stan w dniu 31 XII. ^b W kraju. ^c Krajowe i z zagranicy. ^d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

^a As of 31 XII. ^b In Poland. ^c Domestic and foreign. ^d Visiting museums in organized groups.

TABL. 5(176). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	4	5	6	4	2	2	Galleries (as of 31 XII)
Wystawy ^a	79	76	65	58	45	13	Exhibitions ^a
w tym z zagranicy ..	7	11	4	4	3	1	of which foreign
Ekspozycje ^a	175	78	66	58	45	13	Expositions ^a
Zwiedzający w tys.	110,4	38,2	38,5	146,2	141,5	4,7	Visitors in thous.

^a W kraju.

^a In Poland.

TABL. 6(177). **TEATRY I INSTYTUCJE MUZYCZNE**
THEATRES AND MUSIC INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Institucje ^a Institutions ^a	Miejsca na widowni w stałej sali ^a Seats in fixed halls ^a	Przedstawienia i koncerty ^b Performances and concerts ^b	Widzowie i słuchacze ^b w tys. Audience ^b in thous.	SPECIFICATION	
Teatry i instytucje muzyczne	2005	3	1500	797	175,1	Theatres and music institutions
	2010	3	1324	3682	435,2	
	2014	4	2996	1258	838,9	
	2015	4	3019	1205	231,0	
Teatry	2	1877	557	113,0	Theatres	
Filharmonie	2	1142	648	118,0	Philharmonic halls	

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze. Istotny wzrost w 2014 r. liczby słuchaczy wynika z udziału filharmonii z Gorzowa Wlkp. w festiwalu „Przystanek Woodstock”.

^a As of 31 XII. ^b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events. Significant growth in 2014 number of audience due to the participation of the Philharmonic from Gorzow Wielkopolski in the festival "Woodstock".

TABL. 7(178). **CENTRA KULTURY^a, DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**

Stan w dniu 31 XII

CENTRES OF CULTURE^a; CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS AND COMMUNITY CENTRES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Institucje	96	90	71	78	45	33	Institutions
centra kultury.....				8	6	2	centres of culture
domy kultury.....	26	25	17	14	13	1	cultural establishments
ośrodki kultury.....	33	37	39	37	22	15	cultural centres
kluby	4	4	3	3	3	-	clubs
świetlice	33	24	12	16	1	15	community centres
Pracownie specjalistyczne	161	165	192	213	152	61	Specialised workshops
Imprezy (w ciągu roku).....	6165	6309	6643	6585	5729	856	Events (during the year)
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	919,5	971,5	1384,1	1211,9	1097,0	114,9	Event participants (during the year) in thous.
Kursy (w ciągu roku)	69	58	125	106	95	11	Courses (during the year)
Absolwenci kursów (w ciągu roku).....	1367	1059	1608	1255	1104	151	Course graduates (during the year)
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	439	487	1069	464	353	111	of which primary and secondary school students ^b
Grupy (zespoły) artystyczne.....	396	409	401	432	360	72	Artistic groups (ensembles)
Członkowie grup (zespółów) artystycznych.....	6511	7170	5980	6925	5867	1058	Members of artistic groups (ensembles)
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	3276	3408	3722	4771	4111	660	of which primary and secondary school students ^b
Koła (kluby/sekcje).....	198	266	525	690	553	137	Groups (clubs/sections)
Członkowie kół (klubów/sekcji).....	4539	8306	11534	12932	10766	2166	Members of groups (clubs/sections)
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	1733	3042	5602	6772	5605	1167	of which primary and secondary school students ^b

^a W latach 2005-2014 ujmowane w grupie domów kultury lub ośrodków kultury. ^b Do 2013 r. dzieci i młodzież w wieku poniżej 15 lat.

U w a g a. Do 2011 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego, co 2 lata.

^a n 2005-2014 presented among cultural establishments or cultural centres. ^b Until 2013 children and youth below the age of 15.

N o t e. Until 2011 data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 8(179). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	18	11	12	12	<i>Cinemas (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	17	9	11	11	<i>of which urban areas</i>
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII).....	18	23	25	25	<i>Screens (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	17	21	24	24	<i>of which urban areas</i>
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII) w tys.	4,7	4,3	4,1	4,9	<i>Seats (as of 31 XII) in thous.</i>
w tym miasta	4,6	3,9	4,0	4,8	<i>of which urban areas</i>
Seanse:					<i>Screenings:</i>
w tysiącach	6,0	31,7	31,2	32,4	<i>in thousands</i>
w tym miasta	5,9	31,3	31,1	32,1	<i>of which urban areas</i>
na 1 kino.....	333	2880	2603	2696	<i>per cinema</i>
Widzowie:					<i>Audience:</i>
w tysiącach	213,0	882,4	899,4	1006,5	<i>in thousands</i>
w tym miasta	211,3	876,6	898,6	1002,2	<i>of which urban areas</i>
na 1 kino	11836	80217	74950	83873	<i>per cinema</i>
na 1 seans	36	28	29	31	<i>per screening</i>

TABL. 9(180). **ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w tys.	108462	126666	125461	120943	T O T A L in thous.
Na 1000 ludności	107	125	123	119	<i>Per 1000 population</i>

Źródło: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.
Source: data of the Office of Electronic Communications.

TABL. 10(181). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. in thous.				na 1000 ludności per 1000 population				
Abonenci radiowi.....	265,9	209,3	210,8	209,9	263,5	204,6	206,6	206,2	<i>Radio subscribers</i>
miasta	186,4	151,0	151,9	151,2	288,0	232,4	235,9	228,7	<i>urban areas</i>
wieś.....	79,5	58,3	58,9	58,7	219,7	156,3	156,4	164,4	<i>rural areas</i>
Abonenci telewizyjni.....	258,2	203,1	203,6	202,8	255,8	198,5	199,5	199,2	<i>Television subscribers</i>
miasta	180,1	145,8	145,8	145,2	278,3	224,3	226,5	219,6	<i>urban areas</i>
wieś.....	78,1	57,3	57,8	57,5	215,6	153,5	153,4	161,3	<i>rural areas</i>

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.
Source: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka

Tourism

TABL. 11(182). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	280	298	283	288	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	176	194	196	201	<i>of which open all year</i>
Obiekty hotelowe	109	145	127	131	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	52	66	62	63	<i>hotels</i>
motele	6	13	14	14	<i>motels</i>
pensjonaty	5	9	11	14	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	46	57	40	40	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	171	153	156	157	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe.....	3	-	-	-	<i>excursion hostels</i>
schroniska	-	1	1	1	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe.....	16	14	9	9	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska mł- dzieżowe	15	11	7	7	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi.....	5	2	2	3	<i>camping sites</i>
pola biwakowe.....	17	21	15	15	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	44	38	31	28	<i>holiday centres</i>
ośrodki kolonijne	3	5	4	4	<i>holiday youth centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	22	28	23	24	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej.....	1	-	-	-	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych ...	18	21	18	19	<i>complexes of tourist cottages</i>
pokoje gościnne	.	.	10	10	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	.	.	22	23	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	42	23	21	21	<i>miscellaneous facilities</i>
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII).....	17945	20283	18211	18570	Bed places (as of 31 VII)
w tym całoroczne	9347	10619	10873	10840	<i>of which open all year</i>
Obiekty hotelowe	5952	7484	7383	7372	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	3655	4597	4572	4612	<i>hotels</i>
motele	208	541	774	651	<i>motels</i>
pensjonaty.....	219	453	571	691	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	1870	1893	1466	1418	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	11993	12799	10828	11198	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe.....	128	-	-	-	<i>excursion hostels</i>
schroniska	-	25	20	20	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	686	694	378	378	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska mł- dzieżowe	651	528	293	303	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi	503	177	318	509	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	1715	1980	1650	1830	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe.....	4683	3557	2968	2856	<i>holiday centres</i>
ośrodki kolonijne	478	808	564	589	<i>holiday youth centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe.	1853	2882	2349	2447	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	30	-	-	-	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych ^b	1004	1440	1114	1148	<i>complexes of tourist cottages^b</i>
pokoje gościnne	.	.	175	164	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	.	.	365	378	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty.....	913	1236	927	879	<i>miscellaneous facilities</i>

^a W latach 2005 i 2010 bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; w latach 2014 i 2015 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a In 2005 and 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings; in 2014 and 2015 concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 11(182). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	542296	625965	595301	615913	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni.....	153693	160148	168840	153841	<i>of which foreign tourists</i>
Obiekty hotelowe	417261	479221	461907	466297	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele.....	274587	337284	320644	325900	<i>hotels</i>
motele.....	27916	41636	56679	48997	<i>motels</i>
pensjonaty.....	10937	13218	22776	28340	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	103821	87083	61808	63060	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	125035	146744	133394	149616	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	5225	-	-	-	<i>excursion hostels</i>
schroniska i schroniska młodzie- żowe	13003	11128	3206	2734	<i>shelters and youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	12714	6516	2723	2127	<i>of which school youth hos- tels</i>
kempingi	2050	1192	3399	5147	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	7619	3698	5752	9046	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe.....	44926	41722	36100	47261	<i>holiday centres</i>
ośrodki kolonijne.....	3225	5215	2818	3347	<i>holiday youth centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	23600	52016	42925	42966	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	217	-	-	-	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych ^b	9859	13985	10825	12527	<i>complexes of tourist cottages^b</i>
pokoje gościnne.....	.	.	3302	3443	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	.	.	6059	6496	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty.....	15311	17788	19008	16649	<i>miscellaneous facilities</i>
Udzielone noclegi	1190923	1319987	1201907	1289145	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	240663	225893	249056	270801	<i>of which foreign tourists</i>
Obiekty hotelowe	631710	723223	690512	716840	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele.....	396532	485488	483522	505228	<i>hotels</i>
motele.....	28070	50137	64505	58685	<i>motels</i>
pensjonaty	17657	26079	45741	55053	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	189451	161519	96744	97874	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	559213	596764	511395	572305	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	8993	-	-	-	<i>excursion hostels</i>
schroniska i schroniska młodzie- żowe	35733	27403	23891	27763	<i>shelters and youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	34217	19351	21301	25031	<i>of which school youth hos- tels</i>
kempingi	8050	9991	20950	23274	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	36665	20676	35537	38159	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe.....	243876	174952	146920	196409	<i>holiday centres</i>
ośrodki kolonijne.....	23385	34445	20636	20249	<i>holiday youth centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	101875	193783	151543	157677	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	931	-	-	-	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych ^b	42317	58506	40442	44402	<i>complexes of tourist cottages^b</i>
pokoje gościnne.....	.	.	13386	7785	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	.	.	19254	22490	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty.....	57388	77008	38836	34097	<i>miscellaneous facilities</i>

^a W latach 2005 i 2010 bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; w latach 2014 i 2015 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a In 2005 and 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings; in 2014 and 2015 concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 12(183). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^a**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	153693	160148	168840	153841	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	140541	151190	158436	142779	Hotels and similar facilities
hotele	113037	123683	115717	110398	hotels
motele	11126	15802	26509	15128	motels
pensjonaty	2107	1710	5653	7666	boarding houses
inne obiekty hotelowe	14271	9995	10557	9587	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	13152	8958	10404	11062	Other facilities
domy wycieczkowe	1324	-	-	-	excursion hostels
schroniska młodzieżowe	613	487	380	1083	youth hostels
w tym szkolne schroniska					
młodzieżowe	582	358	349	1048	of which school youth hostels
kempingi	726	30	108	240	camping sites
pola biwakowe	276	277	141	346	tent camp sites
ośrodki wczasowe	1648	1610	1610	2674	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-					
wypoczynkowe	1354	1943	3676	3117	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^b ...	798	748	962	672	complexes of tourist cottages ^b
pokoje gościnne	.	.	164	241	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	391	412	agrotourism lodgings
inne obiekty	6413	3850	2972	2277	miscellaneous facilities
Udzielone noclegi	240663	225893	249056	270801	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe	186327	199710	213486	215484	Hotels and similar facilities
hotele	148159	158175	157295	167250	hotels
motele	11261	17242	27262	16276	motels
pensjonaty	5627	3202	12483	16742	boarding houses
inne obiekty hotelowe	21280	21091	16446	15216	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	54336	26183	35570	55317	Other facilities
domy wycieczkowe	1831	-	-	-	excursion hostels
schroniska i schroniska młodzie-					
żowe	1216	1637	4251	20168	shelters and youth hostels
w tym szkolne schroniska					
młodzieżowe	984	1370	4127	20034	of which school youth hostels
kempingi	1408	41	417	695	camping sites
pola biwakowe	816	793	334	1153	tent camp sites
ośrodki wczasowe	9963	10275	14228	19446	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-					
wypoczynkowe	5206	4863	6301	5414	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^b ...	2814	2449	3597	2562	complexes of tourist cottages ^b
pokoje gościnne	.	.	343	712	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	1653	1487	agrotourism lodgings
inne obiekty	31082	6125	4446	3680	miscellaneous facilities

^a W latach 2005 i 2010 bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; w latach 2014 i 2015 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^A In 2005 and 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings; in 2014 and 2015 concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 13(184). WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^{ab}
 OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^{ab}

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych occupancy rate of bed places				stopień wykorzystania pokoi occupancy rate of rooms				
Obiekty hotelowe	29,8	26,9	26,2	27,1	35,26	33,34	32,6	33,6	Hotels and similar facilities
hotele	29,8	30,4	29,3	30,3	35,49	36,72	35,7	37,1	hotels
motele	35,3	26,7	26,2	24,8	48,02	36,23	33,3	33,4	motels
pensjonaty	25,3	16,5	22,7	24,0	25,62	21,65	31,9	30,0	boarding houses
inne obiekty hotelowe....	29,8	21,8	17,9	19,2	34,16	26,88	22,4	23,4	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	27,4	27,9	25,0	27,3	x	x	x	x	Other facilities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 241. ^b W latach 2005 i 2010 bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; w latach 2014 i 2015 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.

^a See general notes, item 4 on page 241. ^b In 2005 and 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings; in 2014 and 2015 concern establishments possessing 10 and more bed places.

TABL. 14(185). PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI
 Stan w dniu 31 VII
 CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS
 As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restaura- cje Restau- rants	Bary Bars	Stołówki Canteens	Punkty gastro- nomiczne Food stands	SPECIFICATION	
OGÓŁEM	2005	75	77	47	47	TOTAL
	2010	116	89	50	29	
	2014	101	59	48	18	
	2015	101	67	44	17	
Obiekty hotelowe	86	34	10	5	5	Hotels and similar facilities
hotele	48	17	3	-	-	hotels
motele	12	3	-	-	-	motels
pensjonaty	10	5	1	-	-	boarding houses
inne obiekty hotelowe	16	9	6	5	5	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	15	33	34	12	12	Other facilities
schroniska młodzieżowe	-	-	3	-	-	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	-	-	2	-	-	of which school youth hostels
pola biwakowe	-	-	2	-	-	tent camp sites
ośrodki wczasowe	4	9	10	2	2	holiday centres
ośrodki kolonijne	-	-	2	-	-	holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo- wypoczynkowe	6	9	11	3	3	training-recreational centres
zespoły domków turystycz- nych	1	9	4	3	3	complexes of tourist cot- tages
pokoje gościnne	2	1	-	1	1	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	-	-	1	1	1	agrotourism lodgings
pozostałe obiekty	2	5	1	2	2	Other facilities

Sport

Sport

TABL. 15(186). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE**
 Stan w dniu 31 XII
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2012	2014	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ				
<i>PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS</i>				
Jednostki organizacyjne	167	75	66	<i>Organizational entities</i>
Członkowie.....	9986	4248	3174	<i>Members</i>
Ćwiczący ^a	7718	3719	2894	<i>Persons practising sports ^a</i>
KLUBY SPORTOWE				
<i>SPORTS CLUBS</i>				
Jednostki organizacyjne	373	479	426	<i>Organizational entities</i>
Członkowie.....	24750	23425	25282	<i>Members</i>
Ćwiczący	23169	25120	24470	<i>Persons practising sports</i>
mężczyźni	17809	19691	18569	<i>males</i>
kobiety	5360	5429	5901	<i>females</i>
w wieku do 18 lat	16659	16717	17045	<i>aged up to 18</i>
Sekcje sportowe	726	702	658	<i>Sports sections</i>
Trenerzy.....	280	451	461	<i>Coaches</i>
Instruktorzy sportowi	616	714	633	<i>Sports instructors</i>
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe.....	366	251	287	<i>Other persons conducting sports activities</i>

^a Dane szacunkowe.

U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

^a *Estimated data.*

Note. Data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 16(187). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH W 2014 R.**
Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2014
As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Akrobatyka ^a	8	469	352	462	11	13	Acrobatics ^a
Badminton	8	239	99	160	-	8	Badminton
Boks	7	160	30	104	1	10	Boxing
Brydż sportowy	6	132	16	20	-	5	Bridge
Hokej	8	193	49	156	4	3	Hockey
Jeździectwo ^a	14	358	242	170	6	28	Equestrian sport ^a
Judo	8	468	134	436	8	9	Judo
Kajakarstwo klasyczne	6	212	87	167	8	7	Classic canoeing
Karate ^a	15	967	360	820	1	28	Karate ^a
Kick-boxing	8	447	116	232	4	17	Kick-boxing
Kolarstwo szosowe	6	88	14	71	1	6	Road cycling
Kolarstwo torowe	2	36	2	31	1	-	Track cycling
Koszykówka	25	1271	732	1166	27	24	Basketball
Lekkoatletyka	28	1084	499	904	30	35	Athletics
Łucznictwo	3	79	28	72	1	2	Archery
Pięciobój nowoczesny	2	109	34	103	4	3	Modern pentathlon
Piłka nożna	229	10617	497	6600	220	190	Football
Piłka ręczna	26	958	343	918	23	19	Handball
Piłka siatkowa	62	1998	863	1694	45	64	Volleyball
Pływanie	10	595	257	538	11	13	Swimming
Podnoszenie ciężarów	3	23	2	5	-	6	Weight lifting
Sport motorowy ^a	8	135	6	47	2	7	Motorsport ^a
Strzelectwo sportowe ^a	13	364	106	194	7	15	Sport shooting ^a
Szachy	9	434	123	290	2	14	Chess
Taniec sportowy	3	200	120	170	3	4	Sport dance
Taniec towarzyski	5	245	141	220	3	13	Ballroom dance
Tenis	6	186	85	146	2	8	Tennis
Tenis stołowy	32	666	211	442	9	26	Table tennis
Wioślarstwo	1	64	23	52	3	-	Rowing
Zapasy w stylu klasycznym	6	252	8	252	8	5	Greco-Roman wrestling
Zapasy w stylu wolnym ...	3	74	40	74	1	4	Free style wrestling
Żeglarsstwo ^a	3	58	24	25	-	3	Sailing ^a

^a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

^a A sports field (consists of number of related kinds of sports).

TABL. 17(188). WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2014 R.

Stan w dniu 31 XII
 SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2014
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym dostosowane do niepełnosprawnych osób ćwiczących <i>Of which adapted for the disabled persons practicing sports</i>	SPECIFICATION
Stadiony.....	77	24	<i>Stadiums</i>
w tym piłkarskie.....	35	11	<i>of which football</i>
Boiska do gier wielkich ^b	264	40	<i>Fields for big games^b</i>
w tym piłkarskie.....	264	40	<i>of which football</i>
Boiska do gier małych ^b	119	28	<i>Fields for small games^b</i>
w tym:			<i>of which;</i>
koszykówki.....	16	7	<i>basketball</i>
piłki ręcznej.....	9	4	<i>handball</i>
piłki siatkowej.....	10	3	<i>volleyball</i>
Boiska uniwersalne - wielozadaniowe.....	80	40	<i>Universal and multipurpose sports fields</i>
Korty tenisowe.....	61	18	<i>Tennis courts</i>
Hale sportowe.....	28	20	<i>Sports halls</i>
Sale gimnastyczne ^c	26	11	<i>Gyms^c</i>
Pływalnie.....	20	11	<i>Swimming pools</i>
Tory sportowe.....	11	4	<i>Sports tracks</i>
Lodowiska sztuczne mrożone.....	5	1	<i>Artificial skating rinks</i>
Ścieżki rowerowe ^d w km.....	463,7	.	<i>Bicycle paths^d - length in km</i>

^a Bez obiektów przyszkolnych. ^b Łącznie z obiektami niepełnowymiarowymi. ^c Łącznie z salami pomocniczymi. ^d Bez szlaków rowerowych.

^a Excluding schools facilities. ^b Including non-full-size facilities. ^c Including auxiliary gym. ^d Excluding bicycle trails.

DZIAŁ XIII NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:

- **badania podstawowe**, tj. prace teoretyczne i eksperymentalne podejmowane przede wszystkim w celu zdobycia lub poszerzenia wiedzy na temat przyczyn zjawisk i faktów, nieukierunkowane w zasadzie na uzyskanie żadnych konkretnych zastosowań praktycznych;
- **badania stosowane** (w tym badania przemysłowe), tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy mającej konkretne zastosowania praktyczne. Polegają one bądź na poszukiwaniu możliwych zastosowań praktycznych dla wyników badań podstawowych, bądź na poszukiwaniu nowych rozwiązań pozwalających na osiągnięcie z góry założonych celów praktycznych. Wynikami badań stosowanych są modele próbne wyrobów, procesów czy metod;
- **prace rozwojowe**, tj. prace w szczególności konstrukcyjne, technologiczno-projektowe oraz doświadczalne polegające na zastosowaniu istniejącej już wiedzy, uzyskanej dzięki pracom badawczym lub jako wynik doświadczenia praktycznego do opracowania nowych lub istotnego ulepszenia istniejących materiałów, urządzeń, wyrobów, procesów, systemów czy usług, łącznie z przygotowaniem prototypów oraz instalacji pilotowych.

1. Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek prowadzących tę działalność:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe**, tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych:
  - a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk; działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 572, z późniejszymi zmianami),
  - b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o instytutach badawczych (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 371, z późniejszymi zmianami),
  - c) inne, tj. pozostałe jednostki zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;

CHAPTER XIII SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

Research and development (R&D) includes:

- **basic research**, i.e. experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any particular application or use in view;
- **applied research** (of which industrial research), i.e. also original investigation undertaken in order to acquire new knowledge. It is, however, directed primarily towards a specific practical aim or objective;
- **experimental development**, i.e. systematic work, drawing on existing knowledge gained from research and (or) practical experience, that is directed to producing new materials, products or devices, to installing new processes, systems and services, or to improving substantially those already produced or installed including preparation of prototypes and pilot installations.

1. Information regarding research and development includes the following groups of entities conducting research and development:

- 1) **scientific and research-development units**, i.e. units involved mainly in carrying out scientific research and experimental development:
  - a) scientific institutes of the Polish Academy of Sciences operating on the basis of the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30 IV 2010 (uniform text Journal of Laws 2016, item 572, with later amendments),
  - b) research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 IV 2010 (uniform text Journal of Laws 2016, item 371, with later amendments);
  - c) other units classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”;

- 2) **pomocnicze jednostki naukowe**, tj. biblioteki naukowe, archiwa naukowe, muzea, pomocnicze jednostki naukowe PAN oraz stowarzyszenia naukowe i fundacje wspierające działalność badawczą i prace rozwojowe;
- 3) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), obejmujące przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, które obok swojej podstawowej działalności, prowadzą działalność badawczą i rozwojową;
- 4) **szkoły wyższe**;
- 5) **pozostałe jednostki** - instytucje prowadzące działalność badawczą i rozwojową obok swojej podstawowej działalności, nieujęte w ww. pozycjach, np. szpitale, parki narodowe i ogrody botaniczne, agencje i instytucje rządowe.

2. Do **zatrudnionych** w działalności badawczej i rozwojowej zaliczono:

- 1) w kategorii pracowników naukowo-badawczych:
  - a) pracowników naukowych, badawczo-technicznych, inżynierskich i technicznych zatrudnionych w jednostkach naukowych i badawczo-rozwojowych, w pomocniczych jednostkach naukowych oraz w pozostałych jednostkach,
  - b) pracowników naukowych i innych zatrudnionych w działalności badawczej i rozwojowej w podmiotach gospodarczych prowadzących prace badawczo-rozwojowe,
  - c) pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych zatrudnionych w szkołach wyższych,
  - d) uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace badawczo-rozwojowe;
- 2) w kategorii **techników i pracowników równorzędnych** - pracowników, którzy uczestniczą w działalności badawczej i rozwojowej wykonując zadania naukowe i techniczne zazwyczaj pod kierunkiem pracowników naukowo-badawczych;
- 3) w kategorii **pozostały personel** - pracowników na stanowiskach robotniczych oraz administracyjno-ekonomicznych uczestniczących w realizacji prac badawczo-rozwojowych lub bezpośrednio z nimi związanych.

3. Dane dotyczące **zatrudnienia** w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Liczbę zatrudnionych (z wyjątkiem danych w tabl. 2) podano w jednostkach przeliczeniowych, tj. w tzw. **ekwiwalentach pełnego czasu pracy** (osobolatach).

- 2) **auxiliary scientific units**, i.e. scientific libraries, scientific archives, museums, auxiliary scientific units of the Polish Academy of Sciences, associations and foundations supporting research and development;
- 3) **economic entities** (not classified into NACE Rev. 2 division 72 „Scientific research and development”) including mainly industrial enterprises conducting research and development besides their main principal activity;
- 4) **higher education institutions**;
- 5) **other units** - institutions conducting R&D besides their main principal activity, not included in the above positions, e.g., hospitals, national parks, botanic gardens, state agencies and institutions.

2. **Employment** in R&D includes:

- 1) **researchers (RSE)**:
    - a) researchers, research and technical assistants, engineering and technical assistants employed in scientific and research-development units, auxiliary scientific units and other units,
    - b) researchers and other staff employed in R&D in economic entities conducting R&D,
    - c) researchers and academics employed in higher education institutions,
    - d) students of doctoral studies conducting R&D;
  - 2) **technicians and equivalent staff** are persons who participate in R&D by performing scientific and technical tasks, normally under the supervision of researchers;
  - 3) **other supporting staff** include skilled and unskilled craftsmen, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.
3. **Data regarding employment** in R&D include exclusively persons employed directly on this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 percent of their nominal working time on R&D.

The number of persons (excluding data in table 2) engaged in R&D is expressed in **full-time equivalents (FTE)**.

Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

4. Nakłady na działalność badawczo-rozwojową obejmują:

- **nakłady wewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania; do nakładów wewnętrznych zalicza się nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, stosowane, przemysłowe i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R;
- **nakłady zewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych w danej jednostce nabytych od innych jednostek (krajowych i zagranicznych).

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe od 2003 r. podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych.

5. W działalności badawczej i rozwojowej, zgodnie z Klasyfikacją Dziedzin Nauki i Techniki OECD, wyodrębnia się sześć podstawowych dziedzin nauk: przyrodnicze, inżynieryjne i techniczne, medyczne i o zdrowiu, rolnicze, społeczne oraz humanistyczne.

6. Dane o nakładach na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (tabl. 5) opracowano zgodnie z metodologią stosowaną przez EUROSTAT i obejmują następujące **sektory finansujące**, z których pochodzą środki na finansowanie działalności badawczej i rozwojowej:

- 1) **sektor rządowy** - krajowe jednostki rządowe (m.in. ministerstwa) i samorządowe (w tym jednostki samorządu terytorialnego), jednostki naukowe PAN i instytuty badawcze podlegające ministerstwu, powołane na podstawie ustawy (patrz ust. 1 na str. 253),
- 2) **sektor przedsiębiorstw** - krajowe podmioty gospodarcze,
- 3) **sektor szkolnictwa wyższego** - krajowe szkoły wyższe oraz podległe im instytuty badawcze, stacje doświadczalne i kliniki,
- 4) **sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych** - krajowe: fundacje, partie polityczne, związki zawodowe, związki konsumentów, towarzystw i stowarzyszeń (zawodowych, naukowych, religijnych itp.) oraz osoby fizyczne,
- 5) **sektor zagranica** - organizacje międzynarodowe, instytucje i przedsiębiorstwa zagraniczne oraz osoby fizyczne.

One FTE equals one person-year spent on R&D.

4. *Expenditures on research and development include:*

- **internal expenditures**, including the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing; internal expenditures include current expenditures borne on basic research, applied research, industrial research and experimental development as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D;
- **external expenditures**, including the value of research and development works of a given entity purchased from other (national and foreign) entities.

Since 2003, capital expenditures on fixed assets comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in fixed assets until completion of the project.

5. *In research and development, according to the OECD Field of Science and Technology Classification there are six main fields of science: natural sciences, engineering and technology, medical and health sciences, agricultural sciences, social sciences as well as humanities.*

6. *Data regarding expenditures on research and development by source of funds (table 5) were compiled in accordance with the methodology applied by EUROSTAT covering the following sectors of funding, from which the funding for research and development comes:*

- 1) **government sector** - national government entities (among others, ministries) and local government entities (including local government units), the scientific units of the Polish Academy of Sciences and research institutes operating on the basis of the law (see item 1 on page 253) subject to the ministries,
- 2) **business enterprise sector** - national economic entities,
- 3) **higher education sector** - national higher institutions and subordinated to them research institutes, experiment stations and clinics,
- 4) **private non-profit sector** - national: foundations, political parties, trade unions, consumer associations, societies and associations (professional, scientific, religious, etc.) and natural persons,
- 5) **abroad sector** - international organizations, foreign institutions and companies and natural persons.

7. Działalność innowacyjna obejmuje szereg działań o charakterze badawczym (naukowym), technicznym, organizacyjnym, finansowym i handlowym, których celem jest opracowanie i wdrożenie innowacji. Prezentowane w dziale dane obejmują działalność innowacyjną w przemyśle i dotyczą opracowywania i wdrażania (wprowadzania na rynek) nowych lub istotnie ulepszonych, w zakresie swoich cech i zastosowań, produktów (wytrobów, usług) - **innowacja produktowa** oraz zastosowania nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, a także z zakresu logistyki, zaopatrzenia, dystrybucji i wspierających procesy w przedsiębiorstwie - **innowacja procesowa**, przy czym produkty te i procesy są nowe przynajmniej z punktu widzenia wprowadzającego je przedsiębiorstwa.

Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: badania naukowe i prace rozwojowe (B+R), zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw — patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwale niezbędne do wprowadzenia innowacji (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe przygotowania do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych.

Produkt nowy jest to produkt (wyrób lub usługa), który różni się znacząco swoimi cechami lub przeznaczeniem od produktów dotychczasowych.

Produkt istotnie ulepszony jest to produkt (wyrób lub usługa) już istniejący, który został znacząco udoskonalony poprzez zastosowanie nowych materiałów, komponentów oraz innych cech zapewniających lepsze działanie produktu.

8. Wynalazek podlegający opatentowaniu - bez względu na dziedzinę techniki - jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

9. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

7. Innovation activity comprises many different scientific, technological, organizational, financial and commercial actions aimed at developing and implementing innovations. Data presented in the section include innovation activity in industry and concern the development and implementation (introduction on the market) of new or significantly improved products (goods and services) with regard to their features and applications - **product innovation** and applications of new or significantly improved production methods and those in the area of logistics, supply, distribution and methods supporting processes in enterprises - **process innovation** in which this products and processes are novel at least for the enterprise.

Expenditures on innovation activity include expenditures on: R&D, acquisition of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights — patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of innovations (machinery, technical equipment, tools, transport equipment, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparations for the implementation of product and process innovations.

A **new product** is a product (good or service) that differs significantly in its characteristics or intended uses from the previous products.

A **significantly improved product** is an existing product (good or service) which has been significantly improved through the use of new materials, components and other characteristics that enhance the performance of this product.

8. A patentable invention - regardless of the field of technology - is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

9. An utility model eligible for protection - a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object permanent form.

Społeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o **przedsiębiorstwach** dotyczą podmiotów gospodarczych w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) do wybranych sekcji: Przetwórstwo przemysłowe, Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja, Budownictwo, Handel; naprawa pojazdów samochodowych, Transport i gospodarka magazynowa, Zakwaterowanie i gastronomia, Informacja i komunikacja, Obsługa rynku nieruchomości, Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), Administrowanie i działalność wspierająca, Pozostała działalność usługowa – naprawa i konserwacja komputerów i sprzęt komunikacyjnygo.

3. Pojęcie **administracja publiczna** odnosi się do organów świadczących usługi publiczne, jak i prowadzących typową działalność administracyjną. Możemy do nich zaliczyć na przykład organy podatkowe, instytucje ubezpieczeń społecznych, organy publicznej służby zdrowia, instytucje związane z ochroną środowiska i pozostałe prowadzące działalność publiczną. Administracja publiczna może być szczebla lokalnego, regionalnego i krajowego.

4. **Handel elektroniczny prowadzony przez przedsiębiorstwa** polega na składaniu zamówienia (zakup) lub przyjmowaniu przez przedsiębiorstwo zamówienia (sprzedaż) za pośrednictwem sklepu internetowego, formularzy elektronicznych na stronie internetowej przedsiębiorstwa, sieci extranet innego przedsiębiorstwa lub wiadomości typu EDI (wiadomości w uzgodnionym formacie, np. EDIFACT, XML posiadające strukturę umożliwiającą ich automatyczne przetwarzanie). Nie uwzględnia się zamówień przyjmowanych lub składanych za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Information society

1. *The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.*

2. *Data on enterprises concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev.2: manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply, sewerage and waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; professional, scientific and technical activities (excluding veterinary activities); administrative and support service activities; other service activities (repair of computers and communication equipment).*

3. *Public authorities refer to both public services and administration activities, e.g. tax, customs, business registration, social security, public health, environment of commune administrations. Public authorities can be at local, regional or national level.*

4. *E-commerce conducted by enterprise type of trade where orders are received or sent via web shop, web forms on a enterprises website, an extranet of another enterprise or via EDI-type messages (which means messages in an agreed format, e.g. EDIFACT, XML allowing their automatic processing), without the email messages typed manually.*

Nauka i technika

Science and technology

TABL. 1(189). JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

A. JEDNOSTKI
Stan w dniu 31 XII
UNITS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	17	23	47	69	TOTAL
w tym:					of which:
Podmioty gospodarcze	13	#	37	54	Economic entities
Szkoły wyższe	#	4	#	#	Higher education institutions

B. ZATRUDNIENI ^a
PERSONNEL ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION	
	ogółem total			pra- cow- nicy nau- kowo- badaw- czy resea- rchers	tech- nicy praco- wnicy równo- rzędni techni- cians and equi- valent staff	pozo- stały per- sonel other suppor- ting staff		
OGÓŁEM	923,9	#	811,5	888,1	751,8	103,3	33,0	TOTAL
w tym:								of which:
Podmioty gospodarcze	43,0	99,1	167,7	241,6	121,8	92,2	27,6	Economic entities
Szkoły wyższe	#	#	630,3	615,0	614,4	0,6	-	Higher education institutions

^a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

^a In full-time equivalents.

TABL. 2(190). **ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL LEVEL
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z wykształceniem Education					pozostałym others
		wyższym higher					
		z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with tertiary degrees below the PhD level (Master's degree, Bachelor's degree and equivalent)		
			doktora habilitowanego habilitated doctor ^a (HD)	doktora doctor (PhD)			
OGÓŁEM	2010	#	#	#	#	269	57
TOTAL	2014	1088	90	215	490	248	45
	2015	1173	101	210	474	310	78
w tym:							
of which:							
Podmioty gospodarcze		285	#	-	#	205	#
Economic entities							
Szkoły wyższe		846	#	#	459	#	-
Higher education institutions							

^a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 3(191). **NAKLĄDY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015			
	ogółem <i>grand total</i>				nakłady <i>expenditures</i>		
					bieżące <i>current</i>		inwesty- cyjne na środki trwale <i>capital</i>
	razem <i>total</i>	w tym osobo- we <i>of which labour costs</i>					
				w mln zł	<i>in mln zł</i>		
OGÓŁEM	35,8	45,5	68,1	89,4	57,4	29,9	32,0
TOTAL							
w tym: <i>of which:</i>							
Podmioty gospodarcze.... <i>Economic entities</i>	11,7	18,6	35,6	52,0	35,2	16,0	16,7
Szkoły wyższe..... <i>Higher education institutions</i>	#	#	32,0	32,1	18,3	12,4	13,8

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.
^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 4(192). **NAKLĄDY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIE-
DZIN NAUK (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
ACTIVITY BY FIELD OF SCIENCE (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM w mln zł	45,5	68,1	89,4	TOTAL in mln zł
w tym w dziedzinie nauk:				<i>of which in the field of:</i>
Przyrodniczych	3,7	4,2	6,1	<i>Natural sciences</i>
Inżynierskich i technicznych..	30,2	54,4	67,3	<i>Engineering and technology</i>
Medycznych i nauk o zdrowiu	1,2	#	0,9	<i>Medical and health sciences</i>
Rolniczych	-	#	2,4	<i>Agricultural sciences</i>
Społecznych	9,1	5,3	9,5	<i>Social sciences</i>
Humanistycznych	1,1	3,2	3,1	<i>Humanities</i>

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.
^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 5(193). **NAKLADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	2010	2015	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł		w odsetkach in percent			
OGÓŁEM	45,5	68,1	89,4	100,0	100,0	TOTAL
w tym sektor:						of which sector:
Rządowy	30,7	27,9	24,3	67,6	27,2	Government
Przedsiębiorstw	11,3	18,0	36,0	24,9	40,3	Business enterprise
Szkolnictwa wyższego ...	1,6	#	6,9	3,5	7,7	Higher education
Zagranica.....	#	#	22,1	#	24,8	Abroad

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.
a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 6(194). **NAKLADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Badania Research		Prace rozwo- jowe Exper- imental develop- ment	SPECIFICATION	
		podsta- wowe basic	stoso- wane ^b applied ^b			
		w mln zł in mln zł				
OGÓŁEM	2005	15,6	#	#	11,4	TOTAL
	2010	20,1	#	#	12,1	
	2014	48,5	8,8	10,8	28,9	
	2015	57,4	#	#	28,6	
w tym:						of which:
Podmioty gospodarcze		35,2	#	#	25,3	Economic entities
Szkoły wyższe		18,3	9,6	#	#	Higher education institutions

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. b Od 2011 r. łącznie z nakładami na badania przemysłowe.
a Internal, excluding depreciation of fixed assets. b Since 2011 including expenditures on industrial research.

TABL. 7(195). **STOPIEŃ ŻUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w % in %				
OGÓŁEM	89,5	96,3	66,7	66,2	TOTAL
w tym:					of which:
Podmioty gospodarcze	78,7	#	32,0	31,7	Economic entities
Szkoły wyższe	#	#	100,0	100,0	Higher education institutions

TABL. 8(196). UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYŚLE^a W 2015 R.

SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY^a IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2013-2015 Products – in % – introduced into the market during 2013-2015			
	ogółem total	produkty nowe lub istotnie ulepszone new or significantly improved product		w tym eksport ogółem of which export total
		dla rynku to the market	tylko dla przedsiębiorstwa only to the enterprise	
OGÓŁEM	5,1	2,5	2,6	3,5
TOTAL				
sektor publiczny	4,9	4,7	0,2	-
public sector				
sektor prywatny	5,1	2,5	2,6	3,6
private sector				
W tym przetwórstwo przemysłowe	5,2	2,6	2,7	3,7
Of which manufacturing				
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych	1,8	1,3	0,4	1,2
Manufacture of food products				
Produkcja odzieży	4,4	4,4	-	-
Manufacture of wearing apparel				
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	0,4	0,3	0,1	0,4
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ				
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	6,8	5,6	1,2	2,1
Manufacture of paper and paper products				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych.....	5,4	2,8	2,6	2,0
Manufacture of rubber and plastic products				
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	1,3	0,8	0,5	-
Manufacture of other non-metallic mineral products				
Produkcja metali	26,1	6,1	20,0	21,4
Manufacture of basic metals				
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	4,2	2,9	1,4	2,3
Manufacture of metal products ^Δ				
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	0,2	0,2	-	0,1
Manufacture of computer, electronic and optical products				
Produkcja urządzeń elektrycznych	12,6	12,6	-	5,3
Manufacture of electrical equipment				
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	11,6	4,0	7,5	8,2
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.				
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	5,9	3,1	2,7	5,4
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers				
Produkcja mebli	0,5	0,1	0,4	0,2
Manufacture of furniture				

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2013–2015.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices apply to products introduced into the market during 2013–2015.

TABL. 9(197). PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYSŁE ^a WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZO-NYCH INNOWACJI W LATACH 2013–2015
 INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY ^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2013–2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2013–2015 <i>Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2013–2015</i>			
	ogółem <i>grand total</i>	nowe lub istotnie ulepszone produkty <i>new or significantly improved products</i>		nowe lub istotnie ulepszone procesy <i>new or significantly improved processes</i>
		razem <i>total</i>	w tym nowe dla rynku <i>of which new to the market</i>	
OGÓŁEM	29,5	20,9	10,8	21,9
TOTAL				
sektor publiczny	13,0	8,7	4,3	13,0
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	31,0	22,0	11,4	22,7
<i>private sector</i>				
W tym przetwórstwo przemysłowe	31,1	22,3	11,6	22,7
Of which manufacturing				
w tym:				
<i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych	14,7	11,8	2,9	5,9
<i>Manufacture of food products</i>				
Produkcja odzieży	22,2	11,1	11,1	11,1
<i>Manufacture of wearing apparel</i>				
Produkcja skór i wyrobów skórzanych	20,0	-	-	20,0
<i>Manufacture of leather and related products</i>				
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	26,3	15,8	5,3	21,1
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>				
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	45,5	27,3	18,2	36,4
<i>Manufacture of paper and paper products</i>				
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	33,3	16,7	16,7	33,3
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	40,9	27,3	18,2	27,3
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>				
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	27,3	9,1	9,1	27,3
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>				
Produkcja metali	80,0	60,0	40,0	60,0
<i>Manufacture of basic metals</i>				
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	26,7	22,2	6,7	22,2
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>				
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	28,6	28,6	28,6	28,6
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>				
Produkcja urządzeń elektrycznych	28,6	28,6	28,6	28,6
<i>Manufacture of electrical equipment</i>				
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	71,4	57,1	28,6	42,9
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>				
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	42,1	31,6	10,5	26,3
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>				
Produkcja mebli	25,0	12,5	6,3	12,5
<i>Manufacture of furniture</i>				
Pozostała produkcja wyrobów	33,3	33,3	33,3	-
<i>Other manufacturing</i>				

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 10(198). **NAKLĄDY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady <i>Of which expenditures</i>				
		na działalność badawczą i rozwojową ^b <i>on research and development activity^b</i>	na zakup oprogramowania <i>on the acquisition of the software</i>	inwestycyjne na maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c <i>capital on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment^c</i>	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną <i>on staff training connected with innovation activity</i>	
		tys. zł <i>in thous. zł</i>				
O G Ó Ł E M	2005	121208	10376	2793	73964	176
	2010	210312	15896	3105	162086	194
	2014	226929	22317	3809	#	809
	2015	686832	32954	1791	447761	568
W tym przetwórstwo przemysłowe		671650	#	1791	446369	#
<i>Of which manufacturing</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
Produkcja artykułów spożywczych		19927	#	#	#	#
<i>Manufacture of food products</i>						
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych.....		17938	-	-	#	#
<i>Munufacture of chemicals and chemical products</i>						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych		#	256	181	6960	#
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>						
Produkcja metali.....		21307	661	-	#	-
<i>Manufacture of basic metals</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ		#	402	#	#	38
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>						
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych		#	#	#	#	188
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ		22313	17043	#	#	#
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ		17504	-	#	#	#
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>						

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. ^c Łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b Internal and external expenditures. ^c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 11(199). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ^a W PRZEMYSŁE WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym środki <i>Of which funds</i>			
		własne <i>own</i>	pozyskane z zagranicy (bezzwrotne) <i>received from abroad (not re-payable)</i>	kredyty bankowe <i>bank credits</i>	
		w tys. zł	<i>in thous. zł</i>		
OGÓŁEM	2005	121208	96855	1243	22375
TOTAL	2010	210312	155994	27088	21300
	2014	226929	112901	50716	#
	2015	686832	316256	#	#
W tym przetwórstwo przemysłowe		671650	306494	#	#
<i>Of which manufacturing</i>					
w tym:					
<i>of which:</i>					
Produkcja artykułów spożywczych.....		19927	#	5794	3870
<i>Manufacture of food products</i>					
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych		17938	#	#	#
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>					
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych.....		#	#	#	1741
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>					
Produkcja metali		21307	#	-	#
<i>Manufacture of basic metals</i>					
Produkcja wyrobów z metali ^Δ		#	1078	-	#
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>					
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ		22313	#	#	-
<i>Manufacture of machinery and equip- ment n.e.c.</i>					
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ		17504	#	#	-
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>					

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons.

TABL. 12(200). WYNAZAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a
DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Wynalazki:					<i>Inventions:</i>
zgłoszone	33	28	29	62	<i>patent applications</i>
udzielone patenty	10	7	32	23	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:					<i>Utility models:</i>
zgłoszone	9	6	15	24	<i>utility model application</i>
udzielone prawa ochronne	12	9	4	6	<i>rights of protection granted</i>

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.
Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Społeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 13(201). PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE
Stan w styczniu
ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES
As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Komputery ^b	91,4	98,4	93,7	94,5	<i>Computers^b</i>
Dostęp do Internetu	84,9	95,1	92,5	93,4	<i>Internet access</i>
Dostęp do Internetu przez łącze szerokopasmowe ^c					<i>Internet access via broadband connection^c</i>
w tym mobilne łącze szerokopasmowe	38,6	67,4	90,8	93,4	<i>of which mobile broadband</i>
Własna strona internetowa					<i>Own Website</i>
Media społecznościowe ^d	39,9	50,6	55,0	55,1	<i>Social media^d</i>
			17,8	15,2	

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Stacjonarne i przenośne np. laptopy (notebooki); w latach 2014 i 2015 również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych z innymi urządzeniami na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych oraz w 2005 r. — urządzeń podręcznych (np. palmtopów, PDA). ^c W 2005 r. bez dostępu mobilnego wykorzystującego co najmniej technologię trzeciej generacji (3G), tzn. sieć cyfrową telefonii komórkowej o poszerzonej pojemności umożliwiającej transmisję pakietową. ^d Serwisy społecznościowe, blogi, strony umożliwiające udostępnianie multimediów i narzędzi wymiany informacji Wiki.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); in 2014 and 2015 including smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes as well as in 2005 — handheld computers (palmtops, PDAs). ^c In 2005 excluding mobile broadband connection using at least 3G technology, i.e. digital mobile network of broadened volume enabling video and package transmission. ^d Social networks, blogs, multimedia content sharing websites, Wiki based knowledge sharing tools.

TABL. 14(202). CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a
PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną ^b	62,9	95,7	93,4	94,3	<i>Enterprises using the Internet in their contacts with public administration^b</i>
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż przez sieci komputerowe	7,5	7,8	7,1	10,7	<i>Enterprises which received orders via computer networks</i>
Przedsiębiorstwa dokonujące zakupów przez sieci komputerowe	24,1	14,6	14,1	35,5	<i>Enterprises which sent orders via computer networks</i>

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Przedsiębiorstwa wykorzystują Internet głównie w celu: pozyskiwania informacji, pobierania i odsyłania wypełnionych formularzy, obsługi procedur administracyjnych oraz składania ofert dotyczących zamówień publicznych.

^a Data concerns enterprises with more than 9 persons employed. ^b Enterprises use the Internet mainly for: obtaining information, downloading and returning filled in forms, treating an administrative procedure, submitting a proposal in a public electronic tender system.

DZIAŁ XIV CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen ok. 1400-1800 reprezentantów towarów i usług.

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

System wag opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

2. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen planowanych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów.

Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług - VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonane przez stałych ankierów na celowo wytypowanych ok. 440 targowiskach na terenie całego kraju, w tym na 9 targowiskach w województwie lubuskim.

Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV PRICES

General notes

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of about 1400-1800 representatives of goods and services.

Price indices of consumer goods and services have been calculated applying the system of weights from the year preceding the one under the survey.

The weight system was based on the structure of households' expenditure (excluding own consumption) on purchasing consumer goods and services, derived from the household budgets survey. The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the Harmonized Indices of Consumer Prices (COICOP/HICP).

2. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased for production and investment purposes, mainly with agriculture.

The sources of information on retail prices of goods and services are the following quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices have been computed as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of selected goods, which have been calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

3. Data on **procurement prices** concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers.

Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax - VAT) and quantity of each agricultural product.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected about 440 marketplaces throughout the country, of which 9 marketplaces in Lubuskie voivodship.

Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1(203). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
O G Ó Ł E M	102,3	102,8	100,5	99,6	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,0	102,6	100,0	98,9	<i>Food and non-alcoholic beverages</i>
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	102,8	105,6	103,6	101,5	<i>Alcoholic beverages, tobacco</i>
Odzież i obuwie	93,0	96,9	98,5	97,0	<i>Clothing and footwear</i>
Użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	.	103,9	101,7	101,7	<i>Housing, water, electricity, gas and other fuels</i>
Wyposażenie mieszkania i prowa- dzenie gospodarstwa domowego	.	102,0	100,0	99,8	<i>Furnishings, household equipment and routine household maintenance</i>
Zdrowie	102,5	103,1	100,5	102,7	<i>Health</i>
Transport	103,9	107,5	97,7	90,7	<i>Transport</i>
Rekreacja i kultura	101,2	101,8	102,4	100,9	<i>Recreation and culture</i>
Edukacja	102,5	101,7	94,9	100,9	<i>Education</i>

TABL. 2(204). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Ryż - za 1 kg	2,77	4,07	3,77	3,66	<i>Rice - per kg</i>
Chleb pszenno-żytny - za 0,5 kg	1,31	1,89	2,28	2,25	<i>Wheat-rye bread - per 0,5 kg</i>
Makaron jajeczny - za 400 g	4,33	3,84	3,64	3,59	<i>Egg pasta - per 400 g</i>
Mąka pszenna - za 1 kg	1,49	1,74	2,47	2,39	<i>Wheat flour - per kg</i>
Mięso wołowe z kością (rostbef) - za 1 kg	16,66	21,70	30,33	30,34	<i>Beef meat, bone-in (roast beef) - per kg</i>
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) - za 1 kg	13,85	13,69	14,14	13,88	<i>Pork meat, bone-in (centre loin) - per kg</i>
Kurczę patroszone - za 1 kg	5,41	6,30	7,13	7,05	<i>Disembowelled chicken - per kg</i>
Szynka wieprzowa gotowana - za 1 kg	21,34	22,91	25,00	26,15	<i>Pork ham, boiled - per kg</i>
Kielbasa wędzona - za 1 kg	12,85	14,07	14,83	13,95	<i>Smoked sausage - per kg</i>
Filety z morszczuka mrożone - za 1 kg	13,31	17,76	22,38	23,49	<i>Fillets of hake, frozen - per kg</i>
Karp świeży - za 1 kg	11,38	14,49	13,74	13,26	<i>Fresh carp - per kg</i>
Sledź solony odgłowiony - za 1 kg	9,18	10,09	13,51	13,48	<i>Salted herring, headless - per kg</i>
Mleko krowie o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane - za 1 l	2,52	2,59	2,90	2,75	<i>Cows' milk, fat content 3-3,5%, sterilized - per l</i>
Ser twarogowy półtłusty - za 1 kg	9,58	12,14	13,05	12,96	<i>Semi-fat cottage cheese - per kg</i>
Ser dojrzewający - za 1 kg	17,33	18,47	23,15	21,06	<i>Ripening cheese - per kg</i>
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% - za 200 g ^a	1,26	1,31	1,97	1,56	<i>Sour cream, fat content 18% - per 200 g ^a</i>
Jaja kurze świeże - za 1 szt.	0,35	0,44	0,54	0,50	<i>Hen eggs, fresh - per piece</i>
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% - za 200 g	3,18	3,95	4,62	4,17	<i>Fresh butter, fat content 82,5% - per 200 g</i>
Olej rzepakowy produkcji krajo- wej - za 1 l	4,67	5,61	6,35	5,78	<i>Rape-oil, domestic production - per l</i>
Pomarańcze - za 1 kg	4,96	5,50	5,02	5,03	<i>Oranges - per kg</i>
Jabłka ^b - za 1 kg	2,11	2,47	2,68	2,63	<i>Apples ^b - per kg</i>
Buraki ^b - za 1 kg	1,22	1,54	1,77	1,77	<i>Beetroots ^b - per kg</i>
Marchew ^b - za 1 kg	1,43	1,83	1,87	2,50	<i>Carrots ^b - per kg</i>
Ziemniaki ^b - za 1 kg	0,72	1,34	1,24	1,11	<i>Potatoes ^b - per kg</i>

^a W latach 2005, 2010 i 2014 za 200 ml. ^b Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

^a In 2005, 2010 and 2014 per 200 ml. ^b Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

TABL. 2(204). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Cukier biały kryształ – za 1 kg ...	3,23	2,57	2,50	2,25	White sugar, crystallized – per kg
Kawa naturalna, mielona – za 250 g	4,66	5,96	7,08	6,63	Natural coffee, ground – per 250 g
Herbata czarna, liściasta – za 100 g	2,28	3,56	3,88	3,83	Black tea, leaf – per 100 g
Wódka czysta 40% – za 0,5 l.....	20,07	19,65	21,18	23,75 ^a	Pure vodka 40% – per 0,5 l
Papierosy – za 20 szt.	5,33	9,14	12,47	12,76	Cigarettes – per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny – za 1 kpl.....	429,85	498,73	456,41	647,63 ^a	Men's suit, fabric of wool – per set
Półbuty męskie skórzane, na podeszwie nieskórzanej – za 1 parę	146,97	168,54	205,72	221,95	Men's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Półbuty damskie skórzane, na podeszwie nieskórzanej – za 1 parę	142,89	178,88	205,74	216,54	Women's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Podzelowanie obuwia męskiego – za 1 parę	32,14	38,44	41,67	41,67	Resoling men's shoes – per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej – za 1 m ³	2,61	3,40	4,07	4,29	Cold water by municipal water- system – per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospodar- darstw domowych (taryfa całodobowa) ^b – za 1 kWh	0,42	0,58	0,62	0,63	Electricity for households (all-day tariff) ^b – per kWh
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domo- wych – za 1 kWh ^{bc}	1,51	2,63	2,50	0,27	Natural net-gas, high-methanated for households – per kWh ^{bc}
Węgiel kamienny – za 1 t.....	504,82	768,99	859,21	859,27	Hard coal – per t
Ciepła woda – za 1 m ³	14,96	19,25	21,08	21,35	Hot water – per 1 m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych – za 1 m ² po- wierzchni użytkowej	5,22	5,35	4,29	4,66	Heating of dwellings – per 1 m ² of usable floor space
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 340 l ^d	1508,92	1284,54	1054,84	1073,96	Fridge-freezer, capacity about 340 l ^d
Pralka automatyczna typu domowego, na 5-7 kg suchej bielizny ^e	1324,11	1100,54	1231,42	1248,10	Automatic washing machine, dry- -line capacity not exceeding 5-7 kg ^e
Odkurzacz typu domowego	341,77	302,88	362,39	407,83	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	180,89	139,18	190,84	200,45	Iron with duschsystem
Proszek do prania – za 280 ^f	4,49	4,40	4,85	5,45	Washing powder – per 280 ^f
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa – za 1 l	4,04	4,57	5,31	4,63	Unleaded 95 octane motor petrol –per l
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednora- zowy	1,94	2,12	2,61	2,62	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna – za 5 km.....	12,63	15,08	17,78	17,56	Taxi daily fare – for 5 km dis- tance
Bilet normalny do kina	12,80	16,03	18,08	18,39	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	55,25	57,73	66,53	66,78	Women's cold wave
Mocznik nawozowy 46% N – za 25 kg.....	23,43	28,89	40,82	39,42	Urea, nutritive content 46% N – per 25 kg
Badanie kliniczne krowy	24,25	35,30	43,02	46,25	Cow's clinical examination

a Z uwagi na zmianę reprezentanta objętego badaniem cen dane nie w pełni porównywalne z danymi za lata poprzed-
nie. b Łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi. c, f W latach 2005, 2010 i 2014: c – za 1 m³, f – za 400 g. d W 2005 r. –
pojemność ok. 320 l; w latach 2010 i 2014 – pojemność ok. 300 l. e W latach 2005, 2010 – na 5 kg suchej bielizny.

a Due to the changes of representative item covered by the price survey data not fully comparable to those published
in the previous Yearbook. b Including standing and variable charges. c, f In 2005, 2010 and 2014: c – per 1 m³, f – per
400 g. f In 2005 – capacity about 320 l; in 2010 and 2014 – capacity about 300 l. e In 2005, 2010 – dry-lined capacity not
exceeding 5 kg.

TABL. 3(205). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt:					<i>Cereal grain consumer and for feeds – per dt:</i>
pszenicy	35,81	57,48	67,66	67,12	<i>wheat</i>
żyta	27,63	40,99	53,95	50,82	<i>rye</i>
jęczmienia	34,46	46,89	58,40	56,71	<i>barley</i>
owsa i mieszanek zbożowych ..	26,52	28,65	48,03	53,53	<i>oats and mixed cereal</i>
pszenżyta	28,99	46,56	58,20	57,70	<i>triticale</i>
Ziemniaki – za 1 dt	15,64	19,56	28,58	27,86	<i>Potatoes – per dt</i>
w tym jadalne (bez wczesnych)	35,35	38,47	73,27	40,05	<i>of which edible (excluding early kinds)</i>
Buraki cukrowe – za 1 dt	16,56	11,49	10,59	11,96	<i>Sugar beets – per dt</i>
Rzepak i rzepak przemysłowy – za 1 dt	80,54	127,01	136,63	143,07	<i>Industrial rape and turnip rape – per dt</i>
Liście tytoniu – za 1 dt	207,14	569,16	498,87	537,08	<i>Raw tobacco – per dt</i>
Chmiel surowy – za 1 dt	869,55	.	.	.	<i>Raw hop – per dt</i>
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					<i>Animals for slaughter – per kg:</i>
bydło (bez cieląt)	3,83	4,27	5,49	5,76	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	5,07	3,69	5,97	5,76	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,83	3,93	4,72	4,26	<i>pigs</i>
Mleko krowie – za 1 l	0,93	1,07	1,44	1,19	<i>Cows' milk – per l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne – za 1 szt.	0,15	0,15	0,22	0,23	<i>Consumer hen eggs – per piece</i>

TABL. 4(206). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	201	2015	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Ziarno zbóż – za 1 dt:					<i>Cereal grain – per dt:</i>
pszenicy	54,30	81,91	87,05	79,92	<i>wheat</i>
żyta	48,02	77,82	68,34	55,69	<i>rye</i>
jęczmienia	47,23	84,33	79,35	70,24	<i>barley</i>
owsa	42,08	51,25	63,12	59,97	<i>rye</i>
pszenżyta	40,67	54,44	71,21	63,54	<i>barley</i>
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) – za 1 dt	53,29	108,81	111,44	83,97	<i>Potatoes (excluding edible early kinds) – per dt</i>
Zwierzęta gospodarskie – za 1 szt.					<i>Livestock – per head</i>
prosię na chów	132,75	.	.	.	<i>piglet</i>
Żywiec rzeźny – za 1 kg					<i>Animals for slaughter – per kg</i>
trzoda chlewna	3,99	.	.	.	<i>pigs</i>
Jaja kurze – za 1 szt.	0,35	0,49	0,63	0,62	<i>Hen eggs – per piece</i>

DZIAŁ XV ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007, do której są zaliczane.

2. Gospodarstwo rolne to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, samy, daniele) i pszczoł, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami w ust. 2, od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

CHAPTER XV AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. The presented information have been compiled using the **kind of activity method** and concern agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the sections of the NACE rev. 2 in which they are included.

2. An agricultural holding is understood as single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which conducts agricultural activity.

Private farm is understood as an agricultural holding used by a natural person.

Private farm include:

- 1) holding with an area of 1 ha or more of agricultural land;
- 2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) of significant (determined by the appropriate thresholds) scale, of which special branches of agricultural activities.

An agricultural activity includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respect for environment protection requirements (according to the norms).

3. According to the definitions in item 2, since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

4. Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze utrzymywane zgodnie z normami spełniającymi wymogi Ustawy z dnia 5 II 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1551 – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczanych od 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. Od 2013 r. dane dotyczące truskawek obejmują także uprawy ekologiczne.

Do 2014 r., dane dotyczące powierzchni uprawy drzew i krzewów owocowych uwzględniały także ich uprawę w ogrodach przydomowych oraz poza plantacjami (poza sadami). W 2015 r. dane o powierzchni uprawy drzew i krzewów owocowych dotyczą jedynie sadów, natomiast dane o zbiorach, tak jak w poprzednich latach, włączają także produkcję zebraną poza plantacjami (również w ogrodach przydomowych). W związku z tym dane dotyczące drzew i krzewów owocowych za 2015 r. są porównywalne jedynie w zakresie zbiorów owoców.

Od 2014 r. powierzchnie upraw warzywniczych, sadowniczych oraz truskawek są szacowane wyłącznie według położenia gruntów.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek (**sady**), szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

4. The agricultural land area including area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Agricultural land in a good agricultural condition – maintained in accordance with norms meeting requirements of the Law on payments under direct support schemes (uniform text Journal of Laws 2015 item 1551) – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which since 2010 were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Data on the area and production of vegetables and strawberries include their cultivation in the kitchen gardens. Since 2013 data on strawberries include also organic cultivation of this species.

Up to 2014, data on the area of fruit trees and bushes included also their cultivation in the kitchen gardens and cultivation outside of plantations (outside of orchards). In 2015 data on area of fruit trees and bushes concern their cultivation in orchards only. However, data on production, as in previous years, include also fruit harvested outside of plantations (as well as in kitchen gardens). Therefore, data concerning fruit trees and bushes for 2015 are comparable only in the range of fruit production.

Since 2014 the area of vegetables, fruit and strawberries have been estimated only by the field location.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries (orchards), nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

5. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywcą rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego - stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego - stada podstawowego i obrotowego).

Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

6. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej - ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji - średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2015 r. - z lat 2014 i 2015.

7. Dane o **produkcji, plonach i skupie zbóż, strączkowych i oleistych** dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydżę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta - jeśli nie zaznaczono inaczej - nie obejmują mieszanek zbożowych.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

5. Gross agricultural output includes of:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) plant-based products (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) animal-based products as well as the increase in farm animal stocks (livestock - the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories of plant and animal-based products and the increase in farm animal stocks (livestock - the basic and working herd).

Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centers and on marketplaces.

Agricultural output (gross, final and market) the presented data are not include supplementary area payments calculated for particular year (among others: hop, tobacco, cereals, oilseeds crops, pulses and plants intended for seeds and feed).

6. The average national current prices for the year preceding the surveyed year were assumed in calculating agricultural output in constant prices (for market sales – prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production - average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices for two consecutive years, i.e., the year preceding the surveyed year and the survey year, e.g., for 2015 - the prices from 2014 and 2015, are assumed.

7. Data regarding the production, yields and procurement of pulses and oilseeds plants as well as cereals concerns grain. Data concerning cereals include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding basic cereals, i.e., wheat, rye, barley, oats and triticale, unless otherwise indicated, do not include cereal mixed.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (peluszką, wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. peluszką, mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorię). Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na zielonkę.

8. Dane o ciągnikach rolniczych dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

9. Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

10. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2014/15 oznacza okres od 1 VII 2014 r. do 30 VI 2015 r.).

11. Do przeliczeń wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnie zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu.

12. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemioplodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

13. Dane za 2010 r. w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników i zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 VI.

14. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — prezentuje się według siedziby użytkownika gospodarstwa.

***Pulses for grain** include: consumer pulses (peas, beans, broad beans and other) and feed pulses (field peas, vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, pulses mixed).*

***Industrial crops** include: sugar beets, oil-bearing crops (rape, agrimony, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory). **Feed plants** include: pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for green feed.*

8. Data regarding agricultural tractors concern 4-wheeled and tracked tractors.

9. Procurement of agricultural products includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal-based) purchased by economic entities directly from producers.

10. Farming years cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2014/15 farming year covers the period from 1 VII 2014 to 30 VI 2015).

11. Agricultural land calculated by the registered location of the farm was assumed for calculating results and production factors per area unit — as of June.

12. Data regarding the land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census and estimation.

13. Data for 2010 in terms of land use, sown area, livestock, tractors and consumption of mineral or chemical and lime fertilizers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 - as of 30 VI.

14. Data — unless otherwise stated — are presented by the official residence of the land user.

Leśnictwo**1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:****1) lasów publicznych** stanowiących własność:

a) Skarbu Państwa - zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wieczyście przez:

- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
- jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
- jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych,

b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu);

c) innych jednostek publicznych, np. szkół wyższych, instytucji naukowych itp.;

2) lasów prywatnych stanowiących własność:

- a) osób fizycznych,
- b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
- c) spółdzielni produkcji rolniczej,
- d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łoświeckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zażytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Forestry**1. Information within the scope of forestry concerns:****1) public forests owned by:**

a) *the State Treasury - managed and utilized temporarily or perpetually by:*

- *State Forestry Organizational Entity “State Forests” (abbreviated as “State Forests”) supervised by the Minister of Environment,*

- *nature protection units (national parks),*

organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency,

b) *gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999);*

c) *other public units, e.g. higher education institutions, science institutions etc.;*

2) private forests owned by:

a) *natural persons,*

b) *land held in common by all or part of the residents of a village,*

c) *agricultural production co-operatives,*

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- *covered by forest vegetation (wooded area),*

- *temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).*

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purpose of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat (do 2008 r. - 2 lat) i przewidziane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 5 lat (do 2008 r. - 2 lata) oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1-20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie - 1,0), przewidziane do odnowienia w najbliższych latach.

Plazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21-40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszlębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną), w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębniami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostało odnowione sztucznie lub naturalnie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych, z uwagi na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszlębne użytkowane rębniami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględного warunku kontynuacji cięć tymi rębniami.

Drzewostany o budowie przerębowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew o różnym wieku i wysokości, przenikające się nawzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przez odnowienia rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 5 years (until 2008 - 2 years) and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 5 years (until 2008 - 2 years) as well as crops and greenwoods in age category I (1-20 years), with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age II category (21-40 years) with planting of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in the III, or higher, age category (41 years or more) with planting of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the restocking class and in the class for restocking.

Tree stands in the restocking class are tree stands which have reached or passed felling maturity being simultaneously utilized and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilized through nested fellings of at least 30% of the area) was renewed artificially or naturally as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.

Tree stands in the class for restocking include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilized through complex fellings and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.

Tree stands with a selection structure are tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activity connected with the utilization, renewal and tending of the forest is conducted simultaneously.

Renewals are understood as new tree stands forming in place of removed stands:

- 1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;
- 2) natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik lesistości (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące powierzchniowe wody wewnętrzne, powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454, z późniejszymi zmianami) - do powierzchni lądowej zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

4. Dane o pozyskaniu drewna w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The forest cover indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

Share of forest land in land area of the voivodship is calculated as the percentage ratio of forest area including land connected with silviculture to the total area of the voivodship without lands under waters (i.e. surface flowing waters and surface standing waters). According to the regulation of the Ministry of Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws number 38, item 454, with later amendments) – since 2002 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes have been calculated to land area.

4. Data on removals in assortment order were presented according to the quality and size classification defined by the Polish Norms.

ROLNICTWO AGRICULTURE

TABL. 1(207). UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE^a
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Gospodarstwa rolne ^b w tys.	51,8	22,1	21,0	21,1	Agricultural holdings ^b in thous.
w tym gospodarstwa indywidualne ..	51,6	21,9	20,7	20,9	of which private farms
Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	480,1	437,7	439,1	391,2	Agricultural land area (as of June) ^b in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne ..	361,5	326,9	372,7	336,0	of which private farms
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^b w %:					Share in total sown area (as of June) ^b in %:
zbóż podstawowych	65,5	62,6	57,5	54,0	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	67,6	70,4	58,3	54,7	of which private farms
ziemniaków ^c	4,2	1,8	1,1	1,8	potatoes ^c
w tym gospodarstwa indywidualne	5,0	2,4	1,3	2,1	of which private farms
roślin przemysłowych	4,8	14,9	14,4	14,9	industrial plants
w tym gospodarstwa indywidualne	3,3	13,0	13,4	14,5	of which private farms
Płony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zbóż podstawowych	31,4	36,5	46,6	37,8	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	30,5	31,0	44,4	36,5	of which private farms
ziemniaków ^c	189	213	313	191	potatoes ^c
w tym gospodarstwa indywidualne	188	212	311	191	of which private farms
rzepaku i rzepiku	27,5	23,1	36,0	29,6	of rape and turnip rape
w tym gospodarstwa indywidualne	26,4	22,7	36,0	28,9	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{bde} na 100 ha użytków rolnych.....	20,9	19,8	21,4	22,H	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{bde} per 100 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne ..	22,5	22,5	20,1	2F€	of which private farms
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^b w %.....	43,3	40,5	38,7	37,7	Share of cows in cattle stocks (as of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne ..	41,6	38,6	37,1	37,7	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w czerwcu) ^{bc} w %.....	10,3	8,9	8,4	7,F	Share of sows in pig stocks (as of June) ^{bc} in %
w tym gospodarstwa indywidualne ..	9,9	8,8	7,5	6,€	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^f na 1 ha użytków rolnych w kg	195,1	240,6	265,6	311,1	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^f per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego w l:					Production of cows' milk in l:
na 1 ha użytków rolnych.....	272	248	241	218	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	240	235	186	184	of which private farms
na 1 krowę.....	4461	4093	3623	3002	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	4117	3759	3082	2704	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	4,2	4,4	.	.	Agricultural tractors (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne.	5,4	5,7	.	.	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^{hg} na 1 ha użytków rolnych w kg.....	115,5	98,7	98,0	104,9	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient ^{hg} per 1 ha of agricultural land in kg
w tym gospodarstwa indywidualne ..	125,6	97,4	91,8	102,4	of which private farms

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 271. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. ^d Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 286. ^e W latach 2005 i 2013 – stan trzody chlewnej w końcu lipca. ^f Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. ^g Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2004/05, 2009/10, 2013/14, 2014/2015.

^a See general notes, item 3 on page 271. ^b In 2010 data of the Agricultural Census. ^c Since 2010 excluding kitchen gardens. ^d See note to the table 11 on page 286. ^e In 2005 and 2013 – pigs as of the end of July. ^f Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. ^g Concerns respectively the: 2004/05, 2009/10, 2013/14, 2014/15 farming years.

TABL. 2(208). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW^a**
 Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE^a
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym go- spodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
	w ha	in ha	
O G Ó Ł E M 2010	437676	326909	T O T A L
..... 2014	439149	372662	
2015	391225	336009	
W dobrej kulturze rolnej	386209	332401	In good agricultural condition
Pod zasiewami	277543	237926	Sown area
Grunty ugorowane	6374	4864	Fallow land
Uprawy trwałe	4807	4379	Permanent crops
w tym sady	3254	3198	of which orchards
Ogrody przydomowe	346	346	Kitchen gardens
Łąki trwałe	87352	76450	Permanent meadows
Pastwiska trwałe	9787	8434	Permanent pastures
Pozostałe	5016	3609	Others

^a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.

^a In 2010 data of the Agricultural Census.

TABL. 3(209). **GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH^a**
 Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS^a
 As of June

LATA YEARS	w tys. in tho- us.	Gospodarstwa Farms								Przeciętna powierzchnia ogólna gospo- darstwa w ha Average total farm area in ha	
		o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach with agricultural land area of – in percent								ogółem total	w tym użytki rolne of which agricul- tural land
		do 1,00 ha up to	1,01– 1,99	2,00– 4,99	5,00– 9,99	10,00– 14,99	15,00– 19,99	20,00– 49,99	50,00 ha i więcej and more		
O G Ó Ł E M T O T A L											
2010	22,1	2,5	21,1	27,0	18,5	9,9	5,3	9,3	6,4	22,14	19,76
2013	21,3	2,9	20,5	26,7	18,0	9,6	5,1	9,6	7,6	21,49	19,19
W tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE of which PRIVATE FARMS											
2010	21,9	1,6	20,0	32,5	23,0	10,1	4,8	6,4	1,6	15,91	14,93
2013	21,0	2,9	20,7	27,0	18,1	9,7	5,1	9,6	6,9	17,32	16,20

^a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.

U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

^a In 2010 data of the Agricultural Census.

N o t e. Since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years.

TABL. 4(210). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ**
(ceny stałe^a)
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
	rok poprzedni = 100				<i>previous year = 100</i>				
Produkcja globalna.....	102,0	95,8	101,5	108,1	100,0	102,1	99,2	110,9	<i>Gross output</i>
roślinna	97,5	86,1	95,9	109,1	91,5	87,5	91,4	111,3	<i>crop</i>
zwierzęca	107,8	109,7	111,4	106,6	110,8	123,3	114,1	110,3	<i>animal</i>
Produkcja końcowa	97,1	94,4	104,1	111,3	94,7	101,8	104,0	116,2	<i>Final output</i>
roślinna	84,0	78,0	98,0	115,8	75,6	78,8	96,0	121,8	<i>crop</i>
zwierzęca	108,2	110,5	111,3	106,9	111,3	124,5	114,0	110,7	<i>animal</i>
Produkcja towarowa	107,6	99,1	112,8	103,9	101,7	106,9	113,6	108,9	<i>Market output</i>
roślinna	107,9	84,0	119,2	101,7	93,5	86,3	117,5	107,6	<i>crop</i>
zwierzęca	107,3	114,1	106,5	106,2	107,3	127,3	109,3	110,3	<i>animal</i>

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt. 1) na str. 28.

^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 28.

TABL. 5(211). STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)
 STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent				
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	53,2	53,0	60,7	59,3	Crop output
Zboża	23,3	18,7	26,9	25,6	Cereals
w tym zboża podstawowe	20,1	16,1	21,9	20,5	of which basic cereals
w tym: pszenica	7,8	7,3	9,4	9,7	of which: wheat
żyto	3,2	2,2	4,4	2,7	rye
jęczmień	3,5	2,1	2,3	2,7	barley
Ziemniaki	4,3	2,1	1,9	2,0	Potatoes
Przemysłowe	4,9	6,6	8,8	8,3	Industrial
w tym buraki cukrowe	1,7	0,4	0,4	0,7	of which sugar beets
Warzywa	6,2	8,2	8,0	8,4	Vegetables
Owoce	2,0	2,5	4,3	3,6	Fruit
Siano łąkowe	2,4	3,1	2,0	2,3	Meadow hay
Pozostałe	10,1	11,8	8,9	10,7	Others
Produkcja zwierzęca	46,8	47,0	39,3	40,7	Animal output
Zywiec rzeźny ^b	30,7	33,5	26,7	27,3	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	1,5	1,8	1,7	1,7	cattle (excluding calves)
cielęta	0,1	0,1	0,1	0,1	calves
trzoda chlewna	11,7	10,2	7,2	6,8	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	17,4	21,2	17,7	18,6	poultry
Przyrost stada (podstawo- wego i obrotowego)	0,5	-0,4	0,0	0,7	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	8,2	6,2	5,3	5,7	Cows' milk
Jaja kurze	5,2	6,3	6,0	5,9	Hen eggs
Obornik	0,9	0,7	0,6	0,6	Manure
Pozostałe	1,3	0,7	0,6	0,6	Others
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	40,6	53,8	52,7	49,5	Crop output
Zboża	17,1	19,8	19,8	20,9	Cereals
w tym zboża podstawowe	14,0	17,7	16,5	16,4	of which basic cereals
w tym: pszenica	7,0	7,8	6,3	9,2	of which: wheat
żyto	3,4	5,7	4,9	2,4	rye
jęczmień	2,0	2,1	1,4	1,5	barley
Ziemniaki	1,7	1,6	1,3	1,7	Potatoes
Przemysłowe	6,9	12,4	10,5	6,6	Industrial
w tym buraki cukrowe	2,4	0,8	0,7	0,7	of which sugar beets
Warzywa	6,5	8,1	9,3	9,6	Vegetables
Owoce	2,2	3,0	5,0	3,8	Fruit
Pozostałe	6,2	8,9	6,7	6,8	Other
Produkcja zwierzęca	59,4	46,2	47,3	50,5	Animal output
Zywiec rzeźny ^b	41,6	32,0	33,9	37,1	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	2,0	2,0	2,2	2,2	cattle (excluding calves)
cielęta	0,0	0,1	0,1	0,2	calves
trzoda chlewna	15,2	7,6	8,5	9,2	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	24,2	22,2	23,1	25,4	poultry
Mleko krowie	9,6	8,8	6,5	7,1	Cows' milk
Jaja kurze	6,7	4,4	6,3	5,9	Hen eggs
Pozostałe	1,5	1,0	0,6	0,5	Others

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt. 1) na str. 28. ^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 28. ^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6(212). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW**^a

Stan w czerwcu
SOWN AREA^a
As of June

ZIEMIOPŁODY	2005	2010	2014	2015		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
w ha <i>in ha</i>						
OGÓŁEM	304115	281646	281214	277543	237926	TOTAL
Zboża	238817	206449	199403	178444	153194	Cereals
zboża podstawowe	199076	176517	161628	143658	124067	<i>basic cereals</i>
pszenica	63069	56235	57434	50028	42400	<i>wheat</i>
żyto	54305	42323	33188	21589	18092	<i>rye</i>
jęczmień	34684	26397	21550	21369	18177	<i>barley</i>
owies	12671	13770	9143	7856	7156	<i>oats</i>
pszenżyto	34347	37792	40313	42816	38242	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	19508	10113	6893	6152	5975	<i>cereal mixed</i>
gryka, proso i inne zbożowe	2264	9079	10151	9307	8989	<i>buckwheat, millet and other cereals</i>
kukurydza na ziarno	17971	10740	20732	19327	14163	<i>maize for grain</i>
Strączkowe	3379	6295	11476	20949	19146	Pulses
konsumpcyjne	139	835	3607	4885	4585	<i>edible</i>
pastewne	3240	5460	7869	16064	14561	<i>feed</i>
Ziemniaki	12706	5164	2995	5012	4971	Potatoes
Przemysłowe	23415	42060	40569	41458	34525	Industrial
w tym:						<i>of which:</i>
buraki cukrowe	3514	944	1558	1271	995	<i>sugar beets</i>
oleiste	19308	40185	38738	39885	33275	<i>oilseeds</i>
w tym rzepak i rzepik	16778	38921	37038	36775	30284	<i>of which rape and turnip rape</i>
Pastewne	14701	15343	20959	25561	21109	Feed
w tym:						<i>of which:</i>
okopowe	1821	182	64	87	86	<i>root plants</i>
kukurydza na paszę	6665	6349	6445	5767	2951	<i>maize for feeds</i>
Pozostałe uprawy ^b ..	11097	6335	5812	6119	4981	Other crops ^b

^a W 2005 r. łącznie z powierzchnią upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone); w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

^a In 2005 including permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers); in 2010 data of the Agricultural Census. ^b Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

TABL. 7(213). ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOŁODÓW
 SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOŁODY	2006–2010	2010	2014	2015		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	

 ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

Zboża	703306	753958	939606	649238	534052	<i>Cereals</i>
w tym:						<i>of which:</i>
zboża podstawowe	579967	643834	753985	542645	453400	<i>basic cereals</i>
pszenica	221625	257241	313247	218913	174051	<i>wheat</i>
żyto	121097	115294	122676	64582	53914	<i>rye</i>
jęczmień	95241	92710	95088	73182	60656	<i>barley</i>
owies	27983	37440	30330	20295	18749	<i>oats</i>
pszennyżyto	114021	141148	192645	165674	146031	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	44004	27777	24668	17467	17232	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	186983	109709	93766	95755	94946	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	88632	50580	119654	73985	58810	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	78252	89834	133262	108977	87473	<i>Rape and turnip rape</i>
Siano łąkowe	291611	307629	403733	367234	315056	<i>Meadow hay</i>

 PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Zboża	29,8	36,5	47,1	36,4	34,9	<i>Cereals</i>
w tym:						<i>of which:</i>
zboża podstawowe	29,5	36,3	46,6	37,8	36,5	<i>basic cereals</i>
pszenica	36,4	45,7	54,5	43,8	41,0	<i>wheat</i>
żyto	23,5	27,2	37,0	29,9	29,8	<i>rye</i>
jęczmień	27,0	35,1	44,1	34,2	33,4	<i>barley</i>
owies	21,0	27,2	33,2	25,8	26,2	<i>oats</i>
pszennyżyto	32,4	37,3	47,8	38,7	38,2	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	22,2	27,5	35,8	28,4	28,8	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	173	213	313	191	191	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	402	536	768	582	591	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	27,7	23,1	36,0	29,6	28,9	<i>Rape and turnip rape</i>
Siano łąkowe	36,7	37,5	44,7	42,0	41,2	<i>Meadow hay</i>

a W okresie wieloletnim - przeciętne roczne.
 a During long-term period - annual averages.

TABL. 8(214). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYZ GRUNTOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WARZYWA	2006–2010 ^b	2010	2014	2015		VEGETABLES
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu

AREA^c in ha — as of June

OGÓŁEM	4847	2570	3664	4048	3953	TOTAL
Kapusta	787	387	554	682	682	Cabbages
Kalafiorzy	169	101	104	118	118	Cauliflowers
Cebula	670	301	546	667	667	Onions
Marchew jadalna ..	581	268	457	449	449	Carrots
Buraki ćwikłowe	368	126	230	284	284	Beetroots
Ogórki	439	225	332	353	353	Cucumbers
Pomidory	270	113	132	177	177	Tomatoes
Pozostałe ^d	1562	1048	1309	1318	1223	Others ^d

ZBIORY w t

PRODUCTION in t

OGÓŁEM	90270	64756	96485	83909	83593	TOTAL
Kapusta	30201	18412	27590	25560	25560	Cabbages
Kalafiorzy	3219	2424	2507	2449	2449	Cauliflowers
Cebula	11179	7712	14469	13674	13674	Onions
Marchew jadalna ..	13329	9811	15678	12853	12853	Carrots
Buraki ćwikłowe	7779	4546	6923	5808	5808	Beetroots
Ogórki	5742	4205	6743	5081	5081	Cucumbers
Pomidory	4358	2815	2191	3335	3335	Tomatoes
Pozostałe ^d	14463	14830	20384	15150	14833	Others ^d

PLONY z 1 ha w dt

YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta	384	475	498	375	375	Cabbages
Kalafiorzy	190	240	241	208	208	Cauliflowers
Cebula	167	256	265	205	205	Onions
Marchew jadalna ..	229	366	343	287	287	Carrots
Buraki ćwikłowe	212	360	301	204	204	Beetroots
Ogórki	131	187	203	144	144	Cucumbers
Pomidory	162	249	166	188	188	Tomatoes
Pozostałe ^d	93	142	156	115	121	Others ^d

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2014 r. według położenia gruntów. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Pietruszka, pory, seler, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

^a Including kitchen gardens; since 2014 by location of lands. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census. ^d Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 9(215). **POWIERZCHNIA I ZBIORY OWOCÓW Z DRZEW^a**
AREA AND PRODUCTION OF FRUIT TREE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006–2010 ^b	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
POWIERZCHNIA ^c w ha — stan w czerwcu				AREA ^c in ha — as of June		
OGÓŁEM ..	4873	5022	3262	3081	3043	TOTAL
Jabłonie	1880	2535	2147	2025	1993	Apples
Grusze	227	132	144	120	119	Pears
Śliwy	528	338	305	275	275	Plums
Wiśnie	637	294	330	361	357	Cherries
Czereśnie	267	389	185	163	162	Sweet cherries
Pozostałe ^d	1334	1334	151	137	137	Others ^d
ZBIORY ^e w t				PRODUCTION ^e in t		
OGÓŁEM ..	16056	13780	27600	29749	29733	TOTAL
Jabłka	8899	9169	21207	20989	20975	Apples
Gruszki	833	514	905	1129	1127	Pears
Śliwki	1932	1070	1921	2757	2756	Plums
Wiśnie	2695	994	1968	2737	2737	Cherries
Czereśnie	1055	1622	1096	1409	1409	Sweet cherries
Pozostałe ^d	643	412	503	729	729	Others ^d

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4, na str. 272. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; w 2015 r. jedynie uprawy w sadach. ^d Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie. ^e Łącznie z owocami zebranymi poza sadami.

^a See general notes, item 4, on page 272. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census; up to 2014 including kitchen gardens; in 2015 orchard only. ^d Peaches, apricots, walnuts. ^e Including fruit harvested outside of orchards.

 TABL. 10(216). **POWIERZCHNIA I ZBIORY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH^a**
AREA AND PRODUCTION OF FRUIT BUSHES AND BERRY FRUIT^a

OWOCE	2006–2010 ^b	2010	2014	2015		FRUIT
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
POWIERZCHNIA ^c w ha — stan w czerwcu				AREA ^c in ha — as of June		
OGÓŁEM	1946	1680	3622	3451	3325	TOTAL
Truskawki ^d ..	964	734	2806	2791	2680	Strawberries ^d
Maliny ^e	104	119	80	42	39	Raspberries ^e
Porzeczki ...	593	556	423	367	367	Currants
Agrest	89	47	34	27	27	Gooseberries
Pozostałe ^f ...	197	224	279	224	212	Others ^f
ZBIORY ^g w t				PRODUCTION ^g in t		
OGÓŁEM	7835	6510	11613	13644	13313	TOTAL
Truskawki ^d ..	3618	2184	8811	9748	9448	Strawberries ^d
Maliny ^e	194	217	260	186	180	Raspberries ^e
Porzeczki ...	2970	3028	1560	2351	2351	Currants
Agrest	497	224	150	123	123	Gooseberries
Pozostałe ^f ...	557	857	831	1237	1212	Others ^f

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4, na str. 272. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; w 2015 r. dla krzewów jedynie uprawy w sadach, dla truskawek łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych. ^d Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. ^e Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^f Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne. ^g Łącznie z owocami zebranymi poza sadami.

^a See general notes, item 4, on page 272. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census; up to 2014 including kitchen gardens; in 2015 for fruit bushes in orchard only, in case of strawberries area of cultivation in kitchen gardens is included. ^d Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries was included in item "others". ^e Including thornless blackberry. ^f Chokeberry, blueberry, grape, hazel and others. ^g Including fruit harvested outside of orchards.

TABL. 11(217). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE^a**

Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES^a
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
W SZTUKACH IN HEADS									
Bydło.....	69539	69817	79700	73757	54049	57266	64754	64327	Cattle
w tym krowy	30087	28278	30873	27792	22464	22084	24025	24264	of which cows
Trzoda chlewna ^b	257049	164152	155837	141111	211520	144189	110842	111111	Pigs ^b
w tym lochy	26380	14604	13033	102111	20900	7699	8338	8338	of which sows
Owce.....	3610	4115	5401	4457	3257	3633	5097	4457	Sheep
w tym maciorki	2440	2535	3105	2654	2254	2398	2882	2654	of which ewes
Konie ^c	5982	5923	.	.	5930	5775	.	.	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie).....	100459	86729	93804 ^d	87111 ^d	11518	73507	74903 ^d	74903 ^d	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt.
 PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads

Bydło.....	14,5	16,0	18,1	18,9	15,0	17,5	17,4	19,1	Cattle
w tym krowy	6,3	6,5	7,0	7,1	6,2	6,8	6,4	7,2	of which cows
Trzoda chlewna ^b	53,5	37,5	35,5	31,1	58,5	44,1	29,7	29,3	Pigs ^b
w tym lochy	5,5	3,3	3,0	2,1	5,8	2,4	2,2	1,8	of which sows
Owce.....	0,8	0,9	1,2	1,1	0,9	1,1	1,4	1,3	Sheep
w tym maciorki	0,5	0,6	0,7	0,7	0,6	0,7	0,8	0,8	of which ewes
Konie ^c	1,2	1,4	x	x	1,6	1,8	x	x	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie).....	20,9	19,8	21,4 ^d	22,1 ^d	22,5	22,5	20,1 ^d	21,6 ^d	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

^a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b W latach 2005 i 2013 — stan w końcu lipca. ^c Dane szacunkowe; od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata. ^d Do obliczeń przyjęto stan koni z 2013 r.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0.

^a In 2010 data of the Agricultural Census. ^b In years 2005 and 2013 — as of the end of July. ^c Estimated data; since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years. ^d For the calculation we use the horse stocks of 2013.

^{N o t e.} The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0.

TABL. 12(218). **DRÓB^a**

 Stan w końcu roku
POULTRY^a
 As of the end of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Kury w tys. szt.	2503,9	3690,0	3243,6	4153,7	4120,5	Hens in thous. heads
w tym nioski	776,1	1285,0	1164,6	1446,1	1445,4	of which laying hens
Gęsi w tys. szt.	134,1	210,0	68,4	16,2	16,2	Geese in thous. heads
Indyki w tys. szt.	1728,6	1717,9	1109,9	1046,8	880,7	Turkeys in thous. heads
Kaczki ^b w tys. szt.	122,7	42,9	113,7	48,2	48,2	Ducks ^b in thous. heads
Kury na 100 ha użytków rolnych w szt.	521,5	843,1	738,6	1061,7	1226,3	Hens per 100 ha of agricultural land in heads
w tym nioski	161,7	293,6	265,3	369,6	430,2	of which laying hens

a W wieku powyżej 2 tygodni. *b* Łącznie z drobiem pozostałym.

a More than 2 weeks old. *b* Including other poultry.

 TABL. 13(219). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŹNEGO^a**
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

W SZTUKACH

IN HEADS

Bydło (bez cieląt)	12,5	12,1	12,6	10,6	8,0	Cattle (excluding calves)
Cielęta	1,6	1,4	2,7	2,4	1,1	Calves
Trzoda chlewna	363,3	307,0	228,6	226,1	162,2	Pigs
Owce	0,2	1,0	0,0	0,3	0,3	Sheep
Konie	0,7	0,4	0,4	0,3	0,3	Horses

W TONACH WAGI ŻYWEJ

IN TONNES OF LIVE WEIGHT

Bydło (bez cieląt)	6,3	6,4	7,0	6,1	4,8	Cattle (excluding calves)
Cielęta	0,2	0,2	0,4	0,2	0,0	Calves
Trzoda chlewna	40,5	37,1	32,6	33,1	25,8	Pigs
Owce	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	Sheep
Konie	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	Horses
Drób	75,2	94,8	113,7	120,5	111,2	Poultry
Kozy i króliki	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	Goats and rabbits

a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

TABL. 14(220). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
W TONACH IN TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	93,7	105,3	116,6	121,7	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	89,0	99,9	110,5	115,4	meat and fats
wołowe	3,3	3,3	3,7	3,1	beef
cielęce	0,1	0,2	0,2	0,1	veal
wieprzowe	31,5	29,0	25,4	25,8	pork
baranie	0,0	0,0	0,0	0	mutton
końskie	0,2	0,1	0,1	0,1	horseflesh
drobiowe	52,7	66,3	79,6	84,4	poultry
kozie i królicze ^b	1,2	1,0	1,5	1,9	goat and rabbit ^b
podroby	4,7	5,4	6,1	6,3	pluck

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg
 PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg

OGÓŁEM..... | 195,1 | 240,6 | 265,6 | 311,1 | TOTAL

^a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. ^b Łącznie z dziczyzną.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. ^b Including game.

TABL. 15(221). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka:						Milk production:
w milionach litrów	130,5	108,4	105,7	85,2	61,9	in million litres
na 100 ha użytków rolnych w tys. l	271,7	24,8	24,1	21,8	18,4	per 100 ha agricultural land in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l ...	4461	4093	3623	3002	2704	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj w mln szt. ..	239,0	259,5	360,7	343,7	343,6	Eggs production in mln units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury noski w szt.	228	201	307	258	259	Average annual number of eggs per laying hen in units

TABL. 16(222). **CIĄGNIKI ROLNICZE** ^a
 Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS ^a
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Total	W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION
W sztukach	2005	20074	19452	<i>In units</i>
	2010	19356	18675	
	2013	19380	18796	
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha	2005	23,9	18,6	<i>Agricultural land area per tractor in ha</i>
	2010	22,6	17,5	
	2013	21,0	18,1	

^a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.

U w a g a. Od 2010 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

^a In 2010 data of the Agricultural Census.

N o t e. Since 2010 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 17(223). **ZUŻYCIENIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK** ^a
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10	2013/14	2014/15		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

W TONACH
 IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	55448	43182	43029	41036	34418	<i>Mineral or chemical fertilizers^b</i>
azotowe	30624	26388	24675	24140	20384	<i>nitrogenous</i>
fosforowe	12281	7516	7447	5897	4970	<i>phosphatic</i>
potasowe	12543	9279	10908	10999	9064	<i>potassic</i>
Nawozy wapniowe ^c ..	16097	17022	19617	11413	8094	<i>Lime fertilizers^c</i>

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg

PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	115,5	98,7	98,0	104,9	102,4	<i>Mineral or chemical fertilizers^b</i>
azotowe	63,8	60,3	56,2	61,7	60,7	<i>nitrogenous</i>
fosforowe	25,6	17,2	17,0	15,1	14,8	<i>phosphatic</i>
potasowe	26,1	21,2	24,8	28,1	27,0	<i>potassic</i>
Nawozy wapniowe ^c ..	33,5	38,9	44,7	29,2	24,1	<i>Lime fertilizers^c</i>

^a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Łącznie z wieloskładnikowymi. ^c Łącznie z wapnem defekacyjnym.

^a In 2010 data of the Agricultural Census. ^b Including mixed fertilizers. ^c including defecated lime.

TABL. 18(224). WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)
 VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2014	2015		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH IN THOUSAND ZLOTYS						
O G Ó Ł E M	731082,9	983715,2	1389558,6	1399866,3	1248550,2	T O T A L
Produkty roślinne	200952,4	355718,6	494189,8	500652,3	447443,5	Crop products
w tym:						of which:
Zboża	91397,8	143450,5	281847,0	274295,5	234565,4	Cereals
w tym zboża podstawowe	73650,0	129294,6	222172,4	231483,0	201103,5	of which basic cereals
pszenica	35838,5	67956,8	119898,2	118769,4	101964,7	wheat
żyto	22487,7	29635,8	38000,8	31310,1	28020,0	rye
jęczmień	9277,1	12115,5	16916,7	21400,6	17540,5	barley
owies i mieszanki zbożowe	921,7	1921,2	1045,5	1961,8	1961,8	oats and cereal mixed
pszenżyto	5125,0	17665,3	46311,2	58041,0	51616,4	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	91106,7	143068,7	279704,3	273181,0	233451,0	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	73358,9	128913,4	220856,9	230378,8	199999,3	of which basic cereals
pszenica	35751,2	67952,0	119297,6	118363,1	101558,4	wheat
żyto	22473,0	29635,6	38000,8	31310,1	28020,0	rye
jęczmień	9174,5	11746,7	16626,5	20989,7	17129,6	barley
owies i mieszanki zbożowe	851,5	1921,2	973,5	1908,4	1908,4	oats and cereal mixed
pszenżyto	5108,7	17657,9	45958,5	57807,5	51382,8	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^b	83,9	-	12,5	2,3	2,3	Edible pulses ^b
Ziemniaki	1063,8	786,4	4376,2	3869,4	3869,4	Potatoes
Buraki cukrowe	21233,3	9514,0	10039,1	11823,9	9367,2	Sugar beets
Rzepak i rzepik ^b	37175,5	99259,3	99351,2	105036,6	96382,6	Rape and turnip rape ^b
Warzywa	902,1	14909,7	12252,5	9701,2	9701,2	Vegetables
Owoce	2449,5	5582,6	11473,9	9818,3	9805,2	Fruit
Produkty zwierzęce ..	530130,6	627996,7	895368,8	899214	801106,7	Animal products
w tym:						of which:
Żywiec rzeźny ^c	399430,9	498441,0	740867,3	770691,3	688280,9	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt)	19170,2	19037,4	30947,5	29985,0	27819,5	cattle (excluding calves)
cielęta	76,1	22,1	65,6	57,6	57,6	calves
trzoda chlewna ..	132932,2	121140,6	139429,0	126350,9	95368,4	pigs
konie	980,4	574,0	859,3	692,5	692,5	horses
drób	246272,0	357666,9	569565,8	613588,0	564325,5	poultry
Mleko krowie	92203,7	103147,3	135690,6	100619,9	84943,9	Cow milk
Jaja kurze konsumpcyjne	27212,2	5282,7	13150,0	25617,4	25617,4	Consumer hen's eggs
NA 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH w zł PER 1 HA OF AGRICULTURAL LAND in zł						
O G Ó Ł E M	1523	2248	3164	3578	3191	T O T A L
Produkty: roślinne	419	813	1125	1280	1144	Products: crop
zwierzęce ..	1104	1435	2039	2298	2048	animal

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. ^b Bez materiału siewnego. ^c W wadze żywej.

^a Paid to suppliers; excluding VAT. ^b Excluding sowing. ^c In live weight.

TABL. 19(225). SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2014	2015		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Zboża w t	276317	285202	464116	455314	389078	Cereals in t
w tym zboża podstawowe	229123	260970	357851	380036	330090	of which basic cereals
pszenica	100006	118231	177031	176791	151918	wheat
żyto	81368	72296	70441	61612	54835	rye
jęczmień	26761	25801	28788	37510	30809	barley
owies i mieszanki zbożowe	3330	6706	2125	3649	3649	oats and cereal mixed
pszenżyto	17658	37936	79466	100474	88879	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	275826	284443	462005	453971	387735	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	228632	260211	356232	378708	328762	of which basic cereals
pszenica	99851	118227	176330	176341	151468	wheat
żyto	81326	72296	70441	61612	54835	rye
jęczmień	26624	25053	28468	37011	30310	barley
owies i mieszanki zbożowe	3211	6706	2027	3565	3565	oats and cereal mixed
pszenżyto	17620	37929	78966	100179	88584	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t	24	-	1	2	2	Edible pulses ^a in t
Ziemniaki w t	6803	4020	15315	13888	13888	Potatoes in t
Buraki cukrowe w t	128214	82812	94760	98879	78768	Sugar beets in t
Rzepak i rzepik ^a w t	46156	78153	72716	73341	67449	Rape and turnip rape ^a in t
Warzywa w t	2352	12998	11472	9054	9054	Vegetables in t
Owoce w t	1324	3157	11157	4637	4614	Fruit in t
Zywiec rzeźny ^b w t	108348	125987	148875	154787	138577	Animals for slaughter ^b in t
bydło (bez cieląt)	5003	4460	5642	5202	4879	cattle (excluding calves)
cielęta	15	6	11	10	10	calves
trzoda chlewna	34740	30847	29527	29651	22584	pigs
konie	198	115	143	110	110	horses
drób	68392	90559	113552	119812	110992	poultry
Zywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t ..	77714	89858	105557	109753	97885	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in t
Mleko krowie w tys. l	98690	96088	94058	84342	70935	Cows' milk in thous. l
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	186775	35875	58548	111934	111934	Consumer hen's eggs in thous. units

^a Bez materiału siewnego. ^b W wadze żywej. ^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej cieplej.

^a Excluding sowing. ^b In live weight. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 20 (226). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem <i>Certified</i>		W okresie przestawiania <i>Under conversion</i>	
	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>
2005	18	786	172	6838
2010	417	19297	416	16500
2014	1133	44414	237	8886
2015	1056	39339	146	7004

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
Source: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

ŁOWIECTWO HUNTING

TABL. 21(227). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a**
Stan w dniu 10 III
MAJOR GAME SPECIES^a
As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005	2010	2014	2015	GAME SPECIES
W SZTUKACH <i>IN HEADS</i>					
Łosie	-	-	3	5	<i>Moose</i>
Daniele	196	619	1378	1408	<i>Fallow deer</i>
W TYSIĄCACH SZTUK <i>IN THOUSAND HEADS</i>					
Jelenie	8,3	9,9	14,6	14,3	<i>Deer</i>
Sarny	39,4	48,1	53,5	51,7	<i>Roe deer</i>
Dziki	14,5	15,9	20,6	19,0	<i>Wild boars</i>
Lisy	8,1	7,7	9,4	9,4	<i>Foxes</i>
Zające	6,9	10,1	12,5	12,4	<i>Hares</i>
Bażanty	7,1	13,0	10,2	10,0	<i>Pheasants</i>
Kuropatwy	4,9	6,8	6,0	5,8	<i>Partridges</i>

^a Dane szacunkowe; do 2011 r. nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.
Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Estimated data; until 2011 excluding centres of game breeding managed by the State Forests.
Source: data of the Agricultural Property Agency, the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 22(228). **ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
SHOOT^a OF MAIN GAME SPECIES

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005/06 ^b	2010/11 ^b	2014/15	2015/16	GAME SPECIES
Jelenie	2825	3108	5936	6290	<i>Deer</i>
Daniele	14	68	180	235	<i>Fallow deer</i>
Sarny	10356	10142	13365	12899	<i>Roe deer</i>
Dziki	12798	14922	21575	26662	<i>Wild boars</i>
Lisy	5697	5447	6098	6471	<i>Foxes</i>
Zające	-	-	1	-	<i>Hares</i>
Bażanty	918	3289	2590	2369	<i>Pheasants</i>
Kuropatwy	25	26	-	-	<i>Partridges</i>

^a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych (do roku łowieckiego 2011/12), Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Agricultural Property Agency (until the hunting year 2011/12), the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 23(229). **KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE**
 Stan w dniu 10 III
CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION AND HUNTING DISTRICTS
 As of 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^a	120	120	113	114	number ^a
członkowie ^b	5489	6823	5157	5230	members ^b
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	207	204	204	204	number
powierzchnia w tys. ha	1059,0	1060,0	1062,1	1055,5	area in thous. ha
w tym na gruntach leśnych	510,1	545,9	544,2	542,5	of which in forest land

a, b Dane grupowane według siedziby: *a* — koła łowieckiego, *b* — zamieszkania członka koła.

Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

a, b Data grouped according to the seat: *a* — of hunting club, *b* — of member of hunting club.

Source: data of the Polish Hunting Association.

LEŚNICTWO FORESTRY

TABL. 24(230). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**
 Stan w dniu 31 XII
FOREST LAND
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ő Ł E M w ha	702436	706239	708961	709362	TOTAL in ha
Lasy	681639	685071	688140	688431	Forests
Publiczne	673462	675515	676049	675934	Public
zalesione	658725	660311	662880	662075	wooded
niezalesione	14737	15204	13170	13859	non-wooded
własność Skarbu Państwa ...	671449	673493	673985	673957	owned by the State Treasury
zalesione	656790	658366	660897	660177	wooded
niezalesione	14659	15128	13088	13780	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	664035	666097	667341	667288	managed by the State Forests
zalesione	649433	651710	654295	653549	wooded
niezalesione	14602	14387	13046	13739	non-wooded
parki narodowe	4607	4607	4607	4607	national parks
zalesione	4586	4586	4586	4586	wooded
niezalesione	21	21	21	21	non-wooded
własność gmin ^a	2013	2021	2043	1956	gmina ^a owned
zalesione	1935	1945	1963	1879	wooded
niezalesione	78	76	80	77	non-wooded
pozostałe	.	.	21	21	other
zalesione	.	.	20	20	wooded
niezalesione	.	.	2	2	non-wooded
Prywatne	8176	9557	12091	12497	Private
zalesione	8020	9367	11893	12290	wooded
niezalesione	156	190	198	206	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną	20797	21167	20821	20931	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	48,7	49,0	49,2	49,2	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI ŁĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	51,1	51,4	51,6	51,6	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a It is also concerning gminas which are also cities with powiat status.

Uwaga do tablic 25 i 26

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2011–2015 przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej.

Dane z powierzchni próbnych zostały przeliczone na powierzchnię lasów poszczególnych form własności podaną przez Główny Urząd Statystyczny według stanu na 31 grudnia 2014 r. (można je umownie traktować jako dane według stanu na 1 stycznia 2015 r.).

Note to tables 25 and 26

Data prepared on the large-scale forest inventory in the country conducted in 2011–2015 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

Data from sample plots have been converted on forest areas by the property forms given by the Central Statistical Office as at 31 December 2014 (can be conventionally treated as data on 1 January 2015).

TABL. 25(231). POWIERZCHNIA LASÓW**FOREST AREAS****A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW****BY AGE OF TREE STANDS**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w ha Grand total in ha	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona Of which wooded area in % of grand total area							
		razem total	drzewostany tree stands						w klasie odno- wienia ^a i o bu- dowie przerę- bowej in re- stocking class ^a with a selec- tion structure
			w klasie wieku in age group			VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)			
			I (1–20 lat years)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)		
OGÓŁEM	688140	97,4	12,8	13,6	30,6	16,8	14,8	7,9	0,9
TOTAL w tym: of which: W zarządzie Lasów Państwowych	667341	97,5	12,8	13,4	30,6	16,9	15,1	7,7	1,0
Managed by the State Forests									
Lasy prywatne	12091	96,2	18,9	20,4	35,5	5,8	6,8	8,8	-
Private forests									

**B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS**

GATUNKI DRZEW	Ogółem Total		W tym Of which		SPECIES OF TREES
	w ha in ha	w odsetkach in percent	w zarządzie Lasów Pań- stwowych managed by the State Forests	lasy prywatne private forests	
OGÓŁEM	681140	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	568274	82,6	83,2	59,5	Coniferous trees
w tym:					of which:
sosna	551718	80,2	80,8	55,9	pine
świerk	10021	1,5	1,5	-	spruce
Drzewa liściaste	119866	17,4	16,8	40,5	Broadleaved trees
w tym:					of which:
buk	12791	1,9	1,9	-	beech
dąb	40840	5,9	5,7	10,8	oak
grab	2202	0,3	0,2	1,8	hornbeam
brzoza	33789	4,9	4,8	11,6	birch
olsza	15778	2,3	2,2	10,8	alder
osika	1272	0,2	0,2	-	aspens

^a Łącznie z klasą do odnowienia.

^a Including regeneration class.

TABL. 26(232). ZASOBY DRZEWNE NA PNIU
 GROWING STOCK OF STANDING WOOD
 A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
 BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECYFIKACJI	Ogółem grubizna brutto ^a w tys. m ³ Gross ^a grand total timber in thous. m ³	W tym – w % ogółem – na powierzchni zalesionej Of which wooded area in % of grand total area								
		razem total	drzewostany tree stands						w klasie odnowienia ^c i o budowie przerobowej ^b in restocking class ^c with a selection structure	prze- stoje ^b hold- over trees ^b
			w klasie wieku in age group							
			I (1–20 lat years)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyż- sze and higher (101 lat i więcej years and older)		
OGÓŁEM ... TOTAL	182396,5	99,9	1,0	8,8	34,7	21,8	20,0	12,4	0,8	0,4
w tym: of which: W zarządzie Lasów Państwowych	176297,8	99,9	1,1	8,7	34,9	21,9	20,3	11,8	0,8	0,4
Managed by the State Forests Lasy prywatne	2641,7	100,0	1,1	16,9	48,8	5,5	12,5	15,2	-	-
Private forests										

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
 BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto ^a Gross ^a total timber		W tym Of which		SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwowych managed by the State Forests	lasy prywatne private forests	
	w tys. m ³ in thous. m ³	w odsetkach in percent			
OGÓŁEM	182396,5	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	154329,4	84,5	85,5	55,5	Coniferous trees
w tym:					of which:
sosna	151290,4	82,8	83,8	55,3	pine
świerk	2023,5	1,1	1,1	-	spruce
Drzewa liściaste	28067,0	15,5	14,5	44,5	Broadleaved trees
w tym:					of which:
buk	3447,3	1,9	1,8	-	beech
dąb	9786,3	5,4	4,9	18,9	oak
grab	736,3	0,4	0,2	1,1	hornbeam
brzoza	4916,0	2,7	2,7	6,7	birch
olsza	5395,2	3,0	2,8	12,9	alder
osika	289,9	0,2	0,2	-	aspen

^a W korze. ^b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębności. ^c Łącznie z klasą do odnowienia.
 Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Overbark. ^b Trees not felled in the assumed throughfell order. ^c Including regeneration class.
 Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 27(233). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne ^a <i>private forests^a</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
w ha <i>in ha</i>								
Powierzchnia produkcyjna szkólek leśnych (stan w dniu 31 XII)	230	205	164	161	161	161	-	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia	6048	4892	4944	4961	4949	4947	12	<i>Renewals and afforestations</i>
odnowienia	5384	4792	4802	4933	4926	4924	8	<i>renewals</i>
sztuczne	5271	4690	4650	4508	4501	4499	8	<i>artificial</i>
zrębów ^b	5202	4618	4619	4499	4492	4491	8	<i>felling sites^b</i>
halizn i płazowin	69	72	31	9	9	8	-	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
naturalne	113	102	152	425	425	425	-	<i>natural</i>
zalesienia ^c	664	100	142	27	23	23	4	<i>afforestations^c</i>
Poprawki i uzupełnienia ^d	608	678	348	357	354	354	3	<i>Corrections and supplements^d</i>
Pielęgnowanie ^e	24267	25948	32685	31617	31458	31455	159	<i>Tending^e</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw	16641	18385	24904	24729	24570	24567	159	<i>crops</i>
młodników	6928	7447	7641	6843	6843	6843	-	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^f	674	116	133	45	45	45	-	<i>introduction of undergrowth^f</i>
Melioracje	5921	6061	6250	6722	6722	6722	-	<i>Drainage</i>

^a Dane szacunkowe. ^b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. ^c Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. ^d Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. ^e Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. ^f Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

^a Estimated data. ^b Including renewals protected by tree stands. ^c Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. ^d Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. ^e Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. ^f Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 28(234). POZYSKANIE DREWNA^a
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION	
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>			
					razem <i>total</i>	w tym wła- sność Skarbu Pań- stwa <i>of which owned by the State Treas- ury</i>		lasy prywat- ne <i>private forests</i>
OGÓŁEM w dam³.....	2773,7	2856,2	3382,3	3539,2	3525,4	3523,4	13,8	TOTAL in dam³
Grubizna	2426,5	2576,4	3067,7	3240,1	3226,3	3224,4	13,8	Timber
Grubizna iglasta	2058,8	2275,2	2684,7	2842,1	2832,2	2830,5	9,9	<i>Coniferous</i>
w tym drewno:								<i>of which:</i>
wielkowymiarowe .	661,2	780,4	819,6	870,1	868,0	867,0	2,0	<i>large-size wood</i>
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	1397,7	1334,8	1706,6	1809,9	1805,2	1804,9	4,7	<i>medium-size wood for industrial uses</i>
Grubizna liściasta....	367,6	301,1	383,0	398,0	394,1	393,9	3,9	<i>Non-coniferous</i>
w tym drewno:								<i>of which:</i>
wielkowymiarowe	94,4	68,0	72,7	77,3	76,8	76,6	0,5	<i>large-size wood</i>
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	203,8	155,9	205,7	209,5	208,1	208,0	1,4	<i>medium-size wood for industrial uses</i>
Drewno małowy- miarowe^b	347,2	279,8	314,7	299,0	299,0	299,0	-	Slash^b
Do przerobu prze- mysłowego	250,3	174,3	192,2	192,9	192,9	192,9	-	<i>Slash for industrial uses</i>
Opalowe.....	96,9	105,5	122,5	106,2	106,2	106,2	-	<i>Slash for fuel</i>
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³.....	356,0	376,1	445,8	470,7	477,3	478,4	110,2	TIMBER PER 100 ha of FOREST AREAS in m³

^a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. ^b Wylącznie w lasach publicznych.

U w a g a. Dla prezentowanych lat nie pozyskano karpiny.

^a Excluding logging (large timber) from plantings. ^b Exclusively in public forests.

Note. For presented years the stump wood wasn't gained.

TABL. 29(235). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIŃ**
TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym na gruntach prywat- nych of which on private land	
Sadzenie w szt.: drzew	13049	18596	11712	6370	1840	<i>Plantings in units of: trees</i>
krzewów ..	6921	29825	90272	2637	211	<i>bushes</i>
Pozyskanie drewna (grubi- zny) ^a w m ³	14630	20230	25739	27184	16452	<i>Removals (timber) ^a in m³</i>
grubizna iglasta	1352	2618	9882	7103	4545	<i>coniferous</i>
w tym drewno wielko- wymiarowe ogólnego przeznaczenia	742	1304	4983	3838	2500	<i>of which large-size general purpose wood</i>
grubizna liściasta	13278	17612	15857	20081	11907	<i>non-coniferous</i>
w tym drewno wielko- wymiarowe ogólnego przeznaczenia	3893	4163	5197	7103	4167	<i>of which large-size general purpose wood</i>

^a Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

^a *Estimated data; excluded from data on total removals (timber).*

TABL. 30(236). **POŻARY W LASACH ^a**
FOREST FIRES ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Pożary.....	869	484	295	645	<i>Number of fires</i>
w tym: podpalenia	596	213	120	233	<i>of which: arsons</i>
nieostrożność dorosłych	217	185	77	152	<i>negligence of adults</i>
Powierzchnia lasów dotknię- tych pożarami w ha	233,5	73,4	30,9	96,0	<i>Area of forest burned in ha</i>
w tym: podpalenia	192,6	45,5	10,7	49,9	<i>of which: arsons</i>
nieostrożność dorosłych	33,0	19,6	13,9	14,8	<i>negligence of adults</i>
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha.	0,27	0,15	0,10	0,15	<i>Average forest areas burned by fire in ha</i>

^a Od 2010 r. łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.

Źródło: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i Instytutu Badawczego Leśnictwa.

^a *Since 2010 including fires extinguished without the participation of fire service units.*

S o u r c e: data of the Main Office of the State Fire Service and the Forest Research Institute.

DZIAŁ XVI PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych, zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności - PKD 2007, do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Ponadto w tabl. 3 dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa.

Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 26.

3. Przedstawione w tabl. 3 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług - PKWiU 2008 oraz nomenklaturą PRODPOL stosowaną w badaniach produkcji wyrobów przemysłowych, która zharmonizowana jest z Listą PRODCOM, rekomendowaną przez EUROSTAT do badań produktowych w krajach członkowskich UE.

W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań, stanowiących sumę niektórych pozycji PKWiU/PRODPOL-u.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano skrócone nazwy.

4. **Produkcja sprzedana** dotyczy całości kształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej.
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

CHAPTER XVI INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

Moreover, data in table 3 show industrial products manufactured by entities, irrespective of their kind-of-activity as classified according to NACE Rev. 2.

2. Data were compiled using the **enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise.

The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 26.

3. Products in table 3 are presented according to the Polish Classification of Products and Services — PKWiU 2008 and PRODPOL nomenclature applied in surveys on production of industry products which is harmonised with PRODCOM List, recommended by the EUROSTAT for product surveys in EU member states.

In some cases products are presented according to additional groupings, comprising the sum of some PKWiU/PRODPOL positions.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

4. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;
- 3) lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement.
- 4) the value of products in the form of settlements in kind;
- 5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9 na str. 27.

Jako **cenę stałą** w 2015 r. przyjęto cenę stałą 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne - na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) - czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy i obejmują pracowników pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności - PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”. Podmioty gospodarcze zwie się dalej podmiotami budowlanymi.

2. Dane według działów PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 26.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów - wykonane siłami własnymi systemem zleceńiowym (tj. na rzecz obcych zleceńiodawców) przez podmioty budowlane.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Informacje o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów):

- w zakresie liczby budynków obejmują tylko budynki nowo wybudowane,
- w zakresie kubatury budynków obejmują budynki nowo wybudowane i rozbudowane (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych - na terenie kraju - w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

*Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9 on page 27.*

***Constant prices** in 2015 were adopted as 2010 constant prices (2010 average current prices).*

5. In data concerning production, the value of outwork is included.

***Outwork** in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.*

*6. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concerns hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement and includes full-time and part-time paid employees in terms of full-time employees.*

Construction

1. Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2 in the section “Construction”. Economic entities are referred to hereafter as construction entities.

2. Data according to NACE rev. 2 divisions were compiled using **the enterprise method**.

The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 26.

3. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration - conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contract system (i.e. for outside clients).

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).

5. Information regarding **buildings completed** (by all investors):

- within the scope of the number of buildings includes only newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings includes newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

6. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concerns hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement (labour contact, appointment, promotion or selection) and includes full-time and part-time paid employees, within the country, in terms of full-time employees.

Przemysł Industry

TABL. 1(237). PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015		2014 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące current prices				w odset- kach in percent	
	w mln zł	in mln zł				
OGÓŁEM ..... TOTAL	13616,6	23371,3	28418,7	28613,6	100,0	99,7
sektor publiczny..... <i>public sector</i>	839,7	846,4	464,5	495,9	1,7	x
sektor prywatny	12776,9	22524,9	27954,2	28117,7	98,3	x
<i>private sector</i>						
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe .. Manufacturing	12585,6	22350,5	27425,4	27594,9	96,4	99,7
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych	1547,9	2063,3	2523,4	2533,5	8,9	96,7
<i>Manufacture of food products</i>						
Produkcja napojów	#	11,5	17,9	13,0	0,0	69,7
<i>Manufacture of beverages</i>						
Produkcja wyrobów tekstylnych	250,0	278,9	357,0	344,7	1,2	94,3
<i>Manufacture of textiles</i>						
Produkcja odzieży	123,2	102,8	154,3	181,8	0,6	116,5
<i>Manufacture of wearing apparel</i>						
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	277,7	242,8	374,1	384,1	1,3	109,7
<i>Manufacture of leather and related products</i>						
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	2580,0	2813,1	3219,3	3168,4	11,1	100,2
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>						
Produkcja papieru i wyrobów z papieru.....	1199,3	1917,7	2349,2	2454,4	8,6	105,2
<i>Manufacture of paper and paper products</i>						
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	16,7	28,1	73,2	83,8	0,3	116,1
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>						
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	615,0	638,7	812,9	766,5	2,7	95,9
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	584,5	627,3	1006,7	1050,8	3,7	100,5
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 1(237). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015		
	ceny bieżące <i>current prices</i>				2014 = 100 (ceny stałe (constant prices))	
	w mln zł	<i>in mln zł</i>			w odsetkach <i>in percent</i>	
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
w tym: <i>of which:</i>						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	1061,7	1234,7	1501,9	1482,9	5,2	96,6
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>						
Produkcja metali.....	185,5	256,0	#	#	#	#
<i>Manufacture of basic metals</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	720,5	1341,3	1968,4	2134,9	7,5	105,8
<i>Manufacture of metal products ^Δ</i>						
Produkcja urządzeń elektrycznych	166,1	278,9	532,8	664,7	2,3	126,8
<i>Manufacture of electrical equipment</i>						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	447,9	770,4	1051,6	1012,9	3,5	96,2
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	1592,7	3048,4	4475,7	4843,5	16,9	108,7
<i>Manufacture of motor vehicles trailers and semi-trailers</i>						
Produkcja mebli	669,2	681,9	961,1	1060,3	3,7	110,8
<i>Manufacture of furniture</i>						
Pozostała produkcja wyrobów	81,7	89,9	192,2	178,5	0,6	95,9
<i>Other manufacturing</i>						
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	63,2	112,1	125,6	177,8	0,6	141,6
<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>						
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ.....	#	#	560,2	591,7	2,1	99,9
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	87,2	138,9	#	#	#	#
<i>Water collection, treatment and supply</i>						
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.....	#	#	195,1	210,0	0,7	99,9
<i>Sewerage</i>						
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	#	158,0	193,9	183,0	0,6	93,2
<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2(238). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
O G Ó Ł E M	13616,6	23371,3	28418,7	28613,6	T O T A L
podmioty o liczbie zatrudnionych:					entities with following number of paid employees:
49 osób i mniej	1846,1	2391,5	2921,1	2949,8	49 persons and less
50–249	4155,3	5862,3	7920,3	7441,7	50–249
250–499	2985,4	4019,7	5719,4	5597,0	250–499
500 osób i więcej	4629,8	11097,8	11857,9	12625,1	500 persons and more

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3(239). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2005	2010	2014	2015		PRODUCTS
				ogółem total	udział w pro- dukcji kraj- owej w % share in domes- tic produc- tion in %	
Mięso wieprzowe, świeże lub chłodzone w tys. t	30,6	10,2	7,3	7,7	0,5	Pork meat, fresh or refrigerated in thous. t
Mięso z indyków, świeże lub chłodzone w tys. t	45,2	37,1	52,5	56,7	20,4	Turkey meat, fresh or refrigerated in thous. t
Kury domowe całe, świeże lub chłodzone w tys. t	5,1	22,0	25,4	27,0	3,4	Whole chicken meat, fresh or refrigerated in thous. t
Mleko płynne przetworzone ^b w tys. hl	512,2	286,5	264,0	277,8	0,9	Processed liquid milk ^b in thous. hl
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry w tys. par	2536	685	1530	#	.	Footwear with leather uppers in thous. pairs
Tarcica iglasta w dam ³	61,8	106,1	70,5	77,1	1,8	Coniferous sawnwood in dam ³
Tarcica liściasta w dam ³	13,4	21,3	22,9	21,4	4,1	Leafy sawnwood in dam ³
Okna i drzwi, ościeżnice i progi, z drewna w tys. m ²	84,1	31,4	16,2	19,3	0,1	Windows and doors, their frames and thresholds, of wood in thous. m ²
Tworzywa sztuczne ^c w tys. t	.	412,1	401,4	403,9	12,2	Plastics ^c in thous. t
Meble ^d w mln zł	1474,9	2453,2	2063,0	1159,5	3,3	Furniture ^d in mln zł

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Łącznie z mlekiem przetworzonym do dalszej produkcji. ^c W formach podstawowych. ^d Produkcja sprzedana.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Including milk forwarded for further processing. ^c In primary forms. ^d Sold production.

TABL. 4(240). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYŚLE ^a
 AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	59676	66673	68130	69697	T O T A L
sektor publiczny	5414	5832	3512	3465	public sector
sektor prywatny.....	54262	60841	64618	66231	private sector
w tym:					of which:
Przetwórstwo przemysłowe	54974	61442	63598	65263	Manufacturing
w tym:					of which:
Produkcja artykułów spożywczych	6534	7064	6835	6702	Manufacture of food products
Produkcja napojów.....	508	78	98	92	Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów tekstylnych	2047	1736	1737	1628	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	3192	2236	1781	2069	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	2278	1282	1613	1492	Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	6622	6485	5894	5755	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	1857	2182	2398	2436	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji ..	88	72	347	380	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	1590	1456	1329	1399	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2310	2444	3050	3117	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	3434	3641	3455	3610	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali.....	777	887	1246	1263	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	5289	6613	7689	7899	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja urządzeń elektrycznych	1771	1831	2467	2683	Manufacture of electrical equipment
Produkcja maszyn i urządzeń	2461	3415	3271	3221	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i nacze ^Δ	6159	9528	10142	11111	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja mebli.....	5345	5079	5280	5278	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	559	474	737	733	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	776	962	771	833	Repair and installation of machinery and equipment
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	2568	3623	3970	3972	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:					of which:
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody.....	798	1504	1476	1546	Water collection, treatment and supply
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	945	#	1275	1265	Sewerage
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	825	1038	1219	1161	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5(241). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE ^a
 AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
O G Ó Ł E M	2028,08	2860,02	3419,05	3576,67	T O T A L
sektor publiczny	2405,79	3173,75	3524,45	3630,64	<i>public sector</i>
sektor prywatny	1990,39	2829,95	3413,33	3573,90	<i>private sector</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Przetwórstwo przemysłowe	1975,15	2814,53	3412,83	3570,76	Manufacturing
w tym:					<i>of which:</i>
Produkcja artykułów spożywczych	1627,74	2403,11	2884,63	3051,95	<i>Manufacture of food products</i>
Produkcja napojów	3580,77	2043,59	2399,66	2619,75	<i>Manufacture of beverages</i>
Produkcja wyrobów tekstylnych	1581,36	2334,08	2717,35	2771,86	<i>Manufacture of textiles</i>
Produkcja odzieży	1194,27	1695,38	2072,45	2117,27	<i>Manufacture of wearing apparel</i>
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	1590,23	2263,48	2609,45	2970,69	<i>Manufacture of leather and related products</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	2083,48	2900,12	3592,57	3739,83	<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	3021,34	3752,84	4448,16	4637,07	<i>Manufacture of paper and paper products</i>
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji ..	2405,21	2732,99	2714,60	2681,51	<i>Printing and reproduction of recorded media</i>
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	2470,89	3172,54	3849,03	4031,03	<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	1775,71	2590,04	3138,08	3246,67	<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2427,19	3326,55	4024,97	4242,47	<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>
Produkcja metali	2215,67	3080,81	3653,96	3964,24	<i>Manufacture of basic metals</i>
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	1933,91	2914,46	3537,47	3717,24	<i>Manufacture of metal products^Δ</i>
Produkcja urządzeń elektrycznych	1818,66	2726,02	2795,86	3408,17	<i>Manufacture of electrical equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	2734,62	3671,72	4645,90	4658,40	<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	2164,59	2916,92	3606,34	3669,28	<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Produkcja mebli	1571,81	2357,76	3070,89	3191,82	<i>Manufacture of furniture</i>
Pozostała produkcja wyrobów	1961,88	2485,28	3099,14	3097,15	<i>Other manufacturing</i>
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	2232,62	2825,78	3243,08	3525,02	<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	2192,46	2914,41	3340,07	3478,71	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:					<i>of which:</i>
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	2338,82	3099,30	3701,74	3774,00	<i>Water collection, treatment and supply</i>
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	2287,89	#	3441,44	3569,43	<i>Sewerage</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	1941,58	2645,31	2796,12	2986,65	<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo Construction

TABL. 6(242). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	1512,4	2777,1	2674,8	3749,6	100,0	TOTAL
w tym:						of which
Podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	605,9	1257,2	1121,3	1228,2	32,8	Entities employing more than 9 persons
budowa budynków ^Δ	416,9	694,2	445,7	465,5	12,4	construction of buildings
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	106,4	273,0	417,0	454,2	12,1	civil engineering works
roboty budowlane specjalistyczne	82,6	290,0	258,7	308,5	8,2	specialised construction activities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa lubuskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the lubuskie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 7(243). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Roboty o charakterze inwestycyjnym Works with an investment character	Remonty i pozostałe roboty Works with a renovation (restoration) character	SPECIFICATION	
		w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM	2005	605,9	492,7	113,1	TOTAL
	2010	1257,2	842,2	415,0	
	2014	1121,3	808,9	312,5	
	2015	1228,2	835,3	392,9	
Budynki		627,5	387,0	240,6	Buildings
Budynki mieszkalne		157,2	82,3	74,9	Residential buildings
budynki mieszkalne jednorodzinne		21,4	10,6	10,8	one-dwelling buildings
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe		127,5	68,8	58,7	two- and more dwelling buildings
budynki zbiorowego zamieszkania		8,3	2,8	5,5	residences for communities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa lubuskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the lubuskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7(243). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakterze inwestycyjnym <i>Works with an investment character</i>	Remonty i pozostałe roboty <i>Works with a renovation (restoration) character</i>	SPECIFICATION
		w mln zł	in mln zł	
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne	470,3	304,7	165,6	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	1,8	0,8	1,0	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe	19,0	9,1	9,8	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe	92,8	42,9	49,8	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności ...	7,4	3,0	4,4	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe	255,2	193,9	61,3	<i>industrial buildings and ware-houses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	70,2	39,2	31,0	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	24,0	15,7	8,3	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	600,7	448,3	152,4	Civil engineering works
Infrastruktura transportu	232,0	139,4	92,6	<i>Transport infrastructures</i>
w tym:				<i>of which:</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	174,3	110,4	63,9	<i>highways, streets and roads</i>
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych	31,8	14,1	17,7	<i>railways, suspension and elevated railways</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	289,4	248,7	40,7	<i>airfield runways</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	128,6	114,9	13,7	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	160,8	133,8	27,0	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	69,7	50,6	19,1	<i>local pipelines and cables</i>
Budowle sportowe i rekreacyjne	9,3	#	#	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	0,3	#	#	<i>Sport and recreation constructions</i>
				<i>Other civil engineering works</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa lubuskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Lubuskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 8(244). BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA ^a
BUILDINGS COMPLETED ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Budynki ^b	2462	2518	2566	2506	Buildings ^b
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	1631	1677	1586	1704	of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential build- ings ^c
miasta	1334	1118	1124	1053	urban areas
wieś	1128	1400	1442	1453	rural areas
W tym budynki indywidualne ^d	2262	2230	2109	2163	Of which private buildings ^d
miasta	1210	908	819	827	urban areas
wieś	1052	1322	1290	1336	rural areas
w tym:					of which:
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	1594	1579	1480	1577	one-dwelling as well as two- and more dwelling resi- dential buildings ^c
niemieszkalne	624	537	556	510	non-residential
w tym gospodarstw rol- nych	101	106	105	121	of which farm buildings
Kubatura ^e w dam³	3860,6	7037,5	3395,9	4496,3	Cubic volume ^e in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	1477,9	1485,3	1507,2	1476,7	of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential build- ings ^c
miasta	2030,2	4836,6	1819,5	3008,7	urban areas
wieś	1830,3	2201,0	1576,3	1487,6	rural areas
W tym budynki indywidualne ^d	1631,8	1781,5	1577,4	1599,8	Of which private buildings ^d
miasta	911,7	811,2	584,0	636,2	urban areas
wieś	720,1	970,4	993,4	963,7	rural areas
w tym:					of which:
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	1147,4	1083,6	1006,7	1049,2	one-dwelling as well as two- and more dwelling resi- dential buildings ^c
niemieszkalne	442,7	666,7	548,2	526,2	non-residential
w tym gospodarstw rol- nych	77,6	235,6	231,0	236,2	of which farm buildings

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 300. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). ^d Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. ^e Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes, item 5 on page 300. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). ^d Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. ^e Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9(245). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDING COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
BUDYNKI^b BUILDINGS^b					
Budynki mieszkalne	1676	1792	1660	1780	Residential buildings
w tym:					<i>of which:</i>
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	1631	1677	1659	1704	<i>One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings^c</i>
w tym jednorodzinne	1575	1626	1595	1604	<i>of which one-dwelling buildings</i>
Budynki zbiorowego zamieszkania	2	1	1	-	<i>Residences for communities</i>
Budynki niemieszkalne	786	726	906	726	Non-residential buildings
w tym:					<i>of which:</i>
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	28	14	40	51	<i>Hotels and similar buildings</i>
Budynki biurowe	19	19	33	16	<i>Office buildings</i>
Budynki handlowo-usługowe	158	123	240	112	<i>Wholesale and retail trade buildings</i>
Budynki łączności, dworców i terminali	1	1	2	1	<i>Communication buildings, stations, terminals and associated buildings</i>
Budynki garaży	310	282	327	258	<i>Garage buildings</i>
Budynki przemysłowe	48	35	25	55	<i>Industrial buildings</i>
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	77	83	75	74	<i>Reservoirs, silos and warehouses</i>
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	4	10	9	8	<i>Public entertainment buildings, museums and libraries</i>
Budynki szkół i instytucji badawczych	1	1	6	4	<i>School, university and research buildings</i>
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	3	5	10	1	<i>Hospital or institutional care buildings</i>
Budynki kultury fizycznej	11	19	10	5	<i>Sport halls</i>
Budynki gospodarstw rolnych	115	123	118	134	<i>Non-residential farm buildings</i>
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	9	2	5	3	<i>Buildings used as places of worship and for religious activities</i>
KUBATURA^d w dam³ CUBIC VOLUME^d in dam³					
Budynki mieszkalne	1535,1	1516,9	1532,8	1501,1	Residential buildings
w tym:					<i>of which:</i>
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	1477,9	1485,3	1529,6	1476,7	<i>One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings^c</i>
w tym jednorodzinne	1100,6	1074,5	1023,3	1031,7	<i>of which one-dwelling buildings</i>
Budynki zbiorowego zamieszkania	11,3	2,3	3,2	0,5	<i>Residences for communities</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 300. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). ^d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes, item 5 on page 300. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). ^d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9(245). BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)
BUILDING COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	KUBATURA ^b w dam ³ (dok.) CUBIC VOLUME ^b in dam ³ (cont.)				
Budynki niemieszkalne	2325,5	5520,6	1863,1	2995,2	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	29,9	69,3	29,1	32,3	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	54,1	62,8	71,6	56,5	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	288,7	401,5	448,0	425,8	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	0,5	1,8	5,9	4,5	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	47,7	36,4	56,0	52,8	Garage buildings
Budynki przemysłowe	1137,1	523,4	303,5	1066,7	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	408,3	887,9	440,3	828,3	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	5,4	24,2	26,7	9,2	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	9,0	33,8	50,7	28,6	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	8,3	57,5	44,0	6,0	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	119,5	2295,9	63,3	62,5	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	167,4	1059,1	310,4	408,3	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	48,0	45,9	8,7	11,8	Buildings used as places of worship and for religious activities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 300. ^b Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes, item 5 on page 300. ^b Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10(246). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	5929	7953	5940	6124	Average paid employment
Budowa budynków ^Δ	3750	4377	2540	2445	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	1051	1642	1791	1883	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	1128	1934	1609	1797	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1748,30	2442,55	2711,90	2866,85	Average monthly gross wages and salaries in zł
Budowa budynków ^Δ	1741,26	2434,77	2656,02	2752,79	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	1879,84	2687,95	2894,58	3116,57	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	1649,14	2251,83	2596,77	2758,79	Specialised construction activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ XVII TRANSPORT I TELEKOMUNIKACJA

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości linii kolejowych eksploatowanych w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu.

Linia kolejowa jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. **Drogi publiczne** ze względu na funkcje w sieci drogowej dziela się według przepisów ustawy z dnia 21 III 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 260) na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

3. Do **dróg krajowych** zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi łączące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i ciężarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

CHAPTER XVII TRANSPORT AND TELECOMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 XII was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day.

The railway line is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. On account of functions in a road network **public roads** are divided, according to the Law on Public Roads dated 21 III 1985 (unified text: Journal of Laws 2013 item 260), into following categories: national, regional, district and communal roads.

3. **National roads** include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Voivodship roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

Powiat roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Gmina roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

4. W latach 2002-2008 informacje o **pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych** prezentowane są według ewidencji prowadzonej przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów, od 2009 r. według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych; do 17 XI 2011 r. - Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. Do 2010 r. dane nie obejmują pojazdów posiadających pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu danego roku.

5. **Linia autobusowa** jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

6. **Transport samochodowy zarobkowy**, zarówno w zakresie przewozu ładunków, jak i pasażerów, obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą; ponadto w zakresie przewozu pasażerów obejmuje również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy.

7. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą **komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych.

W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Samochodowej obsługujących niektóre miasta oraz linii i tras komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

Municipal roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-municipal roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

4. In 2002-2008 information on **registered vehicles and tractors** has been presented according to the evidence maintained by starosts, presidents of cities and mayors, since 2009 according to central vehicle register maintained by the Ministry of Interior; until 17 XI 2011 - the Ministry of Interior and Administrations. Until 2010 data does not include vehicles having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the reference year.

5. **A bus line** is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

6. **Road transport for hire or reward** with respect to transport of goods as well as transport of passengers includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity; moreover, in regard to transport of passengers includes also services for remuneration carried out by entities with basic economic other than road transport.

7. Information regarding **urban ground transport** concerns **bus, tram and trolley-bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies.

In the data regarding bus service, express buses and microbuses as well as suburban and inter-city service have been also included; data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa enterprises servicing some urban areas as well as transport lines and routes exclusively servicing work places.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley-bus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.

8. Dane dotyczące transportu lotniczego obejmują przewoźników transportu lotniczego rozkładowego (transport pasażerów lub ładunków na stałych trasach i według stałych rozkładów lotów).

9. Dane o wypadkach drogowych obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Telekomunikacja

1. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym w zakresie usług telekomunikacyjnych dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej - sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. Usługi łączności obejmują usługi opłacone, wolne od opłat i służbowe.

3. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej) oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci do transmisji głosu, obrazu, faksów i danych.

8. Data concerning air transport include carriers of scheduled air transport (the transport of passengers or freight on permanent routes and according to established flight schedules).

9. Data regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A **road traffic accident fatality** is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A **road traffic accident injury** is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Telecommunications

1. Information regarding communications, in tangible terms, concerns in scope of telecommunication services — operators of the public telecommunication network, i.e., the network used for rendering telecommunications services (excluding internal networks — networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).

2. Communication services include services paid for, free of charge and official.

3. Telephone main line includes standard main line (fixed line telephone subscribers) and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

Transport

Transport

TABL. 1(247). LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE ^a

Stan w dniu 31 XII

RAILWAY LINES OPERATED^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w km		in km		
O G Ó Ł E M ^b	985	967	921	909	T O T A L ^b
Normalnotorowe	985	967	921	909	Standard gauge
w tym zelektryfikowane	329	329	337	337	of which electrified
jednotorowe	591	566	520	508	single track
dwu – i więcej torowe	394	401	401	401	double and more track
Na 100 km² powierzchni ogółem	7,0	6,9	6,6	6,5	Per 100 km² of total area

^a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami sieci kolejowej. ^b Nie wystąpiły linie kolejowe szerokotorowe.

^a Data concern PKP network and other entities managing railway network. ^b Broad and gauge lines have not existed.

TABL. 2(248). DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI

Stan w dniu 31 XII

HARD SURFACE PUBLIC ROADS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o na- wierzchni ulepszonej of which improved	
O G Ó Ł E M	8056	8166	8647	8608	7608	T O T A L
miejskie	1509	1645	1812	1810	1721	urban
zamiejskie	6547	6522	6834	6798	5887	non-urban
Krajowe	838	815	908	906	906	National
miejskie	144	120	119	132	132	urban
zamiejskie	694	695	789	774	774	non-urban
Wojewódzkie	1580	1587	1638	1596	1576	Regional
miejskie	178	177	220	219	216	urban
zamiejskie	1402	1411	1417	1377	1360	non-urban
Powiatowe	3483	3493	3499	3450	3202	District
miejskie	407	403	393	392	383	urban
zamiejskie	3076	3091	3107	3058	2819	non-urban
Gminne	2155	2271	2601	2656	1923	Communal
miejskie	780	946	1080	1067	990	urban
zamiejskie	1375	1326	1521	1589	933	non-urban

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

TABL. 3(249). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M^b	458164	609231	717881	743717	T O T A L^b
w tym:					of which:
Samochody osobowe	347619	469676	558162	577711	Passenger cars
Autobusy	1995	2252	2441	2527	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^c	56943	74586	87998	91150	Lorries and road tractors ^c
Ciągniki balastowe i rolnicze ..	22397	26421	27820	28423	Ballast and agricultural tractors
Motocykle	26346	32470	37072	39282	Motorcycles

^a W latach 2014 i 2015 łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. ^b Bez trolejbusów. ^c Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

^a In 2014 and 2015 including road vehicles having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year. ^b Excluding trolleybuses. ^c Including vans.

TABL. 4(250). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**

Stan w dniu 31 XII

REGULAR BUS COMMUNICATION LINES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	1247	902	743	756	National: number
długość w km	57400	35094	30369	26693	length in km
dalekobieżne: liczba	26	21	16	14	long distance: number
długość w km	6981	6093	5105	4510	length in km
regionalne: liczba	290	138	151	93	regional: number
długość w km	26275	10004	10666	6238	length in km
podmiejskie: liczba	848	670	567	644	suburban: number
długość w km	23251	18194	14496	15883	length in km
miejskie: liczba	83	73	9	5	urban: number
długość w km	893	803	102	62	length in km
Międzynarodowe: liczba	1	-	-	-	International: number
długość w km	250	-	-	-	length in km

^a Przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 5(251). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					Domestic communication
Przewozy ładunków w tys. t	3366,0	2320,9	2644,2	1940,7	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	165,4	215,5	217,0	220,5	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	27048,6	20256,9	17058,0	15961,4	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	28,7	27,5	29,4	29,2	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t	3864,2	5042,8	5629,1	4899,8	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	443,2	912,5	637,4	690,5	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	32,3	28,0	20,4	20,0	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	836,7	416,9	669,6	741,3	Average transport distance per passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. ^b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 6(252). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**

Stan w dniu 31 XII
URBAN TRANSPORT^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna – linie w km	1404	1334	1246	1119	Transportation network – lines in km
autobusowe	1379	1299	1221	1094	bus
tramwajowe	25	35	25	25	tram
Tabor:					Fleet of:
autobusowy: w sztukach	176	177	160	170	buses: in units
liczba miejsc w tys.	19,1	18,4	16,1	17,1	number of seats in thous.
tramwajowy: w sztukach	40	34	35	35	trams: in units
liczba miejsc w tys.	5,8	4,8	5,0	5,0	number of seats in thous.
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) komunikacją naziemną w mln	53,3	45,4	39,2	43,1	Transport of passengers ^b (during the year) ground transport in mln

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Dane szacunkowe.

^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. ^b Estimated data.

TABL. 7(253). **RUCH PASAŻERÓW^a W PORCIE LOTNICZYM**
PASSENGER TRAFFIC^a AT AIRPORT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Pasażerowie przybyli ^b z portów w tys.:					Passenger arrivals ^b from airports in thous.:
krajowych	0,3	1,8	5,2	5,3	domestic
zagranicznych	0,2	0,2	0,1	4,6	foreign
Pasażerowie odprawieni ^c do portów w tys.:					Passenger departures ^c to airports in thous.:
krajowych	0,3	2,0	5,6	5,6	domestic
zagranicznych	0,2	0,2	0,1	1,6	foreign

^a Dane nie obejmują dzieci w wieku do 2 lat. ^b, ^c Pasażerowie, dla których port Zielona Góra jest: ^b – portem zakończenia podróży rozpoczętej w porcie krajowym lub zagranicznym, ^c – portem rozpoczęcia podróży kończącej się w porcie krajowym lub zagranicznym.

^a Data not include children below the age of 2. ^b, ^c Passengers for whom the indicated domestic airport Zielona Góra is: ^b – the final destination of a journey begun at a domestic or foreign airport, ^c – the point of departure for a journey terminating at a domestic or foreign airport.

TABL. 8(254). **WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Wypadki	860	845	717	639	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	18,8	13,9	10,0	8,6	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	1343	1221	1038	878	Road traffic casualties
Śmiertelne	174	108	81	92	Fatalities
na 100 tys. ludności	17,2	10,6	7,9	9,0	per 100 thous. population
Ranni	1169	1113	957	786	Injured
na 100 tys. ludności	115,8	108,8	93,8	77,0	per 100 thous. population

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^b Vehicles as of 31 XII; since 2011 including road vehicles having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 9(255). **WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYN I RODZAJÓW POJAZDÓW**
ROAD ACCIDENTS^a BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
Wypadki	717	639	Accidents
Z winy kierujących pojazdami	632	560	Guilt of drivers
w tym:			of which:
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	179	157	inappropriate speed for road conditions
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu	145	107	non-compliance with vehicle right of way
nieprawidłowe wyprzedzanie	36	50	incorrectly overtaking
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego	95	82	incorrectly behaviour towards the pedestrian
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	43	40	not keeping a safe distance between vehicles
Z winy pieszych	40	55	Guilt of pedestrians
w tym nieostrożne wejście na jezdnię ..	28	42	of which carelessly entering to the roadway
Pozostałe ^b	45	24	Others ^b
Pojazdy kierujących będących sprawcami wypadków	632	560	Vehicles of drivers being accident culprits
Samochody osobowe	460	423	Passenger cars
Motocykle	28	23	Motorcycles
Rowery	36	34	Bicycles
Motorowery	21	14	Motor-bicycles
Samochody ciężarowe	51	37	Lorries
Inne pojazdy ^c	36	29	Other vehicles ^c
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg	56	50	Accidents involving intoxicated road users
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			of which caused by intoxicated:
Kierujących	34	26	Drivers
samochodami osobowymi	27	22	of passenger cars
rowerami	4	1	of bicycles
motorowarami	2	2	of motor-bicycles
samochodami ciężarowymi	1	1	of lorries
Pieszonych	11	12	Pedestrians

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny.

^c Łącznie z pojazdami nieustalonymi.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^b Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons. ^c Including unidentified vehicles.

Source: data of the National Police Headquarters.

Telekomunikacja

Telecommunications

TABL. 10(256). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE^a**
 Stan w dniu 31 XII
TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne	333,7	207,6	151,2	137,7	Telephone main line
w tym abonenci prywatni ^b	243,9	141,0	104,1	95,4	of which private subscribers ^b
miasta	282,3	176,8	130,9	118,5	urban areas
w tym abonenci prywatni ^b	199,3	116,3	87,6	80,0	of which private subscribers ^b
wieś	51,4	30,8	20,3	19,1	rural areas
w tym abonenci prywatni ^b	44,6	24,6	16,5	15,4	of which private subscribers ^b
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej)	280,3	177,1	130,8	118,2	of which standard main line (fixed line telephone subscribers)
miasta	233,6	148,7	111,8	100,1	urban areas
wieś	46,7	28,4	19,0	18,1	rural areas
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące	2299	1129	352	185	Public pay telephones
miasta	1675	761	237	99	urban areas
wieś	624	368	115	86	rural areas

^a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

U w a g a. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne oraz łącza w dostęпах ISDN (tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów i danych).

^a Data concern operators of public telecommunication network. ^b Possessing telephones installed in private dwellings.

N o t e. Telephone main line includes standard main line and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network; i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data).

DZIAŁ XVIII HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności - PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
  - punktach sprzedaży detalicznej, tj. w sklepach (łącznie z aptekami ogólnodostępnymi), składach, składnicach, stacjach paliw, punktach sprzedaży drobnodetalicznej (straganach i ruchomych punktach sprzedaży, punktach aptecznych),
  - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj. urzędом, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów - rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej w zakresie sprzedaży towarów konsumpcyjnych prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP). W odróżnieniu od grupowań występujących w klasyfikacji COICOP wyodrębnia się „towary nieżywnościowe”.

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne** i **niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne), materiały budowlane itp.

CHAPTER XVIII TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter, unless otherwise noted, concerns all entities of the national economy conducting trade or a catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance NACE rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data concerning **retail sales** include:

- 1) sales of consumer and non-consumer goods in:
  - retail sales outlets, i.e. in: shops (including public pharmacies), warehouses, repositories, petrol stations and small retail sales outlets (stalls and mobile sales outlets, pharmaceutical outlets),
  - wholesalers as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual need of the purchaser;
- 2) sales of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

Sales of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer-producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales within the scope of consumer goods sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP). As opposed to groupings in the COICOP classification “non-foodstuff goods” are presented separately.

3. The division of commodities into **consumer** and **non-consumer** goods was made on the following basis, non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeds, plant protection products, artificial fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

4. Dane o sprzedaży hurtowej towarów obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych i obcych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału sklepów według form organizacyjnych dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp. Do innych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m²

The division of consumer goods into food, alcoholic beverages and non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Data regarding the wholesale sale of commodities include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sale realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sale realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of stores by organizational form was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores with multiple departments, selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales floor area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales floor from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hipermarkets are stores with a sales floor above 2500 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Universal stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption and also often purchased non-foodstuff goods, with a sales area from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.). Other stores include stores with a sales floor up to 119 m².

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

7. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. **Magazyny handlowe** (hurtu i rozdzielcze detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

9. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej, w tym informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób dane uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek (w przypadku sklepów i stacji paliw – od 2004 r.

Dane o sprzedaży hurtowej, działalności gastronomicznej i magazynach handlowych dotyczą wyłącznie jednostek o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

10. **Targowiska** są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

6. *Shops include public pharmacies.*

7. **Catering establishments** include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Mobile retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. **Trade warehouses** (wholesale and retail distribution) are organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing up commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering the amount and the changes in stocks.

9. Data regarding trade and catering activity including information about shops and petrol stations are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons data have been generalized on the basis of the result of a sample survey conducted on a 5% sample of these entities (in case shops and petrol stations — since 2004).

Data regarding wholesale, catering activity and trade warehouses concern exclusively entities employing more than 9 persons.

10. **Marketplaces** are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1(257). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)***RETAIL SALES (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w mln zł	9611,5	11135,2	10666,4	12403,9	T O T A L in mln zł
W tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					<i>Of which in trade enterprises ^a:</i>
w milionach złotych	1702,7	1951,9	2156,4	1920,6	<i>in million zlotys</i>
w %	17,7	17,5	20,2	15,5	<i>in %</i>
Na 1 mieszkańca w zł	9524	10886	10449	12167	Per capita in zł

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.^a Trade enterprises employing more than 49 persons.TABL. 2(258). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG GRUP^a (ceny bieżące)***RETAIL SALES BY GROUPS^a (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH

IN MILLION ZLOTYS

O G Ó Ł E M	3804,4	5252,6	5796,1	6262,2	T O T A L
--------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	------------------

W ODSETKACH

IN PERCENT

O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
--------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	------------------

Towary konsumpcyjne..... 64,8 59,8 70,6 77,1 *Consumer goods* żywność i napoje bezalkoholowe..... 20,5 21,1 17,4 18,7 *food and non-alcoholic beverages* napoje alkoholowe..... 4,1 5,5 4,3 5,3 *alcoholic beverages* towary nieżywnościowe..... 40,2 33,2 48,9 53,1 *non-foodstuffs*Towary niekonsumpcyjne..... 35,2 40,2 29,4 22,9 *Non-consumer goods*^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.^a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.TABL. 3(259). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a (ceny bieżące)***WHOLESALE IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH

IN MILLION ZLOTYS

O G Ó Ł E M	3333,5	4788,4	6315,4	6426,2	T O T A L
--------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	------------------

W ODSETKACH

IN PERCENT

O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
--------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	------------------

Żywność i napoje bezalkoholowe..... 21,0 25,9 19,9 10,8 *Food and non-alcoholic beverages*Napoje alkoholowe..... 17,0 13,0 2,0 1,0 *Alcoholic beverages*Towary nieżywnościowe^b..... 62,0 61,1 78,1 88,2 *Non-foodstuffs goods^b*^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4(260). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^a**
Stan w dniu 31 XII
SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORMS AND PETROL STATIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sklepy	10413	10454	8972	10312	TOTAL
Domy towarowe	2	-	-	-	Department stores
Domy handlowe	12	7	4	4	Trade stores
Supermarkety	123	171	249	254	Supermarkets
Hipermarkety	11	12	15	15	Hypermarkets
Sklepy powszechne	209	162	147	151	Grocery stores
Sklepy wyspecjalizowane	417	751	963	1035	Specialized stores
Pozostałe sklepy ^b	9639	9351	7594	8853	Other shops ^b
Stacje paliw	370	322	285	290	Petrol stations

^a Według lokalizacji sklepu/stacji paliw. ^b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

^a According to location of shop/petrol station. ^b Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5(261). **GASTRONOMIA^a**
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	225	297	259	298	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	80	107	101	99	of which restaurants
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	125116,0	194566,0	184946,7	207187,4	Sales from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
z produkcji gastronomicznej	87677,0	157887,0	150076,6	176173,1	from catering production
ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych	21685,0	22318,0	19683,1	16537,1	from the sale of alcoholic beverages and tobacco

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6(262). **MAGAZYNY HANDLOWE** ^a
Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2015	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:				<i>Secured warehouses:</i>
liczba	686	561	565	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	284,4	457,2	407,6	<i>storage area in thous. m²</i>
Magazyny zadaszone:				<i>Roofed warehouses:</i>
liczba	52	96	100	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	10,5	110,3	77,4	<i>storage area in thous. m²</i>
Place składowe:				<i>Storage sites:</i>
liczba	127	104	105	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	252,4	333,8	294,5	<i>storage area in thous. m²</i>
Silosi i zbiorniki:				<i>Siloes and reservoirs:</i>
liczba	556	216	213	<i>number</i>
pojemność w dam ³	23,9	31,1	93,2	<i>capacity in dam³</i>

^a Hurlu i rozdzielnice detalu; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

U w a g a. Od 2006 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.

^a Wholesale and retail distribution; data concern economic entities employing more than 9 persons.

N o t e. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 7(263). **TARGOWISKA**
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					<i>Permanent marketplaces:</i>
liczba	76	75	72	73	<i>number</i>
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej.....	69	69	71	73	<i>of which with predominance of small-retail sales</i>
powierzchnia w tys. m ²	399,5	407,2	408,0	428,7	<i>area in thous. m²</i>
w tym sprzedażowa	236,9	201,4	205,6	208,0	<i>of which sales area</i>
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej.....	6723	5608	5494	5652	<i>permanent small-retail sales outlets</i>
w tym na targowiskach czynnych codziennie	5814	4402	3938	4046	<i>of which at marketplaces opened daily</i>
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	151	150	83	112	<i>Seasonal marketplaces ^a (during the year)</i>
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł.....	18216,1	14338,5	12468,0	11657,7	<i>Annual receipts from marketplace fees in thous. zł</i>

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

^a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. 2016, poz. 1047 z późniejszymi zmianami).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży (łącznie z dotacjami do produktów), wytworzonych przez podmiot produktów (wytrobów gotowych, półfabrykatów i usług), a także opakowań, wyposażenia i usług obcych, jeżeli są one fakturowane odbiorcom łącznie z produktami;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (tj. nabytych w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym rzeczowych aktywów obrotowych oraz produktów przez siebie wytworzonych, jeśli sprzedawane są one w sieci własnych sklepów obok towarów obcej produkcji), łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody związane pośrednio z podstawową działalnością jednostki, a w szczególności: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;

CHAPTER XIX FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. The financial results of enterprises are presented according to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2016, item 1047 with later amendments).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, insurance companies, brokerage houses and brokerage offices, investment and pension societies, National Investment Funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net revenues from the sale of products which have been manufactured by the entity (goods, semi-finished goods and services) as well as packaging, equipment and services made by other contractors if the customers are invoiced for the foregoing together with the purchased products, including subsidies on products;
- 2) net revenues from the sale of goods and materials (including sums due from the sale of reuse packages), i.e. current assets purchased for resale in a non-processed condition and products manufactured by entity if they are sold by shops within the company's network along with goods manufactured by other manufacturers;
- 3) other operating revenues, i.e. revenues indirectly related with the basic activity of the entity, in particular: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, revenues from social activities, revenues from rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;

4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. Koszty uzyskania przychodów z całości kształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wrobów i usług), tj., koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne, tj. koszty związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplano- wane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, tj. m.in. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, stratę ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżkę ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4) *financial revenues, i.e. revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.*

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) *cost of products sold i.e. the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by charge in product stocks;*
- 2) *value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating cost, i.e. cost indirectly related to operating activity of the entity, in particular: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e. surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), fines, penalties and indemnities paid, partially or fully written-off liabilities related to bankruptcy, composition or restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- 4) *financial cost, i.e., among others, things interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investments, the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Wynik zdarzeń nadzwyczajnych (zyski i straty nadzwyczajne) to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik finansowy na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego, przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego czy jednostka osiągnie zysk, czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

9. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymujemy po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

10. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaznik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całości kształtu działalności do przychodów z całości kształtu działalności;

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices, taking into account discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Results on extraordinary events (extraordinary profits and losses) are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.

7. The gross financial result (profit or loss) is the financial result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances of gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as other payments resulting from separate regulations. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It included:

- the current part, i.e., the tax presented in the tax declarations for a given reporting period,
- the deferred, i.e., a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. The reserve is created, irrespectively of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

9. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

10. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;

2) wskaźnik rentowności obrotu:

- **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
- **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;

3) wskaźnik płynności finansowej:

- **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
- **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych należności i roszczeń do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
- **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, krótkoterminowych należności i roszczeń, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych różnic międzyokresowych czynnych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

11. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, krótkoterminowe należności i roszczenia, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe różniczenia międzyokresowe czynne.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

12. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) rezerwy z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik finansowy netto roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych - kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych – fundusz założycielski,
- w spółdzielniach - fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, cywilnych - kapitał właścicielski.

2) turnover profitability rate:

- **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
- **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;

3) financial liquidity ratio of:

- **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
- **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues and claims to short-term liabilities excluding special funds,
- **third degree** as the relation of current assets (inventories, short-term dues and claims, short-term investments and short-term deferred expenditures) to short-term liabilities excluding special funds.

11. Current assets include: inventories, short-term dues and claims, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term deferred expenditures.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of their due date).

12. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: core capital (fund), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years as well as net financial result of the turnover year. Core capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- initial capital - in limited liability, joint stock, joint stock-limited companies,
- founders' capital - in state owned enterprises,
- participation fund - in co-operatives,
- owners' capital - in limited partnership, unlimited partnership and civil law partnership companies.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

13. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów bankowych i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe - gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe - gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

14. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in co-operatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

13. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from bank credits and loans and are divided into: long-term liabilities - when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities - when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

14. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1(264). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNER-SHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
Przychody z całokształtu działalności	25487,9	40426,2	55012,1	46307,8	Revenues from total activity
sektor publiczny	1465,7	1238,8	1079,8	1104,8	<i>public sector</i>
sektor prywatny	24022,2	39187,4	53932,3	45203,0	<i>private sector</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług) ..	16519,2	27494,0	32619,6	33107,1	<i>Net sales revenues of products (goods and services)</i>
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	8206,6	11850,1	21025,7	11938,0	<i>Net sales revenues of goods and materials</i>
Przychody finansowe	255,8	264,3	540,3	487,0	<i>Financial revenues</i>
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności ...	24273,1	38955,5	52802,2	44075,1	Costs of obtaining revenues from total activity
sektor publiczny	1428,5	1207,6	1023,4	1059,1	<i>public sector</i>
sektor prywatny	22844,6	37747,9	51778,8	43016,0	<i>private sector</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług) ..	16365,6	38011,7	47417,0	32479,2	<i>Cost of products sold (goods and services)</i>
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	7211,7	10207,4	19495,8	10379,8	<i>Value of goods and materials sold</i>
Koszty finansowe	348,5	433,2	737,3	672,6	<i>Financial costs</i>
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	1214,8	1470,7	2209,9	2232,7	Financial result on economic activity
Sektor publiczny	37,2	31,2	56,4	45,6	<i>Public sector</i>
Sektor prywatny	1177,6	1439,5	2153,5	2187,0	<i>Private sector</i>
Wynik zdarzeń nadzwyczajnych	-8,2	-1,6	-0,5	2,0	Result on extraordinary events
sektor publiczny.....	0,3	0,0	0,0	-0,3	<i>public sector</i>
sektor prywatny	-8,5	-1,6	-0,5	2,3	<i>private sector</i>
Zyski nadzwyczajne	20,6	4,2	2,6	10,0	<i>Extraordinary profits</i>
Straty nadzwyczajne	28,8	5,8	3,2	8,0	<i>Extraordinary losses</i>
Wynik finansowy brutto	1206,6	1469,1	2209,4	2234,7	Gross financial result
sektor publiczny	37,5	31,2	56,4	45,3	<i>public sector</i>
sektor prywatny	1169,1	1437,9	2153	2189,4	<i>private sector</i>
Zysk brutto	1420,6	1791,1	2481,8	2538,6	<i>Gross profit</i>
Strata brutto	214,0	322,0	272,4	303,9	<i>Gross loss</i>
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto ..	224,6	112,0^a	211,0	244,8	Obligatory encumbrances on gross financial result
Sektor publiczny	10,0	5,0	11,5	13,6	<i>Public sector</i>
Sektor prywatny	214,6	107,0	199,4	231,1	<i>Private sector</i>
W tym podatek dochodowy	219,7	112,0	211,0	244,8	<i>Of which income tax</i>
Wynik finansowy netto	982,0	1357,0	1998,4	1989,9	Net financial result
sektor publiczny	27,5	26,2	44,9	31,7	<i>public sector</i>
sektor prywatny	954,5	1330,8	1953,5	1958,2	<i>private sector</i>
Zysk netto	1201,4	1679,1	2266,8	2295,6	<i>Net profit</i>
Strata netto	219,4	322,1	268,4	305,7	<i>Net loss</i>

^a Obejmują tylko podatek dochodowy.

^a Include only income tax.

TABL. 2(265). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	Wynik finansowy brutto	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	Wynik finansowy netto
		<i>Revenues from total activity</i>	<i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	<i>Gross financial result</i>	<i>Obligatory encumbrances of gross financial result</i>	<i>Net financial result</i>
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	25487,9	24273,1	1206,6	224,6	982,0
TOTAL	2010	40426,2	38955,5	1469,1	112,0 ^a	1357,0
	2014	55012,1	52802,2	2209,4	211,0	1998,4
	2015	46307,8	44075,1	2234,7	244,8	1989,9
w tym:						
of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		593,5	538,4	55,1	0,6	54,5
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł		29760,5	28136,2	1627,6	178,4	1449,2
<i>Industry</i>						
w tym:						
of which:						
przetwórstwo przemysłowe		28578,7	27091,0	1491,0	148,9	1342,0
<i>which manufacturing</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		608,1	581,4	26,7	8,8	18,0
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
Budownictwo		1425,8	1302,6	123,2	12,2	111,0
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		8296,9	8055,0	240,5	23,1	217,4
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		2177,6	2051,7	126,3	11,3	115,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		195,1	185,5	9,6	0,5	9,2
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		170,5	156,7	13,8	2,5	11,3
<i>Information and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		1925,5	1921,2	4,2	0,8	3,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		477,1	457,7	19,1	3,2	15,9
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		251,5	277,1	-25,6	2,6	-28,3
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		384,5	373,3	11,2	1,3	9,8
<i>Administrative and support service activities</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		592,7	562,0	30,7	8,0	22,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		28,3	30,3	-2,0	0,1	-2,1
<i>Arts, entertainment and recreation</i>						

^a Obejmują tylko podatek dochodowy.

^a Include only income tax.

TABL. 4(267). RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	Wskaźnik rentowności obrotu <i>Turnover profitability rate</i>		Wskaźnik płynności finansowej <i>Financial liquidity ratio of the</i>			
		brutto <i>gross</i>	netto <i>net</i>	I stopnia <i>first degree</i>	II stopnia <i>second degree</i>	III stopnia <i>third degree</i>	
				w %		in %	
OGÓŁEM	2005	95,2	4,7	3,9	27,4	101,6	150,2
TOTAL	2010	96,4	3,6	3,4	24,5	94,1	143,1
	2014	96,0	4,0	3,6	37,5	109,6	167,3
	2015	95,2	4,8	4,3	36,0	104,8	163,0
sektor publiczny		95,9	4,1	2,9	113,8	197,3	218,1
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		95,2	4,8	4,3	34,1	102,6	161,7
<i>private sector</i>							
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		90,7	9,3	9,2	30,1	85,3	138,2
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł		94,5	5,5	4,9	34,1	102,4	161,2
<i>Industry</i>							
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe		94,8	5,2	4,7	32,6	100,0	159,9
<i>which manufacturing</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywa- cja ^Δ		95,6	4,4	3,0	72,2	143,0	153,3
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo		91,4	8,6	7,8	32,3	94,1	188,1
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ		97,1	2,9	2,6	26,2	87,6	156,7
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		94,2	5,8	5,3	32,4	144,0	153,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		95,1	4,9	4,7	46,7	99,8	141,5
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		91,9	8,1	6,7	96,1	168,9	173,5
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		99,8	0,2	0,2	392,0	453,6	488,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		95,9	4,0	3,3	194,1	258,0	276,4
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		110,2	-10,2	-11,2	100,3	201,7	235,6
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		97,1	2,9	2,6	31,8	122,6	135,9
<i>Administrative and support service activities</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		94,8	5,2	3,8	68,3	148,2	164,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		107,3	-7,2	-7,5	13,2	101,3	149,9
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							

TABL. 5(268). AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES
As of 31 XII

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Zapasy			
			razem total	w tym		
				materiały <i>materials</i>	półprodukty i produkty w toku <i>semi-finished products and work in progress</i>	
w mln zł						
1	OGÓŁEM	2005	7065,3	2182,4	718,0	272,9
2	TOTAL	2010	11367,9	3626,5	1597,0	359,7
3	.....	2014	13743,7	4475,7	1851,9	559,6
4	.....	2015	13672,8	4634,7	1760,6	634,3
5	sektor publiczny		426,5	27,6	16,0	0,2
	<i>public sector</i>					
6	sektor prywatny		13246,2	4607,1	1744,6	634,0
	<i>private sector</i>					
	w tym:					
	<i>of which:</i>					
7	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		239,3	85,3	15,6	31,4
	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
8	Przemysł		9354,3	3273,8	1666,4	360,4
	<i>Industry</i>					
	w tym:					
	<i>of which:</i>					
9	przetwórstwo przemysłowe		8913,7	3207,6	1640,8	359,7
	<i>which manufacturing</i>					
10	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		216,3	9,7	5,5	0,1
	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
11	Budownictwo		823,9	384,6	11,5	227,5
	<i>Construction</i>					
12	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles</i> ^Δ		1946,7	825,5	39,7	8,0
13	Transport i gospodarka magazynowa		511,9	16,8	11,1	0,1
	<i>Transportation and storage</i>					
14	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		30,4	8,3	1,4	0,7
	<i>Accommodation and catering</i> ^Δ					
15	Informacja i komunikacja		135,9	1,7	0,4	0,3
	<i>Information and communication</i>					
16	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..		49,8	3,5	-	-
	<i>Financial and insurance activities</i>					
17	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		217,2	2,5	1,2	0,1
	<i>Real estate activities</i>					
18	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		117,3	13,2	2,8	1,1
	<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
19	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i> ^Δ		84,3	5,2	1,4	2,7
20	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		142,5	9,0	8,8	0,0
	<i>Human health and social work activities</i>					
21	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		9,5	2,9	0,0	0,8
	<i>Arts, entertainment and recreation</i>					

<i>Stocks</i>		Należności krótkoterminowe		Inwestycje krótkoterminowe	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	Lp. No.
<i>of which</i>		<i>Short-term dues</i>				
produkty gotowe <i>finished products</i>	towary <i>goods</i>	razem <i>total</i>	w tym z tytułu dostaw i usług <i>of which from deliveries and services</i>	<i>Short-term investments</i>	<i>Short-term inter-period settlements</i>	
<i>in mln zł</i>						
527,5	603,5	3493,7	3022,1	1286,9	102,3	1
836,2	797,5	5527,5	4802,4	1946,9	267,1	2
1016,2	982,4	5925,9	5016,3	3077,6	264,5	3
1184,6	988,8	5772,3	4418,0	3018,4	247,3	4
5,5	5,8	163,3	122,2	222,6	13,0	5
1179,1	983,0	5608,9	4295,7	2795,8	234,4	6
35,8	1,3	95,6	74,5	52,2	6,2	7
1068,9	135,1	3962,7	2996,3	1979,2	138,5	8
1046,5	117,9	3756,6	2876,1	1818,6	130,9	9
0,5	3,5	99,9	69,6	102,0	4,8	10
68,1	75,0	270,6	216,6	141,3	27,4	11
8,8	752,2	763,2	608,5	325,3	32,7	12
-	4,9	371,3	293,0	107,8	16,0	13
0,6	4,4	11,4	6,1	10,0	0,6	14
0,0	1,0	57,0	33,7	75,3	1,9	15
-	3,5	6,3	0,6	40,0	0,1	16
-	0,5	50,2	43,1	152,5	11,9	17
0,3	8,9	50,5	33,4	50,0	3,6	18
0,1	0,9	56,4	43,5	19,7	3,0	19
0,1	0,0	69,3	62,4	59,2	5,0	20
1,9	0,2	5,6	4,4	0,8	0,2	21

TABL. 6(269). KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII
 SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which				
		kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplementary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year	
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	9251,2	5349,2	2344,0	-458,0	975,6
TOTAL	2010	12251,8	5784,3	4233,7	-705,0	1355,2
	2014	15806,3	6501,0	5225,7	-277,1	1992,0
	2015	16343,8	6327,5	5627,2	-269,0	2005,8
sektor publiczny		1682,9	1276,8	287,1	-23,7	31,7
public sector						
sektor prywatny		14660,9	5050,7	5340,1	-245,3	1974,1
private sector						
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		321,4	97,2	144,6	-3,7	54,5
Przemysł		10904,6	3524,5	3912,4	-285,1	1466,6
Industry						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		9523,5	2523,9	3666,5	-271,8	1359,5
which manufacturing						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1109,4	918,7	158,4	-7,6	18,0
water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Budownictwo		597,2	117,9	298,2	58,7	111,0
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		1884,7	833,9	648,2	31,8	215,8
Transport i gospodarka magazynowa		459,9	183,6	112,7	2,6	115,0
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		69,5	102,2	3,4	-43,8	9,2
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja		145,3	18,6	99,8	12,6	11,3
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		43,9	17,1	15,3	1,0	3,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1252,0	1136,6	101,1	-9,3	15,9
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		312,7	78,7	169,3	-7,9	-28,3
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		53,6	12,9	25,0	0,0	9,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.... Human health and social work activities		192,4	101,8	83,1	-16,4	22,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....		67,6	65,3	13,2	-8,7	-2,1
Arts, entertainment and recreation						

TABL. 7(270). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK^a**
Stan w dniu 31 XII
SHARE CAPITAL OF COMPANIES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie Of which estate				
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwo- wych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagranicz- nych of foreign persons	
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	3203,0	129,9	138,0	569,7	1115,1
TOTAL	2010	4111,4	134,3	49,6	917,3	1379,3
	2014	4825,0	38,1	13,9	703,3	1309,8
	2015	4758,8	29,9	11,0	682,2	1259,8
sektor publiczny		1276,2	25,3	10,7	1,7	-
<i>public sector</i>						
sektor prywatny		3482,6	4,6	0,3	680,5	1259,8
<i>private sector</i>						
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		92,8	17,5	-	39,0	20,4
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł		3257,8	-	10,0	260,8	1156,6
<i>Industry</i>						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		2290,3	-	0,3	254,6	1149,6
<i>which manufacturing</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		918,4	-	9,6	1,4	6,9
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
Budownictwo		74,4	-	-	62,2	0,2
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		673,4	-	0,1	182,0	12,8
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		133,2	4,6	0,8	76,3	22,9
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		93,0	-	-	10,5	0,4
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		15,9	0,6	-	10,8	0,4
<i>Information and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		11,2	-	0,1	5,2	-
<i>Financial and insurance activities</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		119,9	1,4	-	2,0	-
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		78,2	5,9	-	18,0	29,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		6,9	-	-	5,4	0,3
<i>Administrative and support service activities</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		100,0	-	0,1	2,1	-
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>		65,3	-	-	0,5	-

^a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

^a Data concerns commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

TABL. 8(271). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII
LIABILITIES OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which	
					kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług from deli- veries and services
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM 2005	7356,9	2545,7	1783,2	4811,2	809,3	2687,2
TOTAL 2010	13015,3	3406,8	1938,0	8069,8	1320,9	4720,1
..... 2014	11708,6	3379,5	2625,7	8329,1	1746,8	4696,3
..... 2015	12142,9	3640,9	2698,2	8502,0	2001,9	4389,9
sektor publiczny.....	710,6	488,8	400,3	221,8	54,4	59,0
public sector						
sektor prywatny.....	11432,3	3152,1	2297,9	8280,3	1947,5	4330,9
private sector						
w tym:						
of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	264,8	88,5	56,2	176,3	17,4	89,4
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł.....	8332,9	2490,7	1832,2	5842,2	1458,1	3164,2
Industry						
w tym:						
of which:						
przetwórstwo przemysłowe.....	7558,6	1949,0	1627,6	5609,5	1397,8	3086,3
which manufacturing						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	393,0	248,9	188,0	144,1	40,1	38,8
water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Budownictwo.....	480,9	40,6	32,5	440,3	36,0	176,4
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1585,5	336,6	234,3	1248,9	328,3	632,5
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa.....	491,5	157,1	91,3	334,4	68,7	168,7
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	52,4	30,8	28,0	21,6	6,7	10,5
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja.....	87,5	8,8	7,3	78,8	25,6	11,8
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	31,2	2,9	0,6	28,2	7,2	2,0
Financial and insurance activities						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	401,1	286,7	253,3	114,4	7,9	53,8
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	105,1	54,6	30,5	50,4	24,9	8,8
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	78,6	15,1	5,3	63,5	7,5	25,7
Administrative and support service activities						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	204,1	112,8	112,3	91,3	9,6	41,5
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	15,6	9,3	8,3	6,4	2,0	3,0
Arts, entertainment and recreation						

DZIAŁ XX FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów oraz województw), zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej. Podstawę prawną określającą te procesy stanowiła w 2005 r. ustawa z dnia 26 XI 1998 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148, z późniejszymi zmianami), od 2010 r. - ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 885, z późniejszymi zmianami) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241, z późniejszymi zmianami). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 446), ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 814), ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 486) oraz ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 198, z późniejszymi zmianami).

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określane w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

CHAPTER XX PUBLIC FINANCES

General notes

1. Public finance include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units (i.e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodships), incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget. The legal basis defining the above mentioned processes in 2005 was provided by the Law on Public Finances, dated 26 XI 1998 (unified text: Journal of Laws 2003 No. 15, item 148, with later amendments), and since 2010 - the Law on Public Finances, dated 27 VIII 2009 (unified text: Journal of Laws 2013 item 885, with later amendments) and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241, with later amendments). With respect to the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by the Law on Gmina Local Government (uniform text Journal of Laws 2016 item 446), dated 8 III 1990, the Law on Powiat Local Government, dated 5 VI 1998 (uniform text Journal of Laws 2016 item 814), the Law on Voivodship Local Government uniform text Journal of Laws 2016 item 486), and the Law on Incomes of Local Government Units, dated 13 XI 2003 (uniform text Journal of Laws 2016 item 198, with later amendments).

2. The presented data include information regarding revenue and expenditure of the budgets of local government units as well as revenue and costs of local government budgetary establishments.

3. Revenue and expenditure of the budgets of local self-government entities are determined in the budgetary act passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Act of Public Finances.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej. Powyższa uwaga dotyczy również samorządowych zakładów budżetowych.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. w podziale na działy — określające rodzaj działalności oraz paragrafy — określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Dane opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. Nr 38, poz. 207, z późniejszymi zmianami).

Prezentowane dane w zakresie dochodów i wydatków według działów obejmują wszystkie paragrafy dochodowe/ wydatkowe zrealizowane w danym dziale.

5. Na dochody jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
  - a) dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
  - b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową,
  - c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
  - d) środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł;
- 2) dotacje:
  - a) celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,

City with powiat status fulfils the tasks of a gmina as well as of a powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received by both the gmina and the powiat) as well as expenditure realized jointly by the gmina and the powiat. Therefore in the tables revenue and expenditure of gminas are given without data for cities with powiat status, while revenue and expenditure of cities with powiat status are given jointly with gmina and powiat part of revenue and expenditure. The above note concerns also local government budgetary establishment.

4. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are grouped in accordance with the provisions set forth in the Law on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions - defining types of activity, and into paragraphs - defining types of revenue, income or expenditure. The data were compiled in accordance with the decree of the Minister of Finance, dated 2 III 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (Journal of Laws No. 38, item 207, with later amendments).

The presented data on revenue and expenditure by divisions cover all the paragraphs of revenue/expenditure realized in that division.

5. Revenues of local self-government entities comprise:

- 1) own revenue, i.e.:
  - a) revenues from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
  - b) receipts from taxes and fees established and collected on the basis of separate acts, of which the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, stamp duty,
  - c) revenue from property, e.g., revenue from renting and leasing as well as agreements with a similar character,
  - d) funds for the additional financing of own tasks from other sources;
- 2) grants:
  - a) targeted grants from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, and tasks realized on the basis of agreements with government administration bodies,

- b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200 i 620 oraz od 2015 r. – 205 i 625) według szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych),
  - c) otrzymane z funduszy celowych (od 2011 r. są tylko państwowe fundusze celowe),
  - d) pozostałe dotacje, w tym dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

6. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:

- 1) wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- 2) wydatki na zakup materiałów i usług,
- 3) dotacje m.in. dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- 4) wydatki na obsługę długu, w tym wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

7. Od 2010 r. w sektorze finansów publicznych funkcjonują **samorządowe zakłady budżetowe**, które odpłatnie wykonują zadania i pokrywają koszty swojej działalności z przychodów własnych oraz ewentualnych dotacji przedmiotowych, a także z dotacji celowych na zadania bieżące i z dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji, otrzymanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano w Głównym Urzędzie Statystycznym na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

b) provided under programmes financed with the European funds and other foreign funds that are not reimbursable and payments from the European funds budget (paragraphs 200 and 620 and since 2015 – 205 and 625) according to the detailed classification of incomes, expenses, revenues and expenditures, and funds from foreign sources),

c) received from appropriated funds (since 2011 state appropriated funds),

d) other grants, of which targeted grants for tasks realized on the basis of agreements between local government units;

- 3) *general subvention from the state budget, comprising: equalisation, educational, compensating, balancing and regional parts.*

6. Expenditures of local self-government entities are divided into: *property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:*

- 1) *expenditures on wages and salaries (including derivatives),*
- 2) *expenditures on the purchase of materials and services,*
- 3) *allocations, among others, for organizational and legal units operating within local self-government entities budgets,*
- 4) *expenditures on debt servicing, of which expenditures related to granting endorsements and guarantees.*

7. *Since 2010 in the sector of public finance are functioning local government budgetary establishments which perform tasks for a fee, and cover the costs related to their activity from own revenues and from possible product grants, as well as from targeted grants for current tasks and targeted grants for financing or co-financing of the investment-related costs, obtained from the budgets of local government units.*

8. *Information concerning local self-government entities budgets is compiled in the Central Statistical Office on the basis of the Ministry of Finance budgetary reports.*

Uwaga do tablic 1,3 i 5

Dane dotyczące budżetów gmin w latach 2005, 2010 i 2014 podano łącznie z gminą wiejską Zielona Góra, która z dniem 1 stycznia 2015 r. została włączona do miasta na prawach powiatu Zielona Góra.

Notes to tables 1, 3 and 5

Data concerned the budgets of gminas in 2005, 2010 and 2014 are given including rural gmina Zielona Góra, which was included to the city with powiat status Zielona Góra on 1 of January 2015.

TABL. 1(272). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Wojewódz- two
		Total	Gminas ^a	Cities with powiat status	Powiaty	Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	2812981,0	1507415,7	620057,3	479537,1	205970,9
TOTAL	2010	4230629,0	2185882,5	885319,2	684122,5	475304,8
	2014	4868037,8	2583833,4	1042837,6	704596,6	536770,2
	2015	4940566,8	2604201,8	1151714,8	695226,4	489423,8
Dochody własne		2446573,7	1401763,8	664457,2	239946,5	140406,1
Own revenue						
w tym:						
of which:						
Udziały w podatku dochodowym		979748,3	432359,2	317408,1	121965,3	108015,8
Share in income tax						
od osób prawnych		125813,9	21050,4	19397,9	4364,3	81001,3
corporate income tax						
od osób fizycznych		853934,5	411308,8	298010,2	117601,0	27014,5
personal income tax						
Podatek od nieruchomości		602841,6	452810,8	150030,9	-	-
Tax on real estate						
Podatek rolny		44468,6	44117,7	350,9	-	-
Agricultural tax						
Podatek od środków transportowych		25864,4	17905,6	7958,9	-	-
Tax on means of transport						
Podatek od czynności cywilnoprawnych		32452,1	20099,6	12352,5	-	-
Tax on civil law transactions						
Oplata skarbowa		10019,9	5180,0	4839,8	-	-
Treasury fee						
Dochody z majątku		170053,0	117441,1	31146,7	12321,9	9143,2
Revenue from property						
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze		70085,1	52259,1	7885,8	8635,7	1304,5
of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character						
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł		25456,1	22993,7	1393,6	1043,8	25,0
Funds for additional financing of own tasks from other sources						

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1(272). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiaty</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
	w tys. zł		in thous. zł		
Dotacje ogółem	1161329,2	562712,0	172147,0	163464,0	263006,2
Total allocations					
Dotacje celowe	931002,9	496782,3	144967,5	147306,7	141946,4
<i>Appropriated allocations</i>					
z budżetu państwa	869083,7	480166,0	137521,7	120292,9	131103,2
<i>from the state budget</i>					
na zadania:					
<i>for tasks:</i>					
z zakresu administracji rządowej	585634,8	316644,4	96079,8	85055,5	87855,2
<i>for government administration tasks</i>					
własne	282086,1	162639,1	41231,7	34986,5	43228,8
<i>for own tasks</i>					
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	1362,8	882,5	210,1	251,0	19,3
<i>realized on the basis of agreements with government administration bodies</i>					
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samo- rządu terytorialnego	23479,4	6146,8	4013,1	12807,9	511,7
<i>for tasks realized on the basis of agree- ments between entities local self- government entities</i>					
otrzymane z państwowych funduszy celowych	18039,7	4523,0	2932,8	4333,8	6250,0
<i>received from state appropriated funds</i>					
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu teryto- rialnego na dofinansowanie własnych zadań	20400,1	5946,5	500,0	9872,1	4081,6
<i>for financial assistance between local self-government entities for additional financing of own tasks</i>					
Dotacje z paragrafów 200 i 620 ^b	226779,5	65929,8	27179,5	16157,3	117513,0
<i>Allocations from paragraphs 200 and 620^b</i>					
Dotacje z paragrafów 205 i 625 ^b	3546,7	-	-	-	3546,7
<i>Allocations from paragraphs 205 and 625^b</i>					
Subwencja ogólna z budżetu państwa	1332664,0	639725,9	315110,6	291815,9	86011,5
General subsidy from the state budget					
W tym część oświatowa	1026551,7	499849,0	294596,0	213361,5	18745,2
<i>Of which educational part</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. ^b Of the classification of budget revenue and expenditure.

TABL. 2(273). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG
 DZIAŁÓW W 2015 R.
 REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
OGÓŁEM	4940566,8	2604201,8	1151714,8	695226,4	489423,8
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	129746,4	61830,9	405,9	511,2	66998,4
<i>Agriculture and hunting</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz i wodę	10532,2	10532,2	-	-	-
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	211874,8	37536,9	30131,3	26729,9	117476,8
<i>Transport and communication</i>					
Turystyka	9289,9	7667,8	280,8	1296,8	44,6
<i>Tourism</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	207799,6	128425,8	51579,2	19269,3	8525,3
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	28712,4	9284,6	4419,0	14482,1	526,6
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	45426,4	24723,8	5099,3	4656,6	10946,7
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciw- pożarowa	76127,2	7436,6	20948,1	47742,5	-
<i>Public safety and fire care</i>					
Dochody od osób prawnych, od osób fizycz- nych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	1802545,6	1027483,9	521653,8	145109,2	108298,7
<i>Income taxes from legal persons, natural persons and other organizational units with- out legal personality and expenses associat- ed with their intake</i>					
Różne rozliczenia	1437083,0	660754,0	320116,6	294023,3	162189,0
<i>Miscellaneous settlements</i>					
Oświata i wychowanie	129180,0	78259,5	37960,0	12280,3	680,2
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	32810,0	206,1	1389,8	29046,6	2167,5
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	549522,7	371292,3	101422,0	74796,3	2012,2
<i>Social assistance</i>					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	37204,3	10799,2	6426,0	16612,2	3366,8
<i>Other tasks in sphere of social policy</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	21283,0	11694,2	6224,7	3363,7	0,3
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	149496,1	118787,9	26454,4	3221,8	1031,9
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	22750,0	18884,4	2973,0	630,0	262,5
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna	22907,0	10571,4	11242,0	145,9	947,7
<i>Physical education</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3(274). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiaty</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	2855371,4	1517697,6	619948,3	477611,9	240113,6
TOTAL	2010	4833678,4	2529052,3	1040686,8	750589,2	513350,1
	2014	4862744,5	2596098,5	1035584,1	705844,6	525217,2
	2015	4854800,3	2530491,0	1113952,5	718955,3	491401,4
Wydatki bieżące		4102210,9	2156925,0	1006475,7	648153,0	290657,1
Current expenditure						
w tym:						
of which:						
Dotacje		426423,9	137565,9	153480,0	28697,9	106680,0
<i>Allocations</i>						
w tym dla samorządowych zakładów bu- dżetowych		51919,4	8772,0	41078,3	-	2069,1
of which for self-government budgetary establishments						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		540017,0	406293,9	101263,0	30591,6	1868,5
<i>Benefits for natural persons</i>						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych ...		3064788,9	1575507,1	736137,3	578533,6	174610,8
<i>Current expenditure of budgetary entities</i>						
w tym:						
of which:						
wynagrodzenia		1613111,1	797491,7	402550,5	330771,0	82297,9
<i>wages and salaries</i>						
w tym osobowe		1454556,2	719199,2	365143,0	294907,5	75306,4
of which personal						
pochodne od wynagrodzeń ^b		300941,3	158733,5	72815,6	54522,5	14869,6
<i>derivatives from wages and salaries^b</i>						
zakup materiałów i usług		866160,0	478193,5	221878,5	98649,3	67438,8
<i>purchase of materials and services</i>						
wydatki na obsługę długu		51156,1	26007,6	9802,6	8839,8	6506,1
<i>expenditures on debt servicing</i>						
Wydatki majątkowe		752589,4	373566,0	107476,8	70802,3	200744,3
Property expenditure						
W tym inwestycyjne ^c		718624,7	362598,7	85966,3	69560,3	200499,3
<i>Of which investment expenditure^c</i>						

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. ^c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. ^c Including allocations for financing investment tasks of self-government budgetary establishments.

TABL. 4(275). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2015 R.
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiaty</i>	Województwo <i>Voivodship</i>
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	4854800,3	2530491,0	1113952,5	718955,3	491401,4
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	140792,7	61790,6	497,4	486,8	78018,0
<i>Agriculture and hunting</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	6672,9	6672,9	-	-	-
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	547459,8	166940,2	103398,1	74878,8	202242,7
<i>Transport and communication</i>					
Turystyka	11677,3	5171,7	645,6	150,3	5709,7
<i>Tourism</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	156118,4	97368,1	50561,8	6372,7	1815,8
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	37516,3	13102,9	10358,4	13002,4	1052,5
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	503338,6	270714,7	89085,2	76343,3	67195,4
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	101627,1	28715,2	24740,5	48146,2	25,2
<i>Public safety and fire care</i>					
Obsługa długu publicznego	54820,0	26035,1	9802,6	12476,2	6506,1
<i>Public debt servicing</i>					
Różne rozliczenia	7694,7	1935,4	4842,2	917,1	-
<i>Miscellaneous settlements</i>					
Oświata i wychowanie	1506597,2	868245,7	422474,6	198050,4	17826,6
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	116399,2	16774,2	11127,9	70932,1	17565,0
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	793143,1	490980,1	168111,5	130055,7	3995,8
<i>Social assistance</i>					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	94518,4	20691,1	26040,7	33355,1	14431,6
<i>Other tasks in sphere of social policy</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	127421,6	29143,4	45553,6	47580,2	5144,4
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	330103,5	255079,8	71692,1	1464,7	1866,9
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	166221,2	101580,7	27047,7	1957,2	35635,6
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna	121503,5	62752,7	44661,3	1043,2	13046,2
<i>Physical education</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 5(276). **PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH**
REVENUE AND COSTS OF SELF-GOVERNMENT BUDGETARY ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Wojewódz- two Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł	
Przychody	2014	239239,8	79026,3	152452,5	7761,0
Revenue	2015	245880,5	75707,3	161567,9	8605,3
w tym:					
of which:					
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług		90758,3	46513,7	39941,4	4303,1
<i>Revenue from sale of products, asset compo- nents and services</i>					
Dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego ^b		51759,7	8592,0	40831,5	2336,3
<i>Allocations from local self-government entities budgets^b</i>					
Koszty	2014	234471,7	77616,1	149203,4	7652,3
Costs	2015	242327,6	74924,6	158968,3	8434,7
w tym:					
of which:					
Materiały i usługi		107275,1	28932,7	75037,7	3304,7
<i>Materials and services</i>					
Podatek dochodowy od osób prawnych		807,2	245,7	561,5	-
<i>Corporate income tax</i>					
Wpłata nadwyżek do budżetów jednostek samo- rządu terytorialnego		1699,7	1699,7	-	-
<i>Surplus payments to local self-government entities budgets</i>					

^a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

^a Excluding revenue and costs of self-government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status. ^b Including allocations from the state budget as well as payments within the European funds budget.

DZIAŁ XXI INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości - MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

W przypadku ujemnych różnic kursowych walut suma nakładów na poszczególne grupy rodzajowe może być większa od nakładów na środki trwałe ogółem.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

CHAPTER XXI INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as wells as civil engineering works), of which, i.e., construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (except for interests not included in outlays on fixed assets by units that use International Accounting Standards - IAS) implemented since 1 I 2005.

In case of foreign exchange losses of currencies, the sum of outlays on particular groups of assets may exceed the total value of outlays on fixed assets.

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Nakłady inwestycyjne – jeśli nie zaznaczono inaczej – zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

3. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo: mieszkaniowe, rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) i sakralne – ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku, składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

2. *Investment outlays – unless otherwise indicated – are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).*

3. *The value of investment outlays incurred by:*

- *legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*
- *legal persons and organizational entities without legal personality employing up than 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction, and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction, was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., not including the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready, for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential-premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2016, poz. 1047).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w **bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
  - przed 1 I 1995 r. - wartość w cenach odzwierciedlenia z września 1994 r.,
  - po 1 I 1995 r. - wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. - również wycenę według wartości godzinowej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób - opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej pracujących do 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych - ustalono szacunkowo.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance Act of Accounting dated 29 IX 1994 (uniform text: Journal of Laws 2016 item 1047).

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The gross value of fixed assets at current book-keeping prices is understood, as of 31 XII:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation,
  - before 1 I 1995 - the value at replacement prices of September 1994,
  - after 1 I 1995 - the purchase or manufacturing value at current prices,
- in units use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 - also revaluation according to fair value.

The gross value at replacement prices was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. The gross value of fixed assets:

- of legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- of legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.

4. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
  - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
  - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
  - a) kotły i maszyny energetyczne,
  - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
  - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
  - d) urządzenia techniczne,
  - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwale, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

4. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) buildings and structures:
  - a) buildings and places; since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise as well as co-operative right to non-residential (utilitarian) premise,
  - b) land and water engineering constructions (excluding detailed meliorations);
- 2) machinery, technical equipment and tools:
  - a) boilers and power industry machinery,
  - b) general usage machinery, equipment and apparatus,
  - c) special use machinery, equipment and apparatus,
  - d) technical equipment,
  - e) tools, instruments, moveables and endowments;
- 3) transport equipment;
- 4) other fixed assets, i.e., long-term plantings detailed meliorations and livestock (basic herd).

Inwestycje

Investments

TABL. 1(277). NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł	in mln zł		
O G Ó Ł E M	7497,2	4809,6	5874,3	T O T A L
sektor publiczny	2605,3	2001,5	2130,1	public sector
sektor prywatny	4891,8	2808,1	3744,2	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	171,0	220,7	200,4	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	1979,3	2021,7	2868,2	Industry
w tym:				of which:
przetwórstwo przemysłowe	910,1	1200,5	1792,7	manufacturing
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	314,8	349,2	426,6	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	115,1	63,1	89,3	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	325,6	307,6	290,1	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa ^b	3184,1	764,7	906,5	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	28,3	30,2	30,0	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	11,8	54,7	44,0	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	36,6	48,6	48,3	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	624,8	565,7	645,0	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	54,3	31,1	63,2	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	38,8	36,5	41,7	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	226,0	280,5	175,8	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	160,3	146,1	133,6	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	163,2	101,1	179,5	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	365,1	127,5	122,8	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	12,9	10,1	40,4	Other service activities

^a Według lokalizacji inwestycji. ^b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.

^a According to investment location. ^b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

TABL. 2(278). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (ceny bieżące)
 INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM	2344,8	2710,8	3681,5	TOTAL
sektor publiczny	861,7	801,8	1029,6	public sector
sektor prywatny	1483,1	1909,0	2651,8	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	63,7	103,2	84,2	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	1623,0	1804,2	2695,3	Industry
w tym:				of which:
przetwórstwo przemysłowe	858,2	1155,3	1753,7	manufacturing
dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; re- kultywacja ^Δ	105,4	218,2	297,8	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	59,9	39,0	26,6	Construction
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	210,5	246,1	196,7	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazy- nowa ^b	86,3	217,3	311,5	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	14,6	15,1	17,1	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	5,3	41,7	30,2	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	19,0	47,3	32,4	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	84,2	56,7	81,4	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	14,8	6,4	23,0	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	18,0	16,0	8,4	Administrative and support service activities
Edukacja	6,8	0,8	7,1	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	122,9	82,6	133,7	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą rozrywką i rekreacją	14,5	31,5	32,0	Arts, entertainment and recrea- tion
Pozostała działalność usługowa	1,0	2,8	1,9	Other service activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3(279). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
		w mln zł in mln zł		
OGÓŁEM 2010	1413,9	554,5	700,0	153,4
TOTAL 2014	1766,7	741,2	842,8	177,2
..... 2015	2736,3	1108,0	1396,6	227,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	75,8	47,9	23,0	4,8
Przemysł ..... <i>Industry</i>	2034,1	736,4	1211,7	82,9
w tym: <i>of which:</i>				
przetwórstwo przemysłowe ..... <i>manufacturing</i>	1660,3	475,4	1112,4	69,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ..... <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	290,9	222,2	56,2	12,5
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	25,1	7,0	8,3	9,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	150,9	75,3	50,3	25,0
Transport i gospodarka magazynowa ..... <i>Transportation and storage</i>	129,6	26,1	6,7	96,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	13,8	8,9	4,6	0,3
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	3,8	0,9	1,8	1,0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa .. <i>Financial and insurance activities</i>	13,9	8,9	4,6	0,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	68,3	66,5	1,5	0,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	23,3	15,0	7,2	1,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ... <i>Administrative and support service activities</i>	23,5	15,6	6,4	1,6
Edukacja ..... <i>Education</i>	7,1	6,5	0,5	0,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	133,6	69,2	60,8	3,6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	31,8	22,2	9,2	0,2
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	1,9	1,6	0,1	0,1

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 4(280). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)**
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł <i>in mln zł</i>			
O G Ó Ł E M	61292,7	87721,6	97568,0	T O T A L
sektor publiczny	27914,9	46692,0	53527,7	<i>public sector</i>
sektor prywatny	33377,7	41029,6	44040,3	<i>private sector</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3175,6	3695,9	3826,5	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	22180,2	29642,8	36975,4	<i>Industry</i>
w tym:				<i>of which:</i>
przetwórstwo przemysłowe	11880,7	15588,1	16510,9	<i>manufacturing</i>
dostawa wody; gospodaro- wanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2704,5	3799,3	4288,2	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	862,4	1133,1	1187,5	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	3265,5	3605,1	3881,6	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazy- nowa ^b	10546,7	24113,4	24795,8	<i>Transportation and storage ^b</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	457,0	511,3	552,4	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	2058,1	1167,3	1219,1	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	377,0	444,8	475,7	<i>Financial and insurance activi- ties</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..	10805,3	12987,3	13594,3	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	405,6	557,3	585,2	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	230,3	286,2	316,3	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe za- bezpieczenia społeczne	2882,2	3915,0	4075,7	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	1628,1	2200,6	2294,1	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1243,5	1737,7	1943,6	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1015,0	1557,2	1660,9	<i>Arts, entertainment and recrea- tion</i>
Pozostała działalność usługowa	160,3	166,6	184,0	<i>Other service activities</i>

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.
^b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

^a The division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.
^b Including value of public roads, streets and squares.

TABL. 5(281). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping
prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
O G Ó Ł E M	30473,5	37310,8	45191,2	T O T A L
sektor publiczny	10181,3	13252,3	19041,6	public sector
sektor prywatny	20292,1	24058,5	26149,7	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1069,6	1298,6	1340,7	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	20275,6	27178,7	34447,8	Industry
w tym:				of which:
przetwórstwo przemysłowe	11352,4	14885,3	15791,1	manufacturing
dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; re- kultywacja ^Δ	1415,2	2187,1	2663,7	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	462,2	484,9	476,2	Construction
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	2120,1	2134,4	2342,2	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazy- nowa	668,8	874,4	931,7	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	299,7	264,2	289,8	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	1970,1	1039,5	1076,6	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	301,2	338,8	363,1	Financial and insurance activi- ties
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1961,8	1873,5	1896,3	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	175,1	199,1	192,3	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	72,8	90,6	99,8	Administrative and support service activities
Edukacja	33,1	29,6	38,4	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	804,1	1125,5	1275,8	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	216,8	331,1	366,5	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	42,4	47,8	54,1	Other service activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwa-
łych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE rev. 2 sections
was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

DZIAŁ XXII RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)” wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 V 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013 r.).

2. W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

3. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

5. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. Zużycie pośrednie obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych i usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe),

CHAPTER XXII REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. Regional accounts were compiled according to the principles of the European System of Accounts 2010 (the ESA 2010), introduced by Regulation No 549/2013 of the European Parliament and of the Council (EU) of 21 V 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26.06.2013).

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

3. Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

Current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices in the calculations of gross domestic product volume indices.

4. Gross value added (GVA) measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

5. Gross output includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. Intermediate consumption includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases and outside services (outside processing, transport services, equipment rental, tele-

usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM) oraz koszty podróży służbowych (bez diet) i inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

8. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

9. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne (świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pozostałe świadczenia społeczne) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

10. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

communication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM) and costs of business trips (excluding travelling allowances) as well as other costs (e.g. advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

7. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including internal turnover is accepted.

8. Gross primary income in the households sector is comprised of the gross operating surplus jointly with the gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

9. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits (social security benefits and other social benefits) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

10. Data grouping by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe) i prowadzące księgi rachunkowe,
- 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa, a także przedsiębiorstwa publiczne i instytucje niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do tego sektora,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek szarej gospodarki oraz działalności nielegalnej. Szara gospodarka obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych sektora prywatnego z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej (w tym osób świadczących usługi prostytutki).

11. *Criteria of rating a given unit of the national economy among institutional sectors are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:*

- 1) *non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services) and keeping accounting books,*
- 2) *financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as insurance activity,*
- 3) *general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance, entities for which the financial system was defined in special regulations and the main source of financing of which are subsidies from the state budget as well as public corporations and non-profit institutions that meet the ESA 2010 criteria of classification to this sector,*
- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons and keeping simplified accounting books as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,*
- 5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.*

12. *The estimation of the hidden economy and illegal activities is included in the regional accounts. Hidden economy covers the legal concealed production estimated for registered economic entities of private sector employing up to 9 persons (irrespective of the legal form), employing from 10 to 49 persons (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity (including people providing prostitution services).*

W ramach **działalności nielegalnej** ujęto szacunki dotyczące działalności osób czerpiących korzyści z tytułu świadczenia usług prostytucji przez inne osoby, produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2010–2014 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych w ślad za rewizją w rocznych rachunkach narodowych, dokonaną stosownie do standardowej procedury dotyczącej nadmiernego deficytu (tzw. notyfikacja fiskalna). Rewizja wynika z wdrożenia wytycznych zawartych w najnowszym Pod-ręczniku Deficytu i Długu Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych (MGDD, edycja 2016). Zmiany związane z wdrożeniem zapisów tego podręcznika mające znaczenie dla Polski dotyczyły między innymi zakresu podmiotowego sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz rejestracji abonamentu radiowo-telewizyjnego.

14. Szczegółowy opis zmian wprowadzonych do rachunków narodowych znajduje się w notatce informacyjnej GUS: „Zweryfikowany szacunek produktu krajowego brutto za lata 2010-2015” z dnia 19 X 2016 r., dostępnej na stronie <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/zweryfikowany-szacunek-produktu-krajowego-brutto-za-lata-2010-2015,9,2.html>.

15. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (uwagi metodyczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2014 r.”

*Within **illegal activities** there were included estimations concerning activity of people deriving profits from exploiting prostitution, production and trafficking in narcotics as well as smuggling of cigarettes.*

13. *Data from regional accounts for the years 2010–2014 were changed in relation to those published previously as a consequence of revision in the annual national accounts, made due to the standard excessive deficit procedure (the so-called fiscal notification). Revision results from implementing the requirements included in the latest “Manual on Government Deficit and Debt” (MGDD, 2016 edition). Changes connected with introducing the provisions of this manual of importance to Poland, concerned among other things subjective range of the general government sector as well as radio and TV licence fees recording.*

14. *Detailed description of the changes introduced in the national accounts can be found in the CSO news release: „Zweryfikowany szacunek produktu krajowego brutto za lata 2010-2015” of 19 X 2016, available at <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/zweryfikowany-szacunek-produktu-krajowego-brutto-za-lata-2010-2015,9,2.html>.*

15. *Explanations concerning regional accounts (methodological notes and basic concepts) are placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2014”.*

TABL. 1(282). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2013	2014	2010	2013	2014
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM ..... TOTAL	32449	36582	38416	x	x	x
W tym wartość dodana brutto ..... Of which gross value added	28534	32473	34061	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw niefinansowych .. non-financial corporations	13826	16426	17576	48,5	50,6	51,6
instytucji rządowych i samo- rządowych ..... general government	4854	5378	5658	17,0	16,6	16,6
gospodarstw domowych ..... households	9103	9902	9963	31,9	30,5	29,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... Agriculture, forestry and fishing	987	1270	1294	3,5	3,9	3,8
Przemysł ..... Industry	8661	10684	11710	30,4	32,9	34,4
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	6794	8351	9233	23,8	25,7	27,1
Budownictwo ..... Construction	2185	2145	2203	7,7	6,6	6,5
Handel; naprawa pojazdów samo- cho-dowych ^Δ , transport i gospodar- ka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia ^Δ , informacja i komuni- kacja ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ , transportation and storage, accommodation and catering ^Δ , information and communications	7577	8378	8421	26,6	25,8	24,7
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa, obsługa rynku nierucho- mości ^Δ ..... Financial and insurance activities, real estate activities	2355	2469	2611	8,3	7,6	7,7
Pozostałe usługi ..... Other services	6770	7526	7822	23,7	23,2	23,0
NA 1 MIESZKAŃCA ^a ..... PER CAPITA ^a	31723	35786	37635	x	x	x

^a W złotych.

^a In zlotys.

TABL. 2(283). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w mln zł	in mln zł		
Produkcja globalna	68009	75565	78749	Gross output
Zużycie pośrednie	39474	43092	44689	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	28534	32473	34061	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	12234	13371	14177	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto ..	16288	19104	19943	Gross operating surplus

TABL. 3(284). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	22228	24338	25112	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	21731	23808	24601	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	22369	24011	24649	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	21869	23489	24147	per capita in zł

DZIAŁ XXIII PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Prezentowane dane dotyczą podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON i obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1068) z późniejszymi zmianami oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 XI 2015 r. (Dz. U. poz. 2009) w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na podstawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej oraz Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników, oraz – w przypadku pozostałych podmiotów – na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru wykorzystywane są informacje z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) dotyczące zgonów osób fizycznych, które były wpisane do rejestru REGON.

CHAPTER XXIII ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

Presented data concern entities of the national economy recorded in the REGON register and include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics, dated 29 VII 1995 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1068) with later amendments and the provisions of the decree of the Council of Ministers of 30 XI 2015 (Journal of Laws item 2009) on the mode and methodology of running and updating the National Official Business Register, application, questionnaire, certificate specimens and detailed condition. .

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred through the electronic system from the Central Registration and Information on Business, the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register, and – for the remaining entities – on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above-mentioned obligation. In addition, since 2011 the register has been updated with information from the Common Electronic System of Population (PESEL) on the deaths of natural persons, who were registered in the REGON.

TABL. 1(285). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	102070	106110	110084^b	111272^b	TOTAL
sektor publiczny	5860	4577	4742	4731	public sector
sektor prywatny	96204	101533	105314	105731	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe ..	41	8	1	1	State owned enterprises
Spółki	12257	13460	15564	16409	Companies
w tym:					of which:
handlowe	6074	7428	9483	10290	commercial
cywilne	6140	6002	6044	6080	civil
Spółdzielnie	510	476	490	486	Co-operatives
Fundacje	115	172	296	378	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	1997	2643	3143	3302	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	77389	78324	77500	77599	Natural persons conducting economic activity

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale według sektorów własności nie uwzględniono podmiotów, które w rejestrze REGON nie mają wpisanego rodzaju własności.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b The division by the ownership sections does not include entities, which have not registered the type of ownership in the REGON register.

TABL. 2(286). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>	
		w tym of which								
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe <i>state owned enterprises</i>	spółki handlowe <i>commercial companies</i>				spółki cywilne <i>civil law partnerships</i>		spółdzielnie <i>co-operatives</i>
				razem total	w tym of which					
			jednoosobowe Skarbu Państwa <i>sole-shareholder companies of the State Treasury</i>		z udziałem kapitału zagranicznego <i>with foreign capital participation</i>					
OGÓŁEM 2005	102070	24681	41	6074	15	2323	6140	510	77389	
TOTAL 2010	106110	27786	8	7428	10	2698	6002	476	78324	
2014	110084 ^b	32584	1	9483	5	2839	6044	490	77500	
2015	111272^b	33673	1	10290	5	2846	6080	486	77599	
w tym: of which:										
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo .... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	3416	1023	-	624	1	194	148	83	2393	
Przemysł ..... <i>Industry</i>	9504	3105	1	2225	3	779	747	63	6399	
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	8709	2680	1	1879	2	701	713	61	6029	
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	13750	1794	-	1131	-	272	597	39	11956	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	28234	5639	-	2990	-	899	2544	69	22595	
Transport i gospodarka magazynowa ..... <i>Transportation and storage</i>	7537	898	-	606	-	159	276	3	6639	
Zakwaterowanie i gastro- nomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	3122	723	-	293	-	121	396	4	2399	
Informacja i komunikacja <i>Information and communi- cations</i>	2027	427	-	297	1	36	116	9	1600	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale według rodzajów działalności nie uwzględniono podmiotów, które w rejestrze REGON nie mają wpisanego rodzaju przeważającej działalności.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b The division by the kind of activities does not include entities, which have not registered the predominant kind of activity in the REGON register.

TABL. 2(286). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą <i>Natural persons conduct- ing eco- nomic activity</i>	
		w tym of which								
		razem total	przed- siębior- stwa pań- stwowe state owned enter- prises	spółki handlowe <i>commercial companies</i>				spółki cywilne <i>civil law partners- hips</i>		spół- dzielnie <i>co-ope- ratives</i>
				razem total	w tym of which		z udzia- łem ka- pitału zagra- niczne- go with foreign capital partici- pation			
			jedno- osobo- we Skarbu Państwa <i>sole- share- holder compa- nies of the State Treas- ury</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	2988	315	-	197	-	19	91	17	2673	
Obsługa rynku nierucho- mości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	10737	9872	-	401	-	86	115	155	865	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna .... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	7672	1186	-	698	-	131	426	13	6486	
Administrowanie i dzia- łalność wspierająca ^Δ ... <i>Administrative and sup- port service activities</i>	2914	560	-	417	-	89	116	19	2354	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne ... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	675	675	-	1	-	-	-	-	-	
Edukacja ..... <i>Education</i>	3309	1793	-	63	-	11	69	2	1516	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	5975	693	-	198	-	15	246	4	5282	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	1946	1279	-	64	-	13	83	1	667	
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	7344	3569	-	82	-	21	110	5	3775	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 3(287). **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a		
		razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	razem total	w tym of which	
						jawne unlimited partnerships	komandytowe limited partnerships
OGÓŁEM 2005	6074	5479	171	5308	595	550	22
TOTAL 2010	7428	6584	162	6422	844	678	111
..... 2014	9483	8344	157	8187	1139	751	302
..... 2015	10290	9026	164	8862	1264	786	387
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	624	579	3	576	45	32	12
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł	2225	2010	59	1951	215	120	88
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	1879	1707	57	1650	172	103	64
<i>Construction</i>							
Budownictwo	1131	1011	12	999	120	71	43
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2990	2557	37	2520	433	307	117
<i>Transportation and storage</i>							
Transport i gospodarka magazynowa	606	521	8	513	85	57	26
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	293	268	-	268	25	16	9
<i>Information and communications</i>							
Informacja i komunikacja	297	281	6	275	16	7	8
<i>Financial and insurance activities</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	197	167	10	157	30	18	9
<i>Real estate activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	401	348	7	341	53	35	15
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	698	601	10	591	97	43	28
<i>Administrative and support service activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	417	390	5	385	27	16	11
<i>Education</i>							
Edukacja	63	54	1	53	9	7	2
<i>Human health and social work activities</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	198	102	1	101	96	50	13
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	64	61	5	56	3	3	-
<i>Other service activities</i>							
Pozostała działalność usługowa	82	73	-	73	9	4	5

^a W województwie lubuskim wśród spółek osobowych zarejestrowanych było: w 2014 r. — 54 spółki partnerskie i 32 spółki komandytowo-akcyjne, w 2015 r. — 55 spółek partnerskich i 36 spółek komandytowo-akcyjnych.

^a There were only in 2014 — 54 professional partnerships and 32 limited joint-stock partnerships, in 2015 — 55 professional partnerships and 36 limited joint-stock partnerships registered in whole Lubuskie Voivodship.

TABL. 4(288). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		spółki companies				cywilne civil law partnerships	spółdzielnie co-operatives		
		razem total	w tym of which						
			razem total	handlowe commercial					
				akcyjne joint-stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability				
OGÓŁEM 2005	7990	642	307	2	276	334	5	6782	
TOTAL 2010	11779	666	416	7	347	250	7	10451	
2014	9517	858	694	5	604	162	21	7891	
2015	9833	1095	908	6	766	185	5	8234	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	320	56	55	-	34	1	-	263	
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>									
Przemysł	752	126	106	1	85	20	1	624	
<i>Industry</i>									
w tym przetwórstwo przemysłowe	699	104	87	1	69	17	1	593	
<i>of which manufacturing</i>									
Budownictwo	1960	93	70	-	54	21	-	1867	
<i>Construction</i>									
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2144	289	230	1	205	59	2	1849	
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>									
Transport i gospodarka magazynowa	907	89	72	-	59	17	-	818	
<i>Transportation and storage</i>									
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	271	31	21	-	16	10	-	238	
<i>Accommodation and catering^Δ</i>									
Informacja i komunikacja	232	29	20	-	19	9	-	202	
<i>Information and communications</i>									

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABLE 4(288). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		spółki companies					cywilne civil law partnerships	spółdzielnie co-operatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		razem total	w tym of which						
			handlowe commercial		akcyjne joint-stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability			
			razem total	w tym of which					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	251	31	31	-	29	-	-	220	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	235	51	44	2	34	7	-	75	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	700	98	83	1	71	15	-	600	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	494	129	123	-	122	6	2	362	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	9	-	-	-	-	-	-	-	
Edukacja ..... <i>Education</i>	232	12	8	-	6	4	-	167	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	419	24	19	-	10	5	-	392	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	151	13	10	-	10	3	-	104	
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	622	22	14	1	11	8	-	451	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 5(289). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE ^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED ^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		spółki companies					spółdzielnie co-operatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		razem total	w tym of which					
			handlowe commercial		z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability			
razem total	akcyjne joint-stock	akcyjne joint-stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	cywilne civil law partnerships				
O G Ó Ł E M 2005	4822	353	74	7	52	278	8	4312
TOTAL 2010	7113	245	97	6	71	147	6	6704
2014	9063	265	80	5	55	185	3	8625
2015	8528	257	116	1	76	141	9	8002
w tym: of which:								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	189	7	6	-	4	1	2	179
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł	656	45	24	1	18	21	-	607
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe	589	38	19	1	14	19	-	550
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo	1735	29	13	-	10	16	-	1705
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2472	83	32	-	21	51	1	2388
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa	666	16	5	-	5	11	-	650
<i>Transportation and storage</i>								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	295	7	4	-	1	3	-	287
<i>Accommodation and catering^Δ</i>								
Informacja i komunikacja	159	7	3	-	2	4	-	151
<i>Information and communications</i>								

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 5(289). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		spółki companies					cywilne civil law partnerships	spółdzielnie co-operatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		razem total	w tym of which						
			handlowe commercial		akcyjne joint-stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability			
razem total	w tym of which								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	287	9	3	-	2	6	-	278	
<i>Financial and insurance activities</i>									
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	99	7	6	-	5	1	6	78	
<i>Real estate activities</i>									
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	415	19	10	-	3	9	-	393	
<i>Professional, scientific and technical activities</i>									
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	360	9	5	-	4	4	-	351	
<i>Administrative and support service activities</i>									
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	21	-	-	-	-	-	-	-	
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>									
Edukacja	209	3	1	-	1	2	-	165	
<i>Education</i>									
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	284	8	4	-	-	4	-	272	
<i>Human health and social work activities</i>									
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	105	-	-	-	-	-	-	93	
<i>Arts, entertainment and recreation</i>									
Pozostała działalność usługowa	573	8	-	-	-	8	-	403	
<i>Other service activities</i>									

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^Δ Excluding persons tending private farms in agriculture.

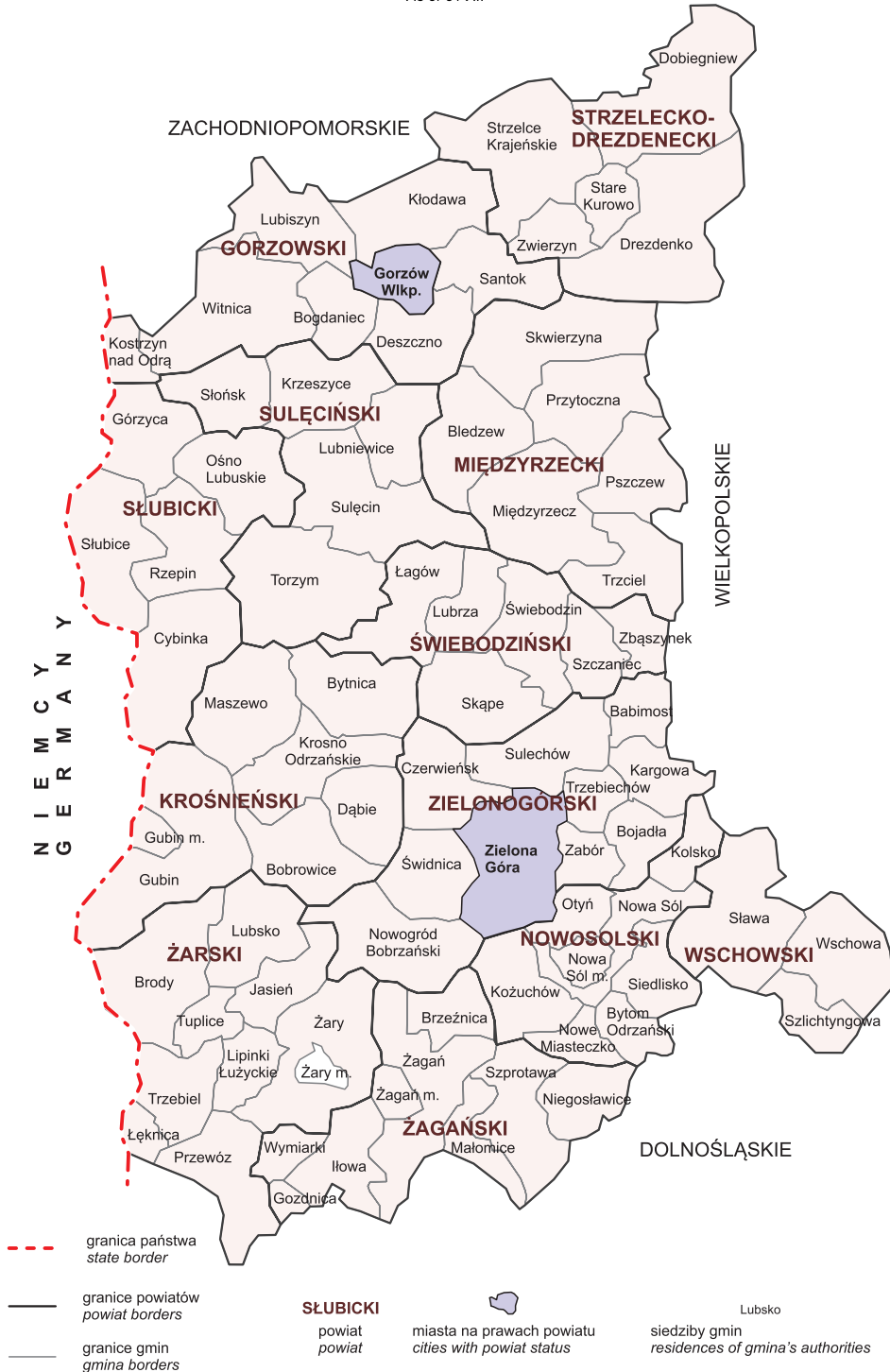
WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO W 2015 R.

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE DIVISION OF LUBUSKIE VOIVODSHIP IN 2015

As of 31 XII

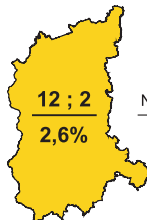
PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS) W 2015 R.

Stan w dniu 31 XII

DIVISION OF THE LUBUSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE NOMENCLATURE OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NTS) IN 2015

As of 31 XII

Liczba powiatów; liczba miast na prawach powiatu
 Udział w ogólnej liczbie ludności^a

Number of powiats; number of cities with powiat status
 Share in total number of population^a

Podregiony (NTS 3): Subregions (NTS 3):

13 gorzowski

Powiaty Powiats (NTS 4)

gorzowski	(7)
międzyrzecki	(6)
ślubicki	(5)
strzelecko-drezdenecki	(5)
sulęciński	(5)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4)
 City with powiat status (NTS 4)

Gorzów Wielkopolski	(1)
---------------------	-----

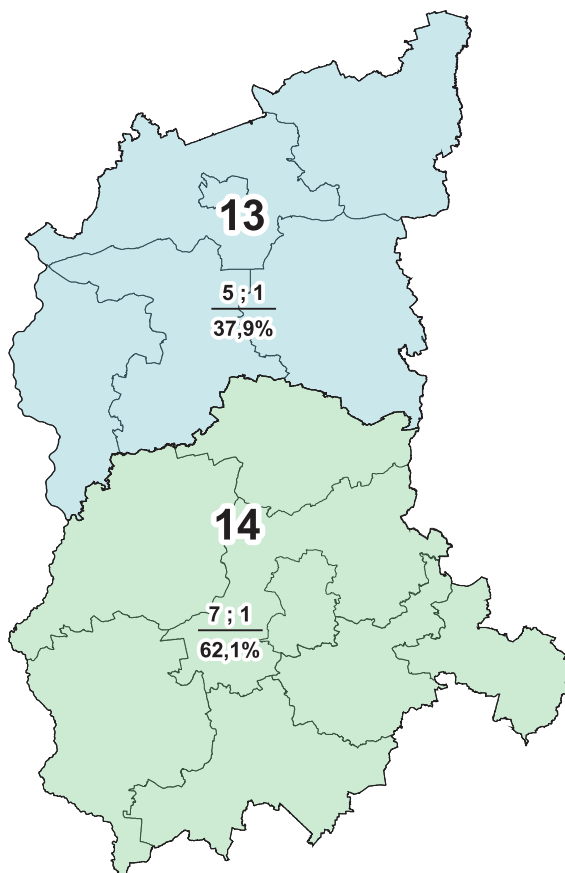
14 zielonogórski

Powiaty Powiats (NTS 4)

krośnieński	(7)
nowosolski	(8)
świebodziński	(6)
wschowski	(3)
zielonogórski	(9)
żagański	(9)
żarski	(10)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4)
 City with powiat status (NTS 4)

Zielona Góra	(1)
--------------	-----

W nawiasach podano odpowiednio liczbę gmin (NTS 5).
 Number of gminas (NTS 5) is given in brackets.

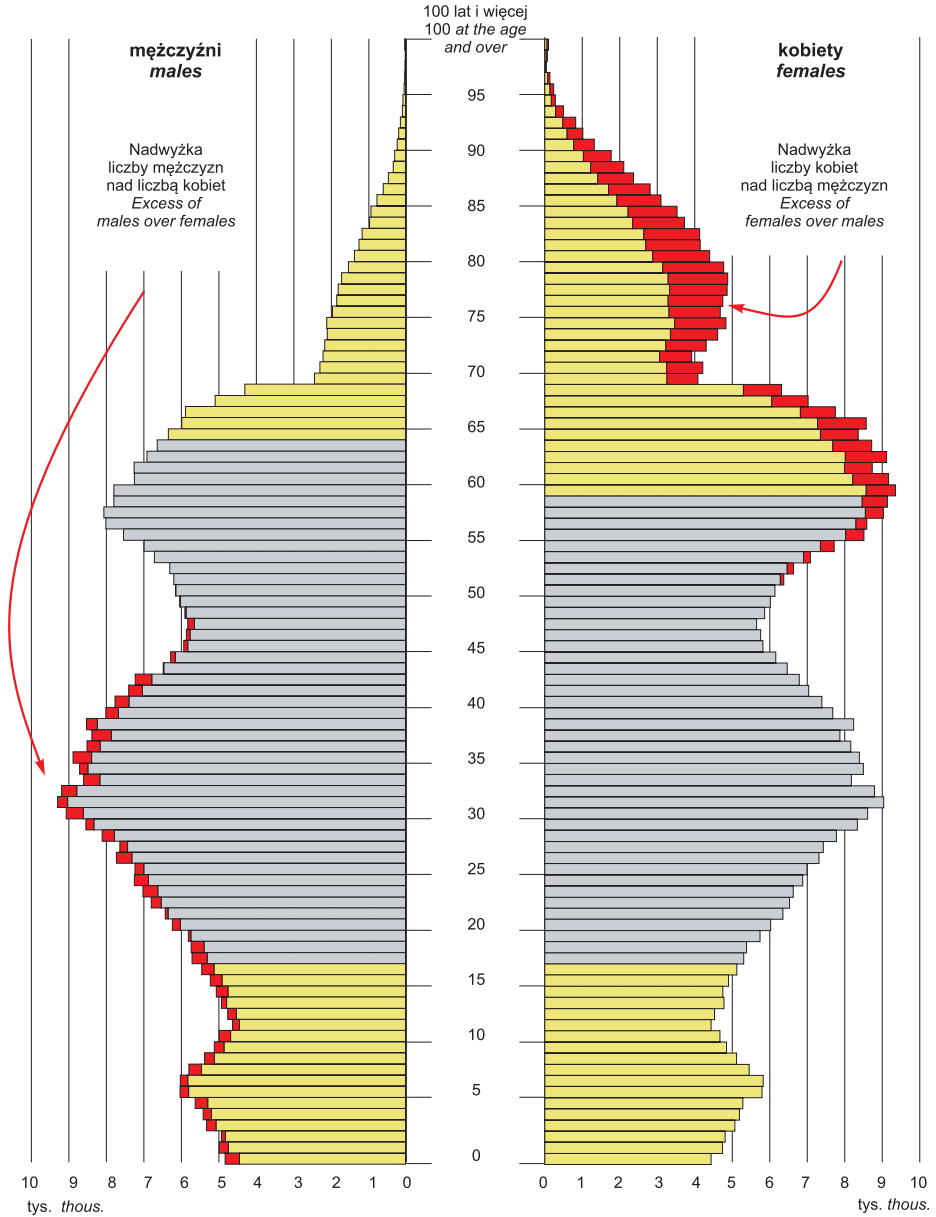
^a Stan w dniu 31 XII 2015 r.: odpowiednio: dla województwa - udział w kraju, dla podregionów - udział w województwie.
^a As of 31 XII 2015: respectively: for voivodship - share in country, for subregions - share in voivodship.

Ludność według płci i wieku w 2015 r.

Stan w dniu 31 XII

Population by sex and age in 2015

As of 31 XII

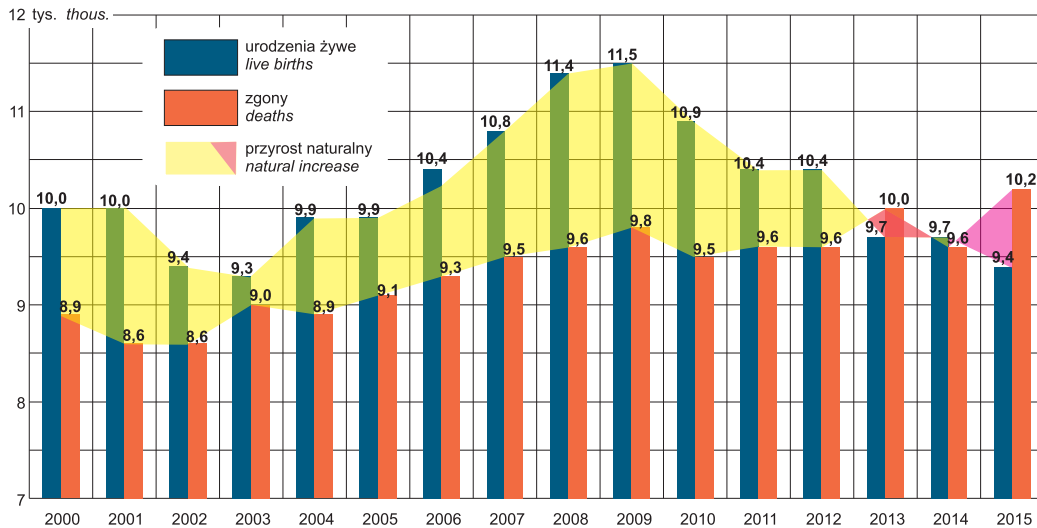

Ludność w wieku:
Population in age:

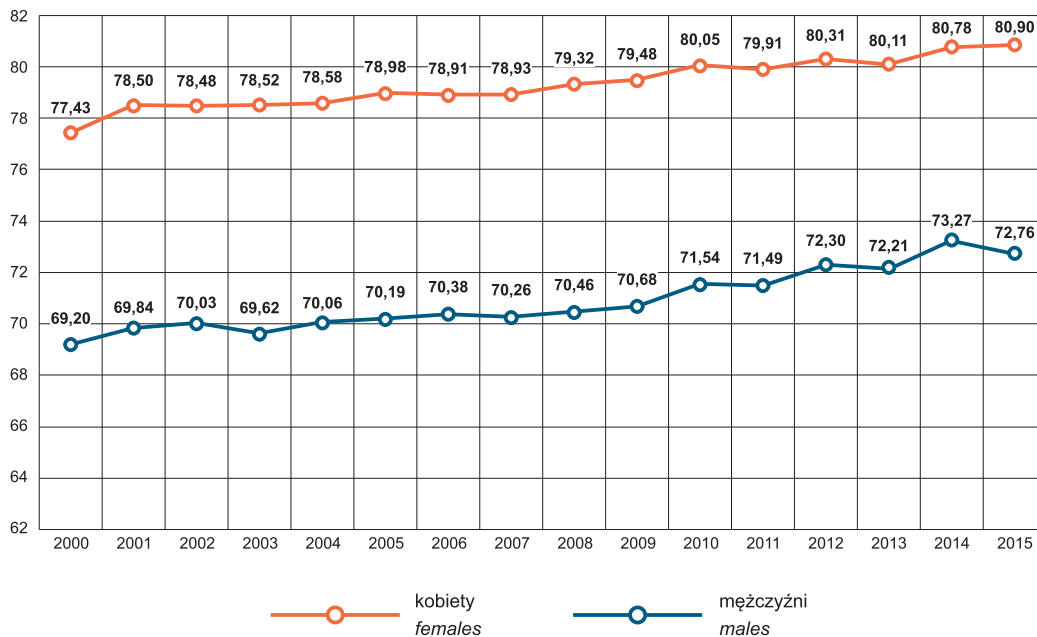
produkcyjnym
working age

przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym
pre-working and post-working age

Ruch naturalny ludności Vital statistics

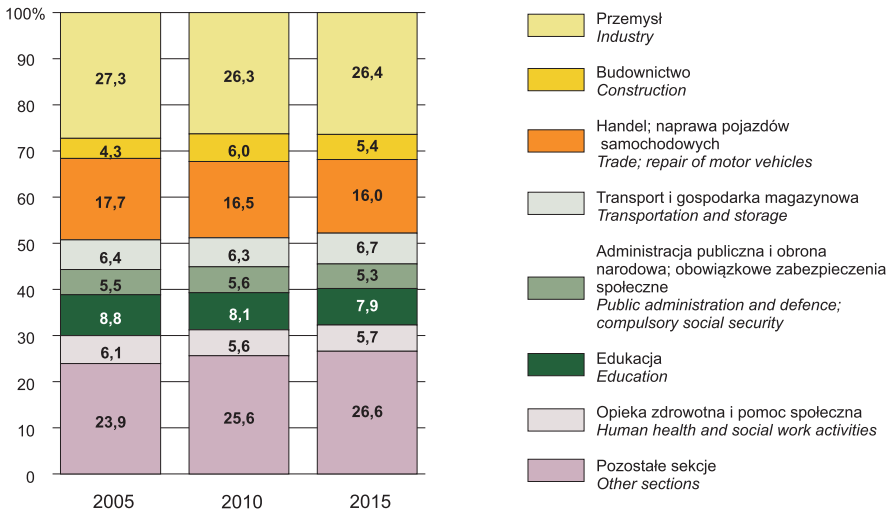
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0 lat Life expectancy at 0 age

Struktura pracujących^a według sekcji

Stan w dniu 31 XII

Structure of employed persons^a by sections
As of 31 XII

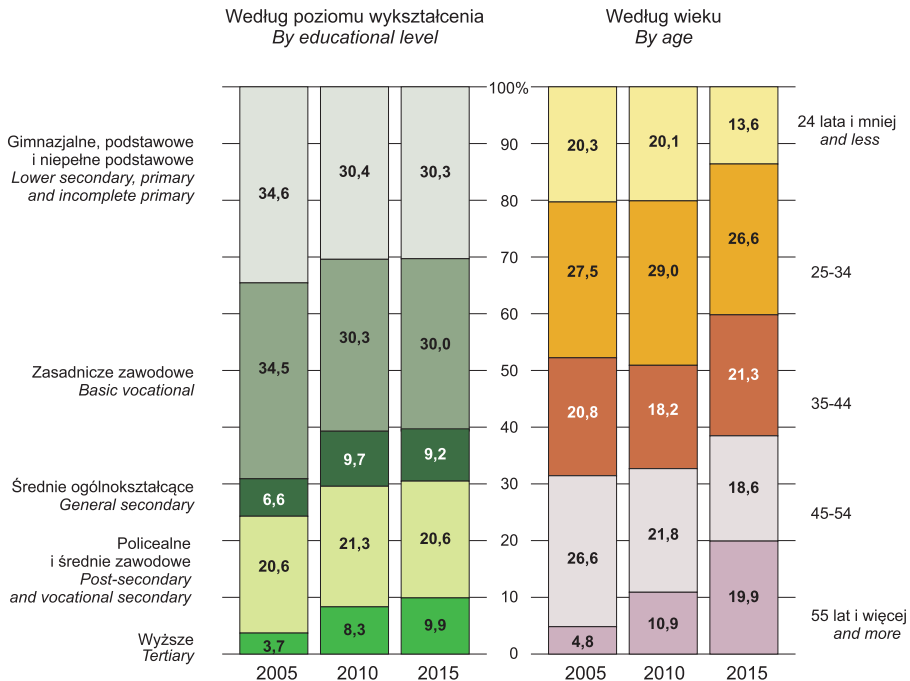

^aWedług faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.
^aBy actual workplace and kind of activity; with the employed persons on private farms in agriculture.

Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia

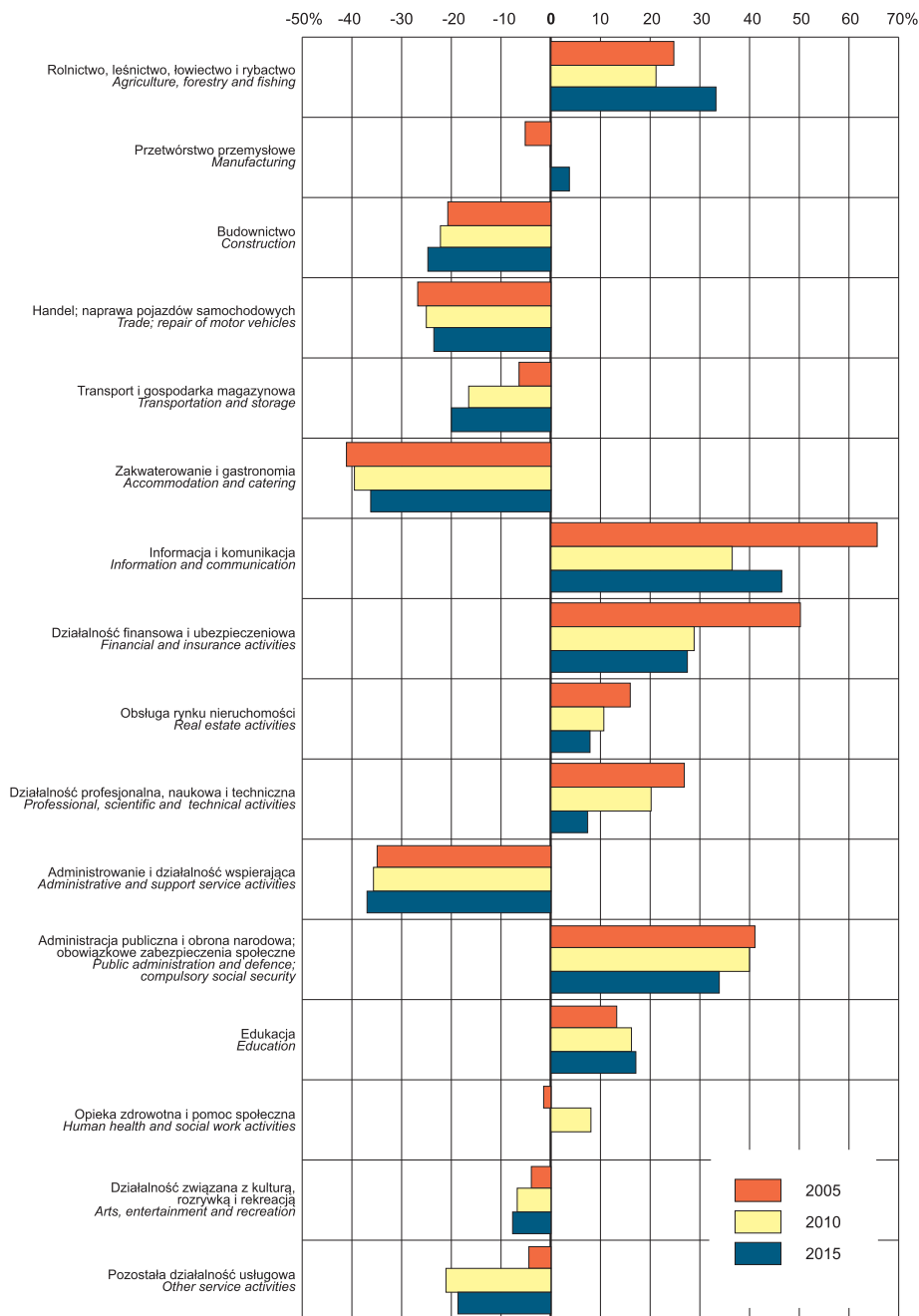
Stan w dniu 31 XII

Structure of registered unemployed persons by age and educational level
As of 31 XII

Odchylenie względne przeciętnych wynagrodzeń w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w województwie^a
Relative deviations of average wages and salaries in selected sections from the average wages and salaries in the voivodship^a

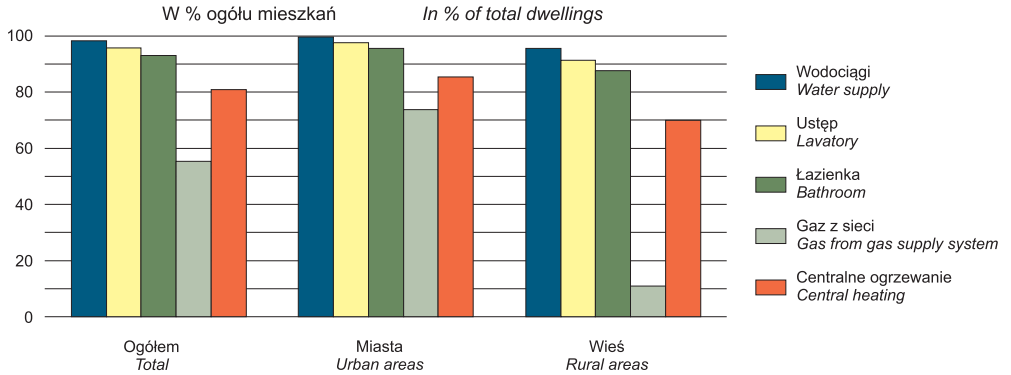
^a Dotyczy miesięcznych wynagrodzeń brutto.
^a Concern monthly gross wages and salaries.

Mieszkania wyposażone w instalacje w 2015 r.

Stan w dniu 31 XII

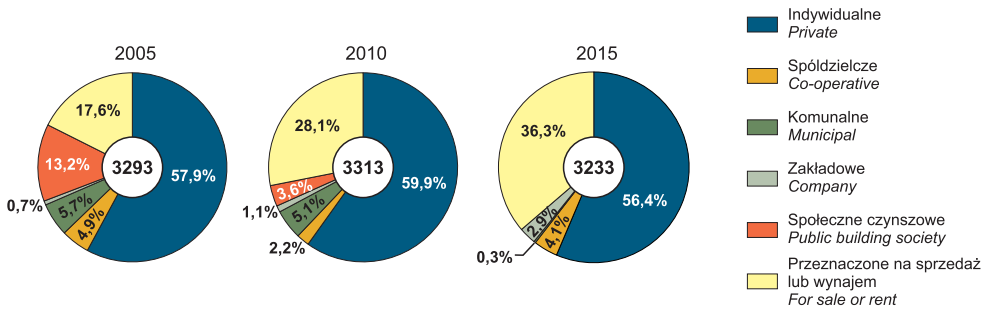
Dwellings fitted with installations in 2015

As of 31 XII

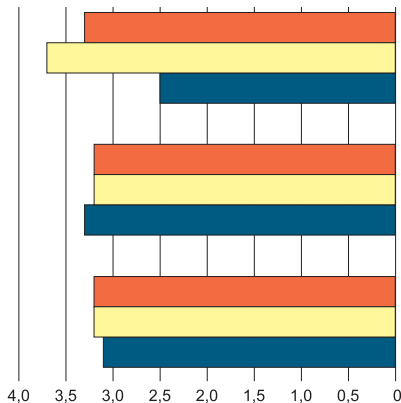

Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa

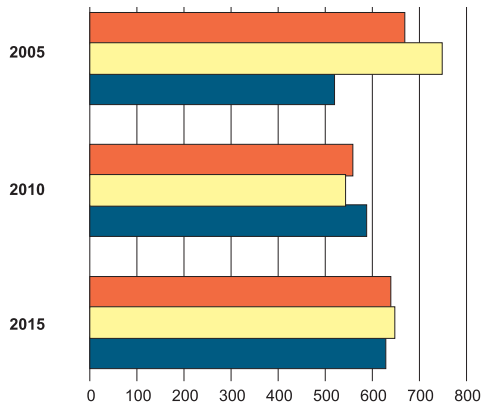
Structure of dwellings completed by type of building

Na 1000 ludności
Per 1000 population

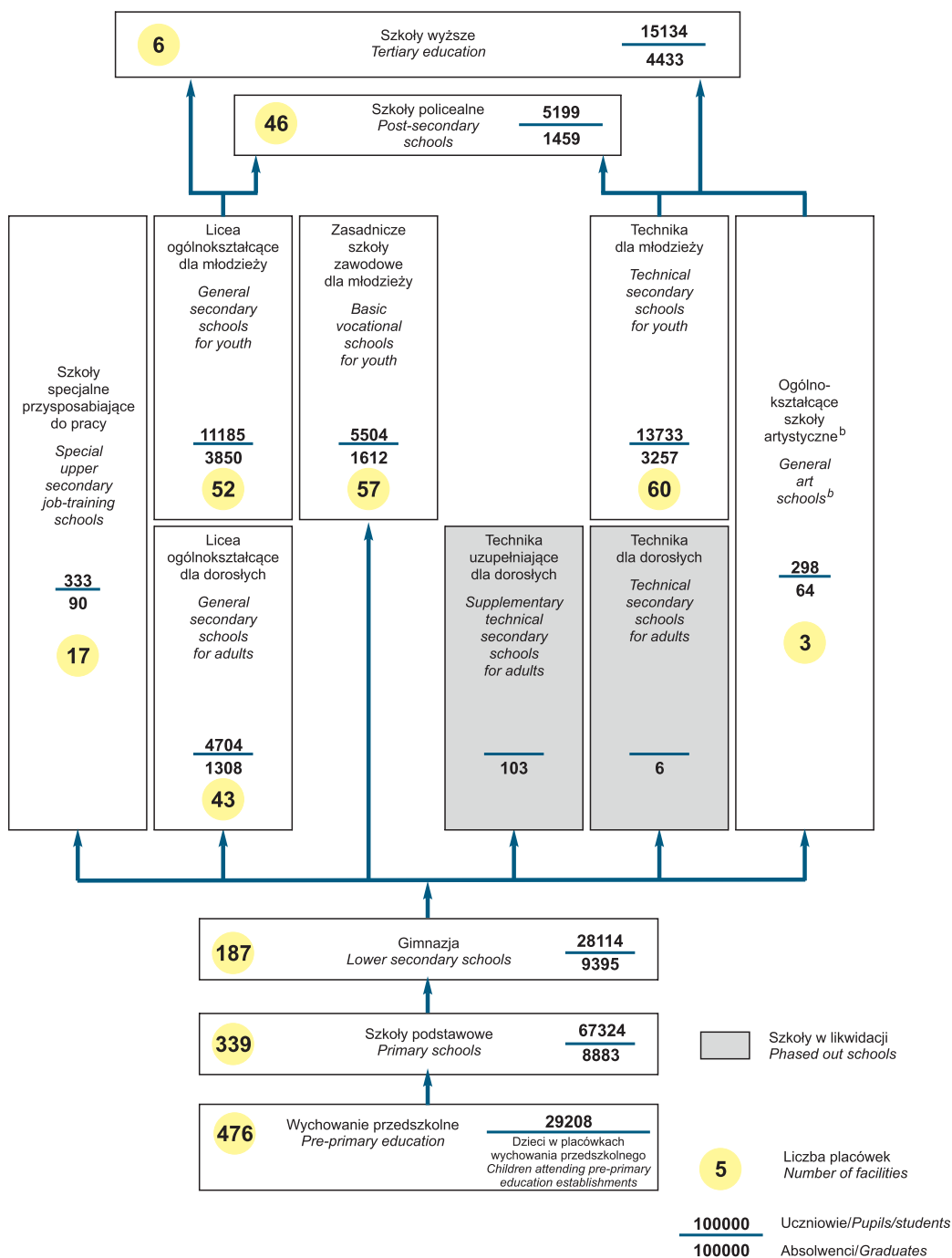
Na 1000 zawartych małżeństw
Per 1000 marriages contracted

Legend:

- Ogółem (Total)
- Miasta (Urban areas)
- Wieś (Rural areas)

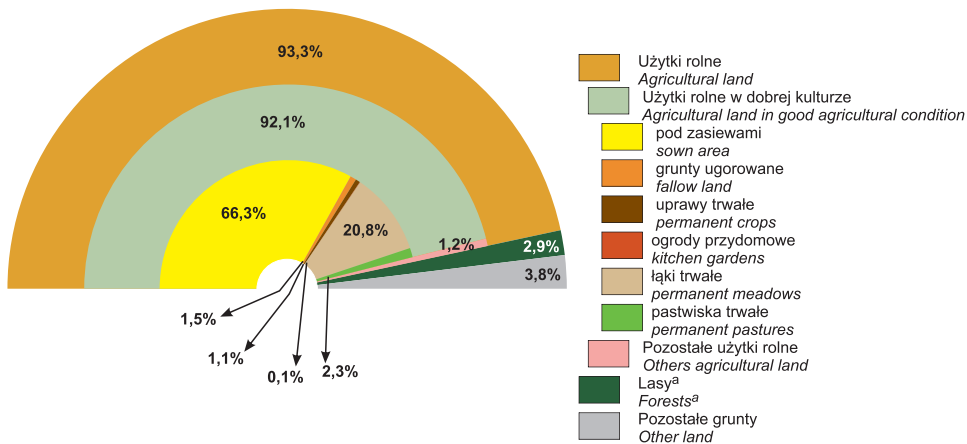
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2015/2016^a Education by educational level in 2015/2016 school year^a

^a Stan na początku roku szkolnego; łącznie ze szkołami specjalnymi. Absolwenci z roku szkolnego 2014/2015. ^b Dające uprawnienia zawodowe.
^a As of beginning of the school year; including special schools. Graduates from the school year 2014/2015. ^b Leading to professional certification.

Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych 2015 r.

Stan w czerwcu
Land use in agricultural holdings in 2015
As of June

Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2014 r. (ceny stałe 2013 r.)

Structure of market agricultural output in 2014 (constant prices 2013)

Produkcja roślinna - 49,5%
Crop output

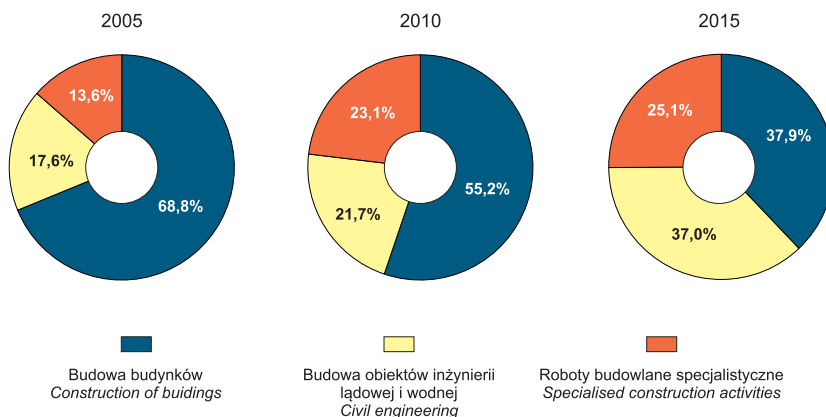
Produkcja zwierzęca - 50,5%
Animal output

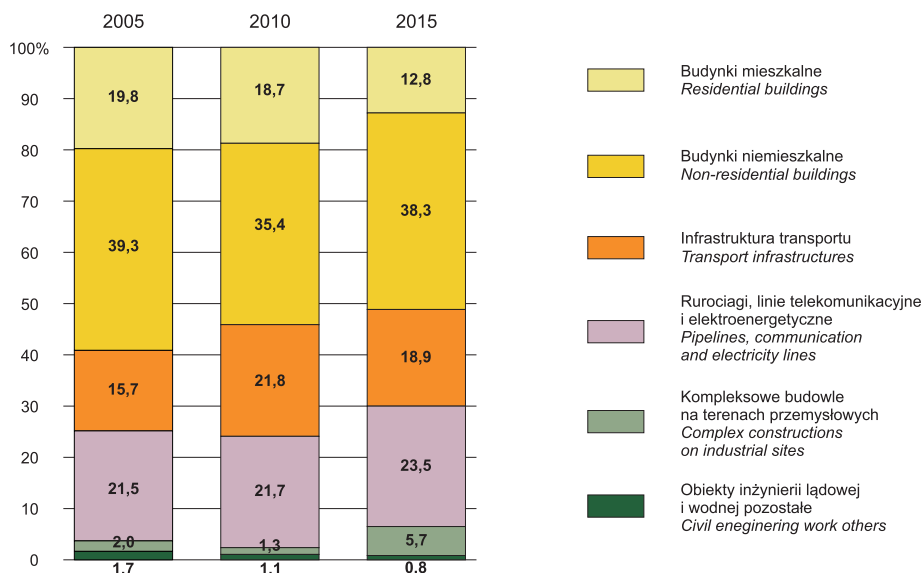
^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.
^a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

Struktura produkcji budowlano-montażowej^a (ceny bieżące) Structure of construction and assembly production^a (current prices)

Według działów
By divisions

Według rodzajów obiektów budowlanych
By type of constructions

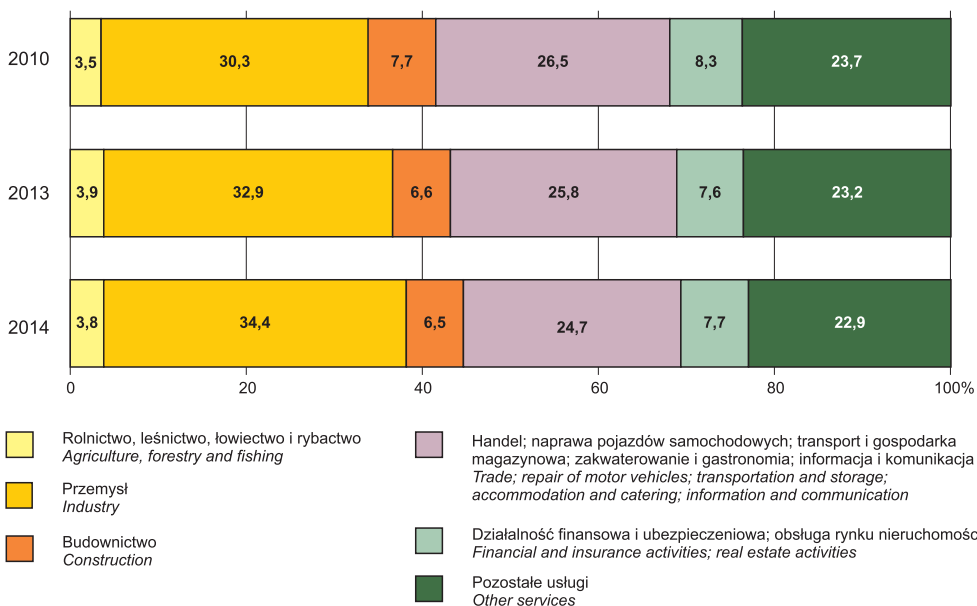
^a Wykonywane przez przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa lubuskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Lubuskie voivodship without subcontractors participation.

Dochoady i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca Revenue and expenditure of local self-government entities budgets per capita

Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące) Structure of gross value added by kinds of activities (current prices)

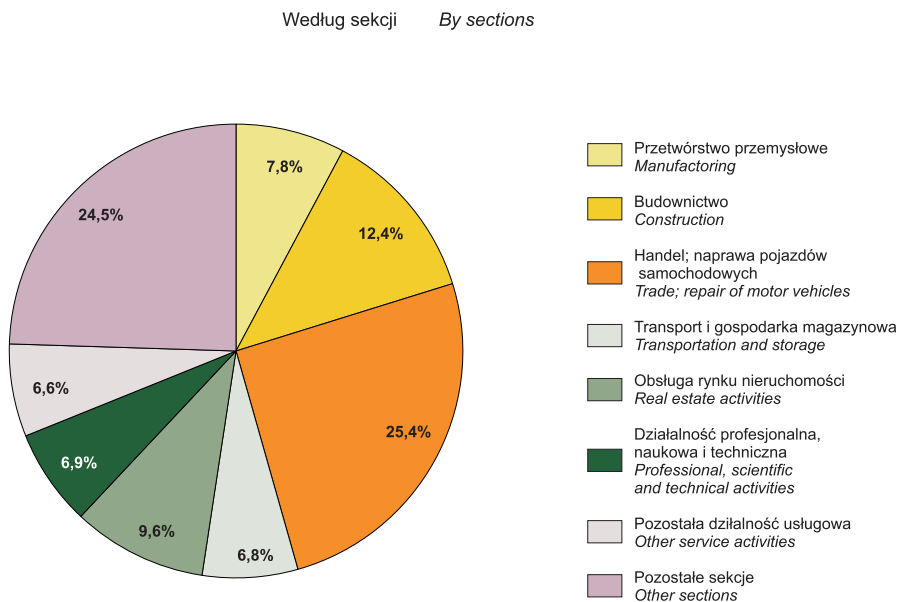
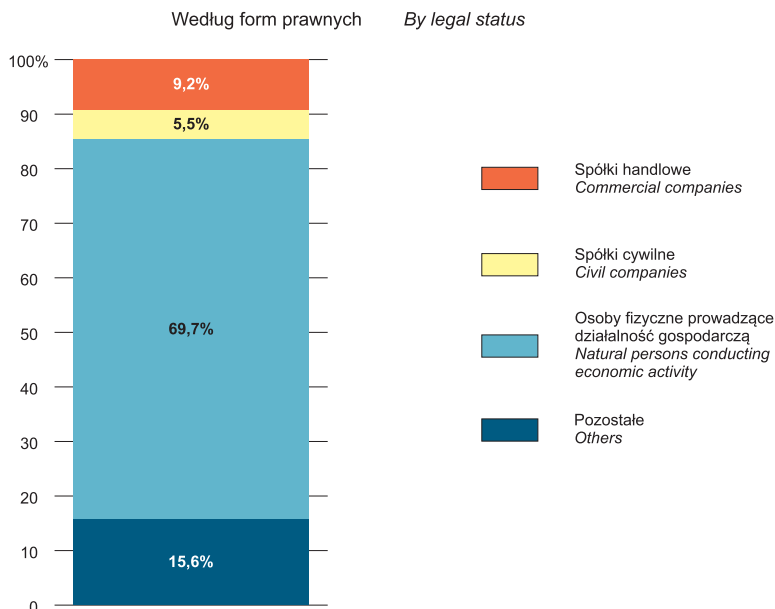

Struktura podmiotów gospodarki narodowej^a w 2015 r.

Stan w dniu 31 XII

Structure of entities of the national economy^a in 2015

As of 31 XII

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.